

Instalaciones Deportivas
de la Comunidad Autónoma de/
Instalacions Esportives
de la Comunitat Autònoma de
las Islas Baleares/
les Illes Balears

Instalaciones Deportivas de la Comunidad Autónoma de/
Instal.lacions Esportives de la Comunitat Autònoma de
las Islas Baleares/les Illes Balears

CENSO NACIONAL DE INSTALACIONES DEPORTIVAS 2005/

CENS NACIONAL D'INSTAL.LACIONS ESPORTIVES-2005

Catálogo general de publicaciones oficiales:

<http://publicaciones.administraciones.es>

Edición, diciembre 2006

Consejo Superior de Deportes - Comunidad Autónoma de las Islas Baleares

Edita:

© Consejo Superior de Deportes

C/ Martín Fierro s/n, 28040 MADRID

Equipo Coordinador del Consejo Superior de Deportes:

Juan José Álvarez González

Santiago Ibañez Ruíz

María del Carmen Gómez Villa

Cristina Araujo Gutiérrez

Empresa Adjudicataria:

Printec S. A.

Coordinadora Nacional de las Publicaciones del Censo:

Leonor Gallardo Guerrero

Autores:

Dr. Sergio Quesada Rettschlag y Dra. Mª Dolores Díez García

Traductora:

Mª Àngela Ambrosio Moyà

Maquetación, gráficos:

Equipo Franja, S. L.

Impresión:

Gráficas Enar, S. A.

Foto cubierta:

Polideportivo de Palma de Mallorca "Príncipes de España"

Derechos reservados conforme a la ley

Impreso y hecho en España

Printed and made in Spain

NIPO: 652-06-022-5

ISBN: 84-7949-150-7 (Obra Completa)

ISBN: 84-7949-154-X

978-84-7949-154-3

Depósito legal: M-47370-2006

índice

PRESENTACIÓN/PRESENTACIÓ	9
CAPÍTULO 1. LA COMUNIDAD AUTÓNOMA BALEAR Y EL CENSO NACIONAL DE INSTALACIONES DEPORTIVAS-2005/CAPÍTOL 1. LA COMUNITAT AUTÒNOMA BALEAR I EL CENS NACIONAL D'INSTAL·LACIONS ESPORTIVES-2005.	15
1.1. Puntos clave/ <i>Punts clau</i>	17
1.2. Aspectos generales de la Comunidad Autónoma Balear/ <i>Aspectes generals de la Comunitat Autònoma Balear</i>	17
1.2.1. Los habitantes y sus Municipios/ <i>Els habitants i els seus Municipis</i>	19
1.2.2. La economía/ <i>L'economia</i>	20
1.2.3. La educación/ <i>L'educació</i>	21
1.3. El deporte en la Comunidad Autónoma Balear/ <i>L'esport a la Comunitat Autònoma Balear</i>	21
1.3.1. La organización deportiva/ <i>L'organització esportiva</i>	23
1.3.2. La práctica deportiva/ <i>La pràctica esportiva</i>	26
1.4. La acción del Censo Nacional de Instalaciones Deportivas-2005. Metodología y terminología utilizada/ <i>L'acció del Cens Nacional d'Instal·lacions Esportives-2005. Metodologia i terminologia utilitzada</i>	28
CAPÍTULO 2. LAS INSTALACIONES DEPORTIVAS EN LA COMUNIDAD AUTÓNOMA BALEAR EN EL AÑO 2005/CAPÍTOL 2. LES INSTAL·LACIONS ESPORTIVES A LA COMUNITAT AUTÒNOMA BALEAR L'ANY 2005	33
2.1. Puntos clave/ <i>Punts clau</i>	35
2.2. Visión global de las instalaciones deportivas en las Islas Baleares/ <i>Visió global de les instal·lacions esportives a les Illes Balears</i>	35
2.3. Las entidades propietarias de las instalaciones deportivas y su gestión en la Comunidad Balear/ <i>Les entitats propietàries de les instal·lacions esportives i la seva gestió a la Comunitat Balear</i>	41
2.4. Las instalaciones deportivas y los habitantes en las Islas Baleares/ <i>Les instal·lacions esportives i els habitants a les Illes Balears</i>	55
2.5. Años de servicio de las instalaciones deportivas de las Islas Baleares/ <i>Anys de servei de les instal·lacions esportives a les Illes Balears</i>	58
2.6. La accesibilidad en las instalaciones deportivas para deportistas y espectadores de las Islas Baleares/ <i>L'accessibilitat a les instal·lacions esportives per a esportistes i espectadors de les Illes Balears</i>	59

CAPÍTULO 3. LAS INSTALACIONES DEPORTIVAS Y SUS ESPACIOS DEPORTIVOS EN LA COMUNIDAD AUTÓNOMA DE ISLAS BALEARES/CAPÍTOL 3. LES INSTAL·LACIONS ESPORTIVES I ELS SEUS ESPAIS ESPORTIUS A LA COMUNITAT AUTÒNOMA DE LES ILLES BALEARS	63
3.1. Puntos clave/ <i>Punts clau</i>	65
3.2. Tipos de instalaciones deportivas. Manual de Interpretación del Censo Nacional de Instalaciones Deportivas-2005/ <i>Tipus d'instal·lacions esportives.</i> <i>Manual d'Interpretació del Cens Nacional d'Instal·lacions Esportives-2005</i>	65
3.3. Aspectos que inciden en la gestión de las instalaciones deportivas de las Islas Baleares/ <i>Aspectes que incideixen en la gestió de les instal·lacions</i> <i>esportives a les Illes Balears</i>	68
3.3.1. La situación de las instalaciones deportivas de las Islas Baleares/ <i>La situació de les instal·lacions esportives a les Illes Balears</i>	68
3.3.2. El régimen de acceso y los usuarios en las instalaciones deportivas/ <i>El règim d'accés i els usuaris de les instal·lacions esportives</i>	72
3.3.3. La utilización de energías renovables en las instalaciones deportivas/ <i>La utilització d'energies renovables en les instal·lacions esportives</i>	75
3.3.4. Los servicios auxiliares en las instalaciones deportivas/ <i>Els serveis auxiliars en les instal·lacions esportives</i>	76
3.4. Los espacios deportivos en las Islas Baleares/ <i>Els espais esportius a les Illes Balears</i>	77
CAPÍTULO 4. LOS ESPACIOS CONVENCIONALES Y SUS ESPACIOS COMPLEMENTARIOS EN LA COMUNIDAD AUTÓNOMA BALEAR/CAPÍTOL 4. ELS ESPAIS CONVENCIONALS I ELS SEUS ESPAIS COMPLEMENTARIS A LA COMUNITAT AUTÒNOMA BALEAR	85
4.1. Puntos clave/ <i>Punts clau</i>	87
4.2. Tipología de espacios deportivos convencionales. Manual de Interpretación del Censo Nacional de Instalaciones Deportivas-2005/ <i>Tipologia d'espais</i> <i>convencionals segons el Manual d'Interpretació del Cens Nacional</i> <i>d'Instal·lacions Esportives-2005</i>	88
4.2.1. Pistas/ <i>Pistes</i>	89
4.2.2. Pistas con pared/ <i>Pistes amb paret</i>	90
4.2.3. Campos/ <i>Camps</i>	91
4.2.4. Espacios longitudinales/ <i>Espais longitudinals</i>	92
4.2.5. Vasos de piscina/ <i>Tassons de piscina</i>	92
4.2.6. Salas/ <i>Salas</i>	95
4.3. El pavimento en los espacios deportivos convencionales/ <i>El paviment en els espais esportius convencionals</i>	96
4.4. Los espacios convencionales y sus espacios complementarios. Tendencias actuales en las Islas Baleares/ <i>Els espais convencionals i els seus espais</i> <i>complementaris. Tendències actuals a les Illes Balears</i>	98
4.5. Tipos de instalaciones deportivas con espacios convencionales en las Islas Baleares/ <i>Tipus d'instal·lacions esportives amb espais convencionals a les Illes Balears</i>	99

CAPÍTULO 5. LOS ESPACIOS DEPORTIVOS SINGULARES EN LA COMUNIDAD AUTÓNOMA DE LAS ISLAS BALEARES /CAPÍTOL 5. ELS ESPAIS ESPORTIUS SINGULARS A LA COMUNITAT AUTÒNOMA DE LES ILLES BALEARS	105
5.1. Puntos clave/ <i>Punts clau</i>	107
5.2. Tipología de espacios deportivos singulares. Manual de Interpretación del Censo Nacional de Instalaciones Deportivas-2005/ <i>Tipologia d'espais esportius singulars. Manual d'Interpretació del Cens Nacional d'Instal·lacions esportives-2005</i>	108
5.2.1. Campos de golf/ <i>Camps de golf</i>	111
5.2.2. Circuitos de motor/ <i>Circuits de motor</i>	112
5.2.3. Circuitos de carrera a pie/ <i>Circuit de carrera a peu</i>	114
5.2.4. Circuitos de bicicleta/ <i>Circuit de bicicleta</i>	114
5.2.5. Canal de remo y piragüismo/ <i>Canal de rem i piragüisme</i>	115
5.2.6. Espacios de hípica/ <i>Espais d'hípica</i>	115
5.2.7. Rocódromos/ <i>Rocòdroms</i>	116
5.2.8. Pistas de monopatín y patín en línea/ <i>Pistes de monopatí i patí en línia</i>	117
5.2.9. Pistas de modelismo/ <i>Pistes de modelisme</i>	117
5.2.10. Campos de tiro/ <i>Camps de tir</i>	118
5.2.11. Zonas de juegos populares y/o tradicionales/ <i>Zones de jocs populars i/o tradicionals</i>	119
5.2.12. Otros espacios singulares/ <i>Altres espais singulars</i>	120
5.3. Los espacios deportivos singulares con sus espacios complementarios. Tendencias actuales en las Islas Baleares/ <i>Els espais esportius singulars amb els seus espais complementaris. Tendències actuals a les Illes Balears</i>	121
5.4. Tipos de instalaciones deportivas con espacios singulares en Baleares/ <i>Tipus d'instal·lacions esportives amb espais singulars a Balears</i>	124
CAPÍTULO 6. LAS ÁREAS DE ACTIVIDAD DEPORTIVA EN LA COMUNIDAD AUTÓNOMA BALEAR/CAPÍTOL 6. LES ÀREES D'ACTIVITAT ESPORTIVA A LA COMUNITAT AUTÒNOMA BALEAR	127
6.1. Puntos clave/ <i>Punts clau</i>	129
6.2. Tipología de áreas de actividad deportiva. Manual de Interpretación del Censo Nacional de Instalaciones Deportivas-2005/ <i>Tipologia d'àrees d'activitat esportiva segons el Manual d'Interpretació del Cens Nacional d'Instal·lacions Esportives-2005</i>	129
6.2.1. Área terrestre/ <i>Àrea terrestre</i>	130
6.2.2. Área aérea/ <i>Àrea aèria</i>	133
6.2.3. Área acuática/ <i>Àrea aquàtica</i>	134
6.3. Tipos de instalaciones deportivas con áreas de actividad en la Comunidad Balear/ <i>Tipus d'instal·lacions esportives amb àrees d'activitat a la Comunitat Balear</i>	136
6.4. Espacios complementarios específicos de las instalaciones deportivas. Tendencias actuales en la Comunidad Balear/ <i>Espais complementaris específics de les instal·lacions esportives. Tendències actuals a la Comunitat Balear</i>	138

CAPÍTULO 7. VISIÓN GLOBAL DE LOS ELEMENTOS INTEGRANTES DE LAS INSTALACIONES DEPORTIVAS DE LAS ISLAS BALEARES/ <i>CAPÍTOL 7. VISIÓ GLOBAL DELS ELEMENTS INTEGRANTS DE LES INSTAL·LACIONS ESPORTIVES DE LES ILLES BALEARS</i>	139
7.1. Puntos clave/ <i>Punts clau</i>	141
7.2. Propiedad privada y propiedad pública de las instalaciones deportivas en Baleares/ <i>Propietat privada i propietat pública de les instal·lacions esportives a Balears</i>	143
7.3. Las actividades deportivas practicadas en los espacios deportivos convencionales en las Islas Baleares/ <i>Les activitats esportives practicades en els espais esportius convencionals a les Illes Balears</i>	144
7.4. Las instalaciones deportivas de los Municipios de las Islas Baleares/ <i>Les instal·lacions esportives dels Municipis de les Illes Balears</i>	146
7.5. Número de instalaciones deportivas, número de espacios deportivos, y número de espacios complementarios en los Consejos de la Comunidad Autónoma Balear/ <i>Nombre d'instal·lacions esportives, nombre d'espais esportius, i nombre d'espais complementaris en els Consells de la Comunitat Autònoma Balear</i>	153
CONCLUSIONES Y RECOMENDACIONES/ <i>CONCLUSIONS I RECOMANACIONS</i>	155
LEGISLACIÓN Y NORMATIVA/ <i>LEGISLACIÓ I NORMATIVA</i>	165
REFERENCIAS BIBLIOGRÁFICAS/ <i>REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES</i>	169
PÁGINAS WEB DE INTERÉS/ <i>PÀGINES WEB D'INTERÈS</i>	172
FICHA TÉCNICA DEL ESTUDIO/ <i>FITXA TÈCNICA DE L' ESTUDI</i>	179
ÍNDICE DE MATERIAS/ <i>ÍNDEX DE MATÈRIES</i>	189

PRESENTACIÓN/*PRESENTACIÓ*

La práctica de la actividad física y deportiva ha adquirido en España, al igual que sucede en la mayoría de sociedades de nuestro tiempo, una relevancia y protagonismo sociales de primer orden. Así, facilitar el acceso universal al deporte se ha convertido en un derecho de ciudadanía, cuya realización desempeña un papel cada vez más importante en la acción de gobierno de los poderes e instituciones públicos.

El estado de las Autonomías, basado en un equilibrio competencial entre las distintas Administraciones Públicas, hace ineludible una estrecha coordinación y cooperación entre ellas, basadas en la confianza mutua, el respeto y la lealtad institucionales.

El Censo Nacional de Instalaciones Deportivas 2005 es una muestra ejemplar de los logros que puede conseguir esa colaboración institucional, referida en este caso al ámbito del deporte. En efecto, la realización del Censo ha sido financiada, conjuntamente, por el Consejo Superior de Deportes y las Consejerías a las que están adscritas las competencias de deporte de todas y cada una de las comunidades y ciudades autónomas españolas. Asimismo, el riguroso trabajo conjunto que hemos llevado a cabo se plasma, finalmente, en la coedición de libros que, como éste, detallan la red de instalaciones e infraestructuras, de titularidad tanto pública como privada, sobre la que se asienta nuestro sistema deportivo.

El Censo Nacional de Instalaciones Deportivas 2005 actualiza y pone a disposición del conjunto de la sociedad una herramienta imprescindible para evaluar la evolución del sistema deportivo, así como la complementariedad de la red de instalaciones que facilitan a la ciudadanía el acceso efectivo en España a una práctica deportiva de calidad, sin barreras, cercana a su domicilio y abierta a personas de cualquier edad.

Jaime Lissavetzky Díez

Secretario de Estado–Presidente del Consejo Superior de Deportes

---

La función social del deporte enmarcada en el desarrollo y formación integral de las personas y en la mejora de su calidad de vida hace de la práctica deportiva un elemento fundamental dentro de nuestra sociedad.

Para garantizar y facilitar dicha práctica, es necesario contar con una red de instalaciones deportivas que satisfagan todas las necesidades de los ciudadanos.

El deporte, se ha convertido en un punto importante dentro de la acción de gobierno de cualquier Comunidad Autónoma, es por ello que desde las tres instituciones administrativas de nuestras islas, Govern de les Illes Balears, Consells Insulars y Ayuntamientos se ha venido realizando durante los últimos años una gran inversión en materia de instalaciones deportivas, modernizando las ya existentes y creando nuevas instalaciones que cubran las necesidades de nuestra sociedad.

El trabajo conjunto de las tres Administraciones ha logrado optimizar los recursos existentes, gracias al máximo aprovechamiento de las instalaciones deportivas más emblemáticas de las Islas destinándolas a su vez al alto rendimiento deportivo.

El censo autonómico de instalaciones deportivas se convierte pues en una herramienta indispensable en manos de los gestores deportivos, que redundará de forma incuestionable en la eficacia a la hora de planificar nuestras competencias deportivas, mejorando el acceso de los ciudadanos a la práctica de cualquier deporte o actividad física, actualizando la red de instalaciones ya existente e incorporando las nuevas inversiones realizadas durante estos últimos años.

Me gustaría agradecer desde el Govern de les Illes Balears al Consejo Superior de Deportes el esfuerzo realizado en la elaboración de este Censo Nacional de Instalaciones Deportivas así como hacer extensivo mi agradecimiento a todas aquellas administraciones que con su trabajo y dedicación consiguen un perfecto mantenimiento y funcionamiento de sus instalaciones, tarea no siempre fácil.

No quisiera acabar sin mostrar todo mi reconocimiento y gratitud para aquellos deportistas y usuarios que hacen de nuestras instalaciones deportivas sus centros de entrenamiento, para desearles que el duro trabajo diario en ellas se vea reflejado en grandes éxitos deportivos.

Enhorabuena a todos.

Rosa Puig Oliver

Consellera de Presidencia y Deportes del Govern Balear

1. LA COMUNIDAD AUTÓNOMA BALEAR Y EL CENSO NACIONAL DE INSTALACIONES DEPORTIVAS-2005/ *LA COMUNITAT AUTÒNOMA BALEAR I EL CENS NACIONAL D'INSTAL·LACIONS ESPORTIVES-2005*

1.1. Puntos clave/*Punts clau.*

1.2. Aspectos generales de la Comunidad Autónoma Balear/
Aspectes generals de la Comunitat Autònoma Balear.

1.2.1. Los habitantes y sus Municipios/*Els habitants i els seus Municipis.*

1.2.2. La economía/*L'economia.*

1.2.3. La educación/*L'educació.*

1.3. El deporte en la Comunidad Autónoma Balear/
L'esport a la Comunitat Autònoma Balear.

1.3.1. La organización deportiva/
L'organització esportiva.

1.3.2. La práctica deportiva/
La pràctica esportiva.

1.4. La acción del Censo Nacional de Instalaciones Deportivas-2005.
Metodología y terminología aplicada/*L'acció del Cens Nacional d'Instal·lacions Esportives-2005. Metodologia i terminologia aplicada.*

01

1.1. Puntos clave.

Baleares con una superficie de 4.991,67 km² representa un 1% del territorio nacional.

La población de las Islas Baleares es de 983.131 habitantes.

De los 8.109 municipios existentes en España, 67 de ellos pertenecen a las Islas Baleares, lo que equivale al 0,8% del total.

La densidad de población de la Comunidad Autónoma es de 195,95 habitantes/km².

Existen 3.579 instalaciones deportivas y un total de 8.574 espacios deportivos.

El 37% de los ciudadanos baleares practica uno o varios deportes.

Censo Nacional de Instalaciones Deportivas-2005.

Es un conjunto de operaciones destinadas a recopilar, elaborar, evaluar y publicar datos referentes a un todo en un área y momento determinado.

1.2. Aspectos generales de la Comunidad Autónoma Balear.

El archipiélago Balear está situado al este de la península ibérica, en el extremo occidental del mar Mediterráneo, y está compuesto por cuatro islas mayores (Mallorca, Menorca, Ibiza y Formentera), dos menores (Cabrera y Dragonera) y un conjunto de islotes (como Dragonera, Isla del Aire y otros). La superficie total es de 4.991,67 km² lo que supone el 1% del territorio español.

Durante mucho tiempo se pensaba que el término "Baleares" provenía de la palabra griega ballein (lanzar), pero en la actualidad se cree que no es helénico sino púnico. Lo cierto es que los griegos utilizaron la palabra "Gimnesias" para referirse a las islas situadas al norte, Menorca y Mallorca. Sin embargo, cartagineses y romanos prefirieron la denominación "Baleares" para Menorca y Mallorca. Todos ellos coincidieron en llamar Pitiusas a Ibiza y Formentera, islas situadas al suroeste.

El clima es suave, mediterráneo típico, con dos periodos tradicionales de lluvias uno en primavera y otro en otoño – invierno, aunque en el último bienio esta distribución hídrica parece estar modificándose debido al cambio climático

1.1. Punts clau.

Balears amb una superfície de 4.991,67 km² representa un 1% del territori nacional.

La població de les Illes Balears és de 983.131 habitants.

Dels 8.109 municipis existents a Espanya, 67 pertanyen a les Illes Balears, la qual cosa equival al 0,8% del total.

La densitat de població de la Comunitat Autònoma és de 195,95 habitants/km².

Existeixen 3.579 instal·lacions esportives i un total de 8.574 espais esportius.

El 37% dels ciutadans balears practica un o un parell d'esports.

Cens Nacional d'Instal·lacions Esportives-2005.

És un conjunt d'operacions destinades a recopilar, elaborar, avaluar i publicar dades referents a un tot en una àrea i moment determinat.

1.2. Aspectes generals de la Comunitat Autònoma Balear.

L'arxipèlag Balear està situat a l'est de la península ibèrica, a l'extrem occidental de la mar Mediterrània, i està compost per quatre illes majors (Mallorca, Menorca, Eivissa i Formentera), dues menors (Cabrera i Dragonera) i un conjunt d'illots (com Dragonera, Illa de l'Aire i altres). La superfície total és de 4.991,67 km² la qual cosa suposa un 1% del territori espanyol.

Durant molt de temps es pensava que el terme "Balears" provenia de la paraula grega ballein (llançar), però a l'actualitat es creu que no és hel·lènic sinó púnic. El cert és que els grecs utilitzaren la paraula "Gimnesias" per referir-se a les illes situades al nord, Menorca i Mallorca. D'altra banda, cartaginesos i romans es varen estimar més la denominació "Balears" per a Menorca i Mallorca. Tots ells varen coincidir en anomenar Pitiüses a Eivissa i Formentera, illes situades al sud-oest.

El clima és suau, mediterrani típic, amb dos períodes tradicionals de pluges, un per primavera i l'altre a la tardor-hivern, encara que en el darrer bienni aquesta distribució hídrica sembla estar modificant-se a causa del canvi climàtic

que afecta a todo el planeta. La temperatura media anual se sitúa entre los 17°C de Menorca y los 19°C de Ibiza. No obstante, las temperaturas absolutas son muy variables dependiendo de si nos encontramos en las montañas, donde puede bajar hasta los 0°C, o en la franja costera.

La mayor isla del archipiélago es la de Mallorca que posee una estructura geológica formada mayoritariamente por rocas calizas, con un litoral muy horadado por las aguas marinas lo que ha producido la formación de numerosas cuevas y galerías subterráneas. Sus 565 kms. de perímetro de costa están salpicados de grandes playas de fina arena, acantilados y bahías hermosas como las de Palma de Mallorca, la capital de la isla, o las de Pollensa y Alcúdia. Su relieve es montañoso llegando a alcanzar los 1.445 m. en el Puig Major de Son Torrella, situado en la sierra de Tramontana. Merece destacarse el Parc Natural de Mondragó al sur de la isla, en el municipio de Santanyí, que con 785 Ha. es rico en arbustos y sotobosque.

Ibiza, llamada la "isla blanca" por su típica arquitectura, es un centro turístico de primera magnitud. Su capital, que da nombre a la isla, fue fundada por los cartagineses en el año 654 a.C. y ocupada sucesivamente por diversas culturas como la púnica o la romana. Posee bellas calas, como la de San Antonio, y ciudades muy cosmopolitas. Su estructura geológica es semejante a la de Mallorca.

Menorca es conocida como la "isla del viento" y es la más oriental del archipiélago balear. Las diferentes culturas que ha albergado han dejado huellas indelebles como sus monumentos megalíticos. Su orografía es diferente a las de las otras dos islas, pues presenta un paisaje ondulado con pequeñas colinas. Desde el punto de vista geológico se distinguen en ella dos grandes zonas, una al norte con rocas calizas y silíceas y otra al sur con acantilados salpicados de profundas calas arenosas y con un régimen hídrico superficial con algunas interesantes zonas húmedas. Su característico viento, conocido como la Tramuntana menorquina, es el mayor sistema de energía eólica del mediterráneo occidental y, por otra parte, convierte a esta isla en un paraíso para los deportes de vela y similares.

Formentera, el paraíso Pitiusa, es la isla de la paz y de la luz, con pinos mediterráneos y palmeras africanas, pudiéndose divisar el mar desde cualquier punto de ella. Su estructura está claramente definida por una zona acantilada de cierta altura, aunque su máximo lo representan los 192 m. de La Mola, y una llanura al oeste, separadas ambas por un brazo terrestre de 3 kms. También aquí destaca el carácter ventoso alimentado por la poca altura de la isla.

La isla de Cabrera se halla situada en la costa sur de Mallorca y, junto a otros pequeños islotes calcáreos de su entorno como Ses Rates, Els Estells, Les Bledos, L'Imperial y El Fonoll, fué declarada en 1.991 Parque Natural Marítimo y Terrestre. Por esta razón tanto su flora como su fauna se hallan protegidas de forma que las visitas a ella son controladas por el ICONA.

tic que afecta tot el planeta. La temperatura mitja anual se situa entre els 17°C de Menorca i els 19°C d'Eivissa. No obstant, les temperatures absolutes són molt variables depenent de si ens trobam a les muntanyes, on pot davallar fins als 0°C, o a la franja costanera.

La major illa de l'arxipèlag és la de Mallorca que posseeix una estructura geològica formada majoritàriament per roques calcàries, amb un litoral molt erosionat per les aigües marines cosa que ha produït la formació de nombroses coves i galeries subterrànies. Els seus 565 km de perímetre de costa estan esquitxats de grans platges de fina arena, penya-segats i badies belles com la de Palma de Mallorca, la capital de l'illa, o les de Pollença i Alcúdia. El seu relleu és muntanyós arribant als 1.445 m en el Puig Major de Son Torrella, situat a la Serra de Tramuntana. Mereix destacar-se el Parc Natural de Mondragó al sud de l'illa, en el municipi de Santanyí, que amb 785 habitants és ric en arbusts i boscatge.

Eivissa, anomenada l' "illa blanca" per la seva típica arquitectura, és un centre turístic de primera magnitud. La seva capital, que dona nom a l'illa, fou fundada pels cartaginesos l'any 654 a. C. i ocupada successivament per diverses cultures com la púnica o la romana. Posseeix belles cales, com la de Sant Antoni, i ciutats molt cosmopolites. La seva estructura geològica és semblant a la de Mallorca.

Menorca és coneguda com l' "illa del vent" i és la més oriental de l'arxipèlag balear. Les diferents cultures que ha albergat han deixat empremtes indelebles com els seus monuments megalítics. La seva orografia és diferent a la de les altres dues illes, ja que presenta un paisatge ondulat amb petits turons. Des del punt de vista geològic es distingeixen en ells dues grans zones, una al nord amb roques calcàries i silícies i una altra al sud amb penya-segats esquitxats de profundes cales arenoses i amb un règim hídric superficial amb algunes interessants zones humides. El seu vent característic, conegut com la Tramuntana menorquina, és el major sistema d'energia eòlica de la mediterrània occidental i, per altra part, converteix aquesta illa en un paradís per als esportistes de vela i similars.

Formentera, el paradís Pitiús, és l'illa de la pau i de la llum, amb pins mediterranis i palmeres africanes, podent-se albirar la mar des de qualsevol dels seus indrets. La seva estructura està clarament definida per una zona de penya-segats de certa altura, encara que el seu màxim els representen els 192 m de La Mola, i una plana a l'oest, separades ambdues per un braç terrestre de 3 km. També aquí destaca el caràcter ventós alimentat per la poca altura de l'illa.

L'illa de Cabrera es troba situada a la costa sud de Mallorca i, juntament a altres petits illots calcaris del seu entorn com Ses Rates, Els Estells, Les Bledes, L'imperial i El Fonoll, fou declarada el 1991 Parc Natural Marítim i Terrestre. Per aquesta raó tant la seva flora com la seva fauna estan protegides de manera que les visites són controlades per ICONA.

El presente estudio sobre las instalaciones deportivas del archipiélago se va a centrar en los Consejos de Ibiza-Formentera, Mallorca e Ibiza.

1.2.1. Los habitantes y sus Municipios.

Como ya se ha indicado, la Comunidad Balear con una superficie de 4.991,67 km², representa un 1% del territorio nacional. La población de Baleares es, de acuerdo con el INE (2005), de 983.131 habitantes lo que equivale al 2,23% del total nacional.

El Consejo de Mallorca con 3.625,75 km² está poblado por 777.821 habitantes. Estos se reparten en 53 municipios encabezados por el de Palma de Mallorca que, junto con la población de Cabrera, alcanza un censo de 375.773 habitantes. Tras él, aunque a gran distancia en lo que a población se refiere, nos encontramos con el municipio de Calviá con 43.499 habitantes, el de Manacor con 35.908 habitantes, el de Lluchmayor con 29.891, el de Marrachí con 28.237 y el de Inca con 26.504 habitantes. En el extremo opuesto se hallan los municipios de Bañalbufar, Deyá, Escorca, Estellenchs, Fornalutx y Mancor del Valle, todos ello con poblaciones comprendidas entre 293 y 980 habitantes.

El Consejo de Ibiza-Formentera presenta una extensión de 657,56 km², incluyendo las islas de Espardell y Espalmador, para 118.613 habitantes repartidos en 5 municipios de Ibiza y 1 de Formentera. La mayor población corresponde a la ciudad de Ibiza con 42.797 habitantes, seguida por Santa Eulalia del Rio con 26.724 habitantes y por San José y San Antonio Abad con poblaciones respectivas de 18.382 y 18.366 habitantes. El quinto municipio de Ibiza es el de San Juan Bautista con 4.838 habitantes. El municipio de Formentera posee un censo poblacional de 7.506 habitantes.

Por último, el Consejo de Menorca tiene una superficie de 694,39 km² para una población de 86.697 habitantes distribuidos en 8 municipios. De ellos el mayor es su capital, Mahón, con 27.669 habitantes y a escasa distancia Ciudadela con 26.972 habitantes. Los restantes 6 municipios presentan un censo inferior a 8.000 habitantes, siendo el de Villacarlos, con 7.440 habitantes, el mayor de todos.

El INE ha realizado proyecciones de población calculadas a partir del Censo de Población de 2001, disponiéndose también de los datos observados para los años 2002 y 2003 referidos a la migración exterior a la hora de pronosticar su comportamiento futuro. Para ese estudio se utilizó el método de componentes que es el usado por casi todos los países occidentales a la hora de abordar estos análisis. El horizonte de proyección fue hasta el año 2060 para el total nacional y el 2017 para las Comunidades Autónomas. El resultado de ese estudio para el año 2005 muestra que el patrón poblacional de Islas Baleares es ligeramente diferente al del conjunto de España pues en este caso un 64,84% de la población se halla entre 20 y 64 años, el 21,23% corresponde al tramo de los jóvenes con edades inferiores a 20 años y el 13,93% supera los 64 años. La pirámide poblacional presenta una amplia base formada por 54.008 niños de 0 a 4 años y una cúspide

El present estudi sobre les instal·lacions esportives de l'arxipèlag se centrarà en els Consells Insulars d'Eivissa i Formentera, Mallorca i Menorca.

1.2.1. Els habitants i els Municipis.

Com ja s'ha indicat, la Comunitat Balear amb una superfície de 4991,67 km², representa un 1% del territori nacional. La població de Balears és, d'acord amb l'INE (2005), de 983.131 habitants, cosa que equival al 2,23% del total nacional.

El Consell de Mallorca amb 3.625,75 km² està poblat per 777.821 habitants. Aquests es reparteixen en 53 municipis encapçalats pel de Palma de Mallorca que, juntament amb la població de Cabrera, arriba a un cens de 375.773 habitants. Darrera, encara que a gran distància pel que fa a població, ens trobam amb el municipi de Calvià amb 43.499 habitants, el de Manacor amb 35.908 habitants, el de Llucmajor amb 29.891, el de Marratxí amb 28.237 i el d'Inca amb 26.504 habitants. A l'extrem oposat es troben els municipis de Banyalbufar, Deià, Escorca, Estellencs, Fornalutx i Mancor de la Vall, tots ells amb poblacions compreses entre 293 i 980 habitants.

El Consell d'Eivissa i Formentera presenta una extensió de 657,56 km², incloent les illes d'Espardell i Espalmador, per a 118.613 habitants repartits en 5 municipis d'Eivissa i 1 de Formentera. La major població correspon a la ciutat d'Eivissa amb 42.797 habitants, seguida per Santa Eulàlia del Riu amb 26.724 habitants i per Sant Josep i Sant Antoni Abat amb poblacions respectives de 18.382 i 18.366 habitants. El cinquè municipi d'Eivissa és el de Sant Joan Baptista amb 4.838 habitants. El municipi de Formentera posseeix un cens de població de 7.506 habitants.

Per acabar, el Consell de Menorca té una superfície de 694,39 km² per a una població de 86.697 habitants distribuïts en 8 municipis. D'ells, el major és la seva capital, Maó, amb 27.669 habitants i a escassa distància Ciutadella amb 26.972 habitants. Els restants 6 municipis presenten un cens inferior a 8.000 habitants, essent el de Villacarlles, amb 7.440 habitants, el major de tots.

L'INE ha realitzat projeccions de població calculades a partir del Cens de Població de 2001, disposant-se també de les dades observades per als anys 2002 i 2003 referits a la migració exterior a l'hora de pronosticar el seu comportament futur. Per a aquest estudi es va utilitzar el mètode de components que és l'usat per quasi tots els països occidentals a l'hora d'abordar aquestes anàlisis. L'horitzó de projecció fou fins l'any 2060 per al total nacional i el 2017 per a les Comunitats Autònomes. El resultat d'aquest estudi per a l'any 2005 mostra que el patró de població de les Illes Balears és lleugerament diferent al del conjunt d'Espanya ja que en aquest cas un 64,84% de la població es troba entre 20 i 64 anys, el 21,23% correspon al tram de joves amb edats inferiors a 20 anys i el 13,93% supera els 64 anys. La piràmide de població presenta una ampla base formada per 54.008 nins de 0 a 4 anys i una cúspide de

de 15.625 adultos mayores de 85 años, de los que la proporción de hombres a mujeres es de 1:2.

1.2.2. La economía.

Si se analiza el mercado de trabajo (EPA IV trimestre 2003) existen unos indicadores que muestran la situación de la Comunidad Balear en el territorio español. Así, su tasa de actividad es del 60,5% y la de paro es del 8,03%, (INEM, 2004) algo inferior a la media general que alcanza el 9,18%. La participación del PIBpm Balear en el total nacional es de 2,5 (en datos de 2003). En el año 2003 el PIB por habitante en España era de 18.208 euros, siendo superado por 5 Comunidades Autónomas entre las que se hallaba la Balear con 21.965 euros por habitante.

Un factor importante a considerar es el empleo en los distintos sectores de actividad de las Islas. Los datos analizados muestran la situación de la Comunidad Balear y entre paréntesis la correspondiente media de España, registrándose los siguientes valores: el empleo en el sector agrícola es del 2,2% (5,6%), en el sector industrial tiene un valor del 8,9% (18,2%), en el de la construcción sube hasta el 14,9% (11,8%) y, por último, en el de los servicios supera a la media nacional en casi 10 puntos alcanzando el valor de 74% (64,3%).

La Comunidad Balear cuenta con 75.953 empresas, de las cuáles un 99,89% son Pymes (entre 0 y 249 asalariados), destacando el 94,05% que se refiere a microempresas (entre 0 y 9 trabajadores) y el 49,02% empresas sin asalariados. El número de grandes empresas está por debajo de la media nacional y es muy poco relevante, el 0,11%. En el sector servicios se encuentra el 51,02% de las empresas, en el del comercio el 25%, en el de la construcción el 16,89% y el resto en el de la industria. Las cifras del primer y tercer sector de esta Comunidad indican que se encuentran por encima de la media nacional.

Al realizar un análisis del sector servicios se observa que el mayor porcentaje recae en la hostelería y en las actividades inmobiliarias, alcanzando este sector una productividad (VAB a precios básicos por ocupado, 2001) de 121,6 (España=100). Las empresas de investigación y desarrollo suponen el 0,95 del sector servicios, con unos gastos internos en I+D (en % del PIB) de un 0,25 y un total de 1,32 investigadores por cada 1.000 activos, ambas cifras muy por debajo de los valores medios nacionales que son de 0,96 y 4,38, respectivamente.

Un hecho a destacar es que Baleares, con una superficie instalada de 82 m² de colectores de captación de energía solar térmica por cada 1.000 habitantes, es la primera Comunidad en energía solar térmica por habitante según un informe de la Asociación Solar de la Industria Térmica (ASIT). En los dos últimos años ha incrementado un 40% la capacidad de producción de energías renovables, pasando a ser detrás de Andalucía, Canarias y Cataluña la cuarta Comunidad por superficie total dedicada a este tipo de energía. A esto ha contribuido la puesta en marcha de un parque eólico en Menorca y un plan impulsor de Energías Renovables.

15.615 adults majors de 85 anys, dels quals la proporció d'homes a dones és d'1:2.

1.2.2. L'economia.

Si s'analitza el mercat de treball (EPA IV trimestre 2003) existeixen uns indicadors que mostren la situació de la Comunitat Balear en el territori espanyol. Així, la seva taxa d'activitat és del 60,5% i la d'atur és del 8,03%, (INEM, 2004) una mica inferior a la mitja general que arriba al 9,18%. La participació del PIBpm Balear en el total nacional és de 2,5 (en dades de 2003). L'any 2003 el PIB per habitant a Espanya era de 18.208 euros, essent superat per 5 Comunitats Autònomes entre les quals es trobava la Balear amb 21.965 euros per habitant.

Un factor important a considerar és l'ocupació en els diferents sectors d'activitat de Les Illes. Les dades analitzades mostren la situació de la Comunitat Balear i entre parèntesi la corresponent mitja d'Espanya, registrant-se els següents valors: l'ocupació en el sector agrícola és del 2,2% (5,6%), en el sector industrial té un valor del 8,9% (18,2%), en el de la construcció puja fins al 14,9% (11,8%) i, per acabar, en el de serveis supera la mitja nacional en quasi 10 punts arribant al valor de 74% (64,3%).

La Comunitat Balear compta amb 75.953 empreses, de les quals un 99,89% són Pymes (entre 0 i 249 assalariats), destacant el 94,05% que fa referència a microempreses (entre 0 i 9 treballadors) i el 49,02% empreses sense assalariats. El nombre de grans empreses està per davall de la mitja nacional i és molt poc rellevant, el 0,11%. En el sector serveis es troba el 51,02% de les empreses, en el del comerç el 25%, en el de la construcció el 16,89% i la resta en el de la indústria. Les xifres del primer i tercer sector d'aquesta Comunitat indiquen que es troben per damunt de la mitja nacional.

En realitzar una anàlisi del sector serveis s'observa que el major percentatge recau en l'hosteleria i en les activitats immobiliàries, arribant aquest sector a una productivitat (VAB a preus bàsics per ocupat, 2001) de 121,6 (Espanya=100). Les empreses d'investigació i desenvolupament suposen el 0,95 del sector serveis, amb unes despeses internes en I+D (en % del PIB) d'un 0,25 i un total d'1,32 investigadors per cada 1.000 actius, ambdues xifres molt per davall dels valors mitjos nacionals que són de 0,96 i 4,38, respectivament.

Un fet a destacar és que Balears, amb una superfície instal·lada de 82 m² de col·lectors de captació d'energia solar tèrmica per cada 1.000 habitants, és la primera Comunitat en energia solar tèrmica per habitant segons un informe de l'Associació Solar de la Indústria Térmica (ASIT). En els dos darrers anys ha incrementat un 40% la capacitat de producció d'energies renovables, passant a ser darrera Andalusia, Canàries i Catalunya, la quarta Comunitat per superfície total dedicada a aquest tipus d'energia. A això ha contribuït la posada en marxa d'un parc eòlic a Menorca i un pla impulsor d'Energies Renovables.

La economía agraria se basa en los productos agrícolas mediterráneos como la vid, los olivos, algarrobos, almendros y frutos. La ganadería porcina y las industrias de alimentación, con los embutidos y la conocida sobrasada, se suman a la industria de un reconocido calzado de calidad y a la artesanal con vidrios artísticos, maderas talladas, encajes y bordados y las famosas perlas cultivadas de Manacor. La industria de algunas zonas es básicamente la del textil, el cuero y el calzado.

El sector terciario tiene un peso fundamental en la economía dado que el fenómeno del turismo ha modificado el tipo de economía y es la principal fuente de ingresos de la Comunidad Balear. Las nacionalidades de los turistas son muy dispares destacando, por su número, los alemanes y británicos que acceden fácilmente gracias a los aeropuertos de Mallorca, Menorca e Ibiza. Más del 70% de la población (2004) se dedica al sector servicios, estando relacionado directamente con este hecho el incremento del sector de la Restauración y la Hostelería en la última década.

1.2.3. La educación.

De acuerdo con el INE (2006) en Baleares podemos encontrar 163.802 estudiantes en total, de los cuales 13.621 son universitarios y 151.470 no universitarios, repartidos en 29.994 que cursan Educación Infantil, 57.166 que estudian Educación Primaria, 40.300 Educación Secundaria Obligatoria (ESO), 11.706 están en el Bachillerato, 4.288 se hallan matriculados en Formación Profesional de Grado Medio, 2.221 en Formación Profesional de Grado Superior, 509 en Educación Especial Específica, 3.997 son alumnos integrados con necesidades educativas especiales y, por último, 1.289 alumnos siguen el Programa de Garantía Social.

Según datos de la Conselleria de Educación y Cultura de Islas Baleares, en la Comunidad Autónoma existen 57 colegios públicos, 31 privados, 3 centros de educación especial, 4 centro de educación infantil, 18 escuelas de idiomas, 7 escuelas internacionales, 56 institutos de educación secundaria, 10 centros de profesorado, 7 granjas y campos de aprendizaje, 5 centros de adultos y 37 academias y escuelas especializadas.

La población universitaria española está formada por 1.442.081 alumnos, distribuidos en 54 universidades públicas, 11 privadas y 4 Católicas.

En Baleares no hay ninguna universidad privada y existe una universidad pública que representa a la Comunidad Autónoma, la Universidad de Islas Baleares (UIB), con un total de 13.621 estudiantes y 1.142 profesores, estando su ratio profesor/alumno en 12, cifra inferior a la media nacional que es de 14,67.

1.3. El deporte en la Comunidad Autónoma Balear.

Las Islas Baleares son conocidas en varios aspectos que se complementan entre sí de cara a la imagen proyectada al

L'economia agrària es basa en els productes agrícoles mediterranis com la vinya, les oliveres, garrovers, ametllers i fruits. La ramaderia porcina i les indústries d'alimentació, amb els embotits i la coneguda sobrasada, se sumen a la indústria d'un reconegut calçat de qualitat i a l'artesanal amb vidres artístics, fustes tallades, randes i brodats i les famoses perles conreades a Manacor. La indústria d'algunes zones és bàsicament la del tèxtil, el cuir i el calçat.

El sector terciari té un pes fonamental a l'economia ja que el fenomen del turisme ha modificat el tipus d'economia i és la principal font d'ingressos de la Comunitat Balear. Les nacionalitats dels turistes són molt diverses destacant, pel seu nombre, els alemanys i els britànics que accedeixen fàcilment gràcies als aeroports de Mallorca, Menorca i Eivissa. Més del 70% de la població (2004) es dedica al sector serveis, estant relacionat directament amb aquest fet l'increment del sector de la Restauració i l'Hosteleria en la darrera dècada.

1.2.3. L'educació.

D'acord amb l'INE (2006) a Balears podem trobar 163.802 estudiants en total, dels quals 13.621 són universitaris i 151.470 no universitaris, repartits en 29.994 que cursen Educació Infantil, 57.166 que estudien Educació Primària, 40.300 Educació Secundària Obligatoria (ESO), 11.706 fan Batxillerat, 4.288 estan matriculats a Cicles Formatius de Grau Mitjà, 2.221 a Cicles Formatius de Grau Superior, 509 a Educació Especial Específica, 3.997 són alumnes integrats amb necessitats educatives especials i, per acabar, 1.289 alumnes fan un Programa de Garantia Social.

Segons dades de la Conselleria d'Educació i Cultura de les Illes Balears, a la Comunitat Autònoma existeixen 57 col·legis públics, 31 privats, 3 centres d'educació especial, 4 centres d'educació infantil, 18 escoles d'idiomes, 7 escoles internacionals, 56 instituts d'educació secundària, 10 centres de professors, 7 granges i camps d'aprenentatge, 5 centres d'adults i 37 acadèmies i escoles especialitzades.

La població universitària espanyola està formada per 1.442.081 alumnes, distribuïts en 54 universitats públiques, 11 privades i 4 Catòliques.

A Balears no hi ha cap universitat privada i hi ha una universitat pública que representa a la Comunitat Autònoma, la Universitat de les Illes Balears (UIB), amb un total de 13.621 estudiants i 1.142 professors, estant la seva ràtio professor/alumne en 12, xifra inferior a la mitja nacional que és de 14,67.

1.3. L'esport a la Comunitat Autònoma Balear.

Les Illes Balears són conegudes en diversos aspectes que es complementen entre sí de cara a la imatge projectada a l'ex-

exterior. Unos hablan de sus excelentes calas y playas, otros de sus fiestas nocturnas, pero existe ya una minoría, que se incrementa cada vez mas, que empieza a conocer esta Comunidad por su actividad deportiva. A este hecho están ayudando numerosos eventos internacionales como la Copa del Rey, con 25 ediciones celebradas, donde concurren en el Mediterráneo los mejores especialistas en vela del mundo y cuyo impacto económico es digno de estudio ya que, según la Cámara de Comercio de Mallorca, Ibiza y Formentera, genera ingresos directos en torno a 5,9 millones de euros e indirectos sobre 3,1 millones. Dado su carácter insular existen además numerosas regatas como el Trofeo Princesa Sofía, la Breitling o la Palmavela.

Otros deportes insulares destacan en el panorama español como el voleibol, que con el Drac Palma participa en la liga nacional de campeones. También el baloncesto, a través del Menorca Bàsquet, se halla presente en la ACB y será Palma de Mallorca la sede donde se dispute el próximo año el Eurobasket.

El ciclismo está representado de forma clara en las Islas Baleares, como lo demuestra la celebración en Ibiza, en otoño de 2005, de la Semana Internacional de Ciclismo, con el objetivo de crear un punto de encuentro para los amantes de este deporte al finalizar la temporada oficial de pruebas. El velódromo cubierto construido en Mallorca permitirá que se desarrolle el mundial de ciclismo en pista cubierta.

Durante los cuatro últimos años la Comunidad Balear ha celebrado el torneo de golf Mallorca Classic, último puntuable de la European Tour, que ha venido a sustituir al desaparecido Tour España Masters Open de Baleares. En este evento internacional se dan cita los mejores golfistas del momento.

Los deporte acuáticos, en general, han encontrado un gran desarrollo en la Comunidad Balear. A título de ejemplo, las federaciones Españolas y Balear de actividades subacuáticas han organizado en Palma de Mallorca, en Mayo de 2006, el IV meeting de la Copa del Mundo CMAS de natación con aletas en piscina. Por otra parte, la Confederación Mundial de Actividades Subacuáticas debe decidir en Roma si Palma de Mallorca va a ser el lugar donde se desarrollen en el año 2007 los Juegos Mundiales de la CMAS, que concentran hasta ocho campeonatos del mundo de diversas especialidades.

Pero esta ebullición deportiva se ha cimentado en la organización de eventos mundiales como la Universiada de 1999 y en la aparición de figuras de renombre internacional como es el caso de Carlos Moyá y Rafael Nadal, que sirven de modelos a imitar para los jóvenes tenistas, o de Joan Llaneras flamante medalla de plata olímpica en la prueba de puntuación de ciclismo en pista.

Si se analizan los Presupuestos Generales de las Comunidades Autónomas para el año 2006, la inversión total prevista para el deporte es de 299.845.978 euros para un total de 43.967.766 habitantes, lo que da una media de 6,81 euros/habitante. La Comunidad Balear con 2.957.814

terior. Uns xerren de les seves excel·lents cales i platges, altres de les seves festes nocturnes, però hi ha ja una minoria, que s'incrementa cada vegada més, que comença a conèixer aquesta Comunitat per la seva activitat esportiva. A aquest fet estan ajudant nombrosos esdeveniments internacionals com la Copa del Rei, amb 25 edicions celebrades, on concorren en la Mediterrània els millors especialistes en vela del món i l'impacte econòmic dels quals és digne d'estudi ja que, segons la Càmera de Comerç de Mallorca, Eivissa i Formentera, genera ingressos directes entorn a 5,9 milions d'euros i indirectes sobre 3,1 milions. Donat el seu caràcter insular existeixen a més nombroses regates com el Trofeu Princesa Sofia, la Breitling o la Palmavela.

Altres esports insulars destaquen en el panorama espanyol com el voleibol, que amb el Drac Palma participa a la lliga nacional de campions. També el bàsquet, a través del Menorca Bàsquet, es troba present a l'ACB i serà Palma de Mallorca la seu on es disputi el proper any l'Eurobàsquet.

El ciclisme està representat de forma clara a les Illes Balears, com ho demostra la celebració a Eivissa, durant la tardor de 2005, de la Setmana Internacional de Ciclisme, amb l'objectiu de crear un punt de trobada per als amants d'aquest esport en finalitzar la temporada oficial de proves. El velòdrom cobert construït a Mallorca permetrà que es dugui a terme el mundial de ciclisme en pista coberta.

Durant els quatre darrers anys la Comunitat Balear ha celebrat el torneig de golf Mallorca Classic, darrer puntuable de l'European Tour, que ha vengut a substituir al desaparegut Tour Espanya Masters Open de Balears. En aquest esdeveniment internacional es donen cita els millors golfistes del moment.

Els esports aquàtics, en general, han trobat un gran desenvolupament a la Comunitat Balear. A títol d'exemple, les federacions Espanyola i Balear d'activitats subaquàtiques han organitzat a Palma de Mallorca, pel maig de 2006, el IV meeting de la Copa del Món CMAS de natació amb aletes en piscina. D'altra banda, la Confederació Mundial d'Activitats Subaquàtiques ha de decidir a Roma si Palma de Mallorca serà el lloc on es desenvolupin l'any 2007 els Jocs Mundials de la CMAS, que concentren fins a vuit campionats del món de diverses especialitats.

Però aquesta ebullició esportiva s'ha cimentat en l'organització d'esdeveniments mundials com la Universiada de 1999 i en l'aparició de figures de renom internacional com és el cas de Carles Moyà i Rafel Nadal, que serveixen de models a imitar per als joves tennistes, o de Joan Llaneras flamant medalla de plata olímpica a la prova de puntuació de ciclisme en pista.

Si s'analitzen les Pressuposts Generals de les Comunitats Autònomes per a l'any 2006, la inversió total prevista per a l'esport és de 299.845.978 euros per a un total de 43.967.766 habitants, cosa que dona una mitja de 6,81 euros/habitant. La Comunitat Balear amb 2.957.814 euros

euros de inversión deportiva prevista para sus 983.131 habitantes, obtiene una media inferior de 3,01 euros/habitante.

1.3.1. La organización deportiva.

La organización y la estructura del modelo deportivo existente en la Comunidad Autónoma Balear están referidos al conjunto de todos los elementos relacionados entre sí (ordenamiento jurídico-deportivo, estructura deportiva, instalaciones deportivas, recursos humanos y recursos económicos), contribuyendo así al desarrollo del deporte en todas sus manifestaciones.

El ordenamiento jurídico-deportivo en Baleares.

Actualmente existen muchas reglas que de forma directa o indirecta influyen sobre el deporte (los deportistas, las asociaciones deportivas, las competiciones, las diferentes administraciones, la financiación, etc.) y todas ellas integran lo que en ocasiones se denomina el "ordenamiento jurídico del deporte". En la Comunidad Autónoma Balear la Ley 3/1993, de 4 de Mayo, regulaba el marco para la mejora de la accesibilidad y de la supresión de las barreras arquitectónicas, siendo desarrollada en el Decreto 20/2003, de 28 de Febrero, por el que se aprobó el Reglamento de Supresión de Barreras Arquitectónicas.

Dentro del marco legal la Ley 3/1995, de 21 de Febrero, del Deporte de la Comunidad Autónoma de las Islas Baleares dispone la creación de la figura del Plan coordinador de establecimientos e instalaciones deportivas y en su Título IV, Artículo 20, indica que los planes insulares de establecimientos y de instalaciones deportivas, así como el Plan Coordinador de las Islas Baleares, incluirán en su normativa la infraestructura deportiva básica, las características y condiciones mínimas de los terrenos y de las instalaciones deportivas, las condiciones higiénico-sanitarias y de seguridad, el acceso a las instalaciones deportivas de las Baleares de todas las personas, de forma que ninguna discapacidad física o la edad avanzada represente un impedimento insalvable, los plazos para la total eliminación de las barreras arquitectónicas y la cobertura de servicios complementarios deportivos para los visitantes de las islas.

Estructura deportiva en Baleares.

Los factores que determinan la estructura deportiva se fundamentan en las relaciones que se establecen entre las distintas organizaciones deportivas. El sistema deportivo actual está basado principalmente en la colaboración que desarrollan el sector público y privado, para fomentar y desarrollar la práctica deportiva. Para esta necesaria colaboración nos encontramos con realidades diferentes si atendemos a la titularidad de las instalaciones deportivas.

El sector público está representado en Baleares por la Consellería de Presidencia y Deporte, los 3 Consejos de Ibiza-Formentera, Mallorca y Menorca, los 67 Ayuntamientos existentes en la Comunidad y la Universidad Pública de Islas Baleares.

Existe la Fundación Illesport que se creó en el año 2002 con

d'inversió esportiva prevista per als seus 983.131 habitants, obté una mitja inferior de 3,01 euros/habitant.

1.3.1. L'organització esportiva.

L'organització i l'estructura del model esportiu existent a la Comunitat Autònoma Balear estan referits al conjunt de tots els elements relacionats entre sí (ordenament jurídic-esportiu, estructura esportiva, instal·lacions esportives, recursos humans i recursos econòmics), contribuint així al desenvolupament de l'esport en totes les seves manifestacions.

L'ordenament jurídic-esportiu a Balears.

Actualment existeixen moltes regles que de forma directa o indirecta influeixen sobre l'esport (els esportistes, les associacions esportives, les competicions, les diferents administracions, el finançament, etc.) i totes elles integren el que en ocasions s'anomena l' "ordenament jurídic de l'esport". A la Comunitat Autònoma Balear la Llei 3/1993, de 4 de maig, regulava el marc per a la millora de l'accessibilitat i de la supressió de les barreres arquitectòniques, essent desenvolupada en el Decret 20/2003, de 28 de febrer, pel qual es va aprovar el Reglament de Supressió de Barreres Arquitectòniques.

Dins del marc legal la Llei 3/1995, de 21 de febrer, de l'Esport de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears disposa la creació de la figura del Pla coordinador d'establiments i instal·lacions esportives i en el seu Títol IV, Article 20, indica que els plans insulars d'establiments i d'instal·lacions esportives, així com el Pla Coordinador de les Illes Balears, inclouran en la seva normativa la infraestructura esportiva bàsica, les característiques i condicions mínimes dels terrenys i de les instal·lacions esportives, les condicions higiénico-sanitàries i de seguretat, l'accés a les instal·lacions esportives de les Balears de totes les persones, de forma que cap discapacitat física o l'edat avançada representi un impediment insalvable, els terminis per a la total eliminació de les barreres arquitectòniques i la cobertura de serveis complementaris esportius per als visitants de les Illes.

Estructura esportiva a Balears.

Els factors que determinen l'estructura esportiva es fonamenten en les relacions que s'estableixen entre les distintes organitzacions esportives. El sistema esportiu actual està basat principalment en la col·laboració que desenvolupen el sector públic i privat, per fomentar i desenvolupar la pràctica esportiva. Per a aquesta necessària col·laboració ens trobam amb realitats diferents si atenem a la titularitat de les instal·lacions esportives.

El sector públic està representat a Balears per la Conselleria de Presidència i Esport, els 3 Consells Insulars d'Eivissa i Formentera, Mallorca i Menorca, els 67 Ajuntaments existents a la Comunitat i la Universitat Pública de les Illes Balears.

Existeix la Fundació Illesport que es va crear l'any 2002

la intención de dar soporte a los equipos de Baleares que disputaban competiciones de categoría nacional. Depende de la Dirección General de Deportes que forma parte de la Consellería de Presidencia y Deportes del Gobierno de Islas Baleares.

El sector privado, formado por las federaciones autonómicas, los clubes elementales y básicos y las sociedades anónimas deportivas estructuran los modelos de asociacionismo deportivo. El Gobierno de la Comunidad Balear en su misión por favorecer el asociacionismo deportivo también contribuye a impulsar la práctica deportiva y favorecer el desarrollo de este tejido asociativo mediante los clubes, sistema utilizado y que ha sentado las bases de lo que hoy representa el deporte moderno.

Las Federaciones Autonómicas. Una de las formas más importantes de desarrollo deportivo en cualquier región de España es el deporte de competición por medio de un importante tejido asociativo de clubes y la relación que mantienen estos con las respectivas federaciones. La Disposición Final Primera de la Ley 3/1995, de 21 de Febrero, del Deporte Balear autorizaba al Gobierno de Islas Baleares a dictar las disposiciones reglamentarias necesarias para el desarrollo y aplicación de la Ley. De acuerdo con esta autorización se dictó el Decreto 59/1996 Regulador de las Federaciones Deportivas de Islas Baleares, el cual se ha puesto al día a través del Decreto 33/2004, de 2 de Abril, por el que se regulan las federaciones deportivas de Islas Baleares.

De las 64 Federaciones Nacionales registradas Baleares cuenta, de acuerdo con la información suministrada por la Dirección General de Deportes, con 50 Federaciones Autonómicas que agrupan (INE, 2004) un total de 73.940 licencias deportivas.

Los Clubes Deportivos. Básicamente es el tipo o la forma de acceder al deporte de los diversos practicantes deportivos que podemos encontrar en esta región y es el Decreto 147/1997, de 21 de Noviembre, por el que se regula la constitución y funcionamiento de los Clubes Deportivos en el ámbito de la Comunidad Autónoma de Islas Baleares. Actualmente están registrados 1.891 clubes elementales y básicos (INE, 2004), cuyo número representa el 2,26% de los 83.551 existentes en España.

El deporte más practicado teniendo en cuenta el número de federados es el fútbol con 19.809 licencias agrupadas en 212 clubes registrados en la Comunidad Balear. Le siguen el golf con 7.237 licencias repartidas en 17 clubes, el baloncesto que, con un total de 479 clubes registrados, presenta 6.744 deportistas federados, la caza con 5.078 licencias en 82 clubes y el judo que se sitúa también en el grupo con un número de licencias superior a 4.000 ya que cuenta con 4.698 y 36 clubes.

La existencia de 175 piscinas cubiertas y de 1.987 descubiertas hacen suponer que la natación cuenta con adeptos, no solo en el período vacacional sino también como práctica deportiva continuada. Merecen una mención los 20 clubes

amb la intenció de donar suport als equips de Balears que disputaven competicions de categoria nacional. Depèn de la Direcció General d'Esports que forma part de la Conselleria de Presidència i Esports del Govern de les Illes Balears.

El sector privat, format per les federacions autonòmiques, els clubs elementals i bàsics i les societats anònimes esportives estructuren els models d'associacionisme esportiu. El Govern de la Comunitat Balear en la seva missió per afavorir l'associacionisme esportiu també contribueix a impulsar la pràctica esportiva i afavorir el desenvolupament d'aquest teixit associatiu mitjançant els clubs, sistema utilitzat i que ha assentat les bases del que avui representa l'esport modern.

Les Federacions Autonòmiques. Una de les formes més importants de desenvolupament esportiu en qualsevol regió d'Espanya és l'esport de competició a través d'un important teixit associatiu de clubs i la relació que mantenen aquests amb les respectives federacions. La Disposició Final Primera de la Llei 3/1995, de 21 de febrer, de l'Esport Balear autoritzava al Govern de les Illes Balears a dictar les disposicions reglamentàries necessàries per al desenvolupament i aplicació de la Llei. D'acord amb aquesta autorització es va dictar el Decret 59/1996 Regulador de les Federacions Esportives de les Illes Balears, el qual s'ha posat al dia a través del Decret 33/2004, de 2 d'abril, pel qual es regulen les federacions esportives de les Illes Balears.

De les 64 Federacions Nacionals registrades, Balears compta, d'acord amb la informació subministrada per la Direcció General d'Esports, amb 50 Federacions Autonòmiques que agrupen (INE, 2004) un total de 73.940 llicències esportives.

Els Clubs Esportius. Bàsicament és el tipus o la manera d'accedir a l'esport dels diversos practicants esportius que podem trobar en aquesta regió i és el Decret 147/1997, de 21 de novembre, pel qual es regula la constitució i funcionament dels Clubs Esportius en l'àmbit de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears. Actualment estan registrats 1.891 clubs elementals i bàsics (INE, 2004), el nombre del qual representa el 2,26% dels 83.551 existents a Espanya.

L'esport més practicat tenint en compte el nombre de federats és el futbol amb 19.809 llicències agrupades en 212 clubs registrats a la Comunitat Balear. El segueixen el golf amb 7.237 llicències repartides en 17 clubs, el bàsquet que, amb un total de 479 clubs registrats, presenta 6.744 esportistes federats, la caça amb 5.078 llicències en 82 clubs i el judo que se situa també en el grup amb un nombre de llicències superior a 4.000 ja que compta amb 4.698 i 36 clubs.

L'existència de 175 piscines cobertes i de 1.987 descobertes fan suposar que la natació compta amb adeptes, no solament en el període de vacances sinó també com a pràctica esportiva continuada. Mereixen una menció els 20 clubs actius de

activos de natación (existen además 6 inactivos) que cuentan con 684 licencias de natación y 4 de saltos.

Las Instalaciones Deportivas en Baleares. La Comunidad Autónoma Balear contaba con 3.579 instalaciones deportivas en el año 2005, mientras que en el II Censo de Instalaciones Deportivas del año 1997 tenía censadas 3.393 lo que supuso un incremento del 5,48%. De esas 3.579 instalaciones deportivas, el sector privado es propietario de 2.667 de ellas, mientras que el sector público posee las 912 restantes. Otra clasificación nos indica la ubicación de las instalaciones, obteniéndose que 2.355 se encuentran en zona urbana, 802 son periféricas y 422 se ubican en zonas no urbanas.

Los espacios deportivos están representados en la Comunidad Autónoma Balear por un total de 8.574, de los cuáles 7.544 son espacios convencionales, seguidos por 733 espacios singulares y 297 áreas de actividad. En el año 1997 existían 6.863 espacios deportivos convencionales y no reglamentarios y 1.219 espacios deportivos no convencionales. Se produce un aumento de 1.030 nuevos espacios deportivos y, sobre todo, un cambio en la clasificación de los espacios deportivos con la aparición de los denominados áreas de actividad y espacios singulares.

El Gobierno de la Comunidad Autónoma Balear, por medio de la Consellería de Presidencia y Deporte y de acuerdo con la Ley 2/2001, de 7 de marzo, de atribución de competencias a los consejos insulares en materia de ordenación del territorio, ha sentado las bases de la planificación en materia de instalaciones deportivas teniendo en cuenta la ubicación geográfica y sus características técnicas en función de módulos de población, número de usuarios, situación, clima e instalaciones existentes.

Las 3.579 instalaciones que ha construido la Comunidad Autónoma Balear hasta la fecha, pueden clasificarse en función de sus distintas Tipologías dando lugar a la Tabla siguiente. Llama la atención la construcción de 175 piscinas cubiertas, 1.987 piscinas descubiertas, 1.136 espacios pequeños y no complementarios y 689 pistas Polideportivas.

natació (a més n'hi ha 6 d'inactius) que compten amb 684 llicències de natació i 4 de salts.

Les Instal·lacions Esportives a Balears. La Comunitat Autònoma Balear comptava amb 3.579 instal·lacions esportives l'any 2005, mentre que en el II Cens d'Instal·lacions Esportives de l'any 1997 tenia censades 3.393 cosa que va suposar un increment del 5,48%. D'aqueixes 3.579 instal·lacions esportives, el sector privat és propietari de 2.667, mentre que el sector públic posseeix les 912 restants. Una altra classificació ens indica la ubicació de les instal·lacions, obtenint-se que 2.355 es troben en zona urbana, 802 són perifèriques i 422 s'ubiquen en zones no urbanes.

Els espais esportius estan representats a la Comunitat Autònoma Balear per un total de 8.574, dels quals 7.544 són espais convencionals, seguits per 733 espais singulars i 297 àrees d'activitat. A l'any 1997 existien 6.863 espais esportius convencionals i no reglamentaris i 1.219 espais esportius no convencionals. Es produeix un augment de 1.030 nous espais esportius i, sobretot, un canvi en la classificació dels espais esportius amb l'aparició de les anomenades àrees d'activitat i espais singulars.

El Govern de la Comunitat Autònoma Balear, a través de la Conselleria de Presidència i Esport i d'acord amb la Llei 2/2001, de 7 de març, d'atribució de competències als consells insulars en matèria d'ordenació del territori, ha assentat les bases de la planificació en matèria d'instal·lacions esportives tenint en compte la ubicació geogràfica i les seves característiques tècniques en funció de mòduls de població, nombre d'usuaris, situació, clima i instal·lacions existents.

Les 3.579 instal·lacions que ha construït la Comunitat Autònoma Balear fins ara, poden classificar-se en funció de les diferents tipologies donant lloc a la Taula següent. Crida l'atenció la construcció de 175 piscines cobertes, 1.987 piscines descobertes, 1.136 espais petits i no complementaris i 689 pistes Poliesportives.

NUMERO Y TIPOLOGÍA DE INSTALACIONES DEPORTIVAS EXISTENTES EN LA COMUNIDAD BALEAR/NOMBRE I TIPOLOGIA D'INSTAL·LACIONS ESPORTIVES EXISTENTS A LA COMUNITAT BALEAR

TIPO DE INSTALACION/TIPOLOGIA DE LA INSTALLACIÓ	Nº. INST.
ÁREAS DE ACTIVIDAD ACUÁTICA	51
ÁREAS DE ACTIVIDAD AÉREA	4
ÁREAS DE ACTIVIDAD TERRESTRE	234
CAMPOS DE FUTBOL	163
CAMPOS DE GOLF	22
CAMPOS DE TIRO	82
CARRILES DE BICICLETAS	11
CIRCUITOS DE KARTING	3
CIRCUITOS DE MOTOCROSS	2
ESPACIOS PEQUEÑOS Y NO REGLAMENTARIOS	1136
FRONTONES	27
OTROS ESPACIOS CONVENCIONALES	10

NUMERO Y TIPOLOGÍA DE INSTALACIONES DEPORTIVAS EXISTENTES EN LA COMUNIDAD BALEAR/TNOMBRE I TIPOLOGIA D' INSTAL·LACIONS ESPORTIVES EXISTENTS A LA COMUNITAT BALEAR	
TIPO DE INSTALACION/TIPOLOGIA DE LA INSTAL·LACIÓ	Nº. INST.
OTROS ESPACIOS SINGULARES	379
OTROS CAMPOS (POLIDEPORTIVOS Y ESPECIALIZADOS, EXCEPTO FÚTBOL)	51
PABELLONES CON FRONTÓN RECINTO CERRADO	1
PABELLONES POLIDEPORTIVOS	76
PISCINAS	1987
PISCINAS CLIMATIZADAS CUBIERTAS	175
PISTAS DE ATLETISMO	23
PISTAS DE HÍPICA	40
PISTAS DE JUEGOS TRADICIONALES Y POPULARES	68
PISTAS DE PADEL	38
PISTAS DE PETANCA	148
PISTAS DE SQUASH	74
PISTAS DE TENIS	486
PISTAS POLIDEPORTIVAS	689
ROCODROMOS	18
SALAS	554
VELODROMOS	1
TOTAL INSTALACIONES	6553

Fuente: Consejería de Presidencia y Deportes (2005).

1.3.2. La práctica deportiva.

El estudio de los hábitos de práctica de actividad física y deporte en el tiempo libre constituye, sin lugar a dudas, el indicador más importante sobre la práctica deportiva en un ámbito territorial determinado, en este caso Islas Baleares. Además, el conocer la cantidad de población que accede y practica actividad físico-deportiva así como sus características y preferencias, nos ayuda a prever, estudiar y planificar el uso de las instalaciones deportivas para satisfacer e incluso superar esta demanda. Igualmente es de interés saber cuáles son los deportes más practicados y demandados por la población balear a la hora de construir y localizar las diferentes instalaciones.

Así pues, y bajo este parámetro, nos disponemos a investigar cual es el nivel de practica de actividad física y deportiva en la región y las acciones llevadas a cabo para su impulso y promoción.

Hacer hincapié en la pregunta del porcentaje de práctica deportiva desde hace unos años ha venido siendo objeto de estudios tanto a nivel regional como nacional, y sobre este aspecto encontramos que según el estudio del CIS (Centro de Investigaciones Sociológicas) a nivel nacional, en España la tasa de práctica es del 37%, no produciéndose variación entre los estudios acometidos en el año 2000 y 2005, mientras que Baleares, aunque se situaba un punto por debajo de la media nacional en el año 2000, igualó la media nacional en el 2005.

Los deportes más practicados en espacios abiertos son la natación recreativa, el tenis, el fútbol-sala, el baloncesto, el

1.3.2. La pràctica esportiva.

L'estudi dels hàbits de pràctica d'activitat física i esport en el temps lliure constitueix, sens dubte, l'indicador més important sobre la pràctica esportiva en un àmbit territorial determinat, en aquest cas, les Illes Balears. A més, conèixer la quantitat de població que accedeix i practica activitat físico-esportiva així com les seves característiques i preferències, ens ajuda a preveure, estudiar i planificar l'ús de les instal·lacions esportives per satisfer i fins i tot superar aquesta demanda. Igualment és d'interès saber quins són els esports més practicats i demandats per la població balear a l'hora de construir i localitzar les diferents instal·lacions.

Així, i des d'aquest paràmetre, ens disposam a investigar quin és el nivell de pràctica d'activitat física i esportiva a la regió i les accions dutes a terme per al seu impuls i promoció.

Refermar-se en la pregunta del percentatge de pràctica esportiva des de fa uns anys ha estat objecte d'estudis tant a nivell regional com nacional, i sobre aquest aspecte trobam que segons l'estudi del CIS (Centre d'Investigacions Sociològiques) a nivell nacional, a Espanya la taxa de pràctica és del 37%, no produint-se variació entre els estudis escomesos els anys 2000 i 2005, mentre que Balears, encara que se situava un punt per davall de la mitja nacional l'any 2000, va igualar la mitja nacional el 2005.

Els esports més practicats en espais oberts són la natació recreativa, el tennis, el futbol-sala, el bàsquet, el futbol i la

fútbol y la petanca. En los recintos cerrados destaca la práctica de la gimnasia de mantenimiento, la natación recreativa, la musculación, el squash y el baloncesto.

Podemos ver claras preferencias deportivas y diferencias en cuanto a género, donde los hombres se decantan sobre todo por el fútbol, mientras que las mujeres son más partidarias de deportes individuales como la natación, gimnasia de mantenimiento o aeróbic, preferencias a tener en cuenta para la planificación de las diferentes instalaciones y equipamientos deportivos.

La motivación por la práctica de la actividad física y el deporte entre los ciudadanos de las Islas Baleares tiene un marcado carácter no fundamentado en la competición, aunque también hay un sector importante al que dar respuesta puesto que, con esfuerzo y dedicación, entrena para conseguir resultados deportivos. Este esfuerzo obtiene su reconocimiento con los "premios y distinciones" que, a partir de 2005, otorga anualmente en la "Gala del Deporte" la Consellería de Presidencia y Deporte.

En este afán de promoción del deporte y para que el incremento de su práctica sea efectivo, se ha de comenzar a practicar algún tipo de deporte o actividad física a edades tempranas. Este hecho ha sido bien acogido por las instituciones, las cuales han sabido valorar la necesidad de la práctica deportiva y el fomento entre los escolares para desarrollar en ellos este hábito tan saludable para que sea parte de su formación integral realizando campeonatos en el que participen miles de jóvenes de toda Baleares. También hay actividades que están dirigidas a jóvenes de entre 12 y 16 años y se distribuyen en la categoría alevín, infantil, y juventud, algunas de ellas se ofertan realizando Campus específicos durante los meses de verano. La finalidad no es otra que la de hacer deporte y participar en campeonatos reglados, ya que la actividad escolar constituye una de las bases del deporte de nuestro siglo.

La Fundación Illesport de Islas Baleares. El Deporte en Baleares se encuentra consolidado en la Fundación Illesport que nació en el año 2002 para dar soporte a los equipos baleares que disputaban competiciones de categoría nacionales. Depende de la Dirección General de Deportes que forma parte de la Consellería de Presidencia y Deportes de Islas Baleares. Las tres líneas de subvenciones básicas fijadas en las Islas Baleares para el período 2004 – 2008 son las encuadradas bajo los epígrafes de ayudas a equipos de categoría nacional, ayudas a deportistas de tecnificación y alto rendimiento y una tercera distribuye ayudas a federaciones deportivas para la creación de Centros de Tecnificación del deporte o disciplina asociada a dicha institución.

El Centro de Tecnificación de la Escuela Balear del Deporte es otro referente a nivel nacional. Creado en 1997 ha supuesto un lugar de encuentro para los profesionales del ámbito deportivo, donde el principal objetivo y preocupación por parte de la Consellería de Presidencia y Deporte ha sido la de formar y actualizar a los profesionales que se ubican en el campo de actuación de la actividad física y depor-

petanca. En els recintes tancats destaca la pràctica de la gimnàstica de manteniment, la natació recreativa, la musculació, l'squash i el bàsquet.

Podem veure clares preferències esportives i diferències quant a gènere, on els homes es decanten sobretot pel futbol, mentre que les dones són més partidàries d'esports individuals com la natació, gimnàstica de manteniment o aeròbic, preferències a tenir en compte per a la planificació de les diferents instal·lacions i equipaments esportius.

La motivació per la pràctica de l'activitat física i l'esport entre els ciutadans de les Illes Balears té un marcat caràcter no fonamentat en la competició, encara que també hi ha un sector important al qual donar resposta ja que, amb esforç i dedicació, entrena per aconseguir resultats esportius. Aquest esforç obté el seu reconeixement amb els "premis i distincions" que, a partir de 2005, atorga anualment a la "Gala de l'Esport" la Conselleria de Presidència i Esport.

En aquest afany de promoció de l'esport i perquè l'increment de la seva pràctica sigui efectiva, s'ha de començar a practicar algun tipus d'esport o activitat física a edats primerenques. Aquest fet ha estat ben acollit per les institucions, les quals han sabut valorar la necessitat de la pràctica esportiva i el foment entre els escolars per a desenvolupar en ells aquest hàbit tan saludable perquè sigui part de la seva formació integral realitzant campionats en els quals hi participen milers de joves de tota Balears. També hi ha activitats que estan dirigides a joves d'entre 12 i 16 anys i es distribueixen en la categoria aleví, infantil, i joventut, algunes d'elles s'oferten realitzant Campus específics durant els mesos d'estiu. La finalitat no és altra que la de fer esport i participar en campionats reglats, ja que l'activitat escolar constitueix una de les bases de l'esport del nostre segle.

La Fundació Illesport de les Illes Balears. L'Esport a Balears es troba consolidat en la Fundació Illesport que va néixer l'any 2002 per donar suport als equips balears que disputaven competicions de categoria nacionals. Depèn de la Direcció General d'Esports que forma part de la Conselleria de Presidència i Esports de les Illes Balears. Les tres línies de subvencions bàsiques fixades en les Illes Balears per al període 2004-2008 són les enquadrades sota els epígrafs d'ajudes a equips de categoria nacional, ajudes a esportistes de tecnificació i alt rendiment i una tercera distribueix ajudes a federacions esportives per a la creació de Centres de Tecnificació de l'esport o disciplina associada a l'anomenada institució.

El Centre de Tecnificació de l'Escola Balear de l'Esport és un altre referent a nivell nacional. Creat el 1997 ha suposat un lloc de trobada per als professionals de l'àmbit esportiu, on el principal objectiu i preocupació per part de la Conselleria de Presidència i Esport ha estat la de formar i actualitzar els professionals que s'ubiquen en el camp d'actuació de l'activitat física i esportiva com

tiva como son: la Educación, Rendimiento, Gestión, Salud, Recreación, Técnicos Deportivos y Animadores Deportivos, para que den una mejor respuesta a las demandas de renovación y perfeccionamiento de los diferentes perfiles en el mundo del deporte. Sus 15 programas atienden a los deportistas federados en especialidades tan variadas como la vela, el tenis, la lucha, el atletismo, la natación, la natación con aletas, el handbol, el rugby, etc.

1.4. La acción del Censo Nacional de Instalaciones Deportivas-2005. Metodología y terminología aplicada.

El artículo 8 de la Ley 10/1990 de 15 de octubre del Deporte, establece como competencia del Consejo Superior de Deportes, entre otras, la actualización permanente del Censo de Instalaciones Deportivas en colaboración con las Comunidades Autónomas, que tienen en su respectiva normativa la competencia de realizar el Censo o Inventario de Infraestructuras Deportivas. El Censo Nacional de Instalaciones Deportivas en España y sus Comunidades Autónomas está orientado a ser un instrumento de planificación y toma de decisiones en materia de instalaciones deportivas.

En el año 1986 se realizó el I Censo Nacional de Instalaciones Deportivas y tras el tiempo transcurrido, doce años, se necesitaba una actualización de los datos y un nuevo trabajo de campo que permitiera profundizar en la evolución experimentada en nuestra sociedad. El Consejo Superior de Deportes realizó el siguiente Censo en coordinación con las distintas Comunidades Autónomas, siendo el resultado el II Censo Nacional de Instalaciones Deportivas. Este fue editado en 1998, aunque el trabajo de campo fue realizado entre octubre de 1996 y abril de 1997. Existían 154.824 espacios deportivos en el país, aunque el número total de instalaciones deportivas es de 66.670.

Conforme al Censo Nacional de Instalaciones Deportivas-2005 se convoca a todas las Comunidades Autónomas, siendo ámbito de la actuación las instalaciones deportivas situadas en todos los Municipios de las 17 Comunidades Autónomas y en las 2 Ciudades Autónomas (Ceuta y Melilla). Censo-2005 (CSD, 2005), pone de manifiesto el cambio en la cultura de las nuevas construcciones en instalaciones deportivas.

Para ello se establecieron unos criterios y una metodología en la recogida y el tratamiento de datos. Ésta fue preparada por la Comisión de Ponencia del CNID-2005 formada por expertos en representación del CSD y las CC.AA. D. Santiago Ibáñez, Dña. Carmen Gómez y Dña. Cristina Araújo (CSD), D. José María Hurtado y D. José Godofredo González (Andalucía), Dña. Carmen Sosa (Canarias), D. Carlos López-Jurado (Cataluña) y D. Moisés López (Extremadura).

El Censo Nacional de Instalaciones Deportivas-2005 se estructura por Comunidades Autónomas, provincias, comarcas, municipios, distritos municipales y núcleos de población.

són: l'Educació, Rendiment, Gestió, Salut, Recreació, Tècnics Esportius i Animadors Esportius, perquè donin una major resposta a les demandes de renovació i perfeccionament dels diferents perfils en el món de l'esport. Els seus 15 programes atenen els esportistes federats en especialitats tan variades com la vela, el tennis, la lluita, l'atletisme, la natació, la natació amb aletes, l'handbol, el rugby, etc.

1.4. L'acció del Cens Nacional d'Instal·lacions Esportives 2005. Metodologia i terminologia utilitzada.

L'article 8 de la Llei 10/1990 de 15 d'octubre de l'Esport, estableix com a competència del Consell Superior d'Esports, entre altres, l'actualització permanent del Cens d'Instal·lacions Esportives en col·laboració amb les Comunitats Autòniques, que tenen en la seva respectiva normativa la competència de realitzar el Cens o Inventari d'Infraestructures Esportives. El Cens Nacional d'Instal·lacions Esportives a Espanya i les seves Comunitats Autòniques està orientat a ser un instrument de planificació i presa de decisions en matèria d'instal·lacions esportives.

L'any 1986 es va realitzar el I Cens Nacional d'Instal·lacions Esportives i després d'un període de temps de dotze anys es necessitava una actualització de les dades i un nou treball de camp que permetés aprofundir en l'evolució experimentada en la nostra societat. El Consell Superior d'Esports va realitzar el següent Cens en coordinació amb les diferents Comunitats Autòniques, essent el resultat el II Cens Nacional d'Instal·lacions Esportives. Aquest fou editat el 1998, encara que el treball de camp va ser realitzat entre octubre de 1996 i abril de 1997. Existien 154.824 espais esportius en el país, encara que el nombre d'instal·lacions esportives era de 66.670 en total.

El Cens Nacional d'Instal·lacions Esportives 2005 abraça les instal·lacions esportives situades en tots els municipis de les 17 Comunitats Autòniques i en les 2 Ciutats Autòniques (Ceuta i Melilla). Aquest Cens 2005 (CSD, 2005), posa de manifest el canvi en la cultura de les noves construccions en instal·lacions esportives.

Per això es varen establir uns criteris i una metodologia en la recollida i el tractament de dades. Aquesta va ser preparada per la Comissió de Ponència del CNID-2005 formada per experts en representació del CSD i les CCAA. D. Santiago Ibáñez, Dña. Carmen Gómez i Dña. Cristina Araújo (CSD), D. José María Hurtado i D. José Godofredo González (Andalusia), Dña. Carmen Sosa (Canàries), D. Carlos López-Jurado (Catalunya) i D. Moisés López (Extremadura).

El Cens Nacional d'Instal·lacions Esportives 2005 s'estructura per Comunitats Autòniques, províncies, consells, comarques, municipis, districtes municipals i nuclis de població.

Las instalaciones deportivas se componen de espacios donde se desarrolla la actividad físico-deportiva, que se denominan espacios deportivos. Aparte de espacios deportivos, las instalaciones pueden disponer o no, de otros espacios que dan apoyo a la práctica deportiva (vestuarios, gradas, almacén deportivo, etc.) que se denominan espacios complementarios. Por otra parte, las instalaciones deportivas pueden disponer u ofrecer otros servicios, que no están relacionados directamente con los espacios deportivos (guardería, peluquería, bar, etc.) a los que se denominará servicios auxiliares.

Una instalación deportiva está formada por aquellos espacios deportivos y complementarios que están situados en un recinto común y tienen un funcionamiento dependiente y homogéneo.

A los efectos del Censo de Instalaciones Deportivas-2005 y atendiendo a las características básicas de los espacios deportivos, se clasifican según tres grandes grupos:

- a. Convencionales: Espacios construidos para la práctica deportiva correspondientes a las tipologías más tradicionales. Disponen de referentes reglados con dimensiones establecidas aunque no en todos los casos se ajustan a las mismas. Los espacios convencionales son los espacios de práctica característicos de instalaciones como: pistas, frontones, pabellones, campos, piscinas, salas, velódromos, pistas de atletismo, etc.*
- b. Singulares: Espacios construidos para la práctica deportiva, y aunque ésta pueda estar reglada, presentan unas dimensiones y características adaptadas a cada tipo. Son espacios más específicos y generalmente tienen unos requerimientos espaciales que hacen que su distribución sea desigual sobre el territorio. Los espacios singulares son los espacios de práctica característicos de instalaciones como: campos de golf, estaciones de esquí, circuitos de velocidad, carriles de bicicleta, campos de tiro, etc.*
- c. Áreas de actividad: Espacios no estrictamente deportivos, como son las infraestructuras o los espacios naturales, sobre los que se desarrollan actividades físico-deportivas porque se han adaptado o se utilizan habitualmente para el desarrollo de las mismas. Las áreas de actividad son los espacios de práctica característicos de instalaciones como: puertos deportivos, refugios, aeródromos, etc.*

Una misma instalación puede estar formada por espacios deportivos de los tres tipos. Por ejemplo, una estación de esquí puede tener espacios convencionales (pista de hielo, vaso de piscina, sala, etc.), espacios singulares (pista de esquí alpino, pista de fondo, pista de snow, etc.) y áreas de actividad (senderos, recorridos señalizados, área de vuelo, etc.).

Los espacios complementarios de la instalación están en relación directa con el desarrollo de la actividad deportiva, algunos son generales en todos los tipos de instalaciones, es el caso de los vestuarios, los almacenes de material deportivo, las gradas de espectadores o los aseos públicos, otros son

Les instal·lacions esportives es componen d'espais on es desenvolupa l'activitat físico-esportiva, que s'anomenen espais esportius. Apart d'espais esportius, les instal·lacions poden disposar o no d'altres espais que donen suport a la pràctica esportiva (vestuaris, grades, magatzem esportiu, etc.), que s'anomenen espais complementaris. D'altra banda, les instal·lacions esportives poden disposar o oferir altres serveis, que no estan relacionats directament amb els espais esportius (guarderia, perruqueria, bar, etc.) els quals s'anomenaran serveis auxiliars.

Una instal·lació esportiva està formada per aquells espais esportius i complementaris que estan situats en un recinte comú i tenen un funcionament dependent i homogeni.

Als efectes del Cens Nacional d'Instal·lacions Esportives 2005 i atenent a les característiques bàsiques dels espais esportius, es classifiquen segons tres grans grups:

- a. Convencional: Espais construïts per a la pràctica esportiva corresponent a les tipologies més tradicionals. Disposen de referents reglats amb dimensions establertes encara que no en tots els casos s'hi ajusten. Els espais convencionals són els espais de pràctica característics d'instal·lacions com: pistes, frontons, pavellons, camps, piscines, sales, velòdroms, pistes d'atletisme, etc.*
- b. Singular: Espais construïts per a la pràctica esportiva que, encara que aquesta pugui estar regulada, presenten unes dimensions i característiques adaptades a cada tipus. Són espais més específics i generalment tenen uns requeriments espacials que fan que la seva distribució sigui desigual sobre el territori. Els espais singulars són els espais de pràctica característics d'instal·lacions com: camps de golf, estacions d'esquí, circuits de velocitat, carrils de bicicleta, camps de tir, etc.*
- c. Àrees d'activitat: Espais no estrictament esportius, com són les infraestructures o els espais naturals, sobre els quals es desenvolupen activitats físico-esportives perquè s'han adaptat o s'utilitzen habitualment per al seu desenvolupament. Les àrees d'activitat són els espais de pràctica característics d'instal·lacions com: ports esportius, refugis, aeròdroms, etc.*

Una mateixa instal·lació pot estar formada per espais esportius dels tres tipus. Per exemple, una estació d'esquí pot tenir espais convencionals (pista de gel, tassó de piscina, sala, etc.), espais singulars (pista d'esquí alpí, pista de fons, pista d'snow, etc.) i àrees d'activitat (senders, recorreguts senyalitzats, àrea de vol, etc.).

Els espais complementaris de la instal·lació estan en relació directa amb el desenvolupament de l'activitat esportiva, alguns són generals a tots els tipus d'instal·lació, és el cas dels vestuaris, els magatzems de material esportiu, les gradas d'espectadors o els banys públics, altres són

específicos de determinadas tipologías, es el caso de los refugios de montaña, puertos deportivos, aeródromos, etc. En las instalaciones con áreas de actividad, es frecuente que los espacios complementarios sean los únicos espacios construidos y son los que posibilitan la realización de las diferentes actividades. Un mismo espacio complementario puede dar servicio a más de un espacio deportivo, un bloque de vestuarios puede ser común a varias pistas polideportivas, unas gradas pueden ser comunes a una pista de atletismo y a un campo de fútbol situado en su interior.

Por otra parte, varias instalaciones deportivas conexas pueden formar parte de lo que se denomina como complejo deportivo. Todas las instalaciones deportivas del complejo pueden situarse una zona común claramente definida, pero cada instalación funciona autónomamente.

Objetivos.

El objetivo principal ha sido censar las instalaciones deportivas de todo tipo, siempre que sean de uso colectivo, y se haya construido o realizado alguna actuación de adaptación para permitir la práctica físico-deportiva de manera permanente o que sea un lugar de general reconocimiento para el desarrollo de estas prácticas, quedando por tanto excluidas las de uso propio de una unidad familiar y aquellos espacios potenciales de práctica que no cumplan estos requisitos. También quedan expresamente excluidas del ámbito del censo las instalaciones que no tienen un carácter permanente, es decir las adaptaciones temporales y efímeras, y aquellas que pertenecen a equipamientos asistenciales u hospitalarios destinados exclusivamente a rehabilitación o fisioterapia.

específics de determinades tipologies, és el cas dels refugis de muntanya, ports esportius, aeròdroms, etc. A les instal·lacions amb àrees d'activitat, és freqüent que els espais complementaris siguin els únics espais construïts i són els que possibiliten la realització de les diferents activitats. Un mateix espai complementari pot donar servei a més d'un espai esportiu, un bloc de vestuaris pot ser comú a diverses pistes poliesportives, unes grades poden ser comunes a una pista d'atletisme i a un camp de futbol situat en el seu interior.

D'altra banda, diverses instal·lacions esportives connexes poden formar part del que s'anomena complex esportiu. Totes les instal·lacions esportives del complex poden situar-se en una zona comuna clarament definida, però cada instal·lació funciona autònomament.

Objectius.

L'objectiu principal ha estat censar les instal·lacions esportives de tot tipus, sempre que siguin d'ús col·lectiu, i s'hagin construït o realitzat en elles alguna actuació d'adaptació per a permetre la pràctica físico-esportiva de manera permanent o que sigui un lloc de general reconeixement per al desenvolupament d'aquestes pràctiques, quedant per tant excloses les d'ús propi d'una unitat familiar i aquells espais potencials de pràctica que no acompleixin aquests requisits. També queden expressament excloses de l'àmbit del cens les instal·lacions que no tenen un caràcter permanent, és a dir, les adaptacions temporals i efímeres, i aquelles que pertanyen a equipaments assistencials o hospitalaris destinats exclusivament a rehabilitació o fisioteràpia.

Gráfico 1.1. Clasificación de espacios deportivos del Censo Nacional de Instalaciones Deportivas 2005/
Gràfic 1.1. Classificació d'espais esportius del Cens Nacional d'Instal·lacions Esportives-2005

**RESUMEN DEL CUESTIONARIO DEL CENSO NACIONAL DE INSTALACIONES DEPORTIVAS 2005/
RESUM DEL QÜESTIONARI DEL CENS NACIONAL D'INSTAL·LACIONS ESPORTIVES 2005**

**Instalación/
Instal·lació**

**Atributos Generales/
Atributs generals**
**Servicios Auxiliares/
Serveis auxiliars**
**Complejo Deportivo/
Complexe esportive**

**Espacios deportivos/
Espais esportius**

**Atributos generales:/
Atributs generals:**

- Cerramiento/Tancament
- Estado de uso/Estat d'ús
- Iluminación/Il·luminació
- Pavimento/Paviment
- Estado del pavimento/Estat del paviment
- Año de construcción/Any de construcció
- Año de remodelación/Any de remodelació
- Calefacción/Calefacció
- Climatización/Climatització
- Altura libre/Altura lliure
- Actividad principal/Activitat principal
- Otras actividades/Altres activitats
- Observaciones/Observacions

**Espacios
Convencionales/
Espais
convencionals**

**Tipologías espacios
(Atributos específicos)/
Tipologia espais
(Atributs específics)**

- Pistas/Pistes
- Pistas pared/Pistes amb paret
- Campos/Camps
- Espacios longitudinales/Espais longitudinals
- Vasos de piscina/Tassons de piscina
- Salas/Sales

**Espacios Singulares/
Espais singulars**

**Tipologías espacios
(Atributos específicos)/
Tipologia espais
(Atributs específics)**

- Campos de golf/Camp de golf
- Circuitos moto/Circuits de motor
- Circuitos de carrera a pie/
Circuit de carrera a peu
- Circuito bicicleta/Circuit de bicicleta
- Canal de remo y piragüismo/
Canal de rem i piragüisme
- Zona deportes de invierno/
Zones d'esports d'hivern
- Espacios de hipica/Espais d'hipica
- Rocódromos/Rocòdrom
- Pistas monopatín y patín en línea/
Pistes de monopatí i patí en línia
- Pistas de modelismo/Pistes de modelisme
- Campos de tiro/Camps de tir
- Zonas de juegos populares/
Zones de jocs populars i/o tradicionals
- Otros espacios/Altres espais

**Áreas de actividad/
Àrees d'activitat**

**Tipologías espacios
(Atributos específicos)/
Tipologia espais
(Atributs específics)**

- Áreas terrestres/Àrees terrestres
- Áreas aéreas/Àrees aèries
- Áreas acuáticas/Àrees aquàtiques

**Espacios
complementarios/
Espais
complementaris**

**Atributos generales:/
Atributs generals:**

- Estado de uso/Estat d'ús
- Año construcción/Any de construcció
- Año remodelación/Any de remodelació
- Conservación/Conservació
- Observaciones/Observacions

**Espacios complementarios generales/
Espais complementaris generals**

**Espacios complementarios específicos
(características de algunas instalaciones)/
espais complementaris específics
(característiques d'algunes instal·lacions)**

- Vestuarios/Vestuaris
- Aseos públicos/Banys públics
- Almacén deportivo/Magatzem esportiu
- Gradas/Grades

- Remontes/Remuntadors
- Zona de varado de playa/
Zona de varada en platja
- Aeródromos/Aeròdroms
- Caballerizas/Covallerisses
- Puertos e instalaciones náuticas/
Ports i instal·lacions nàutiques
- Refugios de montaña/
Refugis de muntanya
- Palomar/Colomer
- Otros espacios/Altres espais

Instrumento.

De una forma global, el presente Censo de Instalaciones Deportivas, ha contado con diferentes fases: desarrollo de la aplicación informática, trabajo de campo y estudio, control de calidad externo, análisis y publicación final de los datos obtenidos.

El proceso de la recogida de datos se realizó durante el año 2005, por agentes censales en cada Comunidad Autónoma.

El instrumento empleado para la recogida de datos fue un cuestionario, que se confeccionó con el objeto de obtener toda la información necesaria para la realización del estudio.

Debemos destacar que con esta nueva edición del Censo Nacional de Instalaciones Deportivas, el Consejo Superior de Deportes (CSD) ha incorporado ciertos aspectos innovadores durante la toma de datos en el trabajo de campo.

Durante este proceso se realizaron fotografías de los diferentes espacios e instalaciones deportivas, las cuales se incluyen en la página web. Esta información es de importante utilidad debido a que en las diferentes consultas que se hagan a las instalaciones, el usuario podrá hacerse una idea inmediata del aspecto del espacio y/o instalación deportiva.

La aplicación informática, accesible en la dirección www.csd.gob.es, será utilizada como herramienta tecnológica para la actualización y consulta de todas las instalaciones deportivas de España.

Instrument.

D'una forma global, el present Cens d'Instal·lacions Esportives, ha comptat amb diferents fases: desenvolupament de l'aplicació informàtica, treball de camp i estudi, control de qualitat extern, anàlisi i publicació final de les dades obtingudes.

El procés de la recollida de dades es va realitzar durant l'any 2005, per agents censals a cada Comunitat Autònoma.

L'instrument emprat per a la recollida de dades va ser un qüestionari, que es va confeccionar amb l'objecte d'obtenir tota la informació necessària per a la realització de l'estudi.

Hem de destacar que amb aquesta nova edició del Cens Nacional d'Instal·lacions Esportives, el Consell Superior d'Esports (CSD) ha incorporat certs aspectes innovadors durant la presa de dades en el treball de camp.

Durant aquest procés es varen realitzar fotografies dels diferents espais i instal·lacions esportives, les quals s'inclouen a la pàgina web. Aquesta informació és d'important utilitat a causa que en les diferents consultes que es facin a les instal·lacions, l'usuari podrà fer-se una idea immediata de l'aspecte de l'espai i/o instal·lació esportiva.

L'aplicació informàtica, accessible a la direcció www.csd.gob.es, serà utilitzada com a eina tecnològica per a l'actualització i consulta de totes les instal·lacions esportives d'Espanya.

2. LAS INSTALACIONES DEPORTIVAS EN LA COMUNIDAD AUTÓNOMA BALEAR EN EL AÑO 2005/ *LES INSTAL·LACIONS ESPORTIVES A LA COMUNITAT AUTÒNOMA BALEAR L'ANY 2005*

2.1. Puntos clave/*Punts clau.*

2.2. Visión global de las instalaciones deportivas en las Islas Baleares/
Visió global de les instal·lacions esportives a les Illes Balears.

2.3. Las entidades propietarias de las instalaciones deportivas y su gestión en la Comunidad Balear/*Les entitats propietàries de les instal·lacions esportives i la seva gestió a la Comunitat Balear.*

2.4. Las instalaciones deportivas y los habitantes en las Islas Baleares./*Les instal·lacions esportives i els habitants a les Illes Balears.*

2.5. Años de servicio de las instalaciones deportivas de las Islas Baleares/*Anys de servei de les instal·lacions esportives de les Illes Balears.*

2.6. La accesibilidad en las instalaciones deportivas para deportistas y espectadores de las Islas Baleares/*L'accessibilitat a les instal·lacions esportives per a esportistes i espectadors de les Illes Balears.*

02

2.1. Puntos clave.

3.579 instalaciones deportivas.

8.574 espacios deportivos.

2,39 espacios deportivos por instalación.

7.544 espacios deportivos convencionales.

2,11 espacios deportivos convencionales por instalación.

2.015.474 m² de superficie de espacio deportivo convencional.

983.131 habitantes (INE, 2006).

2,05 m² de superficie de espacio deportivo convencional por habitante.

2.1. Punts clau.

3.579 instal·lacions esportives.

8.574 espais esportius.

2,39 espais esportius per instal·lació.

7.544 espais esportius convencionals.

2,11 espais esportius convencionals per instal·lació.

2.015.474 m² de superfície d'espai esportiu convencional.

983.131 habitants (INE, 2006).

2,05 m² de superfície d'espai esportiu convencional per habitant.

Instalación Deportiva.

Espacio, de uso colectivo, en el que se ha construido o realizado alguna actuación de adaptación para permitir la práctica físico-deportiva de manera permanente o que sea de general reconocimiento para el desarrollo de estas prácticas. Las instalaciones deportivas se componen de espacios donde se desarrolla la actividad físico-deportiva, que se denominan espacios deportivos.

Espacio Deportivo.

Delimitación espacial en una instalación, equivalente a cualquiera de las tipologías de espacios deportivos descritos en el manual de interpretación del cuestionario del CNID-2005.

Complejo Deportivo.

Conjunto de instalaciones deportivas, normalmente agrupadas, que funcionan independientemente entre sí y que tienen una denominación común.

Instal·lació esportiva.

Espai, d'ús col·lectiu, en el qual s'ha construït o realitzat alguna actuació d'adaptació per a permetre la pràctica física-esportiva de manera permanent o que sigui de general reconeixement per al desenvolupament d'aquestes pràctiques. Les instal·lacions esportives es componen d'espais on es desenvolupa l'activitat física-esportiva, que s'anomenen espais esportius.

Espai Esportiu.

Delimitació espacial en una instal·lació, equivalent a qualsevol de les tipologies d' espais esportius descrits en el manual d'interpretació del qüestionari del CNID-2005.

Complex Esportiu.

Conjunt d'instal·lacions esportives, normalment agrupades, que funcionen independentment entre sí i que tenen una denominació comuna.

2.2. Visión global de las instalaciones deportivas en las Islas Baleares.

El deporte es un hecho social y económico que se manifiesta en la atención cada vez mayor que se presta al espacio dedicado a la práctica física y deportiva.

Las Administraciones públicas tienen el deber y la responsabilidad de mantener actualizado el censo de instalaciones deportivas, públicas y privadas, para tener un conocimiento exacto de la oferta de espacios existentes para la práctica del depor-

2.2. Visió global de les instal·lacions esportives a les Illes Balears.

L'esport és un fet social i econòmic que es manifesta en l'atenció cada vegada major que es posa a l'espai dedicat a la pràctica física i esportiva.

Les Administracions públiques tenen el deure i la responsabilitat de mantenir actualitzat el cens d' instal·lacions esportives, públiques i privades, per tenir un coneixement exacte de l'oferta d'espais existents per a la pràctica de l'esport i

te y valorar eficazmente las necesidades y la demanda de actividad deportiva en sus respectivos ámbitos territoriales.

Dentro de un marco legal la Ley 3/1995, de 21 de Febrero, del Deporte de la Comunidad Autónoma de las Islas Baleares dispone la creación de la figura del Plan coordinador de establecimientos e instalaciones deportivas y en su Título IV, Artículo 20 indica que los planes insulares de establecimientos y de instalaciones deportivas, así como el Plan Coordinador de las Islas Baleares incluirán en su normativa: 1.- La infraestructura deportiva básica; 2.- Las características y condiciones mínimas de los terrenos y de las instalaciones deportivas; 3.- Las condiciones higiénico-sanitarias y de seguridad; 4.- El acceso a las instalaciones deportivas de las Baleares de todas las personas, de forma que ninguna discapacidad física o la edad avanzada no represente un impedimento insalvable; 5.- Los plazos para la total eliminación de las barreras arquitectónicas; 6.- La cobertura de servicios complementarios deportivos para los visitantes de las islas.

Estas referencias legales son importantes para comprender la responsabilidad que tienen las Administraciones Públicas en la planificación, diseño y puesta en marcha de las instalaciones y equipamientos destinados a sus ciudadanos.

Con relación a los resultados obtenidos en el presente censo, desde la perspectiva de su evolución, es significativo el aumento en el número de instalaciones deportivas desde el año 1975 (Tabla 2.I) en Baleares, disponiendo de 3.579 instalaciones deportivas en el año 2005.

El II Censo de Instalaciones Deportivas correspondiente al año 1997 tenía censadas 3.393 instalaciones deportivas en la Comunidad de Islas Baleares. De acuerdo con los datos del Censo que se está analizando existe un total de 3.579 instalaciones en el año 2005, lo que supone 186 instalaciones de nueva construcción, que representan un aumento del 5,48%.

Tanto el sector público como la iniciativa del sector privado en la creación de instalaciones deportivas ponen de manifiesto la importancia que tiene el sector deportivo en esta Comunidad Autónoma. La integración de los planes cuatrienales de instalaciones deportivas junto con la iniciativa del sector privado, dependen de una necesaria conexión entre el sistema deportivo público-privado.

Dentro de la planificación regional actual de instalaciones deportivas pueden distinguirse dos acciones. En primer lugar la evolución de las instalaciones deportivas, que se halla vinculada al crecimiento de la demanda de la práctica de actividad física en las Islas Baleares (en el año 2005 aumenta en un 1% la práctica deportiva según la encuesta sobre Hábitos Deportivos de los Españoles del CIS-CSD-2005, en referencia al año 2000) y al incremento de las instalaciones deportivas en los diferentes períodos. (Tabla 2.I).

Se puede observar que los períodos de mayor construcción se producen en las décadas 1976-1985 y 1986-1995. En la primera se llega a un total de 924 nuevas instalaciones, sien-

valorar eficaçment les necessitats i la demanda d'activitat esportiva en els seus respectius àmbits territorials.

Dins d'un marc legal la Llei 3/1995, de 21 de febrer, de l'Esport de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears disposa la creació de la figura del Pla coordinador d'establiments i instal·lacions esportives i en el seu Títol IV, Article 20 indica que els plans insulars d'establiments i instal·lacions esportives, així com el Pla Coordinador de les Illes Balears inclouran en la seva normativa: 1.- La infraestructura esportiva bàsica; 2.- Les característiques i condicions mínimes dels terrenys i de les instal·lacions esportives; 3.- Les condicions higiénico-sanitàries i de seguretat; 4.- L'accés a les instal·lacions esportives de les Balears de totes les persones, de manera que cap discapacitat física o l'edat avançada no representi cap impediment insalvable; 5.- Els terminis per a la total eliminació de les barreres arquitectòniques; 6.- La cobertura de serveis complementaris esportius per als visitants de les illes.

Aquestes referències legals són importants per a comprendre la responsabilitat que tenen les Administracions Públiques en la planificació, disseny i posada en marxa de les instal·lacions i equipaments destinats als seus ciutadans.

En relació als resultats obtinguts en el present cens, des de la perspectiva de la seva evolució, és significatiu l'augment en el nombre d'instal·lacions esportives des de l'any 1975 (Taula 2.1) a Balears, disposant de 3.579 instal·lacions esportives l'any 2005.

El II Cens d'instal·lacions Esportives corresponent a l'any 1997 tenia censades 3.393 instal·lacions esportives a la Comunitat de les Illes Balears. D'acord amb les dades del Cens que s'està analitzant existeix un total de 3.579 instal·lacions l'any 2005, cosa que suposa 186 instal·lacions de nova construcció, les quals representen un augment del 5,48%.

Tant el sector públic com la iniciativa del sector privat en la creació d'instal·lacions esportives posen de manifest la importància que té el sector esportiu en aquesta Comunitat Autònoma. La integració dels plans de cada quatre anys d'instal·lacions esportives juntament amb la iniciativa del sector privat, depenen d'una necessària connexió entre el sistema esportiu públic-privat.

Dins de la planificació regional actual de les instal·lacions esportives poden distingir-se dues accions. En primer lloc l'evolució de les instal·lacions esportives, que es troba vinculada al creixement de la demanda de la pràctica d'activitat física a les Illes Balears (l'any 2005 augmenta en un 1% la pràctica esportiva segons l'enquesta sobre Hàbits Esportius dels Espanyols del CIS-CSD-2005, en referència a l'any 2000) i a l'increment de les instal·lacions esportives en els diferents períodes. (Taula 21).

Es pot observar que els períodes de major construcció es produeixen en les dècades 1976-1985 i 1986-1995. En la primera s'arriba a un total de 924 noves instal·lacions,

do en Ibiza-Formentera con 198 y Menorca con 174, donde se aprecia un mayor esfuerzo inversor. En el segundo período se construyen 936 nuevas instalaciones, de las cuales el mayor número corresponde a Mallorca con 625. Esta gran dotación de instalaciones deportivas viene a corroborar el crecimiento que este sector supone para la Comunidad Autónoma, donde del total de las 3.579 instalaciones destaca la isla de Mallorca con 2.420, dato que corresponde al 67,61% de las existentes en el año 2005, lo que la sitúa en una posición destacada en superficie útil para la práctica deportiva respecto a los otros Consejos. Le sigue Ibiza-Formentera con 641 (17,92%) y, por último, Menorca con las 518 instalaciones restantes (14,47%).

En segundo lugar, se observa la creación de nuevas tipologías de espacios deportivos más complejos (piscinas cubiertas, campos de golf, pabellones deportivos, etc.) que vienen a dar respuesta a la demanda creada por la sociedad Balear, como se podrá observar en los siguientes capítulos. Estas islas son un paraíso para quien quiere practicar deportes relacionados con el medio acuático, destacando el windsurfing, el esquí acuático, la motonáutica, el piragüismo, la vela, la pesca submarina, etc. En general los deportes náuticos tienen excelentes posibilidades para practicarse en las Islas Baleares debido a las características de sus Islas. De hecho en Mallorca se celebran competiciones náuticas muy importantes como el trofeo S.A.R. Reina Sofía.

essent a Eivissa i Formentera amb 198 i Menorca amb 174, on s'aprecia un major esforç inversor. En el segon període es construeixen 936 noves instal·lacions, de les quals el major nombre correspon a Mallorca amb 625. Aquesta gran dotació d'instal·lacions esportives corrobora el creixement que aquest sector suposa per a la Comunitat Autònoma, on del total de les 3.579 instal·lacions destaca l'illa de Mallorca amb 2.420, dada que correspon al 67,61% de les existents l'any 2005, cosa que la situa en una posició destacada en superfície útil per a la pràctica esportiva respecte als altres Consells. La segueixen Eivissa i Formentera amb 641 (17,92%) i, en darrer lloc, Menorca amb les 518 instal·lacions restants (14,47%).

En segon lloc, s'observa la creació de noves tipologies d'espais esportius més complexos (piscines cobertes, camps de golf, pavellons esportius, etc.) que donen resposta a la demanda creada per la societat Balear, com es podrà observar en els següents capítols. Aquestes illes són un paradís per a qui vol practicar esports relacionats amb el medi aquàtic, destacant el windsurfing, l'esquí aquàtic, la motonàutica, el piragüisme, la vela, la pesca submarina, etc. En general els esports nàutics tenen excel·lents possibilitats per a practicar-se a les Illes Balears degut a les característiques de les seves Illes. De fet, a Mallorca, se celebren competicions nàutiques molt importants com el trofeu S.A.R. Reina Sofía.

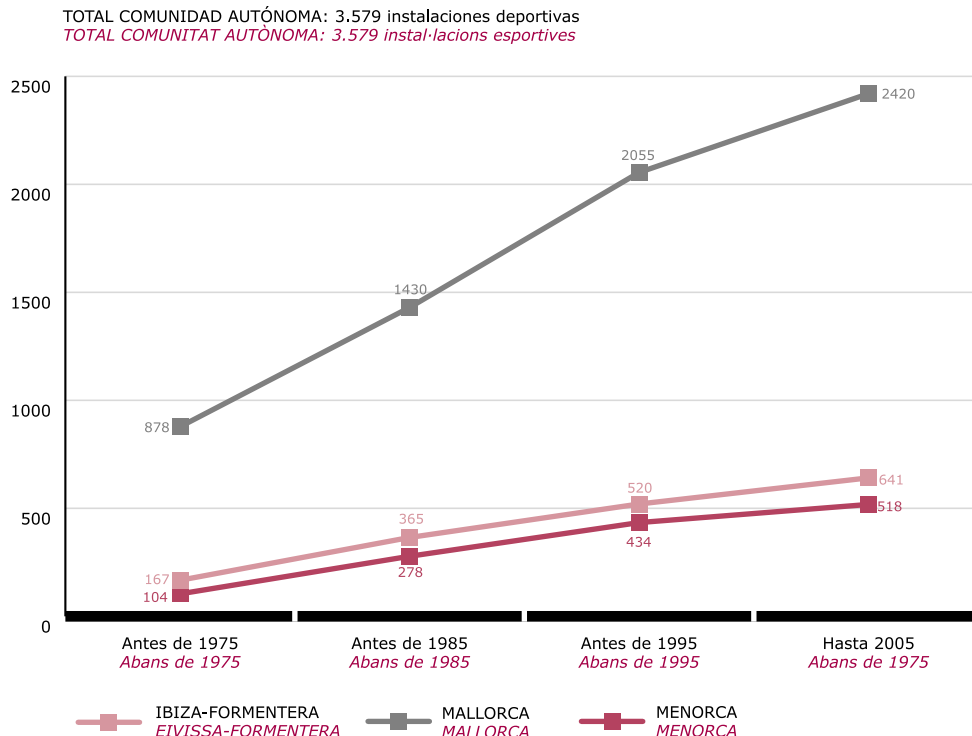

Gráfico 2.1. Número de instalaciones deportivas por Consejos y su evolución en el período 1975-2005 en las Islas Baleares./
Gràfic 2.1. Nombre d'instal·lacions esportives per Consells i la seva evolució en el període 1975-2005 a les Illes Balears.

Con todo, la distribución de las instalaciones deportivas está sujeta a la localización y características de los 67 Municipios

Tot i això, la distribució de les instal·lacions esportives està subjecte a la localització i característiques dels 67

que, según el padrón municipal de 2005 proporcionado por el INE, existen en las Islas Baleares ocupando una superficie de 4.991,67 kilómetros cuadrados, lo que conlleva una densidad total de población de 196,95 habitantes por Km². Sin embargo, se observa una gran variabilidad que oscila entre los 2,1 habitantes/Km² del municipio de Escorca hasta los 3.841,74 habitantes/km² del de Ibiza.

Esta situación hace que la configuración en materia de planificación de instalaciones deportivas sea, generalmente, un resultado complejo donde el objetivo final es el de dotar de mejor y mayor número de instalaciones a cada Consejo Insular para el desarrollo de las actividades deportivas en los distintos Municipios. Como consecuencia, se produce una gran inversión de todos los agentes que intervienen en el sector deportivo (Comunidad Autónoma de Islas Baleares, Diputaciones, Ayuntamientos, Empresas, Sociedades Empresariales, etc.).

Son de destacar los incrementos de construcción habidos desde el año 1976 hasta finales del año 1985, respecto a las instalaciones existentes hasta 1975. De las 924 instalaciones públicas y privadas (Gráfico 2.1) construidas en esa década sobresale el Consejo de Menorca con un crecimiento del 67,3%, respecto a las existentes en 1975, seguida por el de Ibiza-Formentera con el 18,56%, mientras que

Municipis que, segons el padró municipal de 2005 proporcionat per l'INE, existeixen a les Illes Balears ocupant una superfície de 4.991,67 quilòmetres quadrats, cosa que implica una densitat total de població de 196,95 habitants per Km². D'altra banda, s'observa una gran variabilitat que oscil·la entre els 2,1 habitants/Km² del municipi d'Escorca fins als 3.841,74 habitants/km² del d'Eivissa.

Aquesta situació fa que la configuració en matèria de planificació d'instal·lacions esportives sigui, generalment, un resultat complex on l'objectiu final és el de dotar de millor i major nombre d'instal·lacions a cada Consell Insular per al desenvolupament de les activitats esportives en els diferents Municipis. Com a conseqüència, es produeix una gran inversió de tots els agents que intervenen en el sector esportiu (Comunitat Autònoma de les Illes Balears, Diputacions, Ajuntaments, Empreses, Societats Empresariales, etc.).

Són de destacar els increments de construcció que hi ha hagut des de l'any 1976 fins a finals de 1985, respecte a les instal·lacions existents fins 1975. De les 924 instal·lacions públiques i privades (Gràfic 2.1) construïdes en aqueixa dècada sobresurt el Consell de Menorca amb un creixement del 67,3%, respecte als existents el 1975, seguida pel d'Eivissa i Formentera amb el 18,56%, mentre que el de

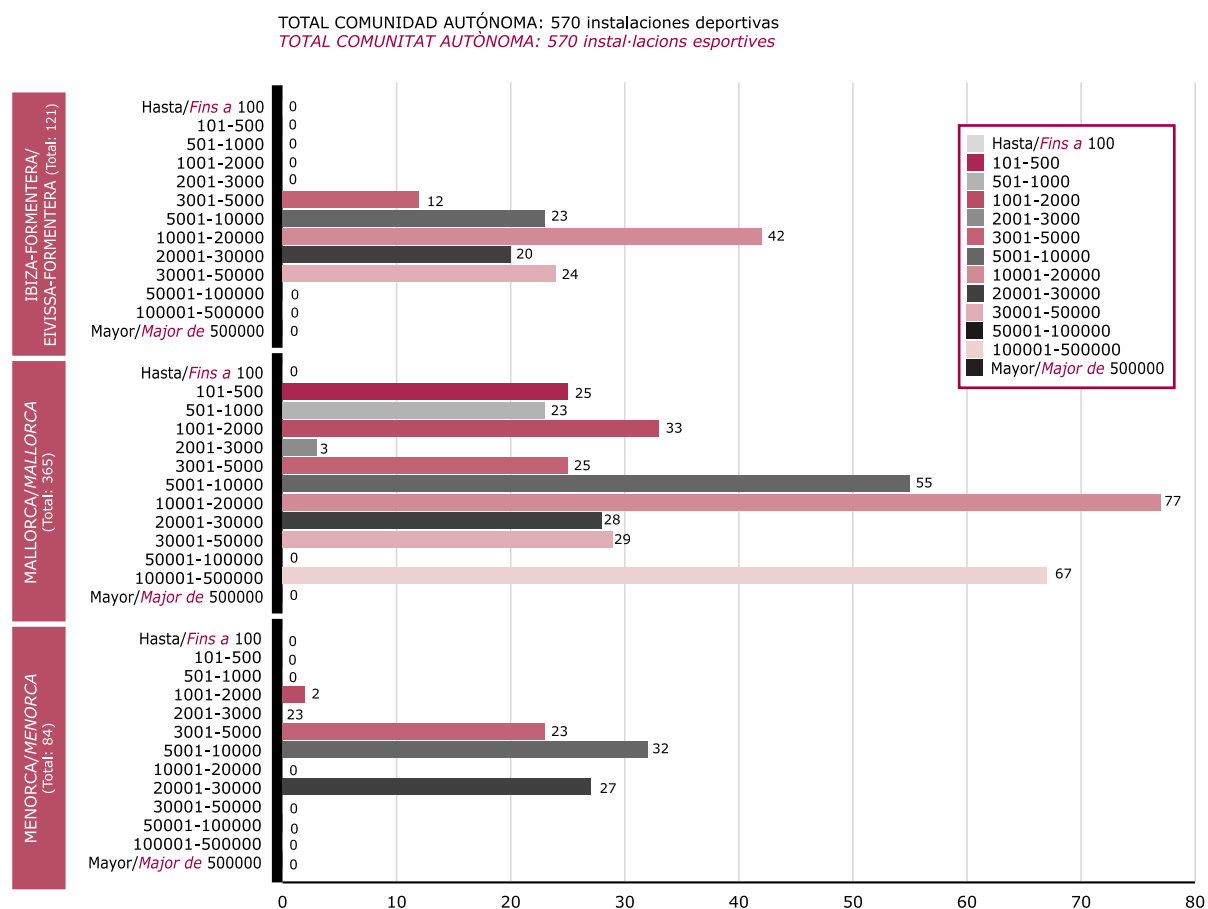

Gráfico 2.2. Número de instalaciones deportivas en los diferentes Consejos de las Islas Baleares por franjas de habitantes con inicio de actividad entre 1996 y 2005./

Gràfic 2.2. Nombre d'instal·lacions esportives en els diferents Consells de les Illes Balears per franjes d'habitants amb inici d'activitat entre 1996 i 2005.

el de Mallorca experimentó una disminución del 37,12%. A finales del año 1995 Ibiza-Formentera contaba con 520 instalaciones, Mallorca con 2055 y Menorca con 434, cifras que representan un aumento porcentual del 42,4%, 43,7% y 56,1%, respectivamente, respecto al año 1985. En el último período, 1996-2005, la construcción de instalaciones ha disminuido hasta un total de 570, lo que el total de existentes equivale a un aumento de instalaciones en torno al 20% en los tres Consejos.

En el marco de la globalización de la actividad física en la Comunidad Balear sobresale, desde el año 1996 hasta el 2005, y tal y como se observa en el Gráfico 2.2 el proyecto de planificación y asentamiento de las diferentes instalaciones deportivas en los municipios de Mallorca de población comprendida entre 101 y 3.000 habitantes, con un total de 84 instalaciones que representan un 14,73% de lo construido en esa década. Este esfuerzo se generaliza también en ese período para los municipios de Ibiza-Formentera y Menorca con más de 3000 habitantes, aunque no de una forma homogénea. Así, en Ibiza-Formentera se construye un total de 121 instalaciones repartidas entre los municipios de 3.001 a 50.000 habitantes, con un máximo de 42 para los dos municipios de más de 10.000 habitantes y hasta 20.000 (S. Antonio Abad y S. José). Por su parte, Menorca se encuentra con 82 nuevas instalaciones en esa década repartidas en un 67,07% para los municipios entre 3.000 y 30.000 habitantes, con un máximo de 32 instalaciones para las cuatro poblaciones con mas de 5.000 habitantes y hasta 10.000, y con 27 instalaciones para los municipios (Ciudadela y Mahón) entre 20.001 y 30.000 habitantes. (Gráfico 2.2).

Por otra parte la media de instalaciones deportivas creadas a partir de 1996 en los Municipios de la Comunidad Autónoma Balear es de 8,50 instalaciones/municipio, por encima de la Comunidad de Castilla-La Mancha con 4,91 instalaciones/municipios pero inferior a la Valenciana con 10,10 instalaciones/municipio. No obstante, como siempre que se habla de la media aritmética, se deben usar estos datos con precaución, pues esas diferencias entre Autonomías se ven afectadas por el mayor o menor número de municipios existentes en los dos extremos de las

Mallorca va experimentar una disminució del 37,12%. A finals de l'any 1995 Eivissa i Formentera comptava amb 520 instal·lacions, Mallorca amb 2055 i Menorca amb 434, xifres que representen un augment percentual del 42,4%, 43,7% i 56,1%, respectivament, respecte a l'any 1985. Al darrer període, 1996-2005, la construcció d'instal·lacions ha minvat fins un total de 570, per la qual cosa el total de les existents equival a un augment d'instal·lacions entorn al 20% en els tres Consells.

En el marc de la globalització de l'activitat física en la Comunitat Balear sobresurt, des de l'any 1996 fins el 2005, i tal i com s'observa en el Gràfic 2.2 el projecte de planificació i assentament de les diferents instal·lacions esportives en els municipis de Mallorca de població compresa entre 101 i 3.000 habitants, amb un total de 84 instal·lacions que representen un 14,73% del que es va construir en aqueixa dècada. Aquest esforç es generalitza també en aqueix període per als municipis d'Eivissa, Formentera i Menorca amb més de 3.000 habitants, encara que no d'una manera homogènia. Així, a Eivissa i Formentera es construeix un total de 121 instal·lacions repartides entre els municipis de 3.001 a 50.000 habitants, amb un màxim de 42 per als dos municipis de més de 10.000 habitants i fins a 20.000 (Sant Antoni Abat i Sant Josep). Per la seva part, Menorca té 82 noves instal·lacions en aqueixa dècada repartides en un 67,07% per als municipis entre 3.000 i 30.000 habitants, amb un màxim de 32 instal·lacions per a les quatre poblacions amb més de 5.000 habitants i fins a 10.000, i amb 27 instal·lacions per als municipis (Ciudadela i Maó) entre 20.001 i 30.000 habitants. (Gràfic 2.2).

D'altra banda, la mitja d'instal·lacions esportives creades a partir de 1996 en els Municipis de la Comunitat Autònoma Balear és de 8,50 instal·lacions/municipi, per damunt de la Comunitat de Castella La Manxa amb 4,91 instal·lacions/municipi, però inferior a la Valenciana amb 10,10 instal·lacions/municipi. No obstant, com sempre que es parla de la mitja aritmètica, s'han d'usar aquestes dades amb precaució, ja que aqueixes diferències entre Autonomies es veuen afectades pel major o menor nombre de municipis existents en ambdós extrems de les

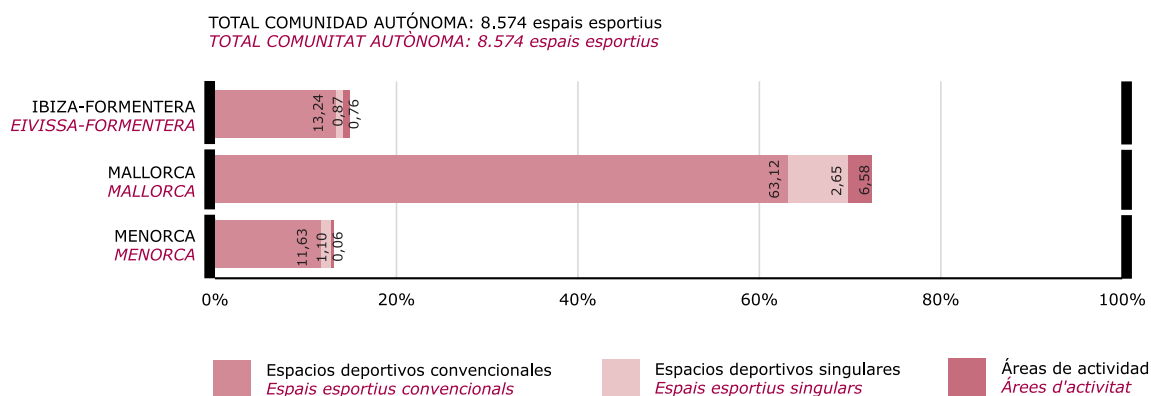

Gráfico 2.3. Espacios deportivos por Consejos en la Comunidad Balear./
Gràfic 2.3. Espais esportius per Consells a la Comunitat Balear.

frangas poblacionales. Lo que si se pone de manifiesto es que en la medida que aumenta el número de habitantes aumenta también el número de instalaciones deportivas.

El indicador del número de instalaciones deportivas y la definición de m² de espacios deportivos por número de habitantes será el éxito de una futura planificación urbanística, donde la propia complejidad de la planificación de instalaciones deportivas aumenta por el gran número de Municipios en la Comunidad Autónoma Balear y la gran dispersión que existe entre los mismos.

El Gráfico 2.3., representa los 8.574 espacios deportivos de la Comunidad Autónoma Balear, repartidos entre las tres Consejos objeto de estudio. De ellos 7.544 corresponden a espacios convencionales, 733 espacios deportivos son singulares y 297 áreas de actividad. Estos indicadores muestran un cambio significativo en comparación con el II Censo de Instalaciones Deportivas del año 1997, en el que existían 6.863 espacios deportivos convencionales y no reglamentarios y 1.219 espacios deportivos no convencionales. Se aprecia un aumento de 1.030 nuevos espacios deportivos construidos, con una transformación en la clasificación de los espacios deportivos y la aparición de la denominación de áreas de actividad y espacios singulares junto con la modificación de las preferencias deportivas actuales.

En estos momentos la tipología y características de los espacios deportivos están vinculadas a la demanda de las diferentes actividades deportivas, por lo que se necesita conocer las necesidades de los usuarios y clientes de las instalaciones deportivas. Ello conlleva la realización de diferentes estudios basados en el crecimiento demográfico de la población, el conocimiento en las tendencias y nuevas corrientes en la práctica deportiva, la realización de planes de viabilidad para definir las instalaciones deportivas de nueva construcción y la realización de una planificación de instalaciones deportivas armonizando lo público y lo privado, todo ello bajo la óptica de una óptima gestión medioambiental para, con la base de datos obtenida, ayudar al diseño y creación de los espacios deportivos, espacios auxiliares y espacios complementarios en los municipios balears.

Atendiendo a esta nueva clasificación de espacios deportivos, observamos que existe una diferencia significativa en el porcentaje de espacios deportivos convencionales entre los tres Consejos. Mallorca tiene un total del 71,74% de los existentes de la Comunidad Balear, repartiéndose el 28,26% restante a partes casi iguales entre Ibiza-Formentera (15,04%) y Menorca (13,22%).

Por lo que respecta a los espacios singulares, vuelve a destacar Mallorca con un 76,95% del total de ellos, mientras que ahora se invierte la diferencia porcentual a favor de Menorca (12,82%) frente a Ibiza-Formentera (10,23%). Por último, la distribución de áreas de actividad se encuentra en la proporción 1 : 3,5 entre Ibiza-Formentera (21,89%) y Mallorca (76,43%) reservándose el 1,68% restante para Menorca.

Según el diagrama de barras compuestas del Gráfico 2.3, y tomando como base los 8.574 espacios deportivos existentes

franges poblacionales. El que sí es posa de manifest és que a mesura que augmenta el nombre d'habitants augmenta també el nombre d'instal·lacions esportives.

L'indicador del nombre d'instal·lacions esportives i la definició de m² d'espais esportius per nombre d'habitants serà l'èxit d'una futura planificació urbanística, on la pròpia complexitat de la planificació d'instal·lacions esportives augmenta pel gran nombre de Municipis de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears i la gran dispersió que existeix entre els mateixos.

El gràfic 2.3, representa els 8.574 espais esportius de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, repartits entre els tres Consells objecte d'estudi. D'ells, 7.544 corresponen a espais convencionals, 733 espais esportius són singulars i 297 àrees d'activitat. Aquests indicadors mostren un canvi significatiu en comparació amb el II Cens d'instal·lacions Esportives de l'any 1997, en què existien 6.863 espais esportius convencionals i no reglamentaris i 1.219 espais esportius no convencionals. S'aprecia un augment de 1.030 nous espais esportius construïts, amb una transformació en la classificació dels espais esportius i l'aparició de la denominació d'àrees d'activitat i espais singulars juntament amb la modificació de les preferències esportives actuals.

En aquests moments, la tipologia i característiques dels espais esportius estan vinculats a la demanda de les diferents activitats esportives, per la qual cosa s'han de conèixer les necessitats dels usuaris i clients de les instal·lacions esportives. Això comporta la realització de diferents estudis basats en el creixement demogràfic de la població, el coneixement en les tendències i nous corrents en la pràctica esportiva, la realització de plans de viabilitat per definir les instal·lacions esportives de nova construcció i la realització d'una planificació d'instal·lacions esportives harmonitzant públic i privat, tot això des de l'òptica d'una òptima gestió mediambiental per, amb la base de dades obtinguda, ajudar en el disseny i creació dels espais esportius, espais auxiliars i espais complementaris en els municipis balears.

Atenent a aquesta nova classificació d'espais esportius, observam que existeix una diferència significativa en el percentatge d'espais esportius convencionals entre els tres Consells. Mallorca té un total del 71,74% dels existents de la Comunitat Balear, repartint-se el 28,26% restant a parts quasi iguals entre Eivissa i Formentera (15,04%) i Menorca (13,22%).

Pel que fa a espais singulars, torna a destacar Mallorca amb un 76,95% del total, mentre que ara s'inverteix la diferència porcentual a favor de Menorca (12,82%) davant Eivissa i Formentera (10,23%). Per acabar, la distribució d'àrees d'activitat es troba en la proporció 1 : 3,5 entre Eivissa i Formentera (21,89%) i Mallorca (76,43%) reservant-se l'1,68% restant per a Menorca.

Segons el diagrama de barres composades del Gràfic 2.3, i agafant com a base els 8.574 espais

en la Comunidad Balear, Mallorca vuelve a destacar en los tres tipos de espacios con un 63,12% de espacios convencionales, un 6,58% de espacios singulares y un 2,65% de áreas de actividad. Ibiza-Formentera posee un 13,24% de espacios convencionales y menos del 1% para cada uno de los otros dos tipos. Por último, Menorca tiene un 11,63% de espacios convencionales, un 1,1% de espacios singulares y prácticamente ninguna área de actividad. Por lo que se refiere al indicador relativo a la proporción de espacios deportivos por instalación deportiva, en la Comunidad Balear alcanza el valor de 2,39.

Estos parámetros nos muestran la realidad existente y, en consecuencia, deberían ser tenidos en cuenta en las futuras actuaciones urbanísticas dirigidas a recuperar áreas de actividad especialmente degradadas. Estas actuaciones deberán gestionarse bajo el prisma de la Calidad Total, la sostenibilidad del medio ambiente y las normas de prevención de riesgos laborales aplicadas todas ellas a los espacios deportivos. Esto permitirá definir estrategias de gestión válidas en la puesta en marcha de una "planificación integral de instalaciones deportivas".

2.3. Las entidades propietarias de las instalaciones deportivas y su gestión en la Comunidad Balear.

Como ya se ha mencionado, la dotación en la Comunidad Autónoma Balear es de 3.579 instalaciones deportivas, de las que el sector privado posee 2.667 (74,52%) y el público 912 (25,48%).

Dentro del sector público, tal y como nos muestra el Gráfico 2.4, hay que señalar el gran esfuerzo realizado por los Ayuntamientos de los que dependen 755 instalaciones deportivas, seguidos por la Comunidad Autónoma de Islas Baleares con 70, por la Administración General del Estado con 84, de los que 21 corresponden al Ministerio de Defensa, y quedando un remanente de 3 instalaciones deportivas asociadas a la Administración Local y no dependientes de los Ayuntamientos.

Si nos fijamos en el sector privado se distinguen dos grandes grupos: el privado no deportivo y el privado deportivo, encuadrándose en el primero un número de instalaciones deportivas siete veces mayor que en el segundo. Entre los no deportivos el Sector Turístico cuenta con 1.606 instalaciones, equivalentes a un 60,22% de las privadas, seguido por el Residencial con 506 instalaciones deportivas. Por lo que respecta a los privados deportivos, las Empresas poseen 289 instalaciones mientras que en el conjunto de Asociaciones y Agrupaciones existen 34 a gran distancia de las 7 de los Clubes y de las 3 con las que cuentan las Federaciones.

Destaca la diferencia entre las entidades propietarias del sector público que poseen el 25,48% del total de las instalaciones deportivas frente al sector privado, con el 74,52% en la Comunidad Autónoma de Islas Baleares. Esta diferencia a favor de las instalaciones de titularidad privada se fundamenta en el auge del sector turístico y residencial de esta Comunidad Autónoma.

esportius existents a la Comunitat balear, Mallorca torna a destacar en els tres tipus d'espais amb un 63,12% d'espais convencionals, un 6,58% d'espais singulars i un 2,65% d'àrees d'activitat. Eivissa i Formentera posseeixen un 13,24% d'espais convencionals, un 1,1% d'espais singulars i pràcticament cap àrea d'activitat. Pel que fa a l'indicador relatiu a la proporció d'espais esportius per instal·lació esportiva, a la Comunitat Balear arriba al valor de 2,39.

Aquests paràmetres ens mostren la realitat existent i, en conseqüència, haurien de ser tenguts en compte en futures actuacions urbanístiques dirigides a recuperar àrees d'activitat especialment degradades. Aquestes actuacions s'hauran de gestionar des del prisma de la Qualitat Total, la sostenibilitat del medi ambient i les normes de prevenció de riscos laborals aplicades totes elles als espais esportius. Això permetrà definir estratègies de gestió vàlides en la posada en marxa d'una "planificació integral d'instal·lacions esportives".

2.3. Les entitats propietàries de les instal·lacions esportives i la seva gestió en la Comunitat Balear.

Com ja s'ha dit abans, la dotació a la Comunitat Autònoma Balear és de 3.579 instal·lacions esportives, de les quals el sector privat posseeix 2.667 (74,52%) i el públic 912 (25,48%).

Dins del sector públic, tal i com ens mostra el Gràfic 2.4, s'ha d'assenyalar el gran esforç realitzat pels Ajuntaments dels que depenen 755 instal·lacions esportives, seguits per la Comunitat Autònoma de les Illes Balears amb 70, per l'Administració General de l'Estat amb 84, dels quals 21 corresponen al Ministeri de Defensa, i quedant un romanent de 3 instal·lacions esportives associades a l'Administració Local i no depenents dels Ajuntaments.

Si ens fixam en el sector privat es distingeixen dos grans grups: el privat no esportiu i el privat esportiu, enquadrant-se en el primer un nombre d'instal·lacions esportives set vegades major que en el segon. Entre els no esportius el Sector Turístic compta amb 1.606 instal·lacions, equivalents a un 60,22% de les privades, seguit pel Residencial amb 506 instal·lacions esportives. Pel que fa als privats esportius, les Empreses posseeixen 289 instal·lacions mentre que en el conjunt d'Associacions i Agrupacions n'existeixen 34 a gran distància de les 7 dels Clubs i de les 3 amb les que compten les Federacions.

Destaca la diferència entre les entitats propietàries del sector públic que posseeixen el 25,48% del total de les instal·lacions esportives davant el sector privat, amb el 74,52% en la Comunitat Autònoma de les Illes Balears. Aquesta diferència a favor de les instal·lacions de titularitat privada es fonamenta en l'auge del sector turístic i residencial d'aquesta Comunitat Autònoma.

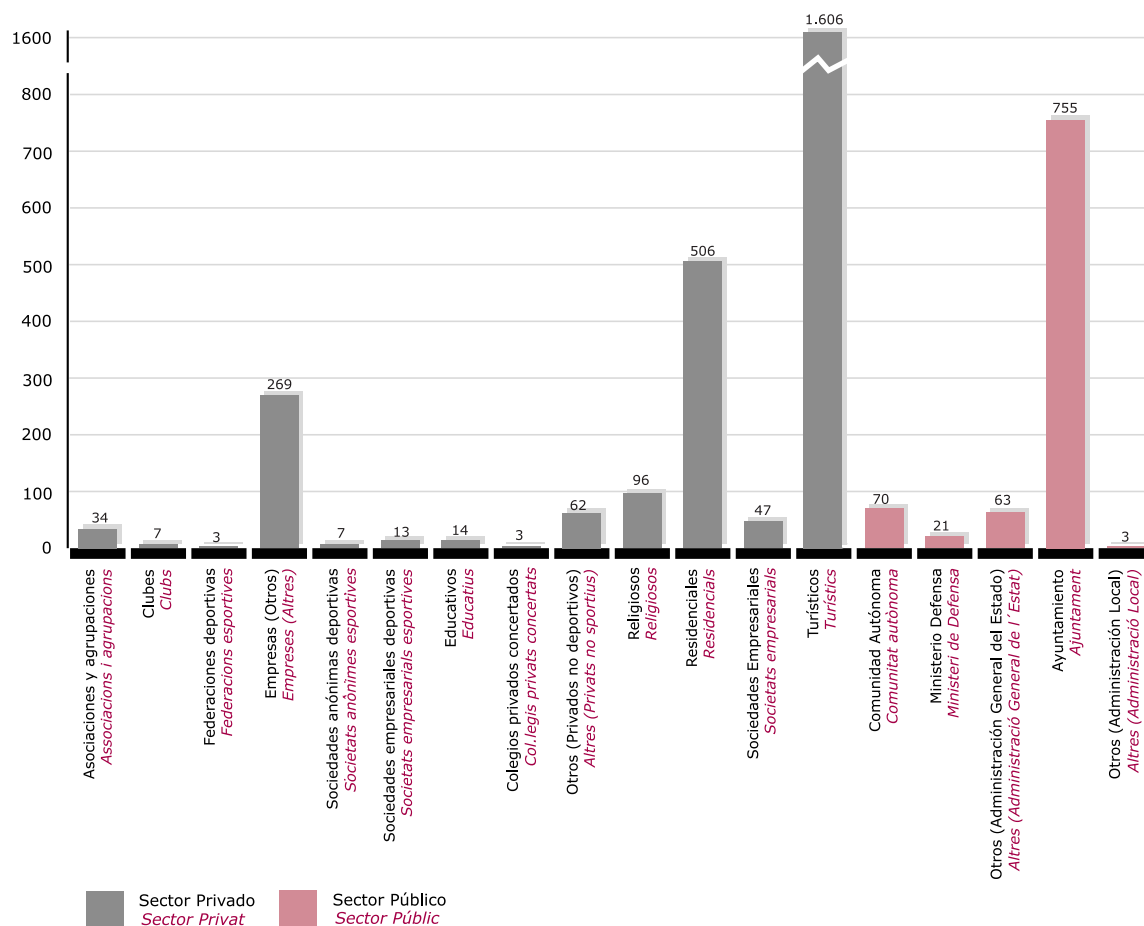

Gráfico 2.4. Entidades propietarias de instalaciones deportivas en la Comunidad Balear.
Gràfic 2.4. Entitats propietàries d'instal·lacions esportives a la Comunitat Balear.

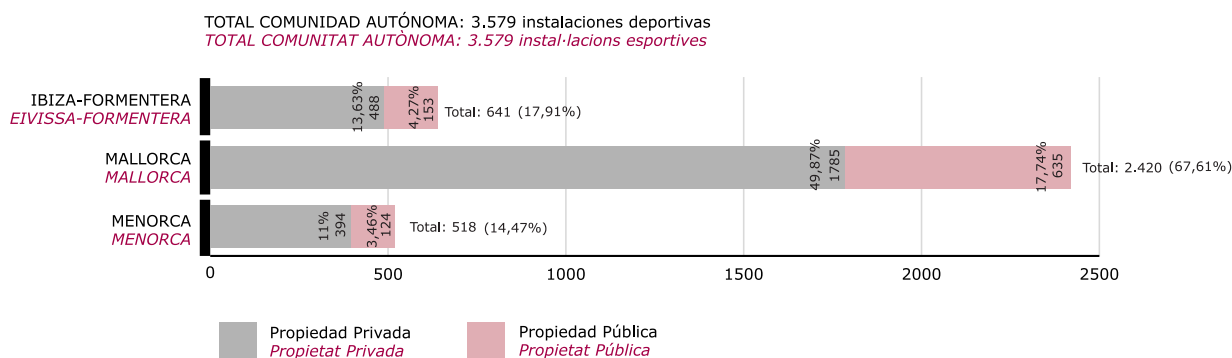

Gráfico 2.5. Propiedad pública y propiedad privada de las instalaciones deportivas en la Comunidad Balear.
Gràfic 2.5. Propietat pública i propietat privada de les instal·lacions esportives en la Comunitat Balear.

El Gráfico 2.5, indica que al desagregar por Consejos existe una diferencia significativa entre el de Mallorca, con 1.785 instalaciones de propiedad privada, que representan el 66,93% del total, y los otros dos. El de Ibiza-Formentera con 488 instalaciones tiene un peso del 18,30% y el Menorca con 394 equivale al 14,77%.

De las 912 instalaciones deportivas de propiedad pública sobresalen las 635 de Mallorca, que significan un

El Gràfic 2.5, indica que en desfer per Consells, existeix una diferència significativa entre el de Mallorca, amb 1.785 instal·lacions de propietat privada, que representen el 66,93% del total i els altres dos. El d'Eivissa i Formentera amb 488 instal·lacions té un pes del 18,30% i el de Menorca amb 394 equival al 14,77%.

De les 912 instal·lacions esportives de propietat pública sobresurten les 635 de Mallorca, que signifiquen un 69,63% del

69,63% del total, mientras que en Ibiza-Formentera se encuentra el 16,77% y el resto en Menorca.

Seguidamente se analiza, para cada uno de los tres Consejos que integran la Comunidad de Islas Baleares, el crecimiento de las instalaciones públicas y privadas en cuatro periodos limitados por los años 1976 y 2005, tomando como referencia las existentes antes de 1975, así como los porcentajes de propiedad en cada uno de dichos periodos. Para ello no basaremos en los datos expresados en la Tabla 2.1.

total, mentre que a Eivissa i Formentera es troba el 16,77% i la resta a Menorca.

Seguidament s'analitza, per a cada un dels tres Consells que integren la Comunitat de les Illes Balears el creixement de les instal·lacions públiques i privades quant a períodes limitats pel anys 1976 i 2005, prenent com a referència les existents abans de 1975, així com els percentatges de propietat a cada un dels esmentats períodes. Per això ens basarem en les dades expressades en la taula 2.1.

Tabla 2.1. Períodos de construcción y porcentajes de propiedad de las instalaciones deportivas en la Comunidad Balear./

Taula 2.1. Períodes de construcció i percentatges de propietat de les instal·lacions esportives a la Comunitat Balear.

Isla/ Illa	Tipo Propiedad 1/ Tipus Propietat 1	Tipo Propiedad 2/ Tipus Propietat 2	Tipo Propiedad 3/ Tipus Propietat 3	Total	Antes de 1975 (porcentaje)/ Abans de 1975 (percentatge)	1976-1985 (porcentaje)/ 1976-1985 (percentatge)	1986-1995 (porcentaje) 1986-1995 (percentatge)	1996-2005 (porcentaje) 1996-2005 (percentatge)	Instalaciones/ Instal·lacions	Porcentaje Total/ Percentatge Total
IBIZA-FORMENTERA/ EIVISSA-FORMENTERA										
	Propiedad Privada/ Propietat privada	Deportivos/ Esportius	Asociativos (Asociaciones y Agrupaciones)/ Associatius (Associacions i agrupacions)	3	33,33	33,33	33,33	0,00	641	0,08
			Empresas (Otros)/ Empreses (altres)	40	5,00	30,00	35,00	30,00	1,12	
			Empresas (Sociedades Anónimas Deportivas)/ Empreses (Societats Anònimes Esportives)	6	0,00	33,33	33,33	33,33	0,17	
			Empresas (Sociedades Empresariales Deportivas)/ Empreses (Societats Empresariales Esportives)	2	50,00	50,00	0,00	0,00	0,06	
		No Deportivos/ No esportius	Educativos/Educatius	1	100,00	0,00	0,00	0,00	0,03	
			Otros/Altres	1	0,00	100,00	0,00	0,00	0,03	
			Religiosos/Religiosos	5	100,00	0,00	0,00	0,00	0,14	
			Residenciales/ Residencials	65	23,08	33,85	33,85	9,23	1,82	
			Sociedades Empresariales/ Societats empresarials	7	14,29	42,86	28,57	14,29	0,20	
			Turísticos/Turístics	358	35,47	32,96	23,18	8,38	10,00	
	Propiedad Pública/ Propietat pública	Administración Autonómica/ Administració autonòmica	Comunidad Autónoma/ Comunitat autònoma	40	5,00	2,50	0,00	92,50	1,12	
		Administración General del Estado/ Administració General de l'Estat	Ministerio Defensa/ Ministeri de Defensa	2	50,00	50,00	0,00	0,00	0,06	
			Otros/Altres	12	33,33	25,00	41,67	0,00	0,34	
		Administración Local/ Administració local	Ayuntamiento/ Ajuntament	99	7,07	33,33	26,26	33,33	2,77	
MALLORCA/ MALLORCA										
	Propiedad Privada/ Propietat privada	Deportivos/ Esportius	Asociativos (Asociaciones y Agrupaciones)/ Associatius (Associacions i agrupacions)	26	23,08	46,15	23,08	7,69	2.420	0,73
			Asociativos (Federaciones Deportivas)/ Associatius (Federacions esportives)	3	66,67	33,33	0,00	0,00	0,08	

Isla/ Illa	Tipo Propiedad 1/ Tipus Propietat 1	Tipo Propiedad 2/ Tipus Propietat 2	Tipo Propiedad 3/ Tipus Propietat 3	Total	Antes de 1975 (porcentaje)/ Abans de 1975 (percentatge)	1976-1985 (porcentaje)/ 1976-1985 (percentatge)	1986-1995 (porcentaje) 1986-1995 (percentatge)	1996-2005 (porcentaje) 1996-2005 (percentatge)	Instalaciones/ Instal·lacions	Porcentaje Total/ Percentatge Total
MALLORCA/ MALLORCA (cont.)										
	Propiedad Privada/ Propietat privada	Deportivos/ Esportius	Empresas (Otros)/ Empreses (altres)	221	20,81	23,08	29,41	26,70		6,17
			Empresas (Sociedades Anónimas Deportivas)/ Empreses (Societats Anònimes Esportives)	1	0,00	0,00	100,00	0,00		0,03
			Empresas (Sociedades Empresariales Deportivas)/ Empreses (Societats Empresariales Esportives)	6	0,00	16,67	33,33	50,00		0,17
		No Deportivos/ No esportius	Educativos/Educatius	13	23,08	23,08	23,08	30,77		0,36
			Otros/Altres	55	58,18	30,91	5,45	5,45		1,54
			Religiosos/Religiosos	84	72,62	19,05	4,76	3,57		2,35
			Residenciales/ Residencials	364	17,31	29,67	42,86	10,16		10,17
			Sociedades Empresariales/ Societats empresariales	31	45,16	29,03	12,90	12,90		0,87
			Turísticos/Turístics	981	48,73	19,47	27,12	4,69		27,41
	Propiedad Pública/ Propietat pública	Administración Autonómica/ Administració autonòmica	Comunidad Autónoma/ Comunitat autònoma	25	48,00	16,00	8,00	28,00		0,70
		Administración General del Estado/ Administració General de l'Estat	Ministerio Defensa/ Ministeri de Defensa	14	57,14	35,71	0,00	7,14		0,39
			Otros/Altres	37	51,35	18,92	21,62	8,11		1,03
		Administración Local/ Administració local	Ayuntamiento/ Ajuntament	556	24,10	22,84	18,88	34,17		15,54
			Otros/Altres	3	0,00	0,00	0,00	100,00		0,08
MENORCA/ MENORCA										
	Propiedad Privada/ Propietat privada	Deportivos/ Esportius	Asociativos (Asociaciones y Agrupaciones)/ Associatius (Associacions i agrupacions)	5	40,00	20,00	40,00	0,00	518	0,14
			Asociativos (Clubes)/ Associatius (Clubs)	7	42,86	14,29	42,86	0,00		0,20
			Empresas (Otros)/ Empreses (altres)	8	25,00	25,00	37,50	12,50		0,22
			Empresas (Sociedades Empresariales Deportivas)/ Empreses (Societats Empresariales Esportives)	5	0,00	40,00	40,00	20,00		0,14
		No Deportivos/ No esportius	Educativos/Educatius	3	66,67	33,33	0,00	0,00		0,08
			Otros/Altres	6	50,00	16,67	33,33	0,00		0,17
			Religiosos/Religiosos	7	57,14	42,86	0,00	0,00		0,20
			Residenciales/ Residencials	77	9,09	32,47	23,38	35,06		2,15
			Sociedades Empresariales/ Societats empresariales	9	33,33	11,11	44,44	11,11		0,25
			Turísticos/Turístics	267	14,23	40,07	34,46	11,24		7,46
	Propiedad Pública/ Propietat pública	Administración Autonómica/ Administració autonòmica	Comunidad Autónoma/ Comunitat autònoma	5	60,00	20,00	20,00	0,00		0,14
		Administración General del Estado/ Administració General de l'Estat	Ministerio Defensa/ Ministeri de Defensa	5	60,00	0,00	20,00	20,00		0,14

Isla/ Illa	Tipo Propiedad 1/ Tipus Propietat 1	Tipo Propiedad 2/ Tipus Propietat 2	Tipo Propiedad 3/ Tipus Propietat 3	Total	Antes de 1975 (porcentaje)/ Abans de 1975 (percentatge)	1976-1985 (porcentaje)/ 1976-1985 (percentatge)	1986-1995 (porcentaje)/ 1986-1995 (percentatge)	1996-2005 (porcentaje)/ 1996-2005 (percentatge)	Instalaciones/ Instal·lacions	Porcentaje Total/ Percentatge Total
MENORCA/ MENORCA (cont.)										
			Otros/Altres	14	28,57	28,57	35,71	7,14		0,39
		Administración Local/ Administració local	Ayuntamiento/ Ajuntament	100	30,00	25,00	23,00	22,00		2,79

Propiedad pública.

La distribución de las 912 instalaciones públicas existentes actualmente en la Comunidad Autónoma de las Islas Baleares, que representan el 25,48% de todas las instalaciones deportivas, ha sido pormenorizada en valores absolutos en el primer párrafo del punto 2.3. Fijándonos en las tres grandes administraciones con instalaciones deportivas en la Comunidad Balear, se observa que el 83,11% de las instalaciones de propiedad pública pertenecen a la Administración Local, con una muy amplia mayoría del 99,6% de ellas de titularidad de los Ayuntamientos. La Administración General del Estado posee el 9,21% de las instalaciones deportivas de carácter público, a través del Ministerio de Defensa y otros organismos del Estado. Por último, el 7,68% restante es propiedad de la Administración Autonómica.

Se analiza a continuación, de acuerdo con la Tabla 2.I, la distribución de los porcentajes de propiedad pública construidos en los tres Consejos del año 1976 al 2005.

Consejo de Ibiza-Formentera.

Cuenta con 153 instalaciones deportivas de carácter público. De ellas 99 pertenecen a los Ayuntamientos, lo que indica el esfuerzo realizado por esas entidades. Antes de 1975 solo existía un 7,07% de instalaciones de este tipo, construyéndose un 33,33% del total tanto entre 1976 y 1985 como en el último período 1996-2005. La Comunidad Autónoma Balear cuenta con 40 instalaciones deportivas, creadas mayoritariamente (92,5%) en el período 1995-2005. En tercer lugar aparece la Administración General del Estado, propietaria de 12 instalaciones deportivas creadas todas antes de 1995. Las 2 restantes pertenecen al Ministerio de Defensa que ya las poseía con anterioridad a 1985.

Consejo de Mallorca.

Los Ayuntamientos de este Consejo contaban con 134 instalaciones deportivas en 1975. A partir de ese año, y hasta 2005, se construyeron 422 nuevas instalaciones con un reparto temporal desigual que llegó al máximo en el último período 1996-2005, al que corresponde el 34,17% de ellas, y con un mínimo del 18,88% en la década anterior.

Dentro de la Administración General del Estado el sector denominado "otros organismos" contaba con un 51,35% de instalaciones antes de 1975. A partir de ahí la construcción se niveló en los dos decenios posteriores, con un 18,91% en el primero y un 21,62% en el segundo, para caer hasta el 8,1% después de 1996. Por lo que se refiere al Ministerio de Defensa, dentro de la misma Administración, ya contaba con

Propietat pública.

La distribució de les 912 instal·lacions públiques existents actualment a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, que representa el 25,48% de totes les instal·lacions esportives, ha estat pormenoritzada en valors absoluts en el primer paràgraf del punt 2.3. Si ens fixam en les tres grans administracions amb instal·lacions esportives a la Comunitat Balear, s'observa que el 83,11% de les instal·lacions de propietat pública pertanyen a l'Administració Local, amb una ampla majoria del 99,6% d'elles de titularitat dels Ajuntaments. L'Administració General de l'Estat posseeix el 9,21% de les instal·lacions esportives de caràcter públic, a través del Ministeri de Defensa i altres organismes de l'Estat. Per acabar, el 7,68% restant és propietat de l'Administració Autonòmica.

S'analitza a continuació, d'acord amb la Taula 2.I, la distribució dels percentatges de propietat pública construïts en els tres Consells de l'any 1976 al 2005.

Consell d'Eivissa i Formentera.

Compta amb 153 instal·lacions esportives de caràcter públic. D'elles, 99 pertanyen als Ajuntaments, cosa que indica l'esforç realitzat per aquestes entitats. Abans de 1975 només existia un 7,07% d'instal·lacions d'aquest tipus, construint-se un 33,33% del total tant entre 1976 i 1985 com en el darrer període 1996-2005. La Comunitat Autònoma Balear compta amb 40 instal·lacions esportives, creades majoritàriament (92,5%) en el període 1995-2005. En tercer lloc apareix l'Administració General de l'Estat, propietària de 12 instal·lacions esportives creades totes abans de 1995. Les 2 restants pertanyen al Ministeri de Defensa que ja les posseïa amb anterioritat a 1985.

Consell de Mallorca.

Els Ajuntaments d'aquest Consell comptaven amb 134 instal·lacions esportives el 1975. A partir d'aquest any, i fins 2005, es varen construir 422 noves instal·lacions amb un repartiment temporal desigual que va arribar al màxim en el darrer període 1996-2005, al qual correspon el 34,17% d'elles, i amb un mínim del 18,88% en la dècada anterior.

Dins de l'Administració General de l'Estat, el sector anomenat "altres organismes" comptava amb un 51,35% d'instal·lacions abans de 1975. A partir d'aquí la construcció es va anivellar en els dos decennis posteriors, amb un 18,91% en el primer i un 21,62% en el segon, per caure fins el 8,1% després de 1996. Pel que fa al Ministeri de Defensa, dins de la mateixa Administració, ja comptava amb el

el 57,14% de sus instalaciones actuales en 1975. Es en el periodo 1976-1985 donde se alcanza el 35,71% de nueva construcción. No obstante, hay que tener en cuenta la columna que muestra el total de instalaciones para analizar de un modo objetivo estos porcentajes.

La Administración Autonómica, que contaba en 1975 con el 48% de sus 25 instalaciones deportivas actuales, ha volcado sus esfuerzos a partir de 1996 construyendo el 28% de ellas.

Consejo de Menorca.

Sin duda los Ayuntamientos son titulares de la mayoría de las instalaciones deportivas de propiedad pública en Menorca con un 80,65%. En el año 1975 ya poseían el 30% del total, construyendo las restantes de un modo bastante uniforme en los periodos analizados. Así nos encontramos con las serie 25%, 23% y 22% de construcción de instalaciones en cada uno de los respectivos decenios que se reflejan en la Tabla 2.I.

La construcción de nuevas instalaciones deportivas a partir de 1975 por parte de las restantes Administraciones no ha sido significativa. El Ministerio de Defensa y la Comunidad Autónoma ya tenían ambas 3 instalaciones, número que solo se ha incrementado en 2 en el cómputo de 2005. Otros organismos dependientes de la Administración General del Estado han construido 10 nuevas instalaciones en el periodo 1976-2005, con el 35,71% de ellas entre 1986 y 1995.

Los Ayuntamientos en la Comunidad Autónoma Balear.

Los Ayuntamientos en la Comunidad Balear se alzan como los grandes promotores del deporte público al contar con 755 instalaciones de las 912 existentes, lo que representa el 82,78%. Se pone así de manifiesto el esfuerzo realizado por estas Administraciones Locales en la prestación de servicios deportivos que satisfagan la demanda social. Es en el periodo 1996-2005 cuando se hizo el mayor esfuerzo inversor

57,14% de les seves instal·lacions actuals el 1975. És en el període 1976-1985 on s'arriba al 35,71% de nova construcció. No obstant això, s'ha de tenir en compte la columna que mostra el total d'instal·lacions per analitzar d'una manera objectiva aquests percentatges.

L'Administració Autonòmica, que comptava el 1975 amb el 48% de les seves 25 instal·lacions esportives actuals, ha posat els seus esforços a partir de 1996 construint el 28% d'elles.

Consell de Menorca.

Sens dubte els Ajuntaments són titulars de la majoria de les instal·lacions esportives de propietat pública a Menorca amb un 80,65%. L'any 1975 ja posseïen el 30% del total, construint les restants d'una manera bastant uniforme en els períodes analitzats. Així, ens trobam amb les sèries 25%, 23% i 22% de construcció d'instal·lacions a cada un dels respectius decennis que es reflecteixen a la Taula 2.I.

La construcció de noves instal·lacions esportives a partir de 1975 per part de les restants Administracions no ha estat significativa. El Ministeri de Defensa i la Comunitat Autònoma ja tenien ambdues 3 instal·lacions, nombre que només s'ha incrementat en 2 en el còmput de 2005. Altres organismes depenents de l'Administració General de l'Estat han construït 10 noves instal·lacions en el període 1976-2005, amb el 35,71% d'elles entre 1986 i 1995.

Els Ajuntaments a la Comunitat Autònoma Balear.

Els Ajuntaments a la Comunitat Autònoma Balear s'alcen com els grans promotors de l'esport públic ja que compten amb 755 instal·lacions de les 912 existents, cosa que representa el 82,78%. Es posa així de manifest l'esforç realitzat per aquestes Administracions Locals en la prestació de serveis esportius que satisfacin la demanda social. És en el període 1996-2005 quan es va fer el major esforç inversor amb

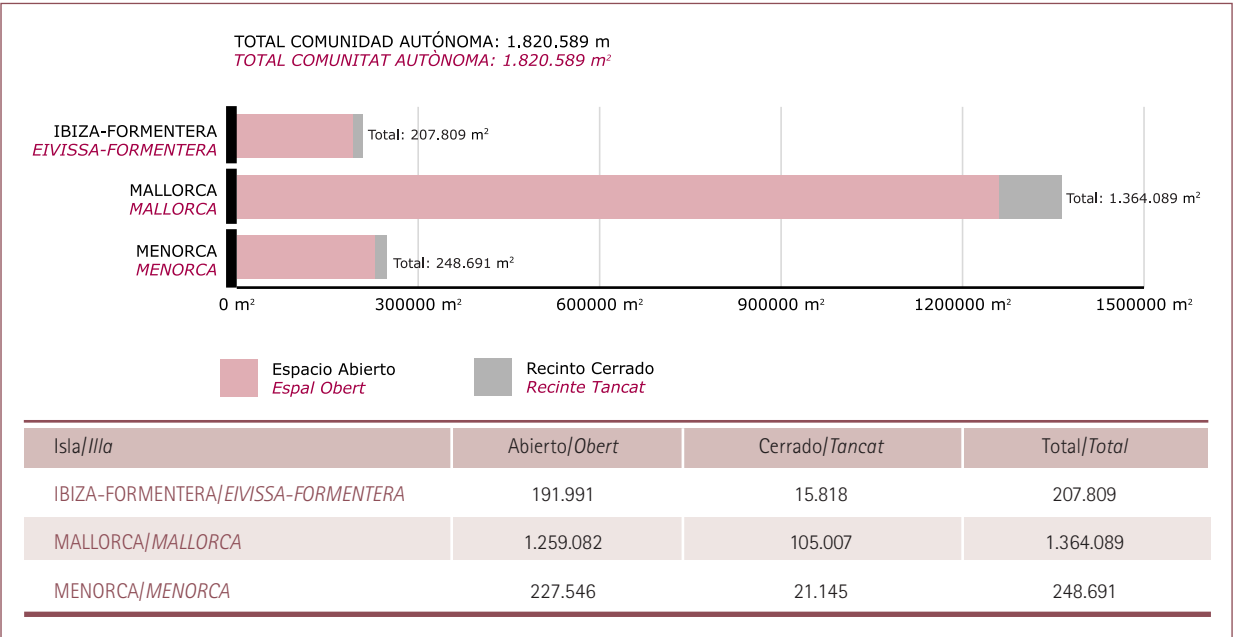

Gráfico 2.6. Metros cuadrados de espacios deportivos convencionales de propiedad pública en la Comunidad Autónoma de las Islas Baleares./
Gràfic 2.6. Metres quadrats d'espais esportius convencionals de propietat pública a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.

con la construcción de 245 nuevas instalaciones deportivas municipales, con sus correspondientes equipamientos. Pero la respuesta de los Ayuntamientos a las necesidades ciudadanas en materia deportiva no se ha limitado a ese período, ya que en los dos anteriores se construyeron, respectivamente, 185 y 154 instalaciones.

El Gráfico 2.6 muestra la superficie útil destinada a los espacios deportivos convencionales en la Comunidad Balear, con un total de 1.820.589 m² de los que el Consejo de Mallorca posee 1.364.089 m² equivalentes a un 74,92%.

En estas instalaciones públicas se distinguen Espacios Abiertos y Recintos Cerrados, con un manifiesto dominio de los primeros que cuentan con 1.678.619 m² que representan el 92,20% de los 1.820.589 m² totales. Hecho lógico dada la climatología de las Islas Baleares que permite la práctica deportiva al aire libre durante la mayor parte del año. El anterior porcentaje se repite prácticamente en los tres Consejos, ya que en el de Ibiza-Formentera los Espacios Abiertos, con 191.991 m², representan el 92,39% de la superficie destinada a prácticas deportivas, en el de Mallorca sus 1.259.082 m² equivalen al 92,30% de su total de m² deportivos de propiedad pública y el de Menorca disminuye hasta un 91,50%, con 227.546 m².

En los datos relativos a los Ayuntamientos se incluyen las instalaciones deportivas de los centros públicos de enseñanza primaria y secundaria, básicas para el desarrollo de la labor docente del profesorado de Educación Física en las diferentes etapas educativas, la cual se puede complementar con la enseñanza de otras actividades deportivas llevadas a cabo fuera de los recintos escolares. Obviamente, el peso fundamental de esa enseñanza recae en las instalaciones escolares, cuyas dotaciones deportivas determinan la

la construcció de 245 noves instal·lacions esportives municipals, amb els seus corresponents equipaments. Però la resposta dels Ajuntaments a les necessitats ciutadanes en matèria esportiva no s'ha limitat a aquest període, ja que en els dos anteriors es varen construir, respectivament, 185 i 154 instal·lacions.

El Gràfic 2.6 mostra la superfície útil destinada als espais esportius convencionals a la Comunitat Balear, amb un total de 1.820.589 m² dels quals el Consell de Mallorca posseeix 1.364.089 m² equivalents a un 74,92%.

En aquestes instal·lacions públiques es distingeixen Espais Oberts i Recintes Tancats, amb un manifest domini dels primers que compten amb 1.678.619 m² que representen el 92,20% dels 1.820.589 m² totals. Fet lògic donada la climatologia de les Illes Balears que permet la pràctica esportiva a l'aire lliure durant la major part de l'any. L'anterior percentatge es repeteix pràcticament en els tres Consells, ja que en el d'Eivissa i Formentera els Espais Oberts, amb 191.991 m², representen el 92,39% de la superfície destinada a pràctiques esportives, en el de Mallorca els seus 1.259.082 m² equivalen al 92,30% del seu total de m² esportius de propietat pública i el de Menorca minva fins a un 91,50% amb 227.546 m².

En les dades relatives als Ajuntaments s'inclouen les instal·lacions esportives dels centres públics d'ensenyança primària i secundària, bàsiques per al desenvolupament de la labor docent del professorat d'Educació Física en les diferents etapes educatives, la qual es pot complementar amb l'ensenyança d'altres activitats esportives dutes a terme fora dels recintes escolars. Òbviament, el pes fonamental d'aquesta ensenyança recau en les instal·lacions escolars, les dotacions esportives dels quals determinen la qualitat

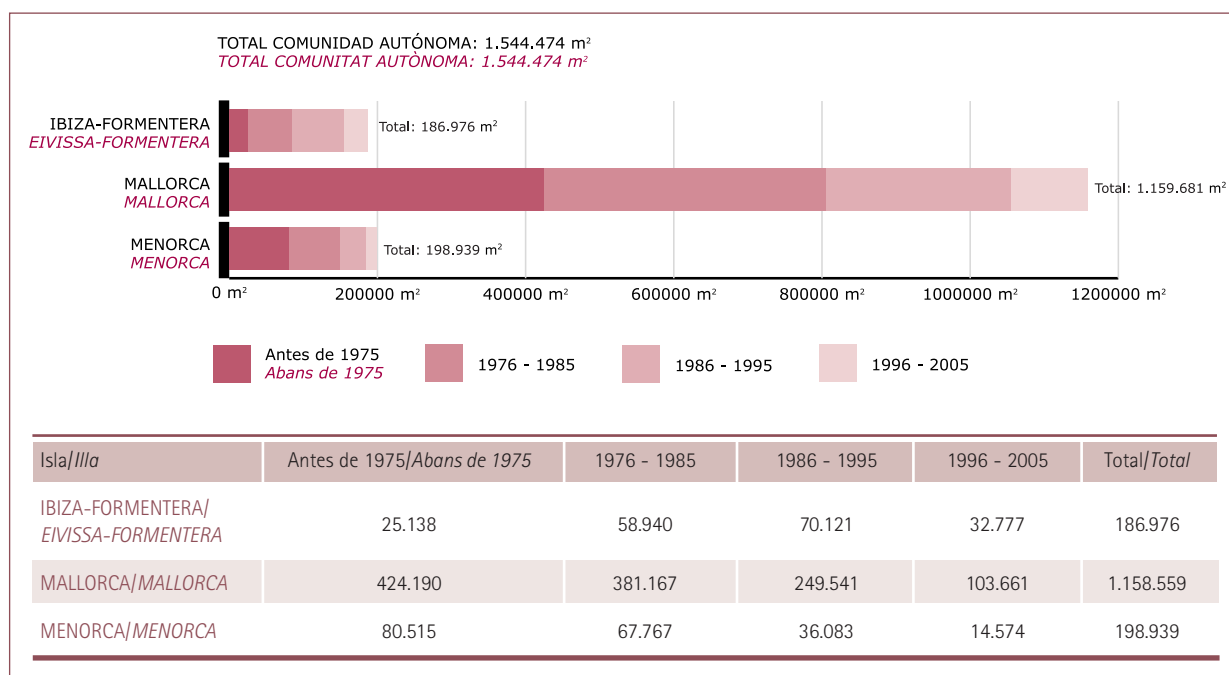

Gráfico 2.7. Espacios deportivos convencionales y m² por periodos de construcción de los Ayuntamientos de las Islas Baleares./
 Gràfic 2.7. Espais esportius convencionals i m² per períodes de construcció dels Ajuntament de les Illes Balears.

calidad de los diferentes programas educativos en esta materia. Actualmente el único soporte legislativo existente, referente a los centros educativos, es el R.D. 1537/2003 de Requisitos Mínimos de los Centros de Enseñanza No Universitarios del Ministerio de Educación y Ciencia.

El Gráfico 2.7 representa la evolución de la superficie, en m², destinada a la práctica deportiva pública en los 1.505 espacios deportivos convencionales de los Ayuntamientos de Islas Baleares, según sus periodos de construcción. Del total del 1.544.474 m² existentes en el año 2005, el 34,55%, equivalentes a 529.843 m², fueron construidos antes de 1976.

Del 1.014.631 m² de espacios deportivos convencionales municipales construidos entre 1976 y 2005, es en el primer periodo 1976-1985 donde se contabiliza la mayor superficie dedicada a este tipo de espacios deportivos con 507.874 m² correspondientes al 50,05% del total. El mayor esfuerzo inversor durante esa década lo realizaron los Ayuntamientos del Consejo de Mallorca que construyeron el 75,05% de esa superficie deportiva, seguido a gran distancia por los de Menorca con el 15,05%, aunque este sea el periodo de mayor construcción municipal en este Consejo con 67.767 m², y los de Ibiza-Formentera que con 58.940 m² representan el 11,60% restante.

En los dos periodos posteriores ese ritmo decayó consecutivamente. Entre 1986 y 1995 se construyeron 355.745 m² de espacios deportivos convencionales municipales que equivalieron al 35,06% de las tres décadas. Resalta el hecho de que los Ayuntamientos del Consejo de Ibiza-Formentera construyesen en esos diez años 70.121 m² que representan el 43,33% de toda su superficie construida a partir de 1976. Llama también la atención la bajada global, en 20,18 puntos, de m² de espacios deportivos convencionales municipales construidos entre 1996 y 2005 respecto al decenio anterior. Este descenso es generalizado para los Ayuntamientos de los tres Consejos.

Propiedad privada.

La propiedad privada posee 2.667 instalaciones deportivas, lo que representa el 74,52% del total de las existentes en la Comunidad Balear. A su vez, dentro de las instalaciones privadas, según la clasificación de la Tabla 2.I, se distinguen dos grandes grupos: el de la propiedad privada deportiva propietaria del 26,96% de instalaciones y el de la propiedad privada no-deportiva con el 73,04% de las instalaciones. Estas últimas, debido a su peso porcentual, se convierten en un núcleo muy importante en lo que a instalaciones deportivas de la Comunidad Balear se refiere.

En el Gráfico 2.5 se veía que 1.785 (66,13%) de las instalaciones de titularidad privada corresponden al Consejo de Mallorca, 488 (18,30%) se encuentran en el Consejo de Ibiza-Formentera y las restantes 394 (14,77%) en el de Menorca.

Siguiendo la metodología utilizada para la propiedad pública, se analizan a continuación los porcentajes de construcción de instalaciones deportivas privadas en cada uno de los tres Consejos y a lo largo de los mismos periodos temporales.

dels diferents programes educatius en aquesta matèria. Actualment, l'únic suport legislatiu existent, referit als centres educatius, és el R. D. 1537/2003 de Requisits Mínims dels Centres d'Ensenyança No Universitaris del Ministeri d'Educació i Ciència.

El Gràfic 2.7 representa l'evolució de la superfície, en m², destinada a la pràctica esportiva pública en els 1.505 espais esportius convencionals dels Ajuntaments de les Illes Balears, segons els seus períodes de construcció. Del total del 1.544.474 m² existents l'any 2005, el 34,55%, equivalents a 529.843 m², varen ser construïts abans de 1976.

Del 1.014.631 m² d'espais esportius convencionals municipals construïts entre 1976 i 2005, és en el primer període 1976-1985 on es comptabilitza la major superfície dedicada a aquest tipus d'espais esportius amb 507.874 m² corresponents al 50,05% del total. El major esforç inversor durant aquesta dècada el varen realitzar els Ajuntaments del Consell de Mallorca que varen construir el 75,05% d'aquesta superfície esportiva, seguit a gran distància pels de Menorca amb el 15,05%, encara que aquest sigui el període de major construcció municipal en aquest Consell amb 67.767 m², i els d'Eivissa i Formentera que amb 58.940 m² representen l'11,60% restant.

En els dos períodes posteriors aquest ritme va decaure consecutivament. Entre 1986 i 1995 es varen construir 355.745 m² d'espais esportius convencionals municipals que varen equivaldre al 35,06% de les tres dècades. Ressalta el fet que els Ajuntaments del Consell d'Eivissa i Formentera construïssin en aquests deu anys 70.121 m² que representen el 43,33% de tota la seva superfície construïda a partir de 1976. Crida també l'atenció la davallada global, en 20,18 punts, de m² d'espais esportius convencionals municipals construïts entre 1996 i 2005 respecte al decenni anterior. Aquest descens és generalitzat pels Ajuntaments dels tres Consells.

Propietat privada.

La propietat privada posseeix 2.667 instal·lacions esportives, cosa que representa el 74,52% del total de les existents a la Comunitat Balear. A la vegada, dins de les instal·lacions privades, segons la classificació de la Taula 2.I, es distingeixen dos grans grups: el de la propietat privada esportiva propietària del 26,96% d'instal·lacions i el de la propietat privada no-esportiva amb el 73,04% de les instal·lacions. Aquestes darreres, a causa del seu pes percentual, es converteixen en un nucli molt important pel que fa a instal·lacions esportives de la Comunitat Balear.

En el gràfic 2.5 es veia que 1.785 (66,13%) de les instal·lacions de titularitat privada corresponen al Consell de Mallorca, 488 (18,30%) es troben al Consell d'Eivissa i Formentera i les restants 394 (14,77%) al de Menorca.

Essent la metodologia utilitzada per a la propietat pública, s'analitzen a continuació els percentatges de construcció d'instal·lacions esportives privades a cada un dels tres Consells i al llarg dels mateixos períodes temporals.

Consejo de Ibiza-Formentera.

La propiedad privada deportiva representa el 10,45% del total de instalaciones del Consejo. Las Sociedades Anónimas poseen el 11,76% de instalaciones privadas deportivas, construidas a partir de 1976 con el 33,33% en cada una de las tres décadas posteriores. Cabe destacar que al sector de Otras Empresas (mayoritariamente Gimnasios) le corresponde el 78,43% de este tipo de instalaciones, creadas a partir de 1976 con porcentajes del 30%, 35% y 30% en las respectivas décadas. Las Asociaciones, Agrupaciones, Sociedades Empresariales Deportivas y Centros Educativos tienen un peso insignificante en el total de instalaciones deportivas privadas censadas en este Consejo.

De las 488 instalaciones privadas existentes en este Consejo, 437 (89,55%) corresponden a privadas no-deportivas en las que se enmarcan las Sociedades Empresariales, Turísticas, Residenciales, Religiosas, Educativas y Otros. De ellas el Sector Turístico demuestra su potencia económica al corresponderle el 81,92% del total de este tipo de instalaciones privadas no-deportivas, que equivale al 10% de todas las instalaciones deportivas de la Comunidad Balear. Este sector contaba con un 35,47% de sus instalaciones en 1975. A partir de ahí el desarrollo de infraestructuras turísticas se refleja en la construcción de nuevas instalaciones. Así, comienza con un 32,96% en el periodo 1976-1985 para bajar al 23,18% en la siguiente década y caer hasta el 8,37% entre 1996 y 2005.

El sector Residencial (Urbanizaciones) posee 65 instalaciones que representan el 14,87% de las privadas no-deportivas. De ellas el 67,68% se construyeron entre 1976 y 1995, repartiéndose la mitad de ese porcentaje cada una de las dos décadas de ese periodo. El resto de agentes sociales no tiene como función principal la oferta de actividades deportivas, lo que se refleja en el escaso peso que muestra la Tabla 2.I.

Consejo de Mallorca.

En este Consejo la propiedad privada deportiva representa el 14,40% del total de instalaciones. Las Asociaciones y Agrupaciones cuentan con el 10,12% de estas instalaciones privadas, construyendo en el periodo 1976-1985 el 46,15% de ellas, disminuyendo drásticamente (7,62%) la construcción en el último decenio. Las Federaciones Deportivas ya contaban con 2 instalaciones antes de 1975, sumándole solo 1 en el periodo 1976-1985.

Las Sociedades Empresariales Deportivas, con un 2,33% de instalaciones privadas deportivas, construyen la mitad de su dotación a partir de 1996. Al igual que en Ibiza-Formentera es el sector de Otras Empresas (mayoritariamente Gimnasios) el que destaca nuevamente en estas instalaciones con el 85,99% del total de ellas. Este sector partía con un 20,81% en 1976 y ha evolucionado con un 23,07%, 29,41% y 26,69% de construcciones respectivas en las tres décadas. Su peso en el total de instalaciones deportivas del Consejo de Mallorca es de un 6,17%.

De las 1.528 instalaciones privadas no deportivas de este

Consell d'Eivissa i Formentera.

La propietat privada esportiva representa el 10,45% del total d'instal·lacions del Consell. Les Societats anònimes posseeixen l' 11,76% d'instal·lacions privades esportives, construïdes a partir de 1976 amb el 33,33% en cada una de les tres dècades posteriors. Val a destacar que al sector d'Altres Empreses (majoritàriament gimnasos) els correspon el 78,43% d'aquest tipus d'instal·lacions, creades a partir de 1976 amb percentatges del 30%, 35% i 30% en les respectives dècades. Les Associacions, Agrupacions, Societats Empresariales Esportives i Centres Educatius tenen un pes insignificant en el total de les instal·lacions esportives privades censades en aquest Consell.

De les 488 instal·lacions privades existents en aquest Consell, 437 (89,55%) corresponen a privades no-esportives en les quals s'emmarquen les Societats Empresariales, Turístiques, Residencials, Religioses, Educatives i Altres. D'elles, el Sector Turístic demostra la seva potència econòmica ja que li correspon el 81,92% del total d'aquest tipus d'instal·lacions privades no-esportives, que equival al 10% de totes les instal·lacions esportives de la Comunitat Balear. Aquest sector comptava amb un 35,47% de les seves instal·lacions el 1975. A partir d'ençà el desenvolupament d'infraestructures turístiques es reflecteix en la construcció de noves instal·lacions. Així, comença amb un 32,96% en el període 1976-1985 per davallar al 23,18% en la següent dècada i caure fins el 8,37% entre 1996 i 2005.

El sector Residencial (Urbanitzacions) posseeix 65 instal·lacions que representen el 14,87% de les no-esportives. D'elles el 67,68% es varen construir entre 1976 i 1995, repartint-se la meitat d'aqueix percentatge cada una de les dues dècades d'aqueix període. La resta d'agents socials no té com a funció principal l'oferta d'activitats esportives, cosa que es reflecteix en l'escàs pes que mostra la Taula 2.I.

Consell de Mallorca.

En aquest Consell la propietat privada esportiva representa el 14,40% del total d'instal·lacions. Les Associacions i Agrupacions compten amb el 10,12% d'aquestes instal·lacions privades, construïnt en el període 1976-1985 el 46,15% d'elles, minvant dràsticament (7,62%) la construcció el darrer decenni. Les Federacions Esportives ja comptaven amb dues instal·lacions abans de 1975, sumant-els-en només una en el període 1976-1985.

Les Societats Empresariales Esportives, amb un 2,33% d'instal·lacions privades esportives, construeixen la meitat de la seva dotació a partir de 1996. Igual que a Eivissa i Formentera és el sector d'Altres Empreses (majoritàriament gimnasos) el que destaca novament en aquestes instal·lacions amb el 85,99% del total d'elles. Aquest sector partia amb un 20,81% el 1976 i ha evolucionat amb un 23,07%, 29,41% i 26,69% de construccions respectives en les tres dècades. El seu pes en el total d'instal·lacions esportives del Consell de Mallorca és d'un 6,17%.

De les 1.528 instal·lacions privades no esportives d'aquest

Consejo, 85,60% del total, 981 corresponden al Sector Turístico que vuelve de poner de manifiesto su importancia al representar el 27,41% de las instalaciones existentes. De ellas el 51,27% se construye a partir de 1976 con un periodo emergente, 27,12%, correspondiente a 1986-1995. Le sigue en importancia las Residenciales con 23,82% de instalaciones privadas no deportivas, construidas mayoritariamente en los periodos 1976-1985 (29,67%) y 1986-1995 (42,86%) mientras que en el último periodo la construcción descende al 10,16%.

En tercer lugar se pueden señalar las instalaciones deportivas dependientes de Centros Religiosos que cuentan con el 5,49%, aunque ya en 1975 tenían el 72,62% de instalaciones disponibles. El resto corresponde al 3,60% de Otras instalaciones privadas y al 0,85% de los Centros Educativos.

Consejo de Menorca.

En este tercer Consejo a las instalaciones privadas deportivas, con solo 25 de las 394 existentes, les corresponde únicamente el 6,34% del total, repartiéndose aproximadamente con las mismas proporciones entre Asociaciones y Agrupaciones, Clubes, Otras Empresas y Sociedades Empresariales Deportivas. Sin embargo, el ritmo de construcción es desigual para estos sectores, ya que mientras que los dos primeros lo hacen antes de 1996 los dos últimos construyen a partir de 1976 en todos los periodos.

Las instalaciones privadas no deportivas cuentan con el 93,66% del total de instalaciones, superando a los otros dos Consejos y repitiéndose la pauta observada en ellos. Las instalaciones de este tipo correspondientes al Sector Turístico suponen el 72,36%, equivalente al 7,46% de toda la Comunidad Balear, habiendo construido el 40,07% entre 1976-1985 y el 34,46% entre 1986-1995. Las Urbanizaciones Residenciales aparecen en segundo lugar con el 20,87% de estos espacios. De los 77 existentes en la actualidad solo 7 son anteriores a 1976.

En tercer lugar está el 6,77% restante que corresponde a la oferta de instalaciones privadas no deportivas hechas por los Centros Educativos, Religiosos y las Sociedades Empresariales.

De los 8.574 espacios deportivos existentes en la Comunidad

Consell, 85,60% del total, 981 corresponen al Sector Turístic que torna a posar de manifest la seva importància en representar el 27,41% de les instal·lacions existents. D'elles, el 51,27% es construeix a partir de 1976 amb un període emergent, 27,12%, corresponent a 1986-1995. Li segueix en importància les Residencials amb 23,82% d'instal·lacions privades no esportives construïdes majoritàriament en els períodes 1976-1985 (29,67%) i 1986-1995 (42,86%) mentre que en el darrer període la construcció descendeix al 10,16%.

En tercer lloc, es poden assenyalar les instal·lacions esportives dependents de Centres Religiosos que compten amb el 5,49%, encara que ja el 1975 tenien el 72,62% d'instal·lacions disponibles. La resta correspon al 3,60% d'Altres instal·lacions privades i al 0,85% dels Centres Educatius.

Consell de Menorca.

En aquest tercer Consell, a les instal·lacions esportives, amb només 25 de les 394 existents, els correspon únicament el 6,34% del total, repartint-se aproximadament amb les mateixes proporcions entre Associacions i Agrupacions, Clubs, Altres Empreses i Societats Empresariales Esportives. D'altra banda, el ritme de construcció és desigual per aquests sectors, ja que mentre els dos primers ho fan abans de 1996, els dos darrers construeixen a partir de 1976 en tots els períodes.

Les instal·lacions privades no esportives compten amb el 93,66% del total d'instal·lacions, superant els altres dos Consells i repetint-se la pauta observada en ells. Les instal·lacions d'aquest tipus corresponents al Sector Turístic suposen el 72,36%, equivalent al 7,46% de tota la Comunitat Balear, havent construït el 40,07% entre 1976-1985 i el 34,46% entre 1986-1995. Les Urbanitzacions Residencials apareixen en segon lloc amb el 20,87% d'aquests espais. Dels 77 existents a l'actualitat només 7 són anteriors a 1976.

En tercer lloc hi ha el 6,77% restant que correspon a l'oferta d'instal·lacions privades no esportives fetes pels Centres Educatius, Religiosos i les Societats Empresariales.

Dels 8.574 espais esportius existents a la Comunitat Balear,

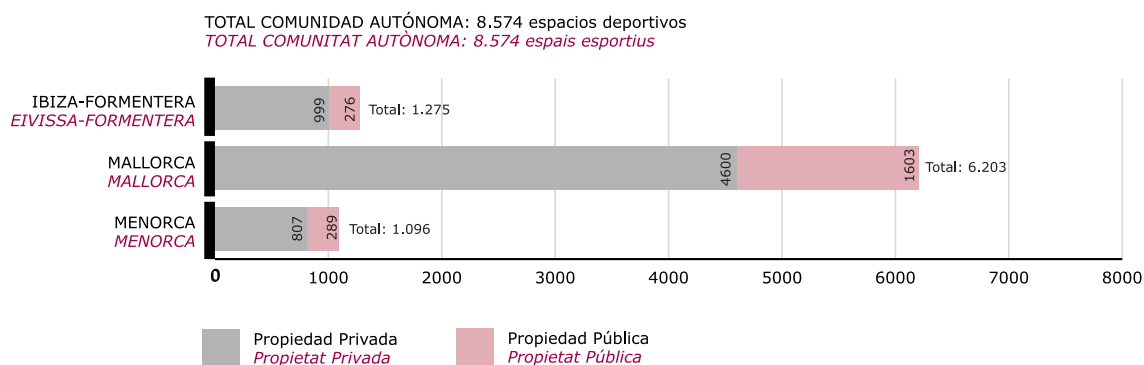

Gráfico 2.8. Número de espacios deportivos de propiedad privada y de propiedad pública.
Gràfic 2.8. Nombre d'espais esportius de propietat privada i de propietat pública.

Balear el 74,71% corresponde a la propiedad privada, lo que muestra la hegemonía de este sector económico en esta Comunidad. El Gráfico 2.8 presenta la distribución territorial global desagregada de los tipos de espacios deportivos por Consejos. Los 6.406 espacios deportivos privados se reparten entre los 4.600 de Mallorca, el 71,80%, los 999 de Ibiza-Formentera, el 15,60%, y los 807 restantes de Menorca.

En cuanto a los espacios deportivos de titularidad pública, el 73,94% corresponden a Mallorca, con un total de 1.603, repartándose el 26,06% restante entre los otros dos Consejos aunque con una tendencia inversa a los de titularidad privada, ya que Ibiza-Formentera con 276 espacios de propiedad pública presenta un porcentaje del 12,73% inferior al 13,33% de Menorca, que cuenta con 289 espacios.

el 74,71% correspon a la propietat privada, cosa que mostra l'hegemonia d'aquest sector econòmic en aquesta Comunitat. El Gràfic 2.8 presenta la distribució territorial global desagregada dels tipus d'espais esportius per Consells. Els 6.406 espais esportius privats es reparteixen entre els 4.600 de Mallorca, el 71,80%, els 999 d'Eivissa i Formentera, el 15,60%, i els 807 restants de Menorca.

Quant als espais esportius de titularitat pública, el 73,94% corresponen a Mallorca, amb un total de 1.603, repartint-se el 26,06% restant entre els altres dos Consells encara que amb una tendència inversa als de titularitat privada, ja que Eivissa i Formentera, amb 276 espais de propietat pública presenta un percentatge del 12,73% inferior al 13,33% de Menorca, que compta amb 289 espais.

Tabla 2.II. Número de instalaciones deportivas de propiedad pública y privada de Islas Baleares por franjas de habitantes, a partir de 1996./
Taula 2.II. Nombre d'instal·lacions esportives de propietat pública i privada de les Illes Balears per franges d'habitants, a partir de 1996.

Isla/ Illa	Tipo de Propiedad 1/ Tipus de propietat 1	Instalaciones hasta 1996/ Instal·lacions fins a 1996	Hasta 100 Fins a 100	101- 500	501- 1000	1001- 2000	2001- 3000	3001- 5000	5001- 10000	10001- 20000	20001- 30000	30001- 50000	50001- 100000	100001- 500000	Mayor 500000 Maior de 500000
IBIZA-FORMENTERA/ EIVISSA-FORMENTERA															
	Propiedad Privada/ Propietat Privada	51	0	0	0	0	0	3	6	18	11	13	0	0	0
	Propiedad Pública/ Propietat Pública	70	0	0	0	0	0	9	17	24	9	11	0	0	0
MALLORCA/ MALLORCA															
	Propiedad Privada/ Propietat Privada	161	0	1	3	0	2	6	27	50	14	15	0	43	0
	Propiedad Pública/ Propietat Pública	204	0	24	20	33	1	19	28	27	14	14	0	24	0
MENORCA/ MENORCA															
	Propiedad Privada/ Propietat Privada	60	0	0	0	0	0	22	21	0	17	0	0	0	0
	Propiedad Pública/ Propietat Pública	24	0	0	0	2	0	1	11	0	10	0	0	0	0
Total		570	0	25	23	35	3	60	110	119	75	53	0	67	0

Como se indicaba en el Gráfico 2.1, en la Comunidad Balear existen 570 instalaciones deportivas creadas a partir de 1996. La Tabla 2.II muestra la distribución de esas instalaciones deportivas desagregadas en propiedad pública y privada y de acuerdo con intervalos poblacionales.

La propiedad privada posee 272 instalaciones que se distribuyen en relación directa con el tamaño de la población del municipio en que se asientan y el número de ellos (INE, 2005). Las poblaciones del Consejo de Ibiza-Formentera se hallan entre los 3.001 y los 50.000 habitantes, con solo un núcleo de 7.506 en Formentera, con 6 instalaciones privadas, y 5 municipios en Ibiza con un mínimo de 3 instalaciones privadas para la población entre 3.001 y 5.000 habitantes y un máximo de 13 correspondientes a la ciudad de

Com s'indicava al Gràfic 2.1, a la Comunitat Balear existeixen 570 instal·lacions esportives creades a partir de 1996. La Taula 2.II mostra la distribució d'aquestes instal·lacions esportives desagregades en propietat pública i privada i d'acord amb intervals poblacionals.

La propietat privada posseeix 272 instal·lacions que es distribueixen en relació directa amb el tamany de la població del municipi en què es resseuen i el nombre d'ells (INE, 2005). Les poblacions del Consell d'Eivissa i Formentera es troben entre els 3.001 i els 50.000 habitants, amb un sol nucli de 7.506 a Formentera, amb 6 instal·lacions privades, i 5 municipis a Eivissa amb un mínim de 3 instal·lacions privades per a la població entre 3.001 i 5.000 habitants i un màxim de 13 corresponents a la ciutat

Ibiza con población comprendida entre los 30.001 y los 50.000 habitantes.

Por su parte, para el Consejo de Mallorca, que cuenta con 161 instalaciones deportivas privadas, también se verifica la relación directa anterior con 1 instalación para el municipio con población entre 101 y 500 habitantes hasta las 43 instalaciones correspondientes a la ciudad de Palma de Mallorca. Por último, el Consejo de Menorca posee 60 instalaciones deportivas privadas repartidas entre las 22 de Ferrerías y Mercadal, poblaciones con un censo entre 3001-5000 habitantes, y las 17 correspondientes a los dos núcleos mayoritarios, Mahón y Ciutadella, con poblaciones superiores a 20.000 habitantes e inferiores a 30.000.

Por lo que respecta a las 298 instalaciones deportivas de carácter público, 204 corresponden al Consejo de Mallorca, lo que supone el 68,45% del total, y con 24 de ellas situadas en Palma de Mallorca. El consejo de Ibiza-Formentera cuenta con 70 instalaciones deportivas de propiedad pública, 23,49% de las existentes, y las 24 restantes pertenecen al de Menorca.

Hay que resaltar el esfuerzo económico que supone no solo la construcción de cualquier tipo de instalación deportiva si no su posterior gestión, mantenimiento y modernización. Es necesario, pues, optimizar dicho esfuerzo mediante la implantación de planes de gestión de calidad que incluyan la captación y uso de los recursos energéticos naturales de que dispone la Comunidad Autónoma Balear. Ello debe significar también la puesta en marcha de procesos de reingeniería que permitan una mayor flexibilidad y adaptación a los cambios que continuamente se vienen produciendo en todas las facetas de la gestión deportiva, fundamentalmente en la referida a la gestión de los Recursos Humanos, base de toda gestión empresarial.

Por otra parte, las proyecciones demográficas de la Comunidad Balear, de acuerdo con el INE (2005), van a significar pasar de los 983.131 habitantes actuales a una población estimada de 1.152.082 personas para el año 2015. Ello debe impulsar tanto la reconversión de las instalaciones existentes con vistas a satisfacer las nuevas demandas, como la construcción de nuevas instalaciones con el uso de los materiales más modernos, distribuidas racionalmente y con una gestión dirigida a lograr la mayor calidad del servicio prestado tanto a los clientes internos como a los externos.

La Tabla 2.III muestra las instalaciones deportivas de la Comunidad Balear y sus entidades gestoras, ya sean públicas o privadas, así como sus porcentajes referidos al total de instalaciones de esta Comunidad.

Si se analiza la Gestión Pública, destaca el cambio operado en la gestión de los Ayuntamientos de Islas Baleares. De las 755 instalaciones que poseen solo gestionan directamente 460, lo que significa que han cedido a la gestión indirecta el 39,07% del total. Este fenómeno se está produciendo cada vez con mayor frecuencia en todos los Ayuntamientos de España, ya que la construcción y equipamiento de nuevas instalaciones deportivas resultan muy

d'Eivissa amb població compresa entre els 30.001 i els 50.000 habitants.

Per la seva part, per al Consell de Mallorca, que compta amb 161 instal·lacions esportives privades, també es verifica la relació directa anterior amb 1 instal·lació per al municipi amb població entre 101 i 500 habitants fins a les 43 instal·lacions corresponents a la ciutat de Palma de Mallorca. Per acabar, el Consell de Menorca posseeix 60 instal·lacions esportives privades repartides entre les 22 de Ferreries i Mercadal, poblacions amb un cens entre 3001-5000 habitants, i les 17 corresponents als dos nuclis majoritaris, Maó i Ciutadella, amb poblacions superiors a 20.000 habitants i inferiors a 30.000.

Pel que fa a les 298 instal·lacions esportives de caràcter públic, 204 corresponen al Consell de Mallorca, cosa que suposa el 68,45% del total, i amb 24 d'elles situades a Palma de Mallorca. El consell d'Eivissa i Formentera compta amb 70 instal·lacions esportives de propietat pública, 23,49% de les existents, i les 24 restants pertanyen al de Mallorca.

S'ha de ressaltar l'esforç econòmic que suposa no solament la construcció de qualsevol tipus d'instal·lació esportiva sinó també la seva posterior gestió, manteniment i modernització. És necessari, doncs, optimitzar aquest esforç mitjançant la implantació de plans de gestió de qualitat que incloguin la captació i ús dels recursos energètics naturals de què disposa la Comunitat Autònoma Balear. Això ha de significar també la posada en marxa de processos de reenginyeria que permetin una major flexibilitat i adaptació als canvis que continuament es produeixen a totes les facetes de la gestió esportiva, fonamentalment a la referida a la gestió dels Recursos Humans, base de tota gestió empresarial.

D'altra banda, les projeccions demogràfiques de la Comunitat Balear, d'acord amb l'INE (2005), signifiquen passar dels 983.131 habitants actuals a una població estimada de 1.152.082 persones per a l'any 2015. Això ha d'impulsar tant la reconversió de les instal·lacions existents amb vistes a satisfer les noves demandes, com la construcció de noves instal·lacions amb l'ús dels materials més moderns, distribuïdes racionalment i amb una gestió dirigida a aconseguir la major qualitat del servei donat tant a clients interns com als externs.

La Taula 2.III mostra les instal·lacions esportives de la Comunitat Balear i les seves entitats gestores, ja siguin públiques o privades, així com els seus percentatges referits al total de les instal·lacions d'aquesta Comunitat.

Si s'analitza la Gestió Pública, destaca el canvi operat en la gestió dels Ajuntaments de les Illes Balears. De les 755 instal·lacions que posseeixen només en gestionen directament 460, cosa que significa que han cedit a la gestió indirecta el 39,07% del total. Aquest fenomen s'està produint cada vegada amb major freqüència a tots els Ajuntaments d'Espanya, ja que la construcció i equipament de noves instal·lacions esportives resulten molt

Tabla 2.III. Entidades gestoras de las instalaciones deportivas en Islas Baleares./

Taula 2.III. Entitats gestores de les instal·lacions esportives a les Illes Balears.

Isla/ Illa	Tipo de Gestión 1/ Tipus de gestió 1	Tipo de Gestión 2/ Tipus de gestió 2	Tipo de Gestión 3/ Tipus de gestió 3	Total	Total Isla/ Total Illa	Porcentaje/ Percentage		
IBIZA-FORMENTERA/ EIVISSA-FORMENTERA								
	Gestión Privada/ Gestió Privada	Deportiva/Esportius	Asociativos (Asociaciones y agrupaciones)/ Associatius (Associacions i agrupacions)	17	641	0,47		
			Asociativos (Federaciones deportivas)/ Associatius (Federacions esportives)	2		0,06		
			Empresas (Otros)/Empreses (altres)	41		1,15		
			Empresas (Sociedades Anónimas Deportivas)/ Empreses (Societats Anònimes Esportives)	6		0,17		
			Empresas (Sociedades empresariales deportivas)/ Empreses (Societats empresarials esportives)	1		0,03		
		No Deportiva/No esportius	Educativos/Educatius	7		0,20		
			Religiosos/Religiosos	1		0,03		
			Residenciales//Residencials	66		1,84		
			Sociedades Empresariales/Societats Empresarials	9		0,25		
			Turísticos/Turístics	354		9,89		
	Gestión Pública/ Gestió pública	Administración Autonómica/ Administració autonòmica	Comunidad Autónoma/Comunitat autònoma	83		2,32		
		Administración General del Estado/ Administració General de l'Estat	Ministerio Defensa/Ministeri de Defensa	2		0,06		
			Otros/Altres	2		0,06		
		Administración Local/ Administració local	Ayuntamiento/Ajuntament	50		1,40		
MALLORCA/ MALLORCA								
	Gestión Privada/ Gestió Privada	Deportiva/Esportius	Asociativos (Asociaciones y agrupaciones)/ Associatius (Associacions i agrupacions)	64	2.420	1,79		
			Asociativos (Federaciones deportivas)/ Associatius (Federacions esportives)	3		0,08		
			Empresas (Otros)/Empreses (altres)	207		5,78		
			Empresas (Sociedades Anónimas Deportivas)/ Empreses (Societats Anònimes Esportives)	1		0,03		
			Empresas (Sociedades empresariales deportivas)/ Empreses (Societats empresarials esportives)	7		0,20		
		No Deportiva/No esportius	Educativos/Educatius	76		2,12		
			Otros/Altres	46		1,29		
			Religiosos/Religiosos	27		0,75		
			Residenciales/Residencials	363		10,14		
			Sociedades Empresariales/Societats empresarials	46		1,29		
			Turísticos/Turístics	985		27,52		
	Gestión Pública/ Gestió pública	Administración Autonómica/ Administració autonòmica	Comunidad Autónoma/Comunitat autònoma	201		5,62		
		Administración General del Estado/ Administració General de l'Estat	Ministerio Defensa/Ministeri de Defensa	12		0,34		
			Otros/Altres	22		0,61		
			Administración Local/ Administració local	Ayuntamiento/Ajuntament	357		9,97	
		Otros/Altres		3		0,08		
		MENORCA/ MENORCA						
			Gestión Privada/ Gestió Privada	Deportiva/Esportius	Asociativos (Asociaciones y agrupaciones)/ Associatius (Associacions i agrupacions)	12	518	0,34
					Asociativos (Clubes)/Associatius (Clubs)	27		0,75
Asociativos (Federaciones deportivas)/ Associatius (Federacions esportives)	1					0,03		
Asociativos (otros)/Associatius (altres)	1					0,03		
Empresas (Otros)/Empreses (altres)	5					0,14		
Empresas (Sociedades empresariales deportivas)/ Empreses (Societats empresarials esportives)	6					0,17		

Isla/ Illa	Tipo de Gestión 1/ Tipus de gestió 1	Tipo de Gestión 2/ Tipus de gestió 2	Tipo de Gestión 3/ Tipus de gestió 3	Total	Total Isla/ Total Illa	Porcentaje/ Percentage
MENORCA/ MENORCA (Cont.)						
		No Deportiva/No esportius	Educativos/Educatius	4		0,11
			Educativos (Universidades)/Educatius (Universitats)	2		0,06
			Otros//Altres	8		0,22
			Religiosos/Religiosos	2		0,06
			Residenciales/Residencials	77		2,15
			Sociedades Empresariales/Societats empresarials	11		0,31
			Turísticos/Turístics	271		7,57
	Propiedad Pública/ Propietat pública	Administración Autónoma/ Administració autonòmica	Comunidad Autónoma/Comunitat autònoma	29		0,81
		Administración General del Estado/ Administració General de l'Estat	Empresas del Estado/Empreses de l'Estat	1		0,03
			Ministerio Defensa/Ministeri de Defensa	5		0,14
			Otros/Altres	3		0,08
		Administración Local/ Administració local	Ayuntamiento/Ajuntament	53		1,48

onerosas para los presupuestos municipales. Por ello acuden a la adjudicación mediante concurso público de este tipo de gestión, generalmente a través de la concesión, por la cual una empresa privada se hace cargo de la construcción, equipamiento, gestión y mantenimiento de la nueva instalación, por periodos de tiempo suficientemente amplios que le permitan rentabilizar económicamente su inversión. Estos convenios presentan varias facetas positivas: por un lado liberan los presupuestos de los Ayuntamientos de unos montos económicos que de otro modo tendrían que dedicar a la creación, equipamiento y puesta en marcha de esas instalaciones; además, se satisfacen las demandas sociales deportivas cumpliendo las expectativas de los ciudadanos, ya que los pliegos de condiciones deben permitir a los Ayuntamientos controlar las tasas y la calidad de la prestación del servicio deportivo durante todo el periodo de la concesión; por último, sirve para dinamizar el campo de la gestión deportiva al incentivar la creación de nuevas empresas de servicios deportivos, lo que estimula la competencia y, como consecuencia, la calidad de los servicios prestados a los ciudadanos.

Se observa un hecho peculiar en la gestión de instalaciones deportivas realizada por la Comunidad Autónoma Balear, que contando con 70 instalaciones gestiona 317 lo que supone un incremento del 352,86%. Esto se explica por el hecho de que los centros escolares públicos de primaria y secundaria son de propiedad pública pero están gestionados por la Comunidad Autónoma, por lo que no se puede hablar de un cambio del tipo de gestión ya que sigue siendo gestionados por la Administración Pública.

La gestión privada deportiva de la Comunidad Balear descansa en las Asociaciones y Agrupaciones, Federaciones, Empresas, Sociedades Anónimas Deportivas, Sociedades Empresariales Deportivas y Otros (Gimnasios). Solamente en el caso del Consejo de Menorca aparece también la figura de los Clubes. Entre todas estas empresas privadas poseen 333 instalaciones deportivas, pero gestionan 401.

oneroses per als pressuposts municipals. Per això acudeixen a l'adjudicació mitjançant concurs públic d'aquest tipus de gestió, generalment a través de la concessió, per la qual una empresa privada es fa càrrec de la construcció, equipament, gestió i manteniment de la nova instal·lació, per períodes de temps suficientment amples que li permetin rentabilitzar econòmicament la seva inversió. Aquests convenis presenten diverses facetes positives: d'una banda, alliberen els pressuposts dels Ajuntaments d'uns caramells econòmics que d'altra banda haurien de dedicar a la creació, equipament i posada en marxa d'aqueixes instal·lacions; a més, es satisfan de les demandes socials esportives complint les expectatives dels ciutadans, ja que els plec de condicions han de permetre als Ajuntaments controlar les taxes i la qualitat de la prestació del servei esportiu durant tot el període de la concessió; per acabar, serveix per dinamitzar el camp de la gestió esportiva en incentivar la creació de noves empreses de serveis esportius, cosa que estimula la competència i, com a conseqüència, la qualitat dels serveis donats als ciutadans.

S'observa un fet peculiar en la gestió d'instal·lacions esportives realitzada per la Comunitat Autònoma Balear, que comptant amb 70 instal·lacions en gestiona 317 cosa que suposa un increment del 352,86%. Això s'explica pel fet que els centres escolars públics de primària i secundària són de propietat pública però estan gestionats per la Comunitat Autònoma, per la qual cosa no es pot xerrar d'un canvi del tipus de gestió ja que segueixen essent gestionats per l'Administració Pública.

La gestió privada esportiva de la Comunitat Balear descansa en les Associacions Agrupacions, Federacions, Empreses, Societats Anònimes Esportives, Societats Empresarials Esportives i Altres (Gimnasos). Només en el cas del Consell de Menorca apareix també la figura dels Clubs. Entre totes aquestes empreses privades posseeixen 333 instal·lacions esportives, però en gestionen 401. Aquest increment es

Este incremento se basa mayoritariamente en las Asociaciones y Agrupaciones que de tener 34 instalaciones pasan a gestionar 93, lo que significa un 173,53% de aumento respecto a las de su titularidad. Este incremento es debido, fundamentalmente, a la cesión de los Ayuntamientos de parte de sus instalaciones, con el consiguiente fortalecimiento de la gestión indirecta. Las Empresas solo experimentan un aumento del 0,02% mientras que las Federaciones pasan a gestionar 3 instalaciones mas de las 3 que poseen. Como se ha mencionado, sólo en el consejo de Menorca aparecen los Clubes que con 7 instalaciones de su titularidad gestionan un total de 27.

Por último, la gestión privada no deportiva descansa en Centros Educativos, Religiosos, Urbanizaciones Residenciales, Sociedades Empresariales, Complejos Turísticos y Otros. Entre todos ellos poseen 2.334 de los que, en lo que se refiere a cambios de gestión, solo cabe reseñar el aumento de las instalaciones gestionadas por los Centros Educativos en un 4,12% mientras que los Religiosos han cedido un 60,53% a gestión indirecta llevada por otras empresas de servicios deportivos.

2.4. Las instalaciones deportivas y los habitantes en las Islas Baleares.

La Comunidad Autónoma Balear posee una superficie de 4.991.670.000 m², destinando un total de 3.585.860 m² de superficie útil para los 7.544 espacios deportivos, abiertos y cerrados, lo que supone un 0,14% del total. La superficie útil es la suma de todos los espacios deportivos destinados a la práctica deportiva, sin contar con los espacios auxiliares ni complementarios. Del total de la superficie útil, 3.311.326 m² están destinados a superficie abierta, el 92,34% y solo 274.534 m² a superficie útil cerrada, 7,66%.

Se analiza la Tabla 2.IV que desagrega la superficie útil de espacios deportivos convencionales de Islas Baleares en sus dos tipos y, además, por períodos de tiempo. Antes de 1976 existían 1.429.622 m² que representan el 39,87% del total existente en el 2005.

basa majoritàriament en les Associacions i Agrupacions que de tenir 34 instal·lacions passen a gestionar-ne 93, cosa que significa un 173,53% d'augment respecte a les de la seva titularitat. Aquest increment és degut, fonamentalment, a la cessió dels Ajuntaments de part de les seves instal·lacions, amb el consegüent enfortaliment de la gestió indirecta. Les Empreses només experimenten un augment del 0,02% mentre que les Federacions passen a gestionar 3 instal·lacions més de les 3 que posseeixen. Com ja s'ha dit, només al Consell de Menorca apareixen els Clubs que amb 7 instal·lacions de la seva titularitat en gestionen un total de 27.

Per acabar, la gestió privada no esportiva descansa en Centres Educatius, Religiosos, Urbanitzacions Residencials, Societats Empresarials, Complexes Turístics i Altres. Entre tots ells posseeixen 2.334 dels quals, pel que fa a canvis de gestió, tan sols queda ressenyar l'augment de les instal·lacions gestionades pels Centres Educatius en un 4,12% mentre que els Religiosos han cedit un 60,53% a gestió indirecta duta per altres empreses de serveis esportius.

2.4. Les instal·lacions esportives i els habitants a les Illes Balears.

La Comunitat Autònoma Balear posseeix una superfície de 4.991.670.000 m², destinant un total de 3.585.860 m² de superfície útil per als 7.544 espais esportius, oberts i tancats, cosa que suposa un 0,14% del total. La superfície útil és la suma de tots els espais esportius destinats a la pràctica esportiva, sense comptar amb els espais auxiliars ni complementaris. Del total de la superfície útil, 3.311.326 m² estan destinats a superfície oberta, el 92,34% i només 274.534 m² a superfície útil tancada, 7,66%.

S'analitza la Taula 2.IV que desagrega la superfície útil d'espais esportius convencionals de les Illes Balears en els seus dos tipus i, a més, per períodes de temps. Abans de 1976 existien 1.429.622 m² que representen el 39,87% del total existent el 2005.

Tabla 2.IV. Metros cuadrados útiles de cada Consejo de Islas Baleares destinados a superficies cerradas y espacios abiertos por período temporal./

Taula 2.IV. Metres quadrats útils de cada Consell de les Illes Balears destinats a superfícies tancades i espais oberts per període temporal.

Isla/ Illa	Tipo de Cerramiento/ Tipus de tancament	Número de espacios/ Nombre d'espais	Superficie m ² / Superfície m ²	Antes de 1975/ Abans de 1975	1976-1985	1986-1995	1996-2005
IBIZA-FORMENTERA/ EIVISSA-FORMENTERA							
	Espacio abierto/Espai obert	962	404.891	112.353	126.910	116.063	49.565
	Recinto cerrado/Recinte tancat	173	29.448	4.399	5.515	8.611	10.923
MALLORCA/ MALLORCA							
	Espacio abierto/Espai obert	4.295	2.493.939	1.074.293	691.877	531.660	196.109
	Recinto cerrado/Recinte tancat	1.117	213.454	73.548	38.942	54.521	46.443
MENORCA/ MENORCA							
	Espacio abierto/Espai obert	862	412.496	156.900	123.993	86.221	45.382
	Recinto cerrado/Recinte tancat	135	31.632	8.129	10.635	7.892	4.976
Total		7.544	3.585.860				

A partir de 1976 se produce una desaceleración global progresiva en la reserva de superficie deportiva útil para estos espacios. Así, en el periodo 1976-1985 la superficie útil nueva es de 997.872 m², un 27,83%, en el decenio 1986-1995 la superficie útil de estos espacios aumenta en 804.968 m², el 22,45%, y en la última década la superficie útil nueva sigue disminuyendo al reservarse solo el 9,85% restante que se traduce en 353.398 m². Estas caídas porcentuales globales no afectan de igual modo a los espacios abiertos y a los recintos cerrados, ni tampoco son homogéneas en los tres Consejos ni en los tres periodos, pudiendo, además, estar justificadas por la menor demanda social a satisfacer una vez que se han cumplido las expectativas ciudadanas anteriores a esos años y/o por la potenciación de nueva construcción de instalaciones cubiertas, instalaciones con menor m² de superficie útil. Todo ello requiere un análisis pormenorizado por tipo de espacios, por Consejos y por décadas, lo que se realiza a continuación.

La construcción de espacios abiertos sigue una pauta semejante en los tres Consejos y a lo largo de las tres décadas. La máxima superficie construida corresponde al periodo 1976-1985 en el que de los 997.872 m² construidos el 94,48% corresponde a espacios abiertos. De estos últimos, con un total de 942.780 m², el Consejo de Mallorca pone en funcionamiento el 73,39% de todo el periodo, mientras que el resto se reparte entre el 13,46% de Ibiza-Formentera y el 13,15% de Menorca. Los 55.092 m² de espacios cerrados de esos años son mayoritariamente construidos, en el Consejo de Mallorca 70,69%, distribuyéndose el resto entre el 10,01% de Ibiza-Formentera y el 19,30% de Menorca.

Durante el periodo 1986-1995 los espacios abiertos construidos representan, con 733.944 m², el 91,18% del total del decenio. Mallorca, con 531.660 m² que significan el 72,44% del total de espacios abiertos, vuelve a sobresalir. De los otros dos Consejos el de Ibiza-Formentera aventaja en un 4,06% de superficie de espacios abiertos construidos al de Menorca. La superficie destinada a recintos cerrados en este periodo es de 71.024 m², con un 76,77% en Mallorca, un 12,12% en Ibiza-Formentera y un 11,11% en Menorca.

En la última década 1996-2005 hay una fuerte disminución, superior al 50%, de la superficie global destinada a espacios deportivos. A los espacios abiertos le corresponden 291.056 m² que suponen el 82,36% de la superficie de ese periodo. De ellos 196.109 m², equivalentes al 67,38%, se construyen en el Consejo de Mallorca, el 17,03% en el de Ibiza-Formentera y el 15,59% en el de Menorca. De los 62.342 m² usados para la construcción de recintos cerrados, el 74,5% se ubicó en Mallorca, el 17,52% en Ibiza-Formentera y solo el 7,98% en Menorca.

Es de resaltar que en las tres últimas décadas el Consejo de Ibiza-Formentera ha apostado por los espacios deportivos cerrados para lo que ha ido aumentando en cada decenio, del 10% al 17,52%, la superficie destinada a este tipo de espacios deportivos.

A partir de 1976 es produeix una desaceleració global progressiva en la reserva de superfície esportiva útil per a aquests espais. Així, en el període 1976-1985, la superfície útil nova és de 997.872 m², un 27,83% en el decenni 1986-1995 la superfície útil d'aquests espais augmenta en 804.968 m², el 22,45%, i en la darrera dècada la superfície útil nova segueix minvant en reservar-se només el 9,85% restant que es tradueix en 353.398 m². Aquestes caigudes percentuals globals no afecten d'igual manera als espais oberts i als recintes tancats, ni tampoc no són homogènies en els tres Consells ni en els tres períodes, podent, a més, estar justificades per la menor demanda social a satisfer una vegada que s'han complit les expectatives ciutadanes anteriors a aquests anys i/o per la potenciació de nova construcció d'instal·lacions cobertes, instal·lacions amb menor m² de superfície útil. Tot això requereix una anàlisi pormenoritzada per tipus d'espais, per Consells i per dècades, cosa que es realitza a continuació.

La construcció d'espais oberts segueix una pauta semblant en els tres Consells i al llarg de les tres dècades. La màxima superfície construïda correspon al període 1976-1985 en el qual dels 997.872 m² construïts el 94,48% correspon a espais oberts. D'aquests darrers, amb un total de 942.780 m², el Consell de Mallorca posa en funcionament el 73,39% de tot el període, mentre que la resta es reparteix entre el 13,46% d'Eivissa i Formentera i el 13,15% de Menorca. Els 55.092 m² d'espais tancats d'aqueixos anys són majoritàriament construïts, en el Consell de Mallorca 70,69%, distribuint-se la resta entre el 10,01% d'Eivissa i Formentera i el 19,30% de Menorca.

Durant el període 1986-1995 els espais oberts construïts representen, amb 733.944 m², el 91,18% del total del decenni. Mallorca, amb 531.660 m² que signifiquen el 72,44% del total dels espais oberts, torna a sobresortir. Dels altres dos Consells, el d'Eivissa i Formentera avantatja en un 4,06% de superfície d'espais oberts construïts al de Menorca. La superfície destinada a recintes tancats en aquest període és de 71.024 m², amb un 76,77% a Mallorca, un 12,12% a Eivissa i Formentera i un 11,11% a Menorca.

En la darrera dècada 1996-2005 hi ha una forta disminució, superior al 50%, de la superfície global destinada a espais esportius. Als espais oberts li corresponen 291.056 m² que suposen el 82,36% de la superfície d'aquest període. D'ells 196.109 m², equivalents al 67,38%, es construeixen en el Consell de Mallorca, el 17,03% en el d'Eivissa i Formentera i el 15,59% en el de Menorca. Dels 62.342 m² usats per a la construcció de recintes tancats, el 74,5% es va ubicar a Mallorca, el 17,52% a Eivissa i Formentera i només el 7,98% a Menorca.

És de ressaltar que en les tres darreres dècades el Consell d'Eivissa i Formentera ha apostat pels espais esportius tancats per la qual cosa ha anat augmentant a cada decenni, del 10% al 17,52%, la superfície destinada a aquest tipus d'espais esportius.

Los porcentajes de construcción de recintos cerrados han ido incrementándose en las tres últimas décadas, pasando de un 5,52% del total de superficie útil construida en el periodo 1976-1985, al 9,82% en el siguiente decenio para alcanzar el 17,64% entre 1996 y 2005. En cuanto a metros cuadrados construidos la mayor superficie se alcanza en el segundo periodo. Por último, destacar que a finales de 2005 existía en la Comunidad Balear una superficie media de 541,15 m² por espacio abierto y de 192,65 m² por recinto cerrado.

El Gráfico 2.9 desagrega por franjas de población los 3.585.860 m² de los 7.544 espacios deportivos convencionales existentes en la Comunidad Balear a finales de 2005. Vamos a analizar estos datos teniendo en cuenta el reparto, por intervalos poblacionales, de los 67 muni-

Els percentatges de construcció de recintes tancats han anat incrementant-se en les tres darreres dècades, passant d'un 5,52% del total de superfície útil construïda en el període 1976-1985, al 9,82% en el següent decenni per arribar al 17,64% entre 1996 i 2005. Quant als metres quadrats construïts, la major superfície s'arriba en el segon període. Per acabar, destacar que a finals de 2005 existia a la Comunitat Balear una superfície mitja de 541,15 m² per espai obert i de 192,65 m² per recinte tancat.

El Gràfic 2.9 desagrega per franges de població els 3.585.860 m² dels 7.544 espais esportius convencionals existents a la Comunitat Balear a finals de 2005. Analitzarem aquestes dades tenint en compte el repartiment, per intervals poblacionals, dels 67 municipis exis-

Gráfico 2.9. Metros cuadrados de espacios deportivos convencionales por número de habitantes, en los Municipios de Islas Baleares./
Gràfic 2.9. Metres quadrats d'espais esportius convencionals per nombre d'habitants, en els Municipis de les Illes Balears.

cipios existentes, de acuerdo con la información suministrada a este respecto por el INE para el año 2005.

Los dos primeros intervalos poblacionales con superficie destinada a espacios deportivos convencionales son los de un número de habitantes comprendido entre 101 y 500 y entre 501 y 1000, con 9.981 m² y 27.444 m² respectivamente y con 2 y 5 municipios cada uno, todos pertenecientes al Consejo de Mallorca. A medida que la población

tents, d'acord amb la informació subministrada a aquest respecte per l'INE per a l'any 2005.

Els dos primers intervals poblacionals amb superfície destinada a espais esportius convencionals són els d'un nombre d'habitants comprès entre 101 i 500 i entre 501 i 1000, amb 9.981 m² i 27.444 m² respectivament i amb 2 i 5 municipis cada un, tots pertanyents al Consell de Mallorca. A mesura que la població augmenta també ho

aumenta también lo hace el número de metros cuadrados de espacios deportivos convencionales, aunque esta progresión solo se cumple hasta llegar a las poblaciones con más de 20.000 habitantes a partir de las cuales el gráfico de los metros cuadrados presenta dientes de sierra. Al mismo tiempo hay que tener en cuenta el desigual tamaño poblacional de los municipios de los tres Consejos. Teniendo en cuenta que las franjas donde aparece 0 es que no existe ningún Municipio.

Lógicamente, el Consejo de Mallorca es el que más municipios posee y, en consecuencia, el que corresponde mayor número de metros cuadrados de espacios deportivos convencionales. Sus 54 municipios, con 2.707.393 m², se reparten el 75,50% de la superficie total de espacios deportivos convencionales construida. En el intervalo entre 30.000 y 50.000 habitantes nos encontramos con los municipios de Calviá y Manacor con un total de 413.373 m². En el último intervalo, entre 100.001 y 500.000 habitantes, se encuentra el municipio de Palma de Mallorca que acapara los 803.100 m² existentes, hecho lógico ya que posee mas del 50% de habitantes de la isla de Mallorca.

fa el nombre de metres quadrats d'espais esportius convencionals, encara que aquesta progressió només s'acompleix fins que arribam a les poblacions amb més de 20.000 habitants a partir de les quals el gràfic dels metres quadrats presenta dents de serra. A la vegada s'ha de tenir en compte el desigual tamany poblacional dels municipis dels tres Consells. Tenint en compte que les franges on apareix 0 és que no existeix cap Municipi.

Lògicament, el Consell de Mallorca és el que més municipis posseeix i, en conseqüència, al que correspon major nombre de metres quadrats d'espais esportius convencionals. Els seus 54 municipis, amb 2.707.393 m², es reparteixen el 75,50% de la superfície total d'espais esportius convencionals construïda. A l'interval entre 30.000 i 50.000 habitants ens trobam amb els municipis de Calvià i Manacor amb un total de 413.373 m². Al darrer interval, entre 100.001 i 500.000 habitants, es troba el municipi de Palma de Mallorca que acapara els 803.100 m² existents, fet lògic ja que posseeix més del 50% d'habitants de l'illa de Mallorca.

2.5. Años de servicio de las instalaciones deportivas de las Islas Baleares.

Se va a analizar la media de años de vida de las instalaciones deportivas en la Comunidad Balear que han tenido el inicio de su actividad deportiva a partir del año 1975. Los

2.5. Anys de servei de les instal·lacions esportives de les Illes Balears.

S'analitza la mitja d'anys de vida de les instal·lacions esportives a la Comunitat Balear que han tengut l'inici de la seva activitat esportiva a partir de l'any 1975. Les

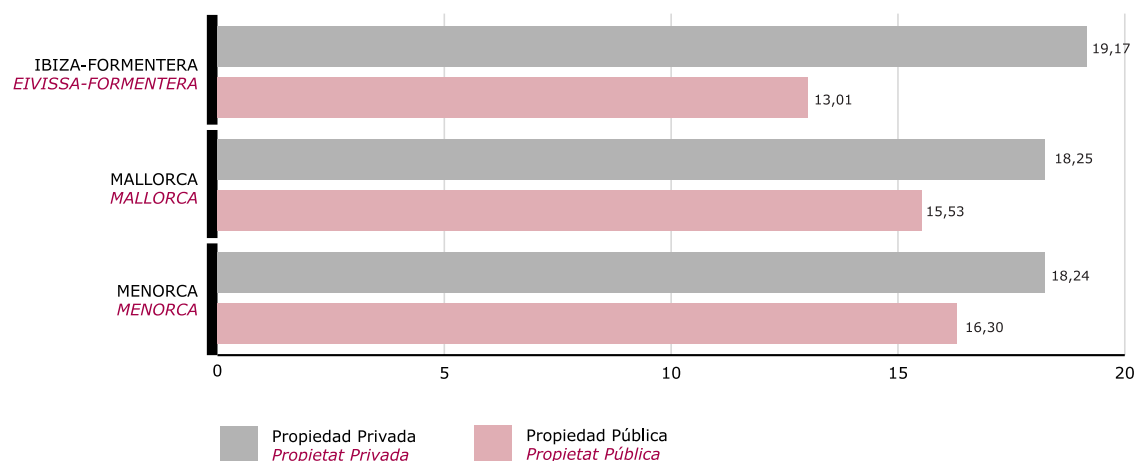

Gráfico 2.10. Edad media desde el inicio de actividad de las instalaciones deportivas públicas y privadas de las Islas Baleares./
Gràfic 2.10. Edat mitja d'inici d'activitat de les instal·lacions esportives públiques i privades a les Illes Balears.

datos suministrados por el Censo hacen referencia al año de inicio de la actividad deportiva sin tener en cuenta el año de construcción o de inauguración de dicha instalación, ya que puede ocurrir que se construya una instalación deportiva en un periodo pero que no se inaugure hasta una fecha posterior.

Un menor número de años de vida de una instalación

dades subministrades pel Cens fan referència a l'any d'inici de l'activitat esportiva sense tenir en compte l'any de construcció o d'inauguració de l'esmentada instal·lació, ja que pot ocórrer que es construeixi una instal·lació esportiva en un període però que no s'inauguri fins una data posterior.

Un menor nombre d'anys de vida d'una instal·lació juga a

juega a favor de ella ya que el paso de los años aumenta el deterioro y, por otro lado, las más modernas habrán sido construidas con mejores materiales y medios técnicos. Con esta premisa, en el Gráfico 2.10 se observa una pequeña diferencia de edad a favor de la propiedad pública, con una edad media de 14,94 años mientras que la propiedad privada promedia 18,55 años. La media de las instalaciones de propiedad privada en Ibiza-Formentera, con 19,17 años, apenas supera en un año a las de Mallorca y Menorca, siendo las tres superiores a las de propiedad pública en los tres Consejos. De estas últimas el de Menorca, con 16,30 años, presenta las instalaciones más vetustas superando en casi un año a las de Mallorca con 15,53 años, y en más de tres a las de Ibiza-Formentera que con 13,01 resultan ser las más jóvenes de todas.

2.6. La accesibilidad en las instalaciones deportivas para deportistas y espectadores de las Islas Baleares.

El análisis siguiente se centra en los datos relacionados con las instalaciones deportivas creadas a partir del año 1993, momento en el que la Ley de la Comunidad Autónoma Balear exige el cumplimiento de la accesibilidad en las instalaciones deportivas, y así se muestran en los requisitos definidos en el cuestionario del CNID-2005. La insuficiente accesibilidad al interior de las instalaciones deportivas y sus accesos confirma la discriminación hacia las personas con discapacidad, bien por una discapacidad física o por las limitaciones de una edad avanzada, a las que la supresión de barreras les resulta imprescindible.

Las normas que inciden en los aspectos de accesibilidad en la Comunidad Autónoma de Islas Baleares hacen referencia a la Ley 3/1993, de 4 de Mayo, para la mejora de la Accesibilidad y la supresión de las Barreras arquitectónicas en la Comunidad Balear aplicándose con relación a "Accesibilidad en espacios comunes de edificios, establecimientos e instalaciones de uso público". Su desarrollo no tiene lugar hasta la promulgación del Decreto 20/2003, de 28 de Febrero, por el que se aprueba el reglamento de supresión de barreras arquitectónicas.

De acuerdo con el Censo de Instalaciones Deportivas de 2005, se define como cumplimiento de accesibilidad (supresión de barreras arquitectónicas) en las instalaciones deportivas en su conjunto el que estén preparadas para la accesibilidad del usuario deportista y para el usuario espectador, cumpliendo los siguientes requisitos:

- a) Que se pueda acceder desde la calle (rampas de pendiente suave y pasamanos).
- b) Que se pueda circular en el interior de los espacios (pasillos y puertas de anchura suficiente para el paso y giro de la silla de ruedas).
- c) Que haya vestuarios y servicios preparados para el discapacitado (cabina de cambio individual en pis-

favor d'ella ja que el pas dels anys augmenta el deteriorament i, per altra banda, les més modernes hauran estat construïdes amb millors materials i mitjans tècnics. Amb aquesta premissa, en el Gràfic 2.10 s'observa una petita diferència d'edat a favor de la propietat pública, amb una edat mitja de 14,94 anys mentre que la propietat privada promedia 18,55 anys. La mitja de les instal·lacions de propietat privada a Eivissa i Formentera, amb 19,17 anys, amb prou feines supera en un any a les de Mallorca i Menorca, essent les tres superiors a les de propietat pública en els tres Consells. D'aquestes darreres el de Menorca, amb 16,30 anys, presenta les instal·lacions més antigues superant en quasi un any a les de Mallorca amb 15,53 anys, i en més de tres a les d'Eivissa i Formentera que amb 13,01 resulten ser les més joves de totes.

2.6. L'accessibilitat a les instal·lacions esportives per a esportistes i espectadors de les Illes Balears.

L'anàlisi següent se centra en les dades relacionades amb les instal·lacions esportives creades a partir de l'any 1993, moment en el qual la Llei de la Comunitat Autònoma Balear exigeix el compliment de l'accessibilitat a les instal·lacions esportives, i així es mostren en els requisits definits en el qüestionari del CNID-2005. La insuficient accessibilitat a l'interior de les instal·lacions esportives i els seus accessos confirma la discriminació cap a les persones amb discapacitat, bé per una discapacitat física o per les limitacions d'una edat avançada, a les que la supressió de barreres els resulta imprescindible.

Les normes que incideixen en els aspectes d'accessibilitat a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears fan referència a la Llei 3/1993, de 4 de maig, per a la millora de l'Accessibilitat i la supressió de les barreres arquitectòniques a la Comunitat Balear aplicant-se en relació a "Accessibilitat a espais comuns d'edificis, establiments i instal·lacions d'ús públic". El seu desenvolupament no té lloc fins la promulgació del Decret 20/2003, de 28 de febrer, pel qual s'aprova el reglament de supressió de barreres arquitectòniques.

D'acord amb el Cens d'Instal·lacions Esportives de 2005, es defineix com a compliment d'accessibilitat (supressió de barreres arquitectòniques) a les instal·lacions esportives en el seu conjunt que estiguin preparades per a l'accessibilitat de l'usuari esportista i per a l'usuari espectador, complint els següents requisits:

- a) Que es pugui accedir des del carrer (rampes de pendent suau i passamanos).
- b) Que es pugui circular a l'interior dels espais (corredors i portes d'amplària suficient per al pas i gir de la cadira de rodes).
- c) Que hi hagi vestuaris i serveis preparats per al discapacitat (cabina de canvi individual a les

cinas, espacios para el giro, barras o asideros en los aparatos sanitarios, altura adecuada de estos lugares reservados para espectadores con movilidad reducida, etc.).

Centramos el análisis en las 84 instalaciones deportivas construidas en el bienio 2004-2005. El Gráfico 2.11 resume las instalaciones deportivas acondicionadas para el uso deportivo o recreativo para personas deportistas con movilidad reducida y, fundamentalmente, para minusválidos en silla de ruedas. En lo concerniente a las barreras en el acceso o circulaciones exteriores para deportistas, apartado a) anterior, 62 instalaciones deportivas de la Comunidad Balear son las que cumplen con este aspecto, representando el 73,80% del total. De ellas destaca que el 90,91% de las instalaciones deportivas privadas de Menorca cumplen este requisito para

piscines, espais per al gir, barres o anses en els aparells sanitaris, altura adequada d'aquests llocs reservats per a espectadors amb mobilitat reduïda, etc.).

Centram l'anàlisi en les 84 instal·lacions esportives construïdes en el bienni 2004-2005. El Gràfic 2.11 resumeix les instal·lacions esportives condicionades per a l'ús esportiu o recreatiu per a persones esportistes amb mobilitat reduïda i, fonamentalment, per a minusvàlids en cadira de rodes. Pel que fa a les barreres en l'accés o circulacions exteriors per a esportistes, apartat a) anterior, 62 instal·lacions esportives de la Comunitat Balear són les que compleixen amb aquest aspecte, representant el 73,80% del total. D'elles destaca que el 90,91% de les instal·lacions privades de Menorca compleixen aquest requisit per als esportistes, mentre que

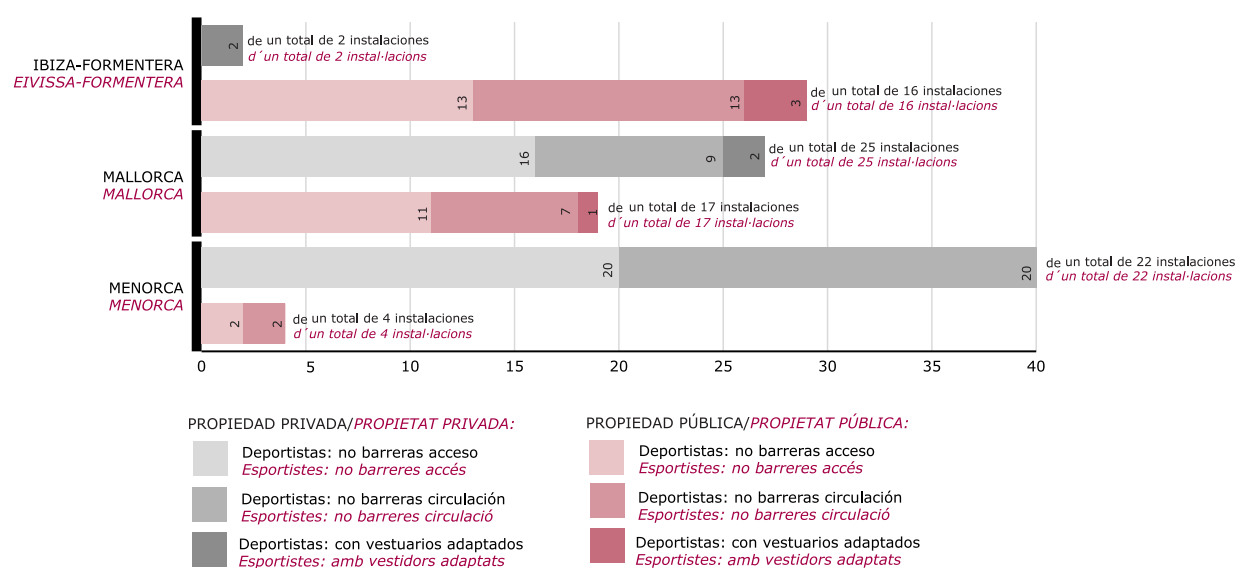

Gráfico 2.11. Cumplimiento accesibilidad para los deportistas en las instalaciones deportivas de Islas Baleares. / Gràfic 2.11. Compliment accessibilitat per als esportistes en les instal·lacions esportives de les Illes Balears.

los deportistas, mientras que de las instalaciones públicas del mismo Consejo solo lo hacen el 50%. En el Consejo de Mallorca se repite un cumplimiento en este apartado del 64% de las nuevas instalaciones deportivas construidas, tanto públicas como privadas. En Ibiza-Formentera el 81,25% de las instalaciones públicas cuentan con rampas suaves y pasamanos.

Con relación a las circulaciones interiores de los deportistas por las instalaciones deportivas, apartado b), 51 instalaciones, representando el 60,7% de las construidas en el bienio objeto de estudio, cumplen con las de supresión de barreras interiores. El Consejo de Menorca es el más avanzado también en este aspecto para las instalaciones deportivas privadas con un 90,91% de cumplimiento de las mismas, seguido a gran distancia por el de Mallorca con un 36% de cumplimiento. Las instalaciones deportivas de propiedad pública vuelven a presentar menores porcentajes en este apartado que las privadas. El máximo se da en Ibiza-Formentera con el 81,25%.

El número de instalaciones deportivas que cumplen con ves-

de les instal·lacions públiques del mateix Consell només ho fan el 50%. En el Consell de Mallorca es repeteix un compliment en aquest apartat del 64% de les noves instal·lacions esportives construïdes, tant públiques com privades. A Eivissa i Formentera el 81,25% de les instal·lacions públiques compten amb rampes suaus i pasamanos.

En relació a les circulacions interiors dels esportistes per les instal·lacions esportives, apartat b), 51 instal·lacions, representant el 60,7% de les construïdes en el bienni objecte d'estudi, compleixen amb les de supressió de barreres interiors. El Consell de Menorca és el més avançat també en aquest aspecte per a les instal·lacions esportives privades amb un 90,91% de compliment de les mateixes, seguit a gran distància pel de Mallorca amb un 36% de compliment. Les instal·lacions esportives de propietat pública tornen a presentar menors percentatges en aquest apartat que les privades. El màxim es dona a Eivissa i Formentera amb el 81,25%

El nombre d'instal·lacions esportives que compleixen amb

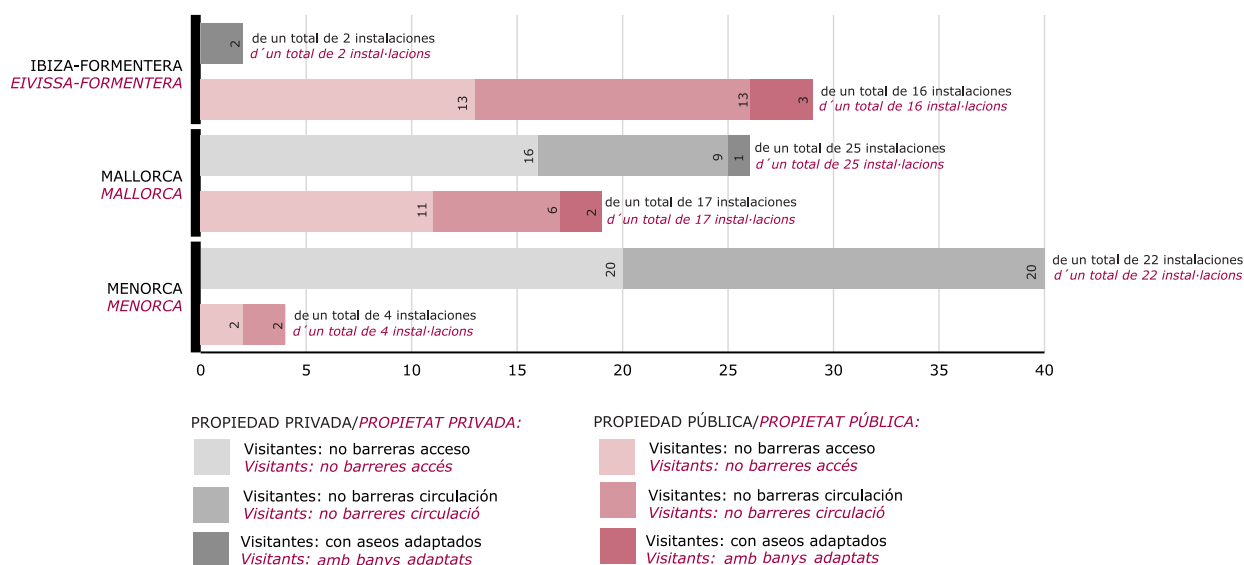

Gráfico 2.12. Cumplimiento accesibilidad para los espectadores-visitantes en las instalaciones deportivas de Islas Baleares./
Gràfic 2.12. Compliment accessibilitat per als espectadors-visitants a les instal·lacions esportives de les Illes Balears.

tuarios adaptados para deportistas discapacitados, apartado c), es mínimo. En la Comunidad Balear solo existen 6 instalaciones deportivas que dispongan de ese tipo de vestuario, del total de 84. En Menorca no existe ninguna que verifique este requisito, mientras que en los otros dos Consejos no se alcanza el 20% ni en públicas ni en privadas.

El Gráfico 2.12 indica el número de instalaciones deportivas construidas después del 2004 en la Comunidad Balear que están acondicionadas para visitantes/espectadores con movilidad reducida y, fundamentalmente, para minusválidos en sillas de ruedas.

En cuanto a las barreras en el acceso o circulaciones exteriores para visitantes/espectadores, apartado a), existe un total de 62 instalaciones que las poseen. Los porcentajes de cumplimiento en los tres Consejos, tanto para instalaciones deportivas públicas como privadas, son los mismos que los del apartado a) para deportistas, hecho lógico ya que las mismas rampas exteriores son usadas a la vez por estos y por los visitantes.

En lo concerniente a las barreras en el acceso o circulaciones interiores, apartado b), de visitantes/espectadores a instalaciones deportivas, son 50 las que las poseen. El mas avanzado en cuanto a instalaciones privadas vuelve a ser el Consejo de Menorca, cumpliéndose para 20 de las 22 construidas entre 2004 y 2005. En el otro extremo se halla Mallorca ya que solo 9, de las 25 que se construyeron, cumplen la norma. Las nuevas instalaciones deportivas públicas de la Comunidad Balear deberían observar un mayor cumplimiento de la exigencia de esta normativa, ya que salvo Ibiza-Formentera, que la cumple en un 81,25%, Mallorca lo hace en un 35,29% y Menorca en un 50%.

Respecto al apartado c), la proporción de instalaciones deportivas que cumplen con vestuarios adaptados para visitantes/espectadores es muy baja, con un 18,75% para las

vestuaris adaptats per a esportistes discapacitats, apartat c), és mínim. A la Comunitat Balear només existeixen 6 instal·lacions esportives que disposin d'aquest tipus de vestuari, del total de 84. A Menorca no n'hi ha cap que verifiqui aquest requisit, mentre que en els altres dos Consells no s'arriba al 20% ni en públiques ni en privades.

El gràfic 2.12 indica el nombre d'instal·lacions esportives construïdes després del 2004 en la Comunitat Balear que estan condicionades per a visitants/espectadors amb mobilitat reduïda i, fonamentalment, per a minusvàlids en cadira de rodes.

Quant a les barreres en l'accés o circulacions exteriors per a visitants / espectadors, apartat a), existeixen un total de 62 instal·lacions que les posseeixen. Els percentatges de compliment dels tres Consells, tant per instal·lacions esportives públiques com privades, són els mateixos que els de l'apartat a) per a esportistes, fet lògic ja que les mateixes rampes exteriors són usades a la vegada per aquests i pels visitants.

Pel que fa a les barreres a l'accés o circulacions interiors, apartat b), de visitants / espectadors a instal·lacions esportives, són 50 les que les posseeixen. El més avançat quant a instal·lacions privades torna a ser el Consell de Menorca, complint-se per a 20 de les 22 construïdes entre 2004 i 2005. A l'altre extrem s'hi troba Mallorca ja que només 9, de les 25 que es construïren, compleixen la norma. Les noves instal·lacions esportives públiques de la Comunitat Balear haurien d'observar un major compliment de l'exigència d'aquesta normativa, ja que llevat d'Eivissa i Formentera, que la compleix en un 81,75%, Mallorca ho fa en un 35,29% i Menorca en un 50%.

Pel que fa a l'apartat c), la proporció d'instal·lacions esportives que compleixen amb vestuaris adaptats per a visitants/espectadors és molt baixa, amb un 18,75% per a les

instalaciones de Ibiza-Formentera y en el otro extremo con un 4% para Mallorca.

Aunque se notan avances importantes respecto al II Censo de Instalaciones Deportivas del año 1997, estas mejoras tienen un carácter parcial ya que se encuentran principalmente en los accesos y en las circulaciones exteriores e interiores. Con un resultado muy negativo en el análisis realizado de la adaptación de los vestuarios.

Como conclusión de la evaluación realizada respecto al cumplimiento del Decreto 20/2003, de 28 de Febrero, por las instalaciones deportivas construidas en la Comunidad Balear entre los años 2004 y 2005, se puede afirmar que existe una diferencia del 16% a favor de las instalaciones privadas para los apartados a) y b) de la norma. Solo en el apartado c) esta diferencia se invierte hasta un 33,33% a favor de las instalaciones públicas deportivas, aunque hay que resaltar que únicamente 6 instalaciones de las 84 creadas tienen vestuarios adaptados.

instal·lacions d'Eivissa i Formentera i a l'altre extrem amb un 4% per a Mallorca.

Encara es noten avenços importants respecte al II Cens d' Instal·lacions Esportives de l'any 1997, aquestes millores tenen un caràcter parcial ja que es troben principalment en els accessos i en les circulacions exteriors. Com un resultat molt negatiu en l'anàlisi realitzat de l'adaptació dels vestuaris.

Com a conclusió de l'avaluació realitzada respecte al compliment del Decret 20/2003, de 28 de febrer, per les instal·lacions esportives construïdes a la Comunitat Balear entre els anys 2004 i 2005 es pot afirmar que existeix una diferència del 16% a favor de les instal·lacions privades per als apartats a) i b) de la norma. Només a l'apartat c) aquesta diferència s'inverteix fins a un 33,33% a favor de les instal·lacions públiques esportives, encara que s'ha de ressaltar que únicament 6 instal·lacions de les 84 creades tenen vestuaris adaptats.

3. LAS INSTALACIONES DEPORTIVAS Y SUS ESPACIOS DEPORTIVOS DE LAS ISLAS BALEARES/ *LES INSTAL·LACIONS ESPORTIVES I ELS SEUS ESPAIS ESPORTIUS DE LES ILLES BALEARS*

3.1. Puntos clave/*Punts clau.*

3.2. Tipos de instalaciones deportivas. Manual de Interpretación del Censo Nacional de Instalaciones Deportivas-2005/*Tipus d'instal·lacions esportives. Manual d'Interpretació del Cens Nacional d'Instal·lacions Esportives 2005.*

3.3. Aspectos que inciden en la gestión de las instalaciones deportivas de las Islas Baleares/*Aspectes que incideixen en la gestió de les instal·lacions esportives de les Illes Balears.*

3.3.1. La situación de las instalaciones deportivas en las Islas Baleares/*La situació de les instal·lacions esportives a les Illes Balears.*

3.3.2. El régimen de acceso y los usuarios en las instalaciones deportivas/*El règim d'accés i els usuaris a les instal·lacions esportives.*

3.3.3. La utilización de energías renovables en las instalaciones deportivas/*La utilització d'energies renovables a les instal·lacions esportives.*

3.3.4. Los servicios auxiliares en las instalaciones deportivas/*Els serveis auxiliars a les instal·lacions esportives.*

3.4. Los espacios deportivos en las Islas Baleares/
Els espais esportius a les Illes Balears.

03

3.1. Puntos clave.

65,80% de las instalaciones deportivas se encuentran en zonas urbanas.

74,51% de las instalaciones deportivas son de propiedad privada.

88,06% de las instalaciones deportivas son utilizadas por deportistas en general.

53,59% de las instalaciones deportivas poseen control de acceso.

7.544 espacios deportivos convencionales.

297 áreas de actividad.

733 espacios singulares.

6.627 espacios complementario.

3.1. Punts clau.

65,80% de les instal·lacions esportives es troben a zones urbanes.

74,51% de les instal·lacions esportives són de propietat privada

88,06% de les instal·lacions esportives són utilitzades per esportistes en general

53,59% de les instal·lacions esportives posseeixen control d'accés.

7.544 espais esportius convencionals.

297 àrees d'activitat.

733 espais singulars.

6.627 espais complementaris.

Instalación deportiva.

Una instalación deportiva está formada por aquellos espacios deportivos y complementarios que están situados en un recinto común y tienen un funcionamiento dependiente y homogéneo.

Espacios complementarios.

Espacios que dan apoyo a la práctica deportiva (vestuarios, gradas, almacén deportivo, etc.).

Servicios auxiliares.

Infraestructuras que complementan la actividad deportiva y que no están relacionados directamente con los espacios deportivos, (guardería, peluquería, bar, etc.).

Instal·lació esportiva.

Una instal·lació esportiva està formada per aquells espais esportius i complementaris que estan situats en un recinte comú i tenen un funcionament dependent i homogeni.

Espais complementaris.

Espais que donen suport a la pràctica esportiva (vestuaris, grades, magatzem esportiu, etc.).

Serveis auxiliars.

Infraestructures que complementen l'activitat esportiva i que no estan relacionats directament amb els espais esportius (guarderia, perruqueria, bar, etc.).

3.2. Tipos de instalaciones deportivas. Manual de Interpretación del Censo Nacional de Instalaciones Deportivas-2005.

Una instalación deportiva está formada por aquellos espacios deportivos y complementarios que están situados en un recinto común y tienen un funcionamiento dependiente y homogéneo. Hay que tener en cuenta que determinadas instalaciones deportivas pueden tener en el mismo recinto más de un espacio deportivo diferenciado, como por ejemplo una piscina con dos vasos o un velódromo que en su espacio interior tenga una pista de atletismo y ésta a su vez, tenga inscrita una pista polideportiva.

3.2. Tipus d'instal·lacions esportives. Manual d'Interpretació del Cens Nacional d'Instal·lacions Esportives 2005.

Una instal·lació esportiva està formada per aquells espais esportius i complementaris que estan situats en un recinte comú i tenen un funcionament dependent i homogeni. S'ha de tenir en compte que determinades instal·lacions esportives poden tenir en el mateix recinte més d'un espai esportiu diferenciats, com ara una piscina amb dos tassons o un velòdrom que en el seu espai interior tenguí una pista d'atletisme i aquesta a la seva vegada, tenguí inscrita una pista poliesportiva.

Las diferentes tipologías de espacios deportivos deben tener unas dimensiones adecuadas para satisfacer las demandas actuales y previsibles a medio plazo, estar construidas con un cuidadoso diseño, contener materiales de alta calidad, poseer elevados niveles de comodidad, seguridad, acceso y todo ello respetando el medio ambiente.

El Censo Nacional de Instalaciones Deportivas-2005 asocia uno o varios espacios deportivos (convencionales, singulares y áreas de actividad) con unas características definidas de cada instalación deportiva, diferenciándolos con un determinado código. En la Comunidad Autónoma de Islas Baleares existen instalaciones deportivas con diferentes características que se contemplan en este Censo, siendo estas una de las grandes innovaciones de la metodología de la clasificación.

Los espacios deportivos según el Censo Nacional de Instalaciones Deportivas-2005 se clasifican en:

- *Convencionales, espacios construidos para la práctica deportiva correspondientes a las tipologías más tradicionales, disponiendo de referentes reglados con dimensiones establecidas aunque no en todos los casos se ajustan a las mismas.*
- *Singulares, espacios construidos para la práctica deportiva, que aunque ésta pueda estar reglada, presentan unas dimensiones y características adaptadas a cada tipo. Son espacios más específicos y generalmente tienen unos requerimientos espaciales que hacen que su distribución sea desigual sobre el territorio.*
- *Áreas de actividad, espacios no estrictamente deportivos, como son las infraestructuras o los espacios naturales, sobre los que se desarrollan actividades físico-deportivas porque se han adaptado o se utilizan habitualmente para el desarrollo de las mismas.*

La Comunidad Autónoma de Islas Baleares en el año 2005 tiene censadas un total de 3.579 instalaciones deportivas agrupadas. Dentro de las instalaciones deportivas existen 8.574 espacios deportivos. Cada espacio deportivo se clasifica dentro de una tipología. Puede suceder que en una instalación deportiva exista una piscina cubierta con 2 vasos deportivos, uno $\geq 50 \text{ m}^2$ con profundidad mínima $>1\text{m}$ y otro $\geq 33 \text{ m}^2$ y con profundidad mínima $>1\text{m}$, y 3 vestuarios por lo que dicha instalación tendrá 2 espacios deportivos y 3 espacios complementarios, denominándose (PCU). Otra posibilidad es que esa instalación deportiva también tenga un vaso deportivo al aire libre $\geq 50 \text{ m}^2$ con profundidad mínima $>1\text{m}$, por lo que dentro de esa instalación deportiva existen 3 espacios deportivos y su designación corresponde a una PCU y una PAL.

También puede suceder que en una instalación deportiva coexistan una pista polideportiva cubierta $\geq 800\text{--}1000 \text{ m}^2$, 3 pistas de pádel $\geq 150 \text{ m}^2$, con pared $\geq 2 \text{ m}$, y 1 vestuario y un almacén por lo que esta instalación deportiva posee 4 espacios deportivos y 2 complementarios, pero en la clasificación que se presenta posteriormente son dos tipos de instalaciones deportivas denominadas PAB y PAD.

Les diferents tipologies d'espais esportius han de tenir unes dimensions adequades per a satisfer les demandes actuals i previsibles a mig termini, estar construïdes amb un disseny acurat, contenir materials d'alta qualitat, posseir elevats nivells de comoditat, seguretat, accés i tot això respectant el medi ambient.

El Cens Nacional d'Instal·lacions Esportives 2005 associa un o diversos espais esportius (convencional, singulars i àrees d'activitat) amb unes característiques definides de cada instal·lació esportiva, diferenciant-los amb un determinat codi. A la Comunitat Autònoma de les Illes Balears existeixen instal·lacions esportives amb diferents característiques que es contemplen en aquest Cens, essent aquestes una de les grans innovacions de la metodologia de la classificació.

Els espais esportius segons el Cens Nacional d'Instal·lacions Esportives 2005 es classifiquen en:

- *Convencional, espais construïts per a la pràctica esportiva corresponents a les tipologies més tradicionals, disposant de referents regulats amb dimensions establertes encara que no en tots els casos s'ajusten a les mateixes.*
- *Singulars, espais construïts per a la pràctica esportiva, que encara que aquesta pugui estar regulada, presenten unes dimensions i característiques adaptades a cada tipus. Són espais més específics i generalment tenen uns requeriments espacials que fan que la seva distribució sigui desigual sobre el territori.*
- *Àrees d'activitat, espais no estrictament esportius, com són les infraestructures o els espais naturals, sobre els quals es desenvolupen activitats físico-esportives perquè s'han adaptat o s'utilitzen habitualment per al desenvolupament de les mateixes.*

La Comunitat Autònoma de les Illes Balears a l'any 2005 té censades un total de 3.579 instal·lacions esportives agrupades. Dins de les instal·lacions esportives existeixen 8.574 espais esportius. Cada espai esportiu es classifica dins d'una tipologia. Pot succeir que en una instal·lació esportiva existeixi una piscina coberta amb 2 tassons esportius, un $\geq 50 \text{ m}^2$ amb profunditat mínima $>1\text{m}$ i un altre $\geq 33 \text{ m}^2$ i amb profunditat mínima $>1\text{m}$, i tres vestuaris per la qual cosa la instal·lació tendrà 2 espais esportius i 3 espais complementaris, anomenant-se (PCU). Una altra possibilitat és que aqueixa instal·lació esportiva també tenguí un tassó esportiu a l'aire lliure $\geq 50 \text{ m}^2$ amb profunditat mínima $>1\text{m}$, per la qual cosa dins d'aqueixa instal·lació esportiva existeixen 3 espais esportius i la seva designació correspon a una PCU i una PAL.

També pot succeir que en una instal·lació esportiva coexisteixin una pista poliesportiva coberta $\geq 800\text{--}1000 \text{ m}^2$, 3 pistes de pàdel $\geq 150 \text{ m}^2$, amb paret $\geq 2 \text{ m}$, i 1 vestuari i un magatzem per la qual cosa aquesta instal·lació esportiva posseeix 4 espais esportius i 2 complementaris, però en la classificació que es presenta posteriorment són dos tipus d'instal·lació esportiva anomenades PAB i PAD.

En el siguiente cuadro se muestran las descripciones de los distintos tipos de instalaciones deportivas, clasificadas según la tipología de los espacios deportivos que las componen. Dentro de las 3.579 instalaciones deportivas censadas en el 2005 existen 8.574 espacios deportivos, con sus

En el següent quadre es mostren les descripcions dels diferents tipus d'instal·lacions esportives, classificades segons la tipologia dels espais esportius que les componen. Dins de les 3.579 instal·lacions esportives censades en el 2005 existeixen 8.574 espais esportius, amb les seves diferents

TIPO INSTALACIÓN/ TIPUS INSTAL·LACIÓ	CÓDIGO/ CODI	CARACTERÍSTICAS/ CARACTERÍSTIQUES	Nº TIPO INSTALACIÓN/ N TIPUS INSTAL·LACIÓ	TOTAL ESPACIOS/ TOTAL ESPAIS
CAMPOS DE FÚTBOL/CAMPS DE FUTBOL	FUT	Instalaciones con campos de fútbol y fútbol 7/ Instal·lacions amb camps de futbol i futbol 7	163	185
ESPACIOS PEQUEÑOS Y NO REGLAMENTARIOS/ ESPAIS PETITS I NO REGLAMENTARIS	PEQ	Otras instalaciones con espacios convencionales con dimensiones mínimas o no reglamentarios, que no se han considerados en otros tipos/ Altres Instal·lacions amb espais convencionals amb dimensions mínimes o no reglamentàries, que no s'han considerat en altres tipus	1.136	1.391
FRONTONES/FRONTONS	FRO	Instalaciones con frontones y trinquetes en espacio abierto/ Instal·lacions amb frontons i trinquets en espais oberts	27	28
OTROS CAMPOS/ALTRES CAMPS	CAM	Instalaciones con campos polideportivos y especializados, excepto los de fútbol/Instal·lacions amb camps poliesportius i especialitzats, excepte els de futbol	51	57
OTROS ESPACIOS CONVENCIONALES/ ALTRES ESPAIS CONVENCIONALS	CON	Otras instalaciones con espacios convencionales no detallados en otros tipos/Altres Instal·lacions amb espais convencionals no detallats en altres tipus	10	13
PABELLONES CON FRONTÓN Y FRONTONES EN RECINTO CERRADO/PAVELLONS AMB FRONTÓ I FRONTONS EN RECINTE TANCAT	PAF	Instalaciones con pistas polideportivas con frontón, frontones o trinquetes, en recinto cerrado/Instal·lacions amb pistes poliesportives amb frontó, frontons o trinquets en recinte tancat	1	1
PABELLONES POLIDEPORTIVOS/ PAVELLONS POLIESPORTIUS	PAB	Instalaciones con pistas $\geq 400 \text{ m}^2$, excepto tenis y hielo, en recinto cerrado/Instal·lacions amb pistes $\geq 400 \text{ m}^2$, excepte tennis i gel, en recinte tancat	76	77
PISCINAS AIRE LIBRE/PISCINES AIRE LLIURE	PAL	Instalaciones con vasos de piscina, $\geq 50 \text{ m}^3$, en espacio abierto/ Instal·lacions con vasos de piscina, $\geq 50 \text{ m}^3$, en espazo aberto	1.987	2.417
PISCINAS CUBIERTAS/PISCINES COBERTES	PCU	Instalaciones con vasos de piscina, $\geq 50 \text{ m}^3$, en recinto cerrado/ Instal·lacions amb tassons de piscina $\geq 50 \text{ m}^3$ en recinte tancat	175	196
PISTAS DE ATLETISMO/PISTES D'ATLETISME	ATL	Instalaciones con pistas de atletismo de $\geq 200 \text{ m}$ al espacio abierto o en recinto cerrado/Instal·lacions amb pistes d'atletisme de $\geq 200 \text{ m}$ en espai obert o recinte tancat	23	25
PISTAS DE PADEL/PISTES DE PÀDEL	PAD	Instalaciones con pistas de padel/Instal·lacions amb pistes de pàdel	38	81
PISTAS DE PETANCA/PISTES DE PETANCA	PET	Instalaciones con pistas de petanca/Instal·lacions amb pistes de petanca	148	290
PISTAS DE SQUASH/PISTES D'SQUASH	SQU	Instalaciones con pistas de squash/Instal·lacions amb pistes d'squash	74	94
PISTAS DE TENIS/PISTES DE TENNIS	TEN	Instalaciones con pistas de tenis en espacio abierto o en recinto cerrado/Instal·lacions amb pistes de tennis en espai obert o en recinte tancat	486	915
PISTAS POLIDEPORTIVAS/PISTES POLIESPORTIVES	POL	Instalaciones con pistas $\geq 400 \text{ m}^2$, excepto tenis y pista hielo, en espacio abierto/Instal·lacions amb pistes $\geq 400 \text{ m}^2$, excepte tennis i pista de gel, en espai obert	689	996
SALAS/SALES	SAL	Instalaciones con salas deportivas o especializadas, $\geq 50 \text{ m}^2$, en recinto cerrado/Instal·lacions amb sales esportives o especialitzades $\geq 50 \text{ m}^2$ en recinte tancat	554	777
CARRILES DE BICICLETA/CARRILS DE BICICLETA	BIC	Instalaciones con circuitos o carriles de bicicleta/ Instal·lacions amb circuits o carrils de bicicleta	11	11
CIRCUITOS DE VELOCIDAD/CIRCUITS DE VELOCITAT	CIR	Instalaciones con circuitos de velocidad de automovilismo o motociclismo/Instal·lacions amb circuits de velocitat d'automobilisme o motociclisme		
CAMPOS DE GOLF/CAMPS DE GOLF	GOL	Instalaciones con campos de golf y pitch and putt, pitch and putt/ Instal·lacions amb camps de golf i pitch and putt pitch and putt	22	24
PISTAS DE HÍPICA/PISTES D'HÍPICA	HIP	Instalaciones con cualquier tipo de espacio deportivo hipico/ Instal·lacions amb qualsevol tipus d'espai esportiu hipic	40	62
JUEGOS TRADICIONALES Y POPULARES/ JOCES TRADICIONALS I POPULARS	JTP	Instalaciones con cualquier tipo de espacio deportivo destinado a juegos tradicionales y populares/Instal·lacions amb qualsevol tipus d'espai esportiu destinat a jocs tradicionals i populars	68	82
CIRCUITOS DE KARTING/CIRCUITS DE KARTING	KAR	Instalaciones con circuitos de karting/ Instal·lacions amb circuits de karting	3	3
CIRCUITOS DE MOTOCROSS/CIRCUITS DE MOTOCROSS	MOT	Instalaciones con circuitos de motocross/ Instal·lacions amb circuits de motocross	2	2

TIPO INSTALACIÓN/ TIPUS INSTAL·LACIÓ	CÓDIGO/ CODI	CARACTERÍSTICAS/ CARACTERISTIQUES	Nº TIPO INSTALACIÓN/ N TIPUS INSTAL·LACIÓ	TOTAL ESPACIOS/ TOTAL ESPAIS
ROCÓDROMOS/ROCÒDROMS	ROC	Instalaciones con rocódromo o bulder/ Instal·lacions amb rocòdrom o bulder	18	18
OTROS ESPACIOS SINGULARES/ ALTRES ESPAIS SINGULARS	SIN	Otras instalaciones con espacios singulares que no se han considerados en otros tipos/Altres instal·lacions amb espais singulars que no s'han considerat en altres tipus	379	440
PISTAS DE ESQUÍ/PISTES D'ESQUÍ	SKI	Instalaciones con pistas de esquí alpino, de fondo o snow/ Instal·lacions amb pistes d'esquí alpi, de fons o snow		
CAMPOS DE TIRO/CAMPS DE TIR	TIR	Instalaciones con campos de tiro/Instal·lacions amb camps de tir	82	91
VELÓDROMOS/VELÒDROMS	VEL	Instalaciones con velódromo en espacio abierto o en recinto cerrado/ Instal·lacions amb velòdrom en espai obert o en recinte tancat	1	1
AERÓDROMOS/AERÒDROMS	AER	Instalaciones con aeródromo/Instal·lacions amb aeròdrom	1	1
ÁREAS DE ACTIVIDAD ACUÁTICA/ ÀREES D'ACTIVITAT AQUÀTICA	AAC	Otras instalaciones con áreas de actividad acuática/ Altres instal·lacions amb àrees d'activitat aquàtica	51	53
ÁREAS DE ACTIVIDAD AÉREA/ ÀREES D'ACTIVITAT AÈRIA	AAE	Otras instalaciones con áreas de actividad aérea/ Altres instal·lacions amb àrees d'activitat aèria	4	4
ÁREAS DE ACTIVIDAD TERRESTRE/ ÀREES D'ACTIVITAT TERRESTRE	ATE	Otras instalaciones con áreas de actividad terrestre/ Altres instal·lacions amb àrees d'activitat terrestre	234	240
PUERTOS Y DÁRSENAS DEPORTIVAS/ PORTS I DÀRSENES ESPORTIVES	PUE	Instalaciones con puerto, dársena o marina deportiva/ Instal·lacions amb port, dársena o marina esportiva	52	52
REFUGIOS DE MONTAÑA/REFUGIS DE MUNTANYA	REF	Instalaciones con refugio de montaña/ Instal·lacions amb refugi de muntanya		
OTROS ESPACIOS COMPLEMENTARIOS/ ALTRES ESPAIS COMPLEMENTARIS	COM	Otras instalaciones con espacios complementarios no detallados en otros tipos/Altres instal·lacions amb espais complementaris no detallats en altres tipus	18	18

diferentes tipologías, de los que 7.544 son espacios convencionales. Entre estas instalaciones deportivas de la Comunidad Autónoma Balear destacan por su elevado número 1.987-PAL, 1.136-PEC, 689-POL, 554-SAL, 486-TEN y 234-ATE, mientras que en el extremo opuesto cabe señalar 1-VEL, 1-PAF, 2-MOT, 3-KAR y 4-AAE.

tipologies, dels quals 7.544 són espais convencionals. Entre aquestes instal·lacions esportives de la Comunitat Autònoma Balear destaquen pel seu elevat nombre 1.987-PAL, 1.136-PEC, 689-POL, 554-SAL, 486-TEN i 234-ATE, mentre que a l'extrem oposat cal assenyalar 1-VEL, 1-PAF, 2-MOT, 3-KAR i 4-AAE.

3.3. Aspectos que inciden en la gestión de las instalaciones deportivas de las Islas Baleares.

Es necesario que junto a cada proyecto de construcción de una nueva instalación deportiva se realice el correspondiente proyecto de gestión. Existen diferentes concepciones sobre la composición del citado proyecto de gestión, que normalmente está compuesto por el plan de uso, el plan de mantenimiento, el plan de calidad y el plan de viabilidad. Es recomendable que el autor del proyecto de gestión sea el futuro gestor de la instalación deportiva.

En este apartado se analizan otros aspectos relacionados con la gestión, en las instalaciones deportivas de Islas Baleares, de los 6.553 espacios agrupados según sus tipologías, de acuerdo con el cuadro anterior.

3.3.1. Situación de las instalaciones deportivas en las Islas Baleares.

En la gestión de una instalación deportiva influye que el proyecto responda a la racionalidad, que sea funcional, que sus dimensiones sean correctas y su ubicación idónea.

La actividad en materia urbanística en la Comunidad de Islas Baleares está regulada por la Ley 8/2003, de 25 de

3.3. Aspectes que incideixen en la gestió de les instal·lacions esportives de les Illes Balears.

És necessari que juntament amb cada projecte de construcció d'una nova instal·lació esportiva es realitzi el corresponent projecte de gestió. Existeixen diferents concepcions sobre la composició de l'esmentat projecte de gestió, que normalment està compost pel pla d'ús, el pla de manteniment, el pla de qualitat i el pla de viabilitat. És recomanable que l'autor del projecte de gestió sigui el futur gestor de la instal·lació esportiva.

En aquest apartat s'analitzen altres aspectes relacionats amb la gestió, a les instal·lacions esportives de les Illes Balears, dels 6.533 espais agrupats segons les seves tipologies, d'acord amb el quadre anterior.

3.3.1. Situació de les instal·lacions esportives a les Illes Balears.

En la gestió d'una instal·lació esportiva influeix que el projecte respongui a la racionalitat, que sigui funcional, que les seves dimensions siguin correctes i la seva ubicació idònia.

L'activitat en matèria urbanística a la Comunitat de les Illes Balears està regulada per la Llei 8/2003, de 25 de

Noviembre, que regula las Medidas Urgentes en Materia de Ordenación Territorial y Urbanismo. Esta ley complementa la Ley de Ordenación Territorial 14/2000, de 21 de Diciembre. Se establecen los mecanismos concretos de intervención y control del mercado de suelo por las Administraciones públicas en general y por los Ayuntamientos en particular.

En relación a la situación de las 3.579 instalaciones deportivas de la Comunidad Autónoma de las Islas Baleares, El 65,80% del total, tienen un marcado carácter urbano por estar situadas dentro del casco urbano, el 22,41% se consideran periféricas por encontrarse en el borde o exterior del casco urbano, en un radio de 1 a 3 Kms, y el 11,79 restante se denominan no-urbanas porque aún estando situadas dentro del término municipal se hallan alejadas mas de 3 km. del casco urbano.

novembre, que regula les Mesures Urgents en Matèria d'Ordenació Territorial i Urbanisme. Aquesta llei complementa la Llei d'Ordenació Territorial 14/2000, de 21 de desembre. S'estableixen els mecanismes concrets d'intervenció i control del mercat de sòl per les Administracions públiques en general i pels Ajuntaments en particular.

En relació a la situació de les 3.579 instal·lacions esportives de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, el 65,80% del total, tenen un marcat caràcter urbà pel fet d'estar situades dins del casc urbà, el 22,41% es consideren perifèriques perquè es troben arran o a l'exterior del casc urbà, en un radi d'1 a 3 km, i l'11,79 restant s'anomenen no-urbanes perquè encara que estan situades dins del terme municipal, es troben allunyades més de 3 km del casc urbà.

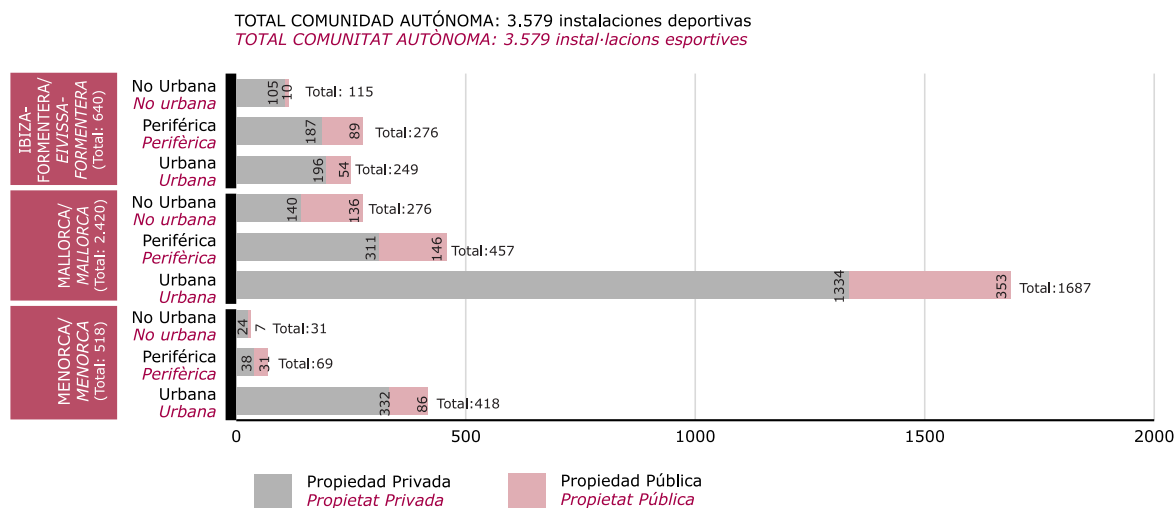

Gráfico 3.1. Situación de las instalaciones deportivas de la Comunidad Autónoma de las Islas Baleares./
Gràfic 3.1. Situació de les instal·lacions esportives de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.

El Gráfico 3.1 discrimina estas instalaciones por Consejos, en función de su situación y del hecho de ser propiedad privada o pública. Así del total de 2.355 urbanas existentes en la Comunidad Balear, lo que representa el 65,80% del total, aparecen 1.862 censadas de propiedad privada con una mayoría de 1.334 en el Consejo de Mallorca, seguida por las 332 del de Menorca. De las 493 urbanas públicas, también los Consejos de Mallorca y Menorca ocupan los dos primeros lugares con 353 y 86 instalaciones, respectivamente.

Del análisis de las 802 instalaciones periféricas se desprende que 536 son de propiedad privada destacando las 311 del Consejo de Mallorca y las 187 del de Ibiza-Formentera. En las instalaciones públicas periféricas se repite el mismo orden con el 54,89% de Mallorca y el 33,46% de Ibiza-Formentera.

Por último, las 422 instalaciones deportivas no-urbanas se reparten entre 269 privadas y 153 públicas. El Consejo de Mallorca posee 140 y 136 de cada una de ellas, mien-

El Gràfic 3.1 discrimina aquestes instal·lacions per Consells, en funció de la seva situació i pel fet de ser propietat privada o pública. Així, del total de 2.355 urbanes existents a la Comunitat Balear, la qual cosa representa el 65,80% del total, n'apareixen 1.862 censades de propietat privada amb una majoria de 1.334 al Consell de Mallorca, seguida per les 332 del de Menorca. De les 493 urbanes públiques, també els Consells de Mallorca i Menorca ocupen els dos primers llocs amb 353 i 86 instal·lacions, respectivament.

De l'anàlisi de les 802 instal·lacions perifèriques es desprèn que 536 són de propietat privada destacant les 311 del Consell de Mallorca i les 187 del d'Eivissa i Formentera. A les instal·lacions públiques perifèriques es repeteix el mateix ordre amb el 54,89% de Mallorca i el 33,46% d' Eivissa i Formentera.

Per acabar, les 422 instal·lacions esportives no-urbanes es reparteixen entre 269 privades i 153 públiques. El Consell de Mallorca posseeix 140 i 136 de cada una d'e-

tras que Ibiza-Formentera privadas, con 105 de ellas. El porcentaje de instalaciones deportivas situadas únicamente con el 7,34% del total. Se observa la misma tendencia en el número de poseer 24 instalaciones deportivas frente a 7 públicas.

Globalmente donde menor número de instalaciones del Consejo de Mallorca, ya que el de Menorca, ya que el de Mallorca. En lo que a propiedad privada Formentera posee prácticamente todas las instalaciones urbanas que periféricas, ta muy mayoritariamente en zonas urbanas. El 16,38% de las instalaciones deportivas tienen carácter privado y se contrasta con el 4,63% de las instalaciones deportivas de carácterísticas.

Si se comparan las instalaciones deportivas de estos dos Consejos, el de Mallorca en 58 instalaciones periféricas y 276 no urbanas.

El Consejo de Mallorca concentra la mayor part de las instalaciones deportivas, 1.687, en el caso urbano, las 457 periféricas y 276 no urbanas.

ones
por-
tan-
sí se
ra al
adas

5 641
8 del
solita-
Ibiza-
acio-
ecan-
urba-
enen
con-
ismas

ca de
s que
ra en
dife-
s ins-

de sus
nto a

lles, mentre que Eivissa i Formentera es bolca en les instal·lacions privades, amb 105 d'elles davant de les 10 públiques. El percentatge d'instal·lacions de Menorca és mínim, comptant únicament amb el 7,34% del total, encara que així i tot s'observa la mateixa tendència que a Eivissa i Formentera ja que posseeix 24 instal·lacions esportives no-urbanes davant de les 7 públiques.

Globalment on menor diferència existeix és entre les 641 instal·lacions del Consell d'Eivissa i Formentera i les 518 del de Menorca, ja que el de Mallorca amb 2.420 destaca en solitari. Pel que fa a propietat privada, Eivissa i Formentera posseeix pràcticament igual nombre d'instal·lacions urbanes que perifèriques, mentre que Menorca es decanta molt majoritàriament per les situades en el casc urbà. El 16,38% de les instal·lacions a Eivissa i Formentera tenen caràcter privat i se situen en zones no urbanes, en contrast amb el 4,63% de Menorca que presenten les mateixes característiques.

Si es comparen les instal·lacions de propietat pública d'aquests dos Consells, el de Menorca en té 32 urbanes més que el d'Eivissa i Formentera mentre que aquest darrer supera en 58 les instal·lacions perifèriques al de Menorca. La mínima diferència entre aquests Consells, 3 instal·lacions, es dona en les instal·lacions no urbanes de caràcter públic.

El Consell de Mallorca concentra la major part de les seves instal·lacions esportives, 1.687, en el casc urbà, juntament a les 457 perifèriques i 276 no-urbanes.

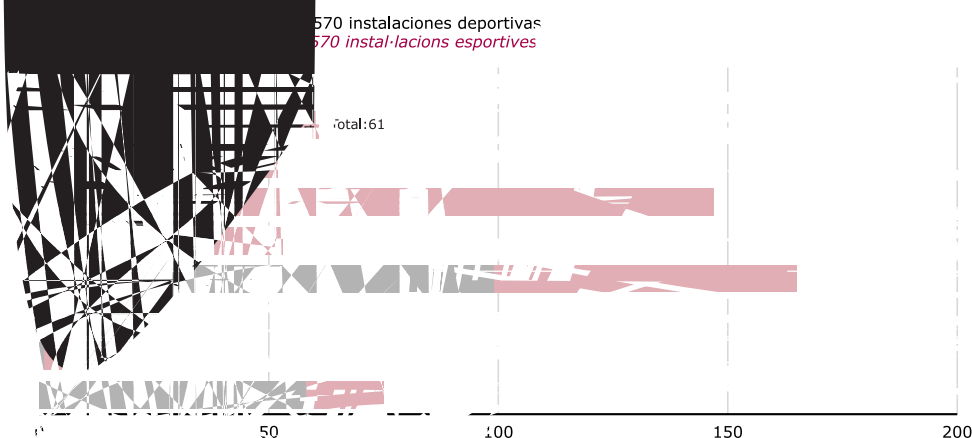

Gráfico 3.2. Situación de las instalaciones deportivas de la Comunidad Autónoma de las Islas Baleares en el decenio 1996-2005. Gràfic 3.2. Situació de les instal·lacions esportives de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears en el dècada 1996-2005.

Si se analiza el decenio 1996-2005, con los datos del Gráfico 3.2, se observa un cambio de tendencia de las instalaciones deportivas respecto a la situación planteada en el Gráfico 3.1. El porcentaje total de instalaciones de propiedad pública, que era del 25,48% para las tres décadas, aumenta en el último decenio al 52,29%, mien-

Si s'analiza el decenni 1996-2005, amb les dades del Gràfic 3.2, s'observa un canvi de tendència de les 570 instal·lacions d'aquest període respecte a la situació plantejada en el Gràfic 3.1. El percentatge total d'instal·lacions de propietat pública, que era del 25,48% per a les tres dècades, augmenta en l'últim decenni al

tras que las privadas pasan de un peso muy importante de 74,51%, para las existentes en los treinta años analizados a un 47,71 en ese último período.

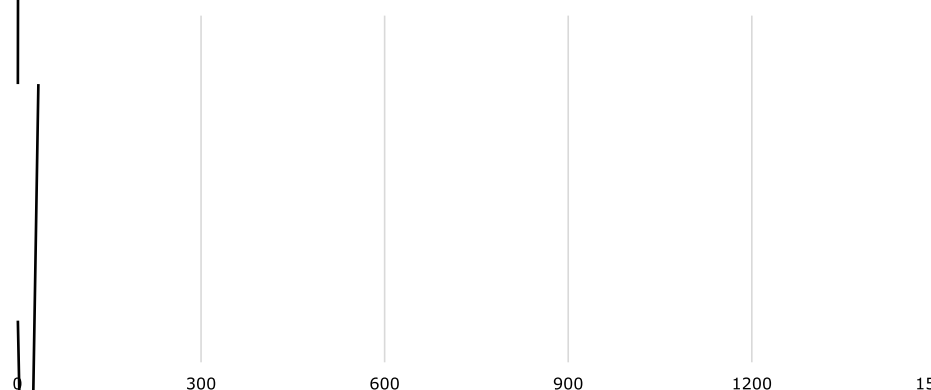
También se observa un cambio en la ubicación de las instalaciones. Las situadas en zona urbana, que antes representaban el 65,80%, pasan a ser el 51,22%. Este decremento se justifica por el aumento de las instalaciones no urbanas que experimentan una subida desde el 11,79% al 27,36% en el último decenio. Las instalaciones deportivas periféricas mantienen prácticamente el mismo peso al descender solo en un 1% en esta década.

Por otra parte y respecto a los tres Consejos, el de Mallorca sufre un descenso global de un 3,6% en el número de sus instalaciones deportivas a partir de 1996, mientras que el

52,29%, mentre que les privades passen d'un pes molt important de 74,51% per a les existents en els trenta anys analitzats a un 47,71 en aquest darrer període.

També s'observa un canvi en la ubicació de les instal·lacions. Les situades en zona urbana que abans representaven el 65,80% passen a ser el 51,22%. Aquest decreixement es justifica per l'augment de les instal·lacions no-urbanes que experimenten una pujada des de l'11,79% al 27,36% al darrer decenni. Les instal·lacions esportives perifèriques mantenen pràcticament el mateix pes en descendir només en un 1% en aquesta dècada.

D'altra banda i respecte als tres Consells, el de Mallorca sofreix un descens global d'un 3,6% en el nombre de les seves instal·lacions esportives a partir de 1996, mentre que

de Ibiza-Formentera aumenta un 3,3%. El Consejo de Menorca conserva el mismo peso en lo que a instalaciones deportivas de la Comunidad Balear se refiere, ya que la variación que experimenta es inferior al 0,3%.

En referencia a los servicios auxiliares relacionados con el transporte colectivo y el aparcamiento en las instalaciones deportivas, el Gráfico 3.3 muestra que de las 3.579 instalaciones deportivas de las Islas Baleares tienen transporte colectivo solo 1.182, representando un 33,03% del total, y aparcamiento 1.409 instalaciones deportivas lo que se traduce en un 39,37%.

Estos servicios auxiliares están desigualmente repartidos ya que la mayoría del servicio de transporte colectivo de las 1.182 instalaciones deportivas que lo poseen, el 81,73% se presta en la zona urbana de los Municipios, el 15,14% en la periferia y solo un 3,13% de este transporte atiende a los usuarios que acuden a instalaciones deportivas no urbanas. Esta desigualdad se sigue manifestando en los Consejos de Mallorca y Menorca en lo que a transporte mayoritariamente urbano se refiere, mientras que cambia el signo en el

el d'Eivissa i Formentera augmenta un 3,3%. El Consell de Menorca conserva el mateix pes pel que fa a instal·lacions esportives de la Comunitat Balear, ja que la variació que experimenta és inferior al 0,3%.

Pel que fa als serveis auxiliars relacionats amb el transport col·lectiu i l'aparcament a les instal·lacions esportives, el Gràfic 3.3 mostra que de les 3.579 instal·lacions esportives de les Illes Balears tenen transport col·lectiu només 1.182, representant un 33,03% del total, i aparcament 1.409 instal·lacions esportives cosa que es tradueix en un 39,37%.

Aquests serveis auxiliars estan desigualmente repartits ja que la majoria del servei de transport col·lectiu de les 1.182 instal·lacions esportives que el posseeixen, el 81,73% és a la zona urbana dels Municipis, el 15,14% a la perifèria i només un 3,13% d'aquest transport atén als usuaris que acudeixen a instal·lacions esportives no urbanes. Aquesta desigualtat se segueix manifestant en els Consells de Mallorca i Menorca pel que fa a transport majoritàriament urbà, mentre que canvia el signe en el d'Eivissa i

de Ibiza-Formentera donde un 54,55% del transporte se presta en instalaciones deportivas periféricas.

Sin embargo, realizando el análisis según las instalaciones totales de cada Consejo nos encontramos con contrastes tales como que el 12% de transporte colectivo urbano de Ibiza-Formentera pasa a ser de un 41,39% en Menorca y de un 45,23% para Mallorca. Por lo que respecta a la atención a los ciudadanos para su transporte a las instalaciones deportivas periféricas, Menorca atiende al 46,38% de ellas mientras que Ibiza-Formentera y Mallorca lo hacen en un 20% de las que poseen. El Consejo de Menorca aún teniendo solo 31 instalaciones deportivas no urbanas atiende al transporte colectivo del 38,71% de ellas, mientras que el Consejo de Mallorca ofrece transporte colectivo solo al 3,62% de sus instalaciones deportivas no urbanas.

Por lo que a los aparcamientos se refiere, el 58,55% de ellos corresponden a instalaciones deportivas urbanas, el 11,85% se hallan en las no urbanas y el 29,59% restante en las periféricas. Siguiendo con la metodología anterior vamos a comparar las instalaciones deportivas de cada Consejo que poseen aparcamiento con el total de las existentes. El Consejo de Ibiza-Formentera muestra una gran motivación a la hora de ofertar este tipo de servicios auxiliares, lo que se traduce en una proporción 90,43%: 80,43%: 67,60% para los aparcamientos no urbanos: periféricos: urbanos. Mallorca solo atiende al 33,04% de las instalaciones periféricas, al 27,09 de las urbanas y al 15,94% de las no urbanas. El Consejo de Menorca atiende casi por igual, alrededor del 62%, los aparcamientos de las instalaciones deportivas situadas en zonas periféricas y no urbanas, descendiendo este servicio al 47,61% cuando se trata de las instalaciones ubicadas en zonas urbanas.

Como conclusión de este análisis conviene resaltar la diferencia existente entre el número de instalaciones situadas en zonas periféricas y no urbanas y el escaso número de transportes colectivos y aparcamientos de los que disfrutan.

3.3.2. El régimen de acceso y los usuarios en las instalaciones deportivas.

La correcta gestión de una instalación deportiva comienza por su proyecto de construcción que debe responder a una funcionalidad y dimensiones idóneas. Las diferentes tipologías de las instalaciones (como aparece en el punto 3.2) y sus dotaciones correspondientes deberán ajustarse al plan de uso previsto con anterioridad en el desarrollo del proyecto, por lo que una correcta planificación de una instalación deportiva exige poseer un amplio conocimiento del entorno, basado en un eficiente trabajo de campo, y del funcionamiento de la misma.

Para conocer el régimen de acceso a las 3.579 instalaciones deportivas de Islas Baleares se debe estudiar el Gráfico 3.4. A 588 de ellas se accede de forma libre-gratuita, siendo posible usar la instalación sin pagar, a 653 el acceso es libre pagando entrada, que puede adquirirse para un solo uso o ser un bono de varios usos, y 533 son de acceso libre

Formentera on un 54,55% del transport es fa a instal·lacions esportives perifèriques.

D'altra banda, realitzant l'anàlisi segons les instal·lacions totals de cada Consell ens trobam amb contrastes tal com que el 12% de transport col·lectiu urbà d'Eivissa i Formentera passa a ser d'un 41,39% a Menorca i d'un 45,23% per a Mallorca. Pel que fa a l'atenció als ciutadans per al seu transport a les instal·lacions esportives perifèriques, Menorca atén al 46,38% d'elles mentre que Eivissa i Formentera i Mallorca ho fan en un 20% de les que posseeixen. El Consell de Menorca tenint només 31 instal·lacions esportives no urbanes atén al transport col·lectiu del 38,71% d'elles, mentre que el Consell de Mallorca ofereix transport col·lectiu només al 3,62% de les seves instal·lacions esportives no urbanes.

Pel que fa als aparcaments, el 58,55% corresponen a instal·lacions esportives urbanes, l'11,85% es troben a les no urbanes i el 29,59% restant, a les perifèriques. Seguint amb la metodologia anterior compararem les instal·lacions esportives de cada Consell que posseeixen aparcament amb el total de les existents. El Consell d'Eivissa i Formentera mostra una gran motivació a l'hora d'ofertar aquest tipus de serveis auxiliars, cosa que es tradueix en una proporció 90,43%:80,43%:67,60% per als aparcaments no urbans; perifèrics; urbans. Mallorca només atén al 33,04% de les instal·lacions perifèriques, al 27,09 de les urbanes i al 15,94% de les no urbanes. El Consell de Menorca atén quasi per igual, al voltant del 62%, els aparcaments de les instal·lacions esportives situades a zones perifèriques no urbanes, davallant aquest servei al 47,61% quan es tracta de les instal·lacions ubicades a zones urbanes.

Com a conclusió d'aquesta anàlisi convé ressaltar la diferència existent entre el nombre d'instal·lacions situades a zones perifèriques i no urbanes i l'escàs nombre de transports col·lectius i aparcaments dels que gaudeixen.

3.3.2. El règim d'accés i els usuaris a les instal·lacions esportives.

La correcta gestió d'una instal·lació esportiva comença pel seu projecte de construcció que ha de respondre a una funcionalitat i dimensions idònies. Les diferents tipologies de les instal·lacions (com apareix en el punt 3.2) i les seves dotacions corresponents hauran d'ajustar-se al pla d'ús previst amb anterioritat en el desenvolupament del projecte, per la qual cosa una correcta planificació d'una instal·lació esportiva exigeix posseir un ample coneixement de l'entorn, basat en un eficient treball de camp, i del funcionament de la mateixa.

Per conèixer el règim d'accés a les 3.579 instal·lacions esportives de les Illes Balears s'ha d'estudiar el Gràfic 3.4. A 588 d'elles s'accedeix de forma lliure-gratuita, essent possible usar la instal·lació sense pagar, a 653 l'accés és lliure pagant entrada, que pot adquirir-se per a un sol ús o ser una bonificació d'un parell d'usos, i 533 són d'accés

pagando una cuota periódica de abono o socio, según que la tipología del usuario sea la de abonado o socio.

Existen 1.055 instalaciones deportivas a las que se acceden de una forma restringida, por estar reservadas a los alumnos de los centros de enseñanza. Hay también 2.161 instalaciones deportivas restringidas a residentes de edificios o establecimientos turísticos y, por último, 1.057 del total, que corresponden a sociedades y clubes no estrictamente deportivos, se hallan restringidas a trabajadores o accionistas.

Se aprecian fuertes contrastes en el acceso libre-gratuito en comparación con los otros tipos de accesos según se trate de instalaciones privadas o públicas. Las privadas son más numerosas en las opciones de libre pagando entrada o cuota periódica o abono/socio. La tendencia es inversa en el caso de las instalaciones públicas. Por ello, para calcular las tarifas en cada caso es imprescindible la aplicación de una herramienta

lliure pagant una quota periòdica d'abonament o soci, segons si la tipologia de l'usuari és la d'abonat o soci.

Existeixen 1.055 instal·lacions esportives a les quals s'accedeix d'una forma restringida, perquè estan reservades als alumnes dels centres d'ensenyança. Hi ha també 2.161 instal·lacions esportives restringides a residents d'edificis o establiments turístics i, per acabar, 1.057 del total, que corresponen a societats i clubs no estrictament esportius, es troben restringides a treballadors o accionistes.

S'aprecien forts contrastes a l'accés lliure-gratuit en comparació amb els altres tipus d'accessos segons es tracti d'instal·lacions privades o públiques. Les privades són més nombroses en les opcions de lliure pagant entrada o quota periòdica o abonament/soci. La tendència és inversa en el cas de les instal·lacions públiques. Per això, per calcular les tarifes en cada cas és imprescindible l'aplicació d'una eina idònia que permeti discriminar, garantint unes taxes objectives que aconseguixin un equilibri entre el servei donat i el benefici social. D'altra manera les Administracions no podran fer front a l'explotació de la instal·lació ja que el gran problema econòmic no és construir instal·lacions esportives sinó la seva posterior gestió amb especial incidència en el capítol de despeses de personal.

A la Taula 3.I es pot veure que a les 588 instal·lacions esportives dels Municipis a les quals s'accedeix de forma lliure-gratuïta, per la qual cosa és possible usar la instal·lació sense pagar, no es detecta una pauta uniforme o lineal en funció del nombre d'habitants. En els

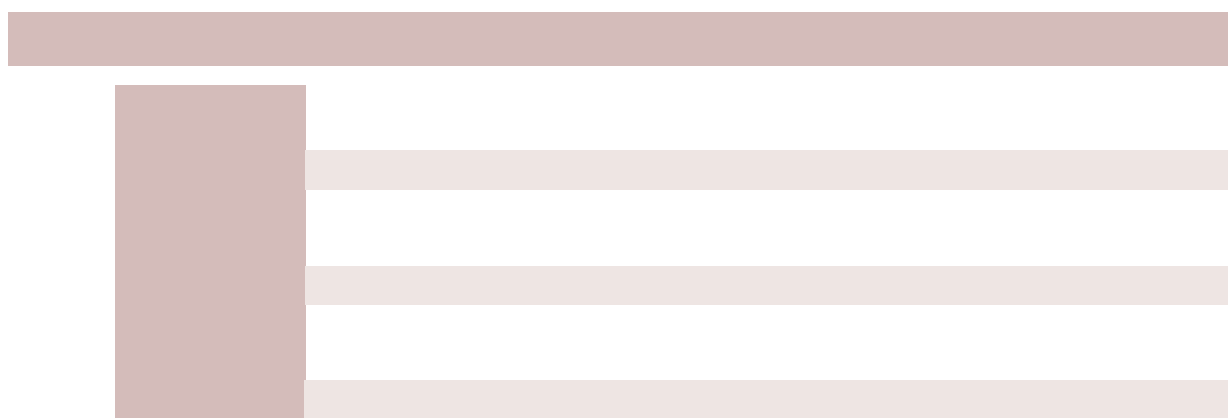

Taula 3.I. L'accés lliure pagant entrada a les instal·lacions esportives de les Illes Balears.

IBIZA-FORMENTERA
EIVISSA-FORMENTERA

Municipis amb poblacions compreses entre 101-500 i 5.001-10.000 habitants s'observa, en general, una correlació positiva entre el nombre de residents censats i el d'instal·lacions esportives d'accés lliure-gratuït, encara que en l'interval 2001-3000 es troba una vall que interromp aquesta relació. A partir de 10.000 habitants la gràfica lineal imaginària és contínuament decreixent per als 4 intervals següents als que pertany algun municipi.

Taula 3.II. L'accés lliure pagant entrada a les instal·lacions esportives de les Illes Balears.

En relació a l'accés lliure pagant entrada, de les 653 instal·lacions esportives existents es pot observar a la Taula 3.11 que a les instal·lacions esportives de les Illes Balears no se segueix la mateixa pauta en tots els Municipis. En aquells als quals no s'arriba a la xifra de 10.000 habitants, els usuaris paguen en 285 instal·lacions esportives, i a partir de 10.001 habitants ho fan en 303 instal·lacions esportives.

Una instal·lació esportiva pot ser utilitzada per diferents tipus d'usuaris. Les dades que es presenten en el Gràfic 3.5 fan referència a l'ús que de les instal·lacions esportives de les Illes Balears fan tres grups diferenciats. Els escolars, grups de centres d'ensenyança, ocupen el 12,79% de les instal·lacions esportives, els esportistes de competició, grups d'esportistes federats o similars, el

5,28% y mayoritariamente los deportistas en general, usuarios individuales o en grupo, el 88,06% del total.

Destaca el Consejo de Mallorca con un 13,10% de utilización de sus instalaciones deportivas por parte de los escolares, el Consejo de Ibiza-Formentera con el 8,08% de utilización de sus instalaciones deportivas por los deportistas de competición y el Consejo de Menorca con el 87,48% de utilización por parte de los deportistas en general.

3.3.3. La utilización de energías renovables en las instalaciones deportivas.

Cada vez más se está extendiendo el uso de las llamadas energías renovables en las instalaciones deportivas, utilizando a la naturaleza como fuente para producir energía. Hoy en día, debería ser frecuente ver como en las instalaciones deportivas de nueva creación se incorporan este tipo de energías. La construcción sostenible de instalaciones deportivas conlleva una gestión eficiente de la energía y del agua, así como el uso de recursos y materiales no perjudiciales para el entorno. Las energías renovables se utilizan en las instalaciones deportivas para proporcionar electricidad, agua caliente sanitaria, climatización o iluminación de la misma.

Se necesita una actitud favorable por parte de los promotores y gestores deportivos, comenzando por las Administraciones Públicas, en aras de hacer compatible la conservación del medio ambiente y la salud de los ciudadanos con la viabilidad económica de la instalación.

5,28% i majoritàriament els esportistes en general, usuaris individuals o en grup, el 88,06% del total.

Destaca el Consell de Mallorca amb un 13,10% d'utilització de les seves instal·lacions esportives per part dels escolars, el Consell d'Eivissa i Formentera amb el 8,08% d'utilització de les seves instal·lacions esportives pels esportistes de competició i el Consell de Menorca amb el 87,48% d'utilització per part dels esportistes en general.

3.3.3. La utilització d'energies renovables en les instal·lacions esportives.

Cada vegada més s'està estenent l'ús de les anomenades energies renovables en les instal·lacions esportives, utilitzant a la natura com a font per a produir energia. Avui en dia, hauria de ser freqüent veure com en les instal·lacions esportives de nova creació s'incorporen aquest tipus d'energies. La construcció sostenible d'instal·lacions esportives duu una gestió eficient de l'energia i de l'aigua, així com l'ús de recursos i materials no perjudicials per a l'entorn. Les energies renovables s'utilitzen a les instal·lacions esportives per a proporcionar electricitat, aigua calenta sanitària, climatització o il·luminació de la mateixa.

Es necessita una actitud favorable per part dels promotores i gestors esportius, començant per les Administracions Públiques, en ares de fer compatible la conservació del medi ambient i la salut dels ciutadans amb la viabilitat econòmica de la instal·lació.

Actualmente, existe un grupo amplio de opciones a lo que energías renovables se refiere (placa solar térmica, placa solar fotovoltaica, eólica, hidráulica, biomasa, otras); para su implantación en una instalación deportiva se tendrán en cuenta, entre otros aspectos, las características geográficas del lugar y la temperatura ambiental del Municipio en el que se vayan a implantar este tipo de energías. Este dato, de acuerdo con la Tabla 3.III, no es muy positivo en los Consejos de Islas Baleares ya que, como se puede observar en las instalaciones construidas desde el año 1996 hasta el año 2005, únicamente 11 instalaciones deportivas, 5 privadas y 6 públicas, poseen placas solares térmicas y 2, 1 privada y 1 pública, tienen placa solar fotovoltaica.

3.3.4. Los servicios auxiliares en las instalaciones deportivas.

El usuario del servicio deportivo ha modificado su comportamiento de forma paralela al movimiento deportivo. Así, en los primeros años los practicantes de la actividad física y el deporte quedaban satisfechos simplemente con disponer de un espacio donde practicar su deporte favorito, en unas condiciones que hoy se podrían considerar como básicas y, en algunos casos, inaceptables. Pero actualmente se exigen unos parámetros determinados de calidad para que esta práctica resulte satisfactoria al cumplir, como mínimo, las expectativas de los clientes/usuarios. La Tabla 3.IV analiza todos los espacios auxiliares existentes en las 3.579 instalaciones deportivas de la Comunidad Balear.

Para que los recursos humanos, cualquiera que sea su categoría, puedan cumplir con eficiencia en su puesto de trabajo, deben poder desarrollar sus funciones en un

Tabla 3.IV. Servicios auxiliares en las instalaciones deportivas de Islas Baleares.

Servicios auxiliares	Tipo Propiedad 1	
	Propiedad Privada	Propiedad Pública
Total Instalaciones Deportivas	2.667	912
Otros	3	0
Transporte colectivo	903	279
Integrado en centro de carácter sociocultural o comercial	47	41
Aparcamiento	1.082	327
Bar	1.315	237
Restaurante	1.372	112
Zona infantil	987	328
Servicios comerciales	198	15
Control de acceso	1.530	388
Oficinas	682	281
Salón de actos	413	111
Sala de lectura	493	149
Sala de exposiciones	69	18
Aula de formación	259	272
Centro médico	28	9
Enfermería	208	133
Peluquería	52	3
Estética	66	1
Fisioterapia	67	18
Masaje	155	14
Sauna	344	6
Hidromasaje	248	3
Baño turco	69	1
Ducha ciclónica	23	1
Almacén general	1.854	470
Servicio de extinción de incendios	1.237	307
Taller de mantenimiento	810	96

Actualment, existeix un grup ample d'opcions pel que fa a energies renovables (placa solar tèrmica, placa solar fotovoltaica, eòlica, hidràulica, biomassa, altres); per a la seva implantació en una instal·lació esportiva es tendran en compte, entre altres aspectes, les característiques geogràfiques del lloc i la temperatura ambiental del Municipi en el qual s'implantin aquest tipus d'energies. Aquesta dada, d'acord amb la Taula 3.III, no és molt positiva en els Consells de les Illes Balears ja que, com es pot observar a les instal·lacions construïdes des de l'any 1996 fins el 2005, únicament 11 instal·lacions esportives, 5 privades i 6 públiques, posseeixen plaques solars tèrmiques i 2, 1 privada i 1 pública, tenen placa solar fotovoltaica.

3.3.4. Els serveis auxiliars a les instal·lacions esportives.

L'usuari del servei esportiu ha modificat el seu comportament de forma paral·lela al moviment esportiu. Així, en els primers anys els practicants de l'activitat física i l'esport quedaven satisfets simplement de disposar d'un espai on practicar el seu esport preferit, en unes condicions que avui es podrien considerar com a bàsiques i, en alguns casos, inacceptables. Però actualment s'exigeixen uns paràmetres determinats de qualitat perquè aquesta pràctica resulti satisfactòria en complir, com a mínim, les expectatives dels clients/usuaris. La Taula 3.IV analitza tots els espais auxiliars existents en les 3.579 instal·lacions esportives de la Comunitat Balear.

Perquè els recursos humans, sigui quina sigui la seva categoria, puguin complir amb eficiència en el seu lloc de treball, han de poder desenvolupar les seves fun-

Taula 3.IV. Serveis auxiliars a les instal·lacions esportives de les Illes Balears.

Serveis auxiliars	Tipus Propietat 1	
	Propietat Privada	Propietat Pública
Instal·lacions Esportives	2.667	912
Altres	3	0
Transport col·lectiu	903	279
Integrat en centre de caràcter sociocultural o comercial	47	41
Aparcament	1.082	327
Bar	1.315	237
Restaurant	1.372	112
Zona infantil	987	328
Serveis comercials	198	15
Control d'accés	1.530	388
Oficines	682	281
Sala d'actes	413	111
Sala d'lectura	493	149
Sala d'exposicions	69	18
Aula de formació	259	272
Centre mèdic	28	9
Infermeria	208	133
Perruqueria	52	3
Estètica	66	1
Fisioteràpia	67	18
Masatge	155	14
Sauna	344	6
Hidromassatge	248	3
Bany turc	69	1
Dutxa ciclònica	23	1
Magatzem general	1.854	470
Servei d'extinció d'incendis	1.237	307
Taller de manteniment	810	96

entorno adecuado que reúna las condiciones para ello. Como se aprecia en la Tabla 3.IV se han analizado 27 servicios auxiliares distintos en las 3.579 instalaciones deportivas de la Comunidad Balear, con una incidencia muy dispar de cada uno de ellos. Así, se detectan tres grupos diferenciados de instalaciones en función de los porcentajes de sus respectivos servicios auxiliares.

En el primer grupo, con servicios auxiliares presentes en más del 25% de las instalaciones, se encuentran entre propiedad pública y privada, las 906 (25,31%) instalaciones deportivas que poseen taller de mantenimiento, las 963 (26,90%) con oficinas, las 1.182 (33,02%) con transportes colectivos, las 1.315 (36,74%) con zona infantil, las 1.409 (39,36%) con aparcamiento, las 1.484 (41,46%) que poseen restaurante, las 1.544 (43,14%) que cuentan con servicio de extinción de incendios, las 1.552 (43,36%) con bar, las 1.918 (53,59%) con control de acceso y las 2.324 (64,93%) que tienen almacén general.

Otro grupo lo constituyen aquellas instalaciones que cuentan con servicios auxiliares existentes entre el 9% y el 25% de ellas. En este segmento se encuadran las 341 (9,52%) con enfermería, las 350 (9,77%) con sauna, las 524 (14,64%) con salón de actos, las 531 (14,83%) con aula de formación y las 642 (17,93%) con sala de lectura.

Por último, un tercer grupo de instalaciones deportivas cuenta con servicios auxiliares minoritarios ya que solo un máximo del 5% de ellas los poseen. Nos referimos a servicios como ducha ciclónica, baño turco, peluquería, estética, masaje, servicios comerciales, sala de exposiciones y otros. Resalta el hecho de que únicamente en 37 instalaciones deportivas, 1,03% del total de las existentes, exista centro médico, perteneciendo 28 de ellos a instalaciones privadas.

Donde se produce una gran diferencia es en los servicios auxiliares de propiedad pública y propiedad privada. Las 2.667 instalaciones deportivas privadas son las dueñas de la mayoría de los servicios de aparcamiento, bar, restaurante, zona infantil, control de accesos, servicios comerciales, sala de exposiciones, peluquería, estética, fisioterapia, masaje, sauna, hidromasaje, baño turco y ducha ciclónica, en detrimento de la propiedad pública.

De la anterior relación de servicios auxiliares el control de acceso resulta fundamental a la hora de gestionar la entrada y permanencia de los usuarios en la instalación deportiva. De las 3.579 instalaciones de la Comunidad Balear solo 1.918 de ellas lo poseen, repartidos desigualmente entre la propiedad privada, con el 79,77%, y la pública con los restantes.

3.4. Los espacios deportivos en las Islas Baleares.

A la hora de diseñar espacios deportivos hay que contar tanto con el incremento de usuarios a medio y largo plazo, como con los cambios que experimentan las tendencias de la demanda deportiva de acuerdo con la tipología de los

cions en un entorn adequat que reuneixi les condicions adients. Com s'aprecia a la Taula 3.IV s'han analitzat 27 serveis auxiliars diferents a les 3.579 instal·lacions esportives de la Comunitat Balear, amb una incidència molt dispar de cada un d'ells. Així, es detecten tres grups diferenciats d'instal·lacions en funció dels percentatges dels seus respectius serveis auxiliars.

En el primer grup, amb serveis auxiliars presents en més del 25% de les instal·lacions, es troben entre propietat pública i privada, les 906 (25,31%) instal·lacions esportives que posseeixen taller de manteniment, les 963 (26,90%) amb oficines, les 1.182 (33,02%) amb transports col·lectius, les 1.315 (36,74%) amb zona infantil, les 1.409 (39,36%) amb aparcament, les 1.484 (41,46%) que posseeixen restaurant, les 1.544 (43,14%) que compten amb servei d'extinció d'incendis, les 1.552 (43,36%) amb bar, les 1.918 (53,59%) amb control d'accés i les 2.324 (64,93%) que tenen magatzem general.

Un altre grup el constitueixen aquelles instal·lacions que compten amb serveis auxiliars existents entre el 9% i el 25% d'elles. En aquest segment s'enquadren les 341 (9,52%) amb infermeria, les 350 (9,77%) amb sauna, les 524 (14,64%) amb sala d'actes, les 531 (14,83%) amb aula de formació i les 642 (17,93%) amb sala de lectura.

Per acabar, un tercer grup d'instal·lacions esportives compta amb serveis auxiliars minoritaris ja que només un màxim del 5% d'elles els posseeixen. Ens referim a serveis com dutxa ciclònica, bany turc, perruqueria, estética, massatge, serveis comercials, sala d'exposicions i altres. Ressalta el fet que únicament en 37 instal·lacions esportives, 1,03% del total de les existents, existeixi centre mèdic, pertanyent-ne 28 a instal·lacions privades.

On es produeix una gran diferència és en els serveis auxiliars de propietat pública i propietat privada. Les 2.667 instal·lacions esportives privades són les propietàries de la majoria dels serveis d'aparcament, bar, restaurant, zona infantil, control d'accessos, serveis comercials, sala d'exposicions, perruqueria, estética, fisioteràpia, massatge, sauna, hidromassatge, bany turc i dutxa ciclònica, en detriment de la propietat pública.

De l'anterior relació de serveis auxiliars el control d'accés resulta fonamental a l'hora de gestionar l'entrada i permanència dels usuaris de la instal·lació esportiva. De les 3.579 instal·lacions de la Comunitat Balear només 1.918 el posseeixen, repartits desigualmente entre la propietat privada, amb el 79,77% i la pública amb els restants.

3.4. Els espais esportius a les Illes Balears.

A l'hora de dissenyar espais esportius s'ha de comptar tant amb l'increment dels usuaris a mig i llarg termini, com amb els canvis que experimenten les tendències de la demanda esportiva d'acord amb la tipologia dels ciutadans i les

ciudadanos y las influencias de otros países. Un ejemplo claro se ve en la influencia de la creciente inmigración sobre el uso y diseño de los espacios deportivos. En las comunidades mas influenciadas por este fenómeno, algunos de los espacios tradicionales no son usados por esta población por lo que se están creando otros nuevos en los que poder acoger la práctica de sus deportes autóctonos.

El Gráfico 3.6 presenta los 8.574 espacios deportivos de la Comunidad Autónoma de Islas Baleares, desagregados en los 7.544 espacios convencionales, los 733 espacios en el Capítulo II en el que fueron analizados en función del tipo de cerramiento, de la superficie que ocupan, del Consejo al que pertenecen y del año en que han sido construidos. Por tanto, ahora solo se comparan entre si las medias de estos espacios por instalación deportiva para los tres Consejos.

influències d'altres països. Un exemple clar es veu en la influència de la creixent immigració sobre l'ús i disseny dels espais esportius. A les comunitats més influenciades per aquest fenomen, alguns dels espais tradicionals no són usats per aquesta població per la qual cosa se n'estan creant altres de nous en els quals poder acollir la pràctica dels seus esports autòctons.

El Gràfic 3.6 presenta els 8.574 espais esportius de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, desagregats en els 7.544 espais convencionals, els 733 espais en el Capítol II en el qual varen ser analitzats en funció del tipus de tancament, de la superfície que ocupen, del Consell al qual pertanyen i de l'any en què han estat construïts. Per tant, ara només es comparen entre sí les mitges d'aquests espais per instal·lació esportiva per als tres Consells.

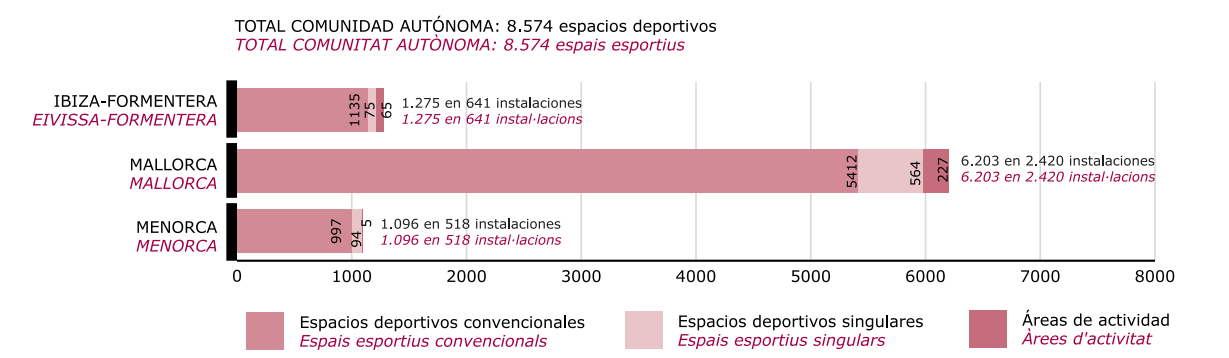

Gráfico 3.6. Los espacios deportivos en las instalaciones deportivas de la Comunidad de las Islas Baleares./
Gràfic 3.6. Els espais esportius a les instal·lacions esportives de la Comunitat de les Illes Balears.

El Consejo de Mallorca posee una media de 2,56 espacios/instalaciones, superior a la de Menorca, con 2,12 espacios/instalación, y a la de Ibiza-Formentera, con 1,99 espacios/instalación. En números absolutos el Consejo de Mallorca vuelve a presentar la mayoría en

El Consell de Mallorca posseeix una mitja de 2,56 espais/instal·lacions, superior a la de Menorca, amb 2,12 espais/instal·lació, i a la d'Eivissa i Formentera, amb 1,99 espais/instal·lació. En nombres absoluts el Consell de Mallorca torna a presentar la majoria en els tres tipus

Tabla 3.V. Los espacios deportivos convencionales, espacios singulares y áreas de actividad en sus diferentes periodos de construcción (Antes del 1975-2005)./Taula 3.V. Els espais esportius convencionals, espais singulars i àrees d'activitat en els seus diferents períodes de construcció (Abans del 1975-2005).

Isla/ Illa	Espacio deportivo/ Tipus espais esportius	Antes de 1975 Abans de 1975	1976-1985	1986-1995	1996-2005
IBIZA-FORMENTERA/ EIVISSA-FORMENTERA					
	Área de actividad/Àrea d'activitat	5	4	6	50
	Espacio Convencional/Espai convencional	185	236	372	342
	Espacio Singular/Espai singular	19	17	20	19
MALLORCA/ MALLORCA					
	Área de actividad/Àrea d'activitat	46	21	29	131
	Espacio Convencional/Espai convencional	864	983	1.825	1.740
	Singular/Singular	119	113	186	146
MENORCA/ MENORCA					
	Área de actividad/Àrea d'activitat	1	1	1	2
	Espacio Convencional/Espai convencional	116	263	333	285
	Espacio Singular/Espai singular	18	13	38	25

los tres tipos de espacios deportivos. Comparando Ibiza-Formentera con Menorca, el primero tiene muchas más áreas de actividad que el segundo, en la proporción 13:1, mientras que este último lo supera en espacios singulares, en una proporción de 1,25:1.

En el Capítulo II se vio la evolución, por periodos temporales, de las 3.579 instalaciones deportivas existentes en la Comunidad Balear en el 2005. Allí se señaló el aumento del número de instalaciones construidas, respecto a las existentes en 1975, en los tres decenios 1976-1985, 1986-1995 y 1996-2005 con 924, 936 y 570 instalaciones nuevas, respectivamente. En la Tabla 3.V se observa un crecimiento mas acentuado de los espacios deportivos, no correlacionado con el de instalaciones.

El número de espacios deportivos pasa de los 1.373, representando el 16,01% del total de espacios actuales, a los 1.651 (19,25%) del decenio 1976-1985, con un máximo de 2.810 (32,77%) en el periodo 1986-1995 y con un ligero descenso a 2.740 (32,95%) en la última década 1996-2005.

El análisis de estos espacios indica que en los tres Consejos existe un crecimiento de sus espacios deportivos desde antes de 1.975 hasta el periodo 1986-1995, mas acusado en este último respecto al 1976-1985, con un 70,20% de incremento, que el experimentado en este decenio con relación a los existentes antes de 1975, que fue de un 20,25%. Sin embargo, los espacios deportivos del decenio 1996-2005 sufren un ligero descenso, del 2,49%, respecto a la década anterior.

La comparación de los datos anteriores confirma que cada vez más se realizan instalaciones deportivas con un número mayor de espacios deportivos. El periodo 1986-1995 es en el que se construyen mas espacios convencionales y espacios singulares, con un total de 2.530 para los primeros y 244 para los segundos, representando el 90,03% y el 8,68%, respectivamente, de los construidos ese decenio. El mayor aumento de las áreas de actividad corresponde al intervalo 1996-2005, que con 183 representan el 6,68% de

d'espais esportius. Comparant Eivissa i Formentera amb Menorca, les primeres tenen moltes més àrees d'activitat que la segona, en la proporció 13:1, mentre que aquest darrer el supera en espais singulares, en una proporció 1,25:1.

En el Capítol II es va veure l'evolució, per períodes temporals, de les 3.579 instal·lacions esportives existents a la Comunitat Balear en el 2005. Allà es va assenyalar l'augment del nombre d'instal·lacions construïdes, respecte a les existents el 1975, en els tres decennis 1976-1985, 1986-1995 i 1996-2005 amb 924, 936 i 570 instal·lacions noves, respectivament. A la Taula 3.V s'observa un creixement més accentuat dels espais esportius, no correlacionat amb el d'instal·lacions.

El nombre d'espais esportius passa dels 1.373, representant el 16,01% del total d'espais actuals, als 1.651 (19,25%) del decenni 1976-1985, amb un màxim de 2.810 (32,77%) en el període 1986-1995 i amb un lleuger descens a 2.740 (32,95%) en l'última dècada 1996-2005.

L'anàlisi d'aquests espais indica que en els tres Consells existeix un creixement dels seus espais esportius des d'abans de 1.975 fins el període 1986-1995, més acusat en aquest darrer respecte al 1976-1985, amb un 70,20% d'increment, que l'experimentat en aquest decenni amb relació als existents abans de 1975, que va ser d'un 20,25%. D'altra banda, els espais esportius del decenni 1996-2005 sofreixen un lleuger descens, del 2,49%, respecte a la dècada anterior.

La comparació de les dades anteriors confirma que cada vegada més es realitzen instal·lacions esportives amb un major nombre d'espais esportius. El període 1986-1995 és en el qual es construeixen més espais convencionals i espais singulares, amb un total de 2.530 per als primers i 244 per als segons, representant el 90,03% i el 8,68% respectivament, dels construïts en aquest decenni. El major augment de les àrees d'activitat correspon a l'interval 1996-2005, que amb 183 representen el 6,68%

Tabla 3.VI. Espacios deportivos de las entidades propietarias deportivas./

Taula 3.VI. Espais esportius de les entitats propietàries esportives.

Isla/ Illa	Tipo de espacio deportivo/ Tipus d'espai esportiu	Tipo Propiedad 1/ Tipus Propietat 1	Tipo Propiedad 2/ Tipus Propietat 2	Tipo Propiedad 3/ Tipus Propietat 3	Antes de 1975/ Abans de 1975	1976-1985	1986-1995	1996-2005
IBIZA-FORMENTERA/ EIVISSA-FORMENTERA								
	Área de actividad/ Àrea d'activitat	Propiedad Privada/ Propietat Privada	Privado deportivos privat esportius	Asociativos (Asociaciones y agrupaciones)/ Associatius (Associacions i agrupacions)	0	1	0	0
				Empresas (Otros)/Empreses (altres)	0	1	3	0
			Privado no deportivos privat no esportius	Sociedades Empresariales/ Societats empresarials	0	0	0	1
				Turísticos/Turístics	2	1	1	5
	Propiedad Pública/ Propietat Pública	Administración Autónoma/ administració Autònoma	Administración General del Estado/ Administració General de l'Estat	Comunidad Autónoma/ Comunitat autònoma	1	0	0	35
				Otros/Altres	2	1	1	0
				Ayuntamiento/Ajuntament	0	0	1	9
	Convencional/ Convencional	Propiedad Privada/ Propietat Privada	Privado deportivos privat esportius	Asociativos (Asociaciones y agrupaciones)/ Associatius (Associacions i agrupacions)	2	1	1	3

Isla/ Illa	Tipo de espacio deportivo/ Tipus d'espai esportiu	Tipo Propiedad 1/ Tipus Propietat 1	Tipo Propiedad 2 Tipus Propietat 2	Tipo Propiedad 3/ Tipus Propietat 3	Antes de 1975/ Abans de 1975	1976-1985	1986-1995	1996-2005			
IBIZA-FORMENTERA/ EIVISSA-FORMENTERA (Cont.)											
			Privado deportivos/ privat esportius	Empresas (Otros)/Empreses (altres)	1	11	16	34			
				Empresas (Sociedades Anónimas Deportivas)/ empreses (societats Anònimes Esportives)	0	2	0	10			
				Empresas (Sociedades empresariales deportivas)/ Empreses (Societats empresarials esportives)	2	1	0	0			
			Privado no deportivos/ privat no esportius	Educativos/Educatius	0	0	0	2			
				Otros/Altres	0	1	0	0			
				Religiosos/Religiosos	4	1	7	2			
				Residenciales/Residencials	22	29	32	13			
				Sociedades Empresariales/ Societats empresarials	2	3	3	1			
				Turísticos/Turístics	144	141	247	178			
		Propiedad Pública/ Propietat Pública	Administración Autónoma/ Administració Autònoma	Comunidad Autónoma/Comunitat autònoma	0	0	2	5			
				Administración General del Estado/ Administració General de l'Estat	Ministerio Defensa/Ministeri de Defensa	3	2	1	0		
					Otros/Altres	1	6	14	4		
			Administración Local/ Administració Local	Ayuntamiento/Ajuntament	0	0	2	2			
				Singular/Singular	Propiedad Privada/ Propietat Privada	Privado deportivos/ privat esportius	Asociativos (Asociaciones y agrupaciones)/ Associatius (Associacions i agrupacions)	0	1	0	1
			Empresas (Otros)/Empreses (altres)				3	1	6	0	
			Empresas (Sociedades empresariales deportivas)/ Empreses (Societats empresarials esportives)				0	1	0	0	
			Privado no deportivos/ privat no esportius		Residenciales/Residencials	0	0	1	0		
					Sociedades Empresariales/ Societats empresarials	0	0	0	1		
	Turísticos/Turístics	15			13	11	14				
	Propiedad Pública/ Propietat Pública	Administración Autónoma/ Administració Autònoma		Comunidad Autónoma/Comunitat autònoma	0	0	0	1			
				Administración General del Estado/ Administració General de l'Estat	Ministerio Defensa/Ministeri de Defensa	1	0	0	0		
		Otros/Altres			0	1	0	0			
		Administración Local/ Administració Local	Ayuntamiento/Ajuntament	0	0	2	2				
			MALLORCA/ MALLORCA								
		Área de actividad/ Àrea d'activitat	Propiedad Privada/ Propietat Privada	Privado deportivos/ privat esportius	Asociativos (Asociaciones y agrupaciones)/ Associatius (Associacions i agrupacions)	0	2	4	0		
	Empresas (Otros)/Empreses (altres)				7	7	7	7			
	Otros/Altres				19	5	1	3			
	Privado no deportivos privat no esportius			Sociedades Empresariales/ Societats empresarials	0	1	0	0			
				Turísticos/Turístics	2	1	12	2			
				Comunidad Autónoma/ Comunitat autònoma	2	0	0	3			
	Propiedad Pública/ Propietat Pública		Administración/Autonómica Administració Autònoma	Comunidad Autónoma/ Comunitat autònoma	2	0	0	3			
				Administración General del Estado/ Administració General de l'Estat	Ministerio Defensa/Ministeri de Defensa	1	3	1	0		
					Otros/Altres	9	1	1	0		
			Administración Local/ Administració Local	Ayuntamiento/Ajuntament	6	1	3	116			
				Convencional/ Convencional	Propiedad Privada/ Propietat Privada	Privado deportivos/ privat esportius	Asociativos (Asociaciones y agrupaciones)/ Associatius (Associacions i agrupacions)	2	14	8	9
							Asociativos (Federaciones deportivas)/ Associatius (Federacions esportives)	1	1	0	2
	Empresas (Otros)/Empreses (altres)	27	53				181	218			

Isla/ Illa	Tipo de espacio deportivo/ Tipus d'espai esportiu	Tipo Propiedad 1/ Tipus Propietat 1	Tipo Propiedad 2 Tipus Propietat 2	Tipo Propiedad 3/ Tipus Propietat 3	Antes de 1975/ Abans de 1975	1976-1985	1986-1995	1996-2005	
MALLORCA/ MALLORCA (Cont.)									
			Privado no deportivos/ privat no esportius	Empresas (Sociedades Anónimas Deportivas)/ Empreses (Societats Anònimes Esportives)	0	0	1	0	
				Empresas (Sociedades empresariales deportivas)/ Empreses (Societats empresarials esportives)	0	14	5	11	
				Educativos/Educatius	9	1	12	10	
				Otros/Altres	12	14	6	12	
				Religiosos/Religiosos	96	64	38	44	
				Residenciales/Residencials	51	129	209	96	
				Sociedades Empresariales/ Societats empresarials	24	26	18	14	
				Turísticos/Turístics	421	344	966	894	
		Propiedad Pública/ Propietat Pública	Administración Autónoma/ Administració Autònoma	Comunidad Autónoma/Comunitat autònoma	21	9	8	22	
			Administración General del Estado/ Administració General de l'Estat	Ministerio Defensa/Ministeri de Defensa	29	23	9	10	
		Administración Local/ Administració Local	Otros/Altres	30	17	21	23		
			Ayuntamiento/Ajuntament	141	274	343	364		
			Otros/Altres	0	0	0	11		
	Singular/Singular		Propiedad Privada/ Propietat Privada	Privado deportivos/ privat esportius	Asociativos (Asociaciones y agrupaciones)/ Associatius (Associacions i agrupacions)	4	2	7	1
					Empresas (Otros)/Empreses (altres)	9	23	31	35
					Empresas (Sociedades Anónimas Deportivas)/ Empreses (Societats Anònimes Esportives)	0	0	4	0
		Empresas (Sociedades empresariales deportivas)/ Empreses (Societats empresarials esportives)			0	2	0	4	
		Privado no deportivos/ Privat no esportius		Educativos/Educatius	1	0	0	1	
				Otros/Altres	4	4	1	0	
				Religiosos/Religiosos	3	2	1	0	
				Residenciales/Residencials	1	1	3	3	
		Propiedad Pública/ Propietat Pública	Administración Autónoma/ Administració Autònoma	Sociedades Empresariales/ Societats empresarials	0	0	1	1	
				Turísticos/Turístics	82	54	109	69	
				Comunidad Autónoma/Comunitat autònoma	4	3	0	0	
				Administración General del Estado/ Administració General de l'Estat	Ministerio Defensa/Ministeri de Defensa	1	2	1	4
			Administración Local/ Administració Local	Otros/Altres	3	3	0	0	
				Ayuntamiento/Ajuntament	7	17	28	28	

MENORCA/ MENORCA								
	Área de actividad/ Àrea d'activitat	Propiedad Pública/ Propietat Pública	Administración Autónoma/ Administració Autònoma	Comunidad Autónoma/Comunitat autònoma	0	1	0	0
			Administración General del Estado/ Administració General de l'Estat	Otros/Altres	0	0	0	1
			Administración Local/ Administració Local	Ayuntamiento/Ajuntament	1	0	1	1
	Convencional/ Convencional	Propiedad Privada/ Propietat Privada	Privado deportivos/ Privat esportius	Asociativos (Asociaciones y agrupaciones)/ Associatius (Associacions i agrupacions)	0	4	0	0
				Asociativos (Clubes)/Associatius (Clubs)	9	4	6	20
				Empresas (Otros)/Empreses (altres)	3	1	12	6
				Empresas (Sociedades empresariales deportivas)/ Empreses (societats empresarials esportives)	0	1	7	2
			Privado no deportivos Privat no esportius	Educativos (Colegios privados concertados)/ Educatius (col.legis privats concertats)	2	2	0	1
				Otros/Altres	2	1	2	0

Islla/ Illa	Tipo de espacio deportivo/ Tipus d'espai esportiu	Tipo Propiedad 1/ Tipus Propietat 1	Tipo Propiedad 2/ Tipus Propietat 2	Tipo Propiedad 3/ Tipus Propietat 3	Antes de 1975/ Abans de 1975	1976-1985	1986-1995	1996-2005
MENORCA/ MENORCA (Cont.)								
				Religiosos/Religiosos	2	6	6	4
				Residenciales//Residencials	7	29	24	32
				Sociedades Empresariales/ Societats empresarials	2	2	5	6
				Turísticos/Turístics	54	156	187	134
				Comunidad Autónoma/Comunitat autònoma	0	5	3	0
				Ministerio Defensa/Ministeri de Defensa	8	4	3	4
				Otros/Altres	1	4	15	7
				Ayuntamiento/Ajuntament	26	44	63	69
				Asociativos (Asociaciones y agrupaciones)/ Associatius (Associacions i agrupacions)	2	0	2	0
				Asociativos (Clubes)/Associatius (Clubs)	0	0	7	0
	Singular/Singular	Propiedad Privada/ Propietat Privada	Privado deportivos privat esportius	Empresas (Otros)/Empreses (altres)	0	3	2	1
				Empresas (Sociedades empresariales deportivas)/ Empreses (Societats empresarials esportives)	0	0	4	1
				Otros/Altres	2	0	1	0
				Turísticos/Turístics	4	7	15	15
				Comunidad Autónoma/Comunitat autònoma	2	0	0	0
				Otros/Altres	1	1	0	1
				Ayuntamiento/Ajuntament	7	2	7	7
				Asociativos (Asociaciones y agrupaciones)/ Associatius (Associacions i agrupacions)	2	0	2	0
				Asociativos (Clubes)/Associatius (Clubs)	0	0	7	0
				Empresas (Otros)/Empreses (altres)	0	3	2	1
				Empresas (Sociedades empresariales deportivas)/ Empreses (Societats empresarials esportives)	0	0	4	1
				Otros/Altres	2	0	1	0
				Turísticos/Turístics	4	7	15	15
				Comunidad Autónoma/Comunitat autònoma	2	0	0	0
				Otros/Altres	1	1	0	1
				Ayuntamiento/Ajuntament	7	2	7	7

los espacios de esa década. Esto indica que el diseño del espacio deportivo está evolucionando hacia una mayor construcción de espacios deportivos singulares y áreas de actividad.

La Tabla 3.VI., resume el total de espacios deportivos de la Comunidad Balear desagregado por tipos de espacios y propiedad de los mismos. Vamos a analizarlos para cada Consejo.

Consejo de Ibiza-Formentera.

Cuenta con 1.135 espacios convencionales de los cuales 832 son de propiedad privada no deportiva, destacando los 710 Turísticos y los 96 Residenciales, 84 son de propiedad privada deportiva, con un máximo de 62 correspondiente a Otras empresas (gimnasios), y 219 de propiedad pública, con una gran mayoría de 181 pertenecientes a los Ayuntamientos, 90 de los cuales son del periodo 1996-2005.

De los 74 espacios singulares de este Consejo 55 son privados no deportivos, prácticamente todos Turísticos, 13 son privados deportivos, de los que 10 corresponden a Otras empresas, y 6 son de propiedad pública, de los cuales los Ayuntamientos poseen 4.

Las 65 áreas de actividad existentes se distribuyen entre las 5 privadas deportivas, 10 privadas no deportivas y 50 de propiedad pública, sobresaliendo las 36 propiedad de la Comunidad Autónoma 35 de las cuales se han construido en la última década.

dels espais d'aqueixa dècada. Això indica que el disseny de l'espai esportiu està evolucionant cap a una major construcció d'espais esportius singulares i àrees d'activitat.

La Taula 3.VI., resumeix el total d'espais esportius de la Comunitat Balear desagregat per tipus d'espais i propietat dels mateixos. Analitzem-los per a cada Consell.

Consell d'Eivissa i Formentera.

Compta amb 1.135 espais convencionals dels quals 832 són de propietat privada no esportiva, destacant els 710 Turístics i els 96 Residencials, 84 són de propietat privada esportiva, amb un màxim de 62 corresponent a Altres empreses (gimnasos), i 219 de propietat pública, amb una gran majoria de 181 pertanyents als Ajuntaments, 90 dels quals són del període 1996-2005.

Dels 74 espais singulars d'aquest Consell, 55 són privats no esportius, pràcticament tots Turístics, 13 són privats esportius, dels quals 10 corresponen a Altres empreses, i 6 són de propietat pública, dels quals els Ajuntaments en posseeixen 4.

Les 65 àrees d'activitat existents es distribueixen entre les 5 privades esportives, 10 privades no esportives i 50 de propietat pública, sobresortint les 36 propietats de la Comunitat Autònoma, 35 de les quals s'han construït en la darrera dècada.

Consejo de Mallorca.

El total de espacios deportivos convencionales de este Consejo es de 5.412 espacios de los cuales 3.510 son de propiedad privada no deportiva, destacando los 2.625 Turísticos, contruidos mayoritariamente a partir de 1986. A gran distancia están los 485 Residenciales y los 242 pertenecientes a Centros Religiosos. Existen 547 espacios privados deportivos de los que, al igual que en el Consejo de Ibiza-Formentera, el máximo corresponde a Otras empresas (Gimnasios) con 479 de ellos. Por último, 1.355 son de propiedad pública, con una gran mayoría de 1.122 (82,80%) pertenecientes a los Ayuntamientos.

De los 564 espacios singulares de este Consejo 341 son privados no deportivos, en los que nuevamente destacan los 314 espacios pertenecientes a complejos Turísticos, contruidos en más de su tercera parte en el decenio 1986-1995. En esta tipología de espacios deportivos singulares se enmarcan los 122 privados deportivos, con escaso peso de las Asociaciones y Agrupaciones y el 80,33% de las titularidades en manos de las Otras empresas (Gimnasios) con una evolución creciente a lo largo de las cuatro décadas. Completan estos espacios los 101 de propiedad pública, de los que los 80 de los Ayuntamientos han ido construyéndose principalmente a partir de 1976.

Las 227 áreas de actividad existentes en el Consejo de Mallorca se reparten entre las 34 privadas deportivas, las 46 privadas no deportivas y las 147 de propiedad pública, de las que 126 son de los Ayuntamientos que han creado el 92,06% de ellas en el último decenio.

Consejo de Menorca.

En lo que se refiere a los 997 espacios deportivos convencionales de este Consejo, 75 corresponden a espacios privados destacando por primera vez los Clubes con 39, 20 de los cuales corresponden a la década 1996-2005. Los espacios privados no deportivos suman un total de 666, de los que 531 son Turísticos y, a gran distancia, se sitúan los 92 pertenecientes a complejos Residenciales. En ambos casos el periodo de mayor construcción corresponde a los años comprendidos entre 1986 y 2005, con un 60,45% para los primeros y un 60,87% para los segundos.

En cuanto a los 94 espacios singulares 44 son privados no deportivos, 22 privados deportivos y 28 de propiedad pública. Lo único a destacar en la construcción de espacios singulares en este Consejo es el hecho de que el 63,83% pertenecen a las últimas décadas.

Las 5 áreas de actividad existentes son de propiedad pública con 3 pertenecientes a la Administración Local (Ayuntamientos), 1 a la Administración General del Estado y 1 a la Administración Autonómica.

Consell de Mallorca.

El total d'espais esportius convencionals d'aquest Consell és de 5.412 espais dels quals 3.510 són de propietat privada no esportiva, destacant els 2.625 Turístics, construïts majoritàriament a partir de 1986. A gran distància estan els 485 Residencials i els 242 pertanyents a Centres Religiosos. Existeixen 547 espais privats esportius dels quals, igual que en el Consell d'Eivissa i Formentera, el màxim correspon a Altres empreses (gimnasos) amb 479. Per acabar, 1.355 són de propietat pública, amb una gran majoria de 1.122 (82,80%) pertanyents als Ajuntaments.

Dels 564 espais singulars d'aquest Consell, 341 són privats no esportius, en els quals novament destaquen els 314 espais pertanyents a complexos Turístics, construïts en més de la seva tercera part en el decenni 1986-1995. En aquesta tipologia d'espais esportius singulars s'emmarquen els 122 privats esportius, amb escàs pes de les Associacions i Agrupacions i el 80,33% de les titularitats en mans d'Altres empreses (gimnasos) amb una evolució creixent al llarg de les quatre dècades. Completen aquests espais els 101 de propietat pública, dels quals els 80 dels Ajuntaments s'han anat construint principalment a partir de 1976.

Les 227 àrees d'activitat existents en el Consell de Mallorca es reparteixen entre les 34 privades esportives, les 46 privades no esportives i les 147 de propietat pública, de les quals 126 són dels Ajuntaments que n'han creat el 92,06% en el darrer decenni.

Consell de Menorca.

Pel que fa als 997 espais esportius convencionals d'aquest Consell, 75 corresponen a espais privats destacant per primera vegada els Clubs amb 39, 20 dels quals corresponen a la dècada 1996-2005. Els espais privats no esportius sumen un total de 666, dels quals 531 són Turístics i, a gran distància, se situen els 92 pertanyents a complexos Residencials. En ambdós casos el període de major construcció correspon als anys compresos entre 1986 i 2005, amb un 60,45% per als primers i un 60,87% per als segons.

Quant als 94 espais singulars, 44 són privats no esportius, 22 privats esportius i 28 de propietat pública. L'única cosa a destacar en la construcció d'espais singulars en aquest Consell és el fet que el 63,83% pertanyen a les dues darreres dècades.

Les 5 àrees d'activitat existents són de propietat pública amb 3 pertanyents a l'Administració Local (Ajuntaments), 1 a l'Administració General de l'Estat i 1 a l'Administració Autonòmica.

4. LOS ESPACIOS CONVENCIONALES Y SUS ESPACIOS COMPLEMENTARIOS EN LA COMUNIDAD AUTÓNOMA BALEAR/*ELS ESPAIS CONVENCIONALS I ELS SEUS ESPAIS COMPLEMENTARIS A LA COMUNITAT AUTÒNOMA BALEAR*

4.1. Puntos clave/*Punts clau.*

4.2. Tipología de espacios convencionales. Manual de Interpretación del Censo Nacional de Instalaciones Deportivas-2005/*Tipologia d'espais convencionals segons el Manual d'Interpretació del Cens Nacional d'Instal·lacions Esportives 2005.*

4.2.1. Pistas/*Pistes.*

4.2.2. Pistas con pared/*Pistes amb paret.*

4.2.3. Campos/*Camps.*

4.2.4. Espacios longitudinales/*Espais longitudinals.*

4.2.5. Vasos de piscina/*Tassons de piscina.*

4.2.6. Salas/*Sales.*

4.3. El pavimento en los espacios deportivos convencionales/*El paviment en els espais esportius convencionals.*

4.4. Los espacios convencionales y sus espacios complementarios. Tendencias actuales en las Islas Baleares/*Els espais convencionals i els seus espais complementaris. Tendències actuals a les Illes Balears.*

4.5. Tipos de instalaciones deportivas con espacios convencionales en las Islas Baleares/*Tipus d'instal·lacions esportives amb espais convencionals a les Illes Balears.*

04

4.1. Puntos clave.

8.574 espacios convencionales.
2.653 pistas.
219 pistas con pared.
265 campos.
36 espacios longitudinales.
3.425 vasos de piscina.
946 salas.

Espacio abierto y recinto cerrado.

Espacio abierto es un espacio deportivo que no dispone de cubierta o cuya cubierta es estacional. Recinto cerrado es un espacio deportivo con cerramiento perimetral.

Pistas.

Son espacios deportivos de forma rectangular definidos por el pavimento y delimitación perimetral. Normalmente incorporan los elementos y marcajes de las actividades que se pueden desarrollar en los mismos. Las pistas polideportivas en recintos cerrados se denominan pabellones.

Pistas con pared.

Espacios como las pistas pero que disponen de una o varias paredes que se utilizan para el desarrollo de la actividad.

Campos.

Espacios deportivos de forma rectangular definidos por el pavimento o valla perimetral que normalmente incorporan los marcajes de las actividades que se pueden desarrollar en el mismo. La superficie de los campos normalmente supera los 1.500 m².

Espacios longitudinales.

Espacios deportivos que se caracterizan porque la actividad se desarrolla siguiendo un recorrido, por ello la longitud es determinante y predomina sobre el ancho.

Vasos de piscina.

Espacios deportivos que se caracterizan porque la actividad se desarrolla en el medio acuático. Los vasos en un recinto cerrado se denominan piscinas cubiertas.

Salas.

Espacios deportivos donde se desarrollan actividades en recinto cerrado que no tienen los requerimientos dimensionales de las pistas.

4.1. Punts clau.

8.574 espais convencionals.
2.653 pistes.
219 pistes amb paret.
256 camps.
36 espais longitudinals.
3.425 tassons de piscina.
946 sales.

Espai obert i recinte tancat.

Espai obert és un espai esportiu que no disposa de coberta o la coberta del qual és estacional. Recinte tancat és un espai esportiu amb tancament perimetral.

Pistes.

Són espais esportius de forma rectangular definits pel paviment i delimitació perimetral. Normalment incorporen els elements i marcatges de les activitats que s'hi poden desenvolupar. Les pistes poliesportives en recintes tancats s'anomenen pavellons.

Pistes amb paret.

Espais com les pistes però que disposen d'una o diverses parets que s'utilitzen per al desenvolupament de l'activitat.

Camps.

Espais esportius de forma rectangular definits pel paviment o barrat perimetral que normalment incorporen els marcatges de les activitats que s'hi poden desenvolupar. La superfície dels camps normalment supera els 1.500 m².

Espais longitudinals.

Espais esportius que es caracteritzen perquè l'activitat es desenvolupa seguint un recorregut, per això la longitud és determinant i predomina sobre l'amplada.

Tassons de piscina.

Espais esportius que es caracteritzen perquè l'activitat es desenvolupa en el medi aquàtic. Els tassons en un recinte tancat s'anomenen piscines cobertes.

Sales.

Espais esportius on es desenvolupen activitats en recinte tancat que no tenen els requeriments dimensionals de les pistes.

4.2. Tipología de espacios convencionales. Manual de Interpretación del Censo Nacional de Instalaciones Deportivas-2005.

En el capítulo anterior se puede observar que la mayoría de los espacios deportivos existentes son convencionales. En la Comunidad de las Islas Baleares, se han censado un total de 8.574 espacios deportivos, de los cuales 7.544 son convencionales englobados estos en diferentes tipologías según el Manual de Interpretación del Censo Nacional de Instalaciones Deportivas-2005.

De este total, la gran mayoría de espacios deportivos convencionales corresponde a vasos de piscina (3.425), seguido de pistas (2.653), salas (946), pistas con pared (219), campos (265) y, por último, espacios longitudinales (36).

Tabla 4.I Tipología de espacios deportivos convencionales y número por islas./

Taula 4.I. Tipologia d'espais esportius convencionals i nombre per illes.

Isla/ Illa	Espacios deportivos (totales)/ Espais esportius (totales)	Pistas/ Pistes	Pistas con pared/ Pistes amb paret	Campos/ Camps	Espacios longitudinales/ Espais longitudinals	Vasos de piscina/ Tassons de piscina	Salas/ Sales
IBIZA- FORMENTERA/ EIVISSA- FORMENTERA	1.275	315	17	28	11	627	137
MALLORCA/ MALLORCA	6.203	2.031	160	189	23	2.304	705
MENORCA/ MENORCA	1.096	307	42	48	2	494	104
Total/Total	8.574	2.653	219	265	36	3.425	946

Los datos de la Tabla 4.I indican que existen grandes diferencias en cuanto al número de espacios deportivos, en función de la tipología de los espacios y de los diferentes Consejos Baleares.

Encabezando el número de espacios deportivos convencionales se sitúa el Consejo de Mallorca con 5.412 (a quien corresponde el 71,74% del total), seguido por el de Ibiza - Formentera con 1.135 (15,047%) y en tercer lugar Menorca, con los 997 espacios restantes (13,22%).

Al pormenorizar por Consejos destaca que los máximos porcentajes de todas las tipologías analizadas corresponden a Mallorca. Así el 67,27% de los vasos de piscina existentes en el 2005 se encuentra en Mallorca, seguido a gran distancia por Ibiza-Formentera con el 18,30%. En el análisis de las pistas vuelve a destacar Mallorca con las 2.031 que se encuentran en su Consejo, representando el 76,55% del total, repartándose el resto casi a partes iguales entre los otros dos Consejos.

En cuanto a la tipología de campos, también el Consejo de Mallorca es el mayoritario con 189, lo que representa el 71,32% de los existentes, mientras que en el otro extremo se sitúa el Consejo de Ibiza-Formentera con tan sólo 28 de ellos y, entre ellos, el de Menorca con 48 espacios de este tipo.

Si se analiza la tipología de pistas con pared, en Mallorca existen 160 lo que equivale al 73,05%, frente al 7,76% en

4.2. Tipologia d'espais convencionals. Manual d'Interpretació del Cens Nacional d'Instal·lacions Esportives 2005.

En el capítol anterior es pot observar que la majoria dels espais esportius existents són convencionals. A la Comunitat de les Illes Balears, s'han censat un total de 8.574 espais esportius, dels quals 7.544 són convencionals englobats aquests en diferents tipologies segons el Manual d'Interpretació del Cens Nacional d'Instal·lacions Esportives 2005.

D'aquest total, la majoria d'espais esportius convencionals correspon a tassons de piscina (3.425), seguit de pistes (2.653), sales (946), pistes amb paret (219), camps (265) i, per acabar, espais longitudinals (36).

Les dades de la Taula 4.I indiquen que existeixen grans diferències quant al nombre d'espais esportius, en funció de la tipologia dels espais i dels diferents Consells de les Illes.

Encapçalant el nombre d'espais esportius convencionals se situa el Consell de Mallorca amb 5.412 (a qui correspon el 71,74% del total), seguit pel d'Eivissa i Formentera amb 1.135 (15,047%) i en tercer lloc, Menorca, amb els 997 espais restants (13,22%).

En detallar per Consells, destaca que els màxims percentatges de totes les tipologies analitzades corresponguin a Mallorca. Així el 67,27% dels tassons de piscina existents en el 2005 es troba a Mallorca, seguit a gran distància per Eivissa i Formentera amb el 18,30%. En l'anàlisi de les pistes torna destacar Mallorca amb les 2.031 que es troben en el seu Consell, representant el 76,55% del total, repartint-se la resta quasi a parts iguals entre els altres dos Consells.

Quant a la tipologia de camps, també el Consell de Mallorca és el majoritari amb 189, cosa que representa el 71,32% dels existents, mentre que a l'altre extrem se situa el Consell d'Eivissa i Formentera amb tan sols 28 i, entre ells, el de Menorca amb 48 espais d'aquest tipus.

Si s'analitza la tipologia de pistes amb paret, a Mallorca n'existeixen 160 cosa que equival al 73,05%, davant del 7,76% en

Ibiza-Formentera con tan sólo 17. Algo semejante ocurre con los espacios longitudinales y con las Salas ya que ambos espacios deportivos se encuentran en un 63,88% y un 74,52%, respectivamente, ubicados en Mallorca, ocupando el segundo lugar Ibiza-Formentera con tasas del 30,51% y del 14,48%.

De un total de 997 espacios deportivos censados en el Consejo de Menorca, tan sólo 2 se refieren a estos espacios longitudinales, mientras que en el Consejo de Ibiza-Formentera con 1.135 espacios convencionales, el número de estos espacios aumenta a 11. Son sin duda en los tres Consejos los espacios deportivos minoritarios.

Si comparamos los Consejos de Ibiza-Formentera y el de Menorca, en pistas con pared y campos destaca este último con un número elevado de ambos espacios, 42 y 48 respectivamente, frente a los 17 y 28 censados en el primero. Sin embargo cuando se trata de los espacios longitudinales, vasos de piscina o salas, existen mayores porcentajes de ellos en Ibiza-Formentera, con 30,55%, 18,27% y 14,48%, respectivamente, que en el Consejo de Menorca con 5,55%, 14,42% y 10,99%.

Por último, hay que destacar la distribución tan elevada de los vasos de piscina, aproximadamente el 40%, frente al resto de espacios deportivos cuyo número global resulta bastante elevado en los tres Consejos. Sobresale el de Mallorca con 2.304 de los 3.425 censados, le sigue Ibiza-Formentera con 627 y los 494 de Menorca.

Seguidamente se analiza la distribución de la situación de las diferentes tipologías de instalaciones en la Comunidad de las Islas Baleares.

4.2.1. Pistas.

Se establecen 8 diferentes tipologías de pistas clasificados en el Manual de Interpretación del Censo Nacional de Instalaciones Deportivas-2005. Las pistas polideportivas (1, 2 y 3) están representadas por los 2.653 espacios correspondientes, constituyendo éstas el 35,16% del total de espacios de la Comunidad Balear y el 4,39% del total de 60.396 espacios deportivos referidos a pistas censados en el conjunto todas las Comunidades Autónomas.

Las pistas tienen una limitación de superficie, normalmente hasta 1.500 m², donde se pueden practicar varios deportes. También existe la clasificación en pistas especializadas y otras pistas, que se refieren a la práctica de un deporte específico.

En la Tabla 4.II destaca el alto número de pistas de tenis y pistas de petanca, con 915 y 290, respectivamente. El mínimo valor corresponde a la pista de hielo de la que sólo existe una en las Islas Baleares.

Si se analiza el tipo de cerramiento de las pistas de la Comunidad Balear se observa una gran diferencia entre las de tipo abierto y cerrado. De las 2.653 pistas censadas, 105 corresponden a recinto cerrado (3,95%) mientras que las 2.548 restantes son de espacio abierto, lo que supone un

a Eivissa i Formentera amb només 17. Una cosa semblant passa amb els espais longitudinals i amb les Sales ja que ambdós espais esportius es troben en un 63,88% i un 74,52%, respectivament, ubicats a Mallorca, ocupant el segon lloc Eivissa i Formentera amb tasses del 30,51% i del 14,48%.

D'un total de 997 espais esportius censats en el Consell de Menorca, només 2 es refereixen a aquests espais longitudinals, mentre que en el Consell d'Eivissa i Formentera amb 1.135 espais convencionals, el nombre d'aquests espais augmenta a 11. Són, sens dubte, en els tres Consells els espais esportius minoritaris.

Si comparem els Consells d'Eivissa i Formentera i el de Menorca, en pistes amb paret i camps destaca aquest darrer amb un nombre elevat d'ambdós espais, 42 i 48 respectivament, davant els 17 i 28 censats en el primer. D'altra banda quan es tracta dels espais longitudinals, tassons de piscina o sales, existeixen majors percentatges a Eivissa i Formentera, amb 30,55%, 18,27% i 14,48%, respectivament, que en el Consell de Menorca amb 5,55%, 14,42% i 10,99%.

Per acabar, s'ha de destacar la distribució tan elevada dels tassons de piscina, aproximadament el 40%, davant la resta d'espais esportius el nombre global dels quals resulta bastant elevat en els tres Consells. Sobresurt el de Mallorca amb 2.304 dels 3.425 censats, li segueix Eivissa i Formentera amb 627 i els 494 de Menorca.

Seguidament s'analitza la distribució de la situació de les diferents tipologies d'instal·lacions a la Comunitat de les Illes Balears.

4.2.1. Pistes.

S'estableixen 8 tipologies diferents de pistes classificades en el Manual d'Interpretació del Cens Nacional d'Instal·lacions Esportives 2005. Les pistes poliesportives (1, 2 i 3) estan representades pels 2.653 espais corresponents, constituint aquestes el 35,16% del total d'espais de la Comunitat Balear i el 4,39% del total de 60.396 espais esportius referits a pistes censats en el conjunt de totes les Comunitats Autònomes.

Les pistes tenen una limitació de superfície, normalment fins a 1.500 m², on es poden practicar diversos esports. També existeix la classificació a pistes especialitzades i altres pistes, que es refereixen a la pràctica d'un esport específic.

A la Taula 4.II destaca l'alt nombre de pistes de tennis i pistes de petanca, amb 915 i 290, respectivament. El mínim valor correspon a la pista de gel que només n'hi ha una a les Illes Balears.

Si s'analitza el tipus de tancament de les pistes de la Comunitat Balear s'observa una gran diferència entre les de tipus obert i tancat. De les 2.653 pistes censades, 105 corresponen a recinte tancat (3,95%) mentre que les 2.548 restants són d'espai obert, cosa que suposa un

Tabla 4.II Clasificación de tipologías, número de pistas./

Taula 4.II. Classificació de tipologies, nombre de pistes.

Tipo de Espacio/ Tipus d'espai	Pistas/ Pistes	Tipo de Instalación Espacio abierto/ Tipus d'instal·lació Espai obert	Tipo de Instalación Recinto cerrado/ Tipus d'instal·lació Recinte tancat
Otras pistas (mínimo de 400 m ²)/ Altres pistes (mínim de 400 m ²)	105	POL	PAB
Otras pistas pequeñas (máximo de 400 m ²)/ Altres pistes petites (màxim de 400 m ²)	374	PEQ	PEQ
Pista de hielo/ Pista de gel	1	CON	CON
Pista de petanca/ Pista de petanca	290	PET	PET
Pista de tenis/ Pista de tennis	915	TEN	TEN
Pista polideportiva 1 (entre 400 y 800 m ²) Pista poliesportiva 1 (entre 400 i 800 m ²)	633	POL	PAB
Pista polideportiva 2 (entre 800 y 1000 m ²) Pista poliesportiva 2 (entre 800 i 1000 m ²)	181	POL	PAB
Pista polideportiva 3 (mínimo de 1000 m ²) Pista poliesportiva 3 (mínim i 1000 m ²)	154	POL	PAB

96,05% del total. El clima debe ser un factor a tener en cuenta a la hora de construir una pista abierta en la Comunidad Balear.

En cuanto al tipo de pavimento utilizado en las pistas anteriormente citadas, mas adelante se podrá observar en la Tabla 4.IX, el gran contraste que existe en su uso según el tipo de cerramiento y el tipo de espacio deportivo. De recinto cerrado hay 58 pistas donde predomina el pavimento sintético (pavimentos con proceso industrial de fabricación, PVC, caucho, poliuretano, linóleo, látex, etc.), lo que significa que este material se halla en el 55,24% de las mismas. Como segunda opción para pavimentar las pistas en recintos cerrados, con un 21,90%, están los hormigones y aglomerados y en menor proporción la madera, con un 13,33%. En los espacios abiertos se usan los pavimentos rígidos como hormigones y aglomerados en 1.607 pistas, lo que representa un 63,07%. En segundo lugar aparecen los pavimentos naturales, en un 29,71 % de los casos, mientras que el uso de la hierba artificial se restringe a 121 pistas, con un porcentaje del 4,75%.

Diferentes investigaciones plantean que el pavimento deportivo es el elemento en el que no hay que escatimar inversiones. Esto está en contradicción con el abundante uso de los pavimentos rígidos como el hormigón en los espacios abiertos.

4.2.2. Pistas con pared.

De las 219 pistas con pared existentes en el 2005, un total de 151 son de espacio abierto, 68,95%, mientras que las restantes 68 (31,05%) son de recinto cerrado.

La Tabla 4.III se refiere a la tipología de las pistas con pared en las Islas Baleares. Destacan las 94 pistas de squash, equivalentes al 42,92% de las existentes, seguidas por las 81 pistas de padel, 36,98%, y a gran distancia las 16 de frontón y las 15 de "otras pequeñas pistas con pared".

96,05% del total. El clima deu ser un factor a tenir en compte a l'hora de construir una pista oberta a la Comunitat Balear.

Quant al tipus de paviment utilitzat a les pistes anteriorment esmentades, més endavant es podrà observar a la Taula 4.IX, el gran contrast que existeix en el seu ús segons el tipus de tancament i el tipus d'espai esportiu. De recinte tancat hi ha 58 pistes on predomina el paviment sintètic (paviments amb procés industrial de fabricació, PVC, cautxú, poliuretà, linòleum, làtex, etc.), cosa que significa que aquest material es troba en el 55,24%. Com a segona opció per pavimentar les pistes en recintes tancats, amb un 21,90%, estan els formigons i aglomerats i en menor proporció la fusta, amb un 13,33%. En els espais oberts s'usen els paviments rígids com formigons i aglomerats en 1.607 pistes, cosa que representa un 63,07%. En segon lloc apareixen els paviments naturals, en un 29,71% dels casos, mentre que l'ús d'herba artificial es restringeix a 121 pistes, amb un percentatge del 4,75%.

Diferents investigacions plantegen que el paviment esportiu és l'element en el qual no s'han d'escatimar inversions. Això està en contradicció amb l'abundant ús dels paviments rígids com el formigó en els espais oberts.

4.2.2. Pistes amb paret.

De les 219 pistes amb paret existents en el 2005, un total de 151 són d'espai obert, 68,95%, mentre que les restants 68 (31,05%) són de recinte tancat.

La Taula 4.III es refereix a la tipologia de les pistes amb paret a les Illes Balears. Destaquen les 94 pistes d'squash, equivalents al 42,92% de les existents, seguides per les 81 pistes de pàdel, 36,98%, i a gran distància les 16 de frontó i les 15 d'"altres petites pistes amb paret".

Tabla 4.III. Clasificación de tipologías, número de pistas con pared./

Tàula 4.III. . Classificació de tipologies, nombre de pistes amb paret.

Tipo de Espacio/ Tipus d'espai	Pistas con pared/ Pistes amb paret	Tipo de Instalación Espacio abierto/ Tipus d'instal·lació Espai obert	Tipo de Instalación Recinto cerrado/ Tipus d'instal·lació Recinte tancat
Frontón/Frontó	16	FRO	PAF
Otras pistas con pared(mínimo de 400 m²) Altres pistes amb paret (mínim de 400 m²)	9	FRO	PAF
Otras pistas pequeñas con pared (máximo de 400 m²) Altres pistes petites amb paret (máxim de 400 m²)	15	PEQ	PEQ
Padel/Pàdel	81	PAD	PAD
Pista polideportiva con frontón 1/ Pista poliesportiva amb frontó 1	13	FRO	PAF
Pista polideportiva con frontón 2/ Pista poliesportiva amb frontó 2	1	FRO	PAF
Squash/Squash	94	SQU	SQU

Actualmente, la modalidad deportiva de pádel ha hecho que aumente notablemente la construcción de esta tipología de espacio deportivo convencional. La razón de este aumento puede radicar en el gran auge que a nivel nacional ha tenido este deporte debido principalmente a la gran facilidad de su aprendizaje y la alta motivación que produce su juego.

4.2.3. Campos.

Existe un total de 265 campos en la Comunidad Balear, de los cuáles sólo 2 de ellos son de recinto cerrado y los 263 restantes de espacio abierto.

Si nos atenemos a su tipología se observa que de ellos 157 son campos de fútbol-11, los cuales son mayoría al representar el 59,25% del total. Hay además campos de fútbol-7, con un porcentaje del 10,57%. Si se considera el total de campos utilizados para la práctica del deporte del fútbol en la Comunidad Balear, el porcentaje aumenta hasta casi un 70%, demostrando que es la tipología de espacio deportivo mas construido en la región. El rugby y el jockey solo cuentan con 1 pista cada uno en esta Comunidad Autónoma.

Tabla 4.IV. Clasificación de tipologías, número de campos./

Tàula 4.IV. Classificació de tipologies, nombre de camps.

Tipo de Espacio/ Tipus d'espai	Campos/ Camps	Tipo de Instalación Espacio abierto/ Tipus d'instal·lació Espai obert	Tipo de Instalación Recinto cerrado/ Tipus d'instal·lació Recinte tancat
Campo de fútbol/Camp de futbol	157	FUT	FUT
Campo de fútbol-7/Camp de futbol-7	28	FUT	FUT
Campo de hockey/Camp d'hoquei	1	CAM	CAM
Campo de rugby/Camp de rugbi	1	CAM	CAM
Campo polideportivo 1/Camp poliesportiu 1	30	CAM	CAM
Campo polideportivo 2/Camp poliesportiu 2	10	CAM	CAM
Campo polideportivo 3/Camp poliesportiu 3	1	CAM	CAM
Otros campos (mínimo 2000 m²)/ Altres camps (mínim 2000 m²)	14	CAM	CAM
Otros campos pequeños (máximo 2000 m²)/ Altres camps petits (máxim 2000 m²)	21	PEQ	PEQ
Zona de lanzamiento de atletismo/ Zona de llançament d'atletisme	2	CON	CON

Actualment, la modalitat esportiva de pàdel ha fet que augmenti notablement la construcció d'aquesta tipologia d'espai esportiu convencional. La raó d'aquest augment pot radicar en el gran auge que a nivell nacional ha tengut aquest esport degut principalment a la gran facilitat del seu aprenentatge i l'alta motivació que produeix el seu joc.

4.2.3. Camps.

Existeix un total de 265 camps a la Comunitat Balear, dels quals només 2 són de recinte tancat i els 263 restants d'espai obert.

Si ens atenem a la seva tipologia s'observa que d'ells, 157 són camps de futbol-11, els quals són majoria representant el 59,25% del total. A més hi ha camps de futbol-7, amb un percentatge del 10,57%. Si es considera el total de camps utilitzats per a la pràctica de l'esport del futbol a la Comunitat Balear, el percentatge augmenta fins a quasi un 70%, demostrant que és la tipologia d'espai esportiu més construït a la regió. El rugbi i l'hoquei només compten amb 1 pista cada un en aquesta Comunitat Autònoma.

De este total de campos de fútbol, en la tabla 4.IV se verá que la mayoría de ellos, 156, dispone de pavimento natural (58,86%) y sólo 76 tienen hierba artificial (28,67%), existiendo 30 que tienen hormigón y aglomerado en su superficie. Debido a la gran diferencia existente entre la gestión de un espacio deportivo con pavimento de hierba artificial y otro de hierba natural (ceniza, tierra, hierba natural, etc...), la tendencia futura será la utilización de la primera, sobre todo la de 4ª generación. Además, este tipo de hierba artificial tiende a sustituir a los campos de pavimento natural, no sólo debido a los grandes beneficios de sostenibilidad ambiental sino a la facilidad que proporciona a la hora de realizar sus labores de gestión (rentabilidad-uso).

4.2.4. Espacios longitudinales.

Según la Tabla 4.V del total de tipologías de espacios deportivos longitudinales existentes, el 75% representa a las pistas de atletismo de diferentes longitudes. Se observa que de los 27 espacios deportivos correspondientes a las pistas de atletismo con diferentes medidas, solo 13 de ellas pueden ser utilizadas para competición (400 m), lo que representa menos de la mitad del total.

D'aquest total de camps de futbol, a la taula 4.IV es veurà que la majoria d'ells, 156, disposa de paviment natural (58,86%) i només 76 tenen herba artificial (28,67%), existint-ne 30 que tenen formigó i aglomerat en la seva superfície. A causa de la gran diferència existent entre la gestió d'un espai esportiu amb paviment d'herba artificial i un altre d'herba natural (cendra, terra, herba natural, etc...), la tendència futura serà la utilització de la primera, sobretot la de 4ª generació. A més, aquest tipus d'herba artificial tendeix a substituir els camps de paviment natural, no solament a causa dels grans beneficis de sostenibilitat ambiental sinó a la facilitat que proporciona a l'hora de realitzar les seves tasques de gestió (rendibilitat- ús).

4.2.4. Espais longitudinals.

Segons la Taula 4.V, del total de tipologies d'espais esportius longitudinals existents, el 75% representa a les pistes d'atletisme de diferents longituds. S'observa que dels 27 espais esportius corresponents a les pistes d'atletisme amb diferents mides, només 13 poden ser utilitzades per a la competició (400 m), cosa que representa menys de la meitat del total.

Tabla 4.V. Clasificación de tipologías, número de espacios longitudinales./

Taula 4.V. Classificació de tipologies, nombre d'espais longitudinals.

Tipo de Espacio/ Tipus d'espai	Espacios longitudinales/ Espais longitudinals	Tipo de Instalación Espacio abierto/ Tipus d'instal·lació Espai obert	Tipo de Instalación Recinto cerrado/ Tipus d'instal·lació Recinte tancat
Otras pistas de atletismo/Altres pistes d'atletisme	2	CON	CON
Pista de atletismo de 200 m. Pista de carreras de 200 m de cuerda/ Pista d'atletisme de 200 m. Pista de carreres de 200 m de corda	11	ATL	ATL
Pista de atletismo de 300 m. Pista de carreras de 300 m de cuerda Pista d'atletisme de 300 m. Pista de carreres de 300 m de corda	1	ATL	ATL
Pista de atletismo de 400 m. Pista de carreras de 400 m de cuerda Pista d'atletisme de 400 m. Pista de carreres de 400 m de corda	13	ATL	ATL
Recta carreras de atletismo/Recta carreres d'atletisme	5	CON	CON
Recta de saltos/Recta de salts	2	CON	CON
Velódromo/Velòdrom	1	VEL	VEL
Zona de salto de altura/Zona de salt d'altura	1	CON	CON

En este apartado destaca la existencia de 1 velódromo en la Comunidad de Islas Baleares de los 31 que existen censados a nivel nacional, con una tendencia a ir desapareciendo en las restantes Comunidades Autónomas, no sólo por el cambio de modalidades deportivas sino por los distintos intereses de su afición. Este espacio deportivo convencional tiende a ser remodelado debido a su escasa utilización actual.

4.2.5. Vasos de piscina.

La última década ha supuesto para el mundo del agua urbana distintas transformaciones que han llevado a su mejor aprovechamiento, destacando la optimización de las piscinas y, muy particularmente, la de las piscinas cubiertas. También ha habido transformación en su uso, pasan-

En aquest apartat destaca l'existència d'1 velòdrom a la Comunitat de les Illes Balears dels 31 que existeixen censats a nivell nacional, amb una tendència a anar desapareixent a les restants Comunitats Autònomes, no solament pel canvi de modalitats esportives sinó pels distints interessos de la seva afecció. Aquest espai esportiu convencional tendeix a ser remodelat a causa de la seva escassa utilització actual.

4.2.5. Tassons de piscina.

La darrera dècada ha suposat per al món de l'aigua urbana diferents transformacions que han dut al seu millor aprofitament, destacant l'optimització de les piscines i, molt particularment, la de les piscines cobertes. També hi ha hagut transformació en el seu ús, passant d'una visió

do de una visión casi exclusiva de tipo recreativo y de ocio de la piscina a una utilización con un carácter didáctico, terapéutico y deportivo, además del tradicional. Esta transformación ha supuesto una considerable optimización de

quasi exclusiva de tipus recreatiu i d'oci de la piscina a una utilització amb un caràcter didàctic, terapèutic i esportiu, a més del tradicional. Aquesta transformació ha suposat una considerable optimització de les

Tabla 4.VI. Clasificación de tipologías, número de vasos de piscina./

Taula 4.VI. Classificació de tipologies, nombre de tassons de piscina.

Tipo de Espacio/ Tipus d'espai	Vasos de Piscina/ Tassons de Piscina	Tipo de Instalación Espacio abierto/ Tipus d'instal·lació Espai obert	Tipo de Instalación Recinto cerrado/ Tipus d'instal·lació Recinte tancat
Otros vasos (mínimo 50 m ²)/Altres tassons (mínim 50 m ²)	53	PAL	PCU
Otros vasos pequeños (máximo 50 m ²)/ Altres tassons petits (màxim 50 m ²)	811	PEQ	PEQ
Vaso de chapoteo/Tassó de clapoteig	65	PAL	PCU
Vaso de enseñanza/Tassó d'ensenyança	60	PAL	PCU
Vaso de saltos (con trampolín o palanca de saltos)/ Tassó de salts (amb trampolí o palanca de salts)	1	PAL	PCU
Vaso deportivo de 25 m/Tassó esportiu de 25 m	99	PAL	PCU
Vaso deportivo de 33 m/Tassó esportiu de 33 m	2	PAL	PCU
Vaso deportivo de 50 m/Tassó esportiu de 50 m	11	PAL	PCU
Vaso hidromasaje/Tassó hidromassaje	1	PEQ	PEQ
Vaso recreativo/Tassó recreatiu	2.322	PAL	PCU

las instalaciones deportivas, siendo en la mayoría de los casos de un aprovechamiento y uso del 100%.

De los 3.425 vasos de piscina existentes en la Comunidad Balear, 3.121 son al aire libre y 304 son vasos cubiertos.

La superficie de lámina de agua de los vasos de piscinas es de 513.240 m², de los que 480.920 m² pertenecen a superficies de espacios abiertos, correspondiendo de esta manera un total de 0,49 m² por habitante de las Islas Baleares. Si hablamos de los restantes 32.320 m² para las superficies de lámina de agua de recinto cerrado, la anterior relación descende a 0,03 m² por habitante.

La construcción de vasos de piscina de cerramiento de recinto cerrado ha ido en aumento estos últimos años en la Comunidad Autónoma de las Islas Baleares. El estudio y conocimiento de la superficie de lámina de agua por habitante facilitará no sólo la optimización de la futura planificación sino que también ayudará a incrementar la práctica deportiva en el medio acuático.

El análisis global nos indica que el 91,12% de los vasos de

instal·lacions esportives, essent en la majoria dels casos d'un aprofitament i ús del 100%.

Dels 3.425 tassons de piscina existents a la Comunitat Balear, 3.121 són a l'aire lliure i 304 són tassons cobertes.

La superfície de làmina d'aigua dels tassons de piscines és de 513.240 m², dels quals 480.920 m² pertanyen a superfícies d'espais oberts, corresponent d'aquesta manera un total de 0,49m² per habitant de les Illes Balears. Si parlem dels restants 32.320 m² per a les superfícies de làmina d'aigua de recinte tancat, l'anterior relació descendeix a 0,03 m² per habitant.

La construcció de tassons de piscina de tancament de recinte tancat ha anat en augment aquests darrers anys a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears. L'estudi i coneixement de la superfície de làmina d'aigua per habitant facilitarà no només l'optimització de la futura planificació sinó que també ajudarà a incrementar la pràctica esportiva en el medi aquàtic.

L'anàlisi global ens indica que el 91,12% dels tassons de

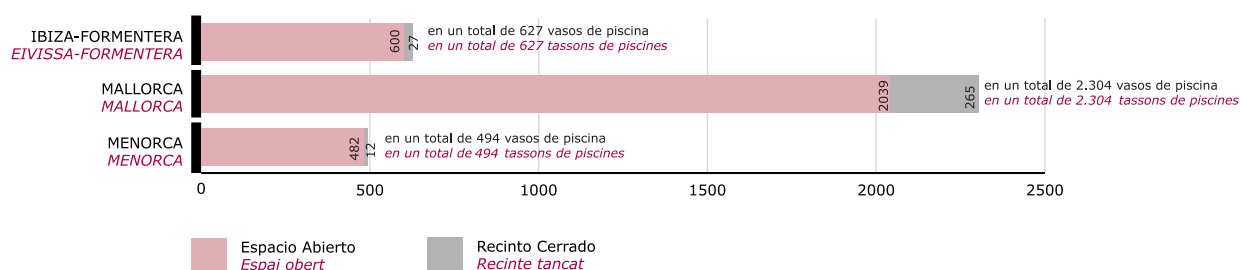

Gráfico 4.1. Espacio abierto y recinto cerrado en vasos de piscinas en los Consejos de las Islas Baleares./
Gràfic 4.1. Espai obert i recinte tancat en tassons de piscines en els Consells de les Illes Balears

piscina construidos en la Comunidad Autónoma están en espacios abiertos, mientras que sólo el restante 8,88% se encuentra en recintos cerrados.

Vasos de piscina de recinto cerrado.

Las piscinas cubiertas son los espacios deportivos más significativos dentro de los parámetros de construcción y de su mantenimiento posterior. Por ello, es importante que antes de su creación se planifique en función de sus parámetros de uso, de la profundidad y del mantenimiento que se prevé necesario, todo ello con el objetivo de lograr una óptima gestión económica y social.

En este apartado los datos recogidos son de 21 vasos de piscina de cerramiento de recinto cerrado, correspondientes a la tipología de vasos de 50, 33 y 25 metros. Este estudio confirma una media de profundidad máxima de 4,90 m y mínima de 1,01 m en los vasos de la Comunidad Balear.

Otro dato significativo son los m² de lámina de agua cubierta correspondiente a cada vaso, alcanzando el valor medio de 482,39 m² por municipio. Esta media hace 20 años era inexistente, lo que supone un gran avance y una tendencia cada vez mayor a la normalización y utilización de este parámetro cuando se habla de este tipo de instalación deportiva.

En cuanto al pavimento de las playas, el material cerámico resulta el más adecuado ya que es completamente antideslizante y cuenta con las correspondientes pendientes, de acuerdo con la normativa NIDE, para que el agua que fluya por las playas de las piscinas no se acumule en forma de charcos, evitando así las correspondientes infecciones y accidentes que se puedan producir.

Referente al tipo de rebosadero, la Tabla 4.VII indica que de los 304 vasos cubiertos destaca el puntual en pared (skimmers) con un 71,71%, seguido por el 23,36% del desbordante (tipo finlandés, wisbadem, Munich, etc.). Aún existen

Tabla 4.VII. Tipos de rebosaderos en los vasos de piscinas cubiertas en las Islas Baleares./

Taula 4.VII. Tipus de sobreexidors en els tassons de piscines cobertes a les Illes Balears.

Tipo de Rebosadero/Tipus de Vessant (sobreeixidor)	Rebosaderos/Vessants	Vasos de piscina/Tassons de piscina	Porcentaje/Percentatge
Desbordante (tipo finlandés, wisbadem, munich,...)/ Desbordant (tipus finlandès, wisbadem, munich,...)	71	304	23,36
Lineal en pared (garganta)/Lineal en paret (gargamella)	8	304	2,63
No tiene rebosadero (el vaso sólo tiene sumidero)/ No té vessant (el tassó només té clavegueró)	7	304	2,30
Puntual en pared (skimmers)/Puntual en paret (skimmers)	218	304	71,71

7 vasos cubiertos, un 2,30% del total, sin rebosadero. Sería recomendable que todos los rebosaderos de las piscinas, tanto cubiertas como abiertas, fueran de tipo desbordante y antideslizante.

Si se analiza el tipo de cubierta de los vasos de recinto cerrado se observa que 290 utilizan cubiertas fijas, 10 cubiertas móviles y las 4 restantes tienen un cerramiento textil. Estos 304 vasos, correspondientes a las piscinas cubiertas de la Comunidad Balear, tienen 4,17 metros como promedio de altura libre.

piscina construïts a la Comunitat Autònoma estan en espais oberts, mentre que només es restant 8,88% es troba en recintes tancats.

Tassons de piscina de recinte tancat.

Les piscines cobertes són els espais esportius més significatius dins dels paràmetres de construcció i del seu manteniment posterior. Per això, és important que abans de la seva creació es planifiqui en funció dels seus paràmetres d'ús, de la profunditat i del manteniment que es preveu necessari, tot això amb l'objectiu d'aconseguir una òptima gestió econòmica i social.

En aquest apartat les dades recollides són de 21 tassons de piscina de tancament de recinte tancat, corresponents a la tipologia de tassons de 50, 33 i 25 metres. Aquest estudi confirma una mitja de profunditat màxima de 4,90 m i mínima d'1,01 m en els tassons de la Comunitat Balear.

Una altra dada significativa són els m² de làmina d'aigua coberta corresponent a cada tassó, obtenint el valor mig de 482,39 m² per municipi. Aquesta mitja fa 20 anys era inexistente, cosa que suposa un gran avenç i una tendència cada vegada major a la normalització i utilització d'aquest paràmetre quan es parla d'aquest tipus d'instal·lació esportiva.

Quant al paviment de les platges, el material ceràmic resulta el més adequat ja que és completament antirelliscós i compta amb els corresponents pendents, d'acord amb la normativa NIDE, perquè l'aigua flueixi per les platges de les piscines i no s'acumuli en forma de bassots, evitant així les corresponents infeccions i accidents que puguin ocórrer.

Pel que fa al tipus de sobreexidor, la Taula 4.VII indica que dels 304 tassons coberts destaca el puntual en paret (skimmers) amb un 71,71%, seguit pel 23,36% del desbordant (tipus finlandès, wisbadem, munich, etc.). Encara

existeixen 7 tassons coberts, un 2,30% del total, sense sobreexidor. Seria recomanable que tots els sobreexidors de les piscines, tant les cobertes com obertes, fossin de tipus desbordant i antirelliscós.

Si s'analitza el tipus de coberta dels tassons de recinte tancat s'observa que 290 utilitzen cobertes fixes, 10 cobertes mòbils i les 4 restants de la Comunitat Balear, tenen 4,17 metres com a mitjana d'altura lliure.

Actualmente se han detectado ciertos riesgos que se pueden producir en las piscinas cubiertas tales como son los riesgos sanitarios, los ambientales, los problemas de mantenimiento y la falta de confort. Para evitarlos, además del seguimiento del protocolo de mantenimiento y control diario, se utilizan diversos sistemas de depuración, siendo los más recomendables:

- Tratamiento de Ozonización del agua (Ozonización parcial y Ozonización Completa).
- Tecnología Ultravioleta.
- Cloración Salina mediante electrólisis.

4.2.6. Salas.

Como se observa en la Tabla 4.VIII, en relación a la tipología de las diferentes salas, la tendencia es a la construcción de salas especializadas, contando la Comunidad Balear con 559 de ellas, y de salas polivalentes. De estas últimas existen 111 desagregadas en las 38 con superficie entre 100 m² y 200 m², las 21 que tienen entre 200 m² y 300 m² y las 52 con mas de 300 m². por otra parte, existen también otras salas, en número de 50, con una superficie mínima de 50 m². En el polo opuesto destaca el bajo número de algunos tipos de espacios, como la única sala de esgrima y las 17 salas de artes marciales.

Tabla 4.VIII. Clasificación de tipologías, número de salas./

Taula 4.VIII. Classificació de tipologies, nombre de sales.

Tipo de espacio/ Tipus d'espai	Salas/ Sales	Tipo de Instalación Espacio abierto/ Tipus d'instal·lació Espai obert	Tipo de Instalación Recinto cerrado/ Tipus d'instal·lació Recinte tancat
Otras salas (mínimo 50 m ²)/Altres sales (mínim 50 m ²)	50	SAL	SAL
Otras salas pequeñas (máximo de 50 m ²)/ Altres sales petites (màxim de 50 m ²)	169	PEQ	PEQ
Sala de artes marciales/Sala d'arts marcials	17	SAL	SAL
Sala de esgrima/Sala d'esgrima	1	SAL	SAL
Sala equipada/Sala equipada	39	SAL	SAL
Sala especializada/Sala especialitzada	559	SAL	SAL
Sala polivalente 1 (entre 100 y 200 m ²)/ Sala polivalent 1 (entre 100 i 200 m ²)	38	SAL	SAL
Sala polivalente 2 (entre 200 y 300 m ²)/ Sala polivalent 2 (entre 200 i 300 m ²)	21	SAL	SAL
Sala polivalente 3 (mínimo de 300 m ²)/ Sala polivalent 3 (mínim i 300 m ²)	52	SAL	SAL

Actividades deportivas más practicadas.

Respecto a las actividades deportivas más practicadas en los espacios abiertos de la Comunidad Balear sobresale la natación recreativa con un 50,35%, seguida a gran distancia por el tenis con un 15,72%, porcentaje que sin duda se debe al modelo que representa Carlos Moyá y que se verá incrementado por el fenómeno que ha significado la irrupción de Rafael Nadal en este deporte. Señalar que en las Islas Baleares existen 958 pistas de este deporte en espacios abiertos, solo superadas en número por las comunidades de Madrid con 1.472 y Valencia con 1.414. A continuación aparecen el fútbol-sala con un 7,03%, el baloncesto con un 5,61%, el fútbol con un 4,97% y la petanca con un 4,77%.

Actualment s'han detectat certs riscos que es poden produir a les piscines cobertes com ara els riscos sanitaris, els ambientals, els problemes de manteniment i la falta de confort. Per evitar-los, a més del seguiment del protocol de manteniment i control diari, s'utilitzen diversos sistemes de depuració, essent els més recomanables:

- Tractament d'Ozonització de l'aigua. (Ozonització parcial i Ozonització completa).
- Tecnologia Ultravioleta.
- Cloració Salina mitjançant electròlisi.

4.2.6. Sales.

Com s'observa a la Taula 4.VIII, en relació a la tipologia de les diferents sales, la tendència és a la construcció de sales especialitzades, comptant la Comunitat Balear amb 559, i de sales polivalentes. D'aquestes darreres n'existeixen 111 desagregades en les 38 amb superfície entre 100 m² i 200 m², les 21 que tenen entre 200 m² i 300 m² i les 52 amb més de 300 m² d'altra banda, existeixen també altres sales, en nombre de 50, amb una superfície de 50 m². En el pol oposat destaca el baix nombre d'alguns tipus d'espais, com l'única sala d'esgrima i les 17 sales d'arts marcials.

Activitats esportives més practicades.

Respecte a les activitats esportives més practicades en els espais oberts de la Comunitat Balear sobresurt la natació recreativa amb un 50,35%, seguida a gran distància pel tennis amb un 15,72%, percentatge que sens dubte es deu al model que representa Carles Moyà i que es veurà incrementat pel fenomen que ha significat la irrupció de Rafael Nadal en aquest esport. Hem d'assenyalar que a les Illes Balears existeixen 958 pistes d'aquest esport en espais oberts, només superades en nombre per les comunitats de Madrid amb 1.472 i València amb 1.414. A continuació apareixen el futbol-sala amb un 7,03%, el bàsquet amb un 5,61%, el futbol amb un 4,97% i la petanca amb un 4,77%.

Respecto a las actividades practicadas en espacios cerrados, la más común es la gimnasia general de mantenimiento que representa el 41,96%, situándose a continuación la natación recreativa con un 19,37%, la musculación con un 7,16%, el squash con un 4,84% y el baloncesto con un 4,49%, quedando un resto minoritario de otras actividades deportivas. (Tabla 7.3).

4.3. El pavimento en los espacios deportivos convencionales.

La calidad técnica es uno de los indicadores principales a tener en cuenta en la elección de un pavimento, acompañada por un equilibrio entre los factores técnicos, sociales y económicos.

En la Tabla 4.IX se resumen los tipos de pavimentos más utilizados en los espacios deportivos convencionales, abiertos y cerrados, de la Comunidad Balear. En los abiertos destacan las baldosas y similares junto con los hormigones y aglomerados y el pavimento natural (tierra, tierra batida, hierba natural, arena, etc.). En los cerrados el pavimento más usado es el sintético, junto con baldosas y similares y la madera.

Se comienzan analizando los pavimentos de los espacios abiertos para, a continuación, abordar los de los recintos cerrados.

Respecte a les activitats practicades en espais oberts, la més comuna és la gimnàstica general de manteniment que representa el 41,96%, situant-se a continuació la natació recreativa amb un 19,37%, la musculació amb un 7,16%, l'squash amb un 4,84% i el bàsquet amb un 4,49%, quedant una resta minoritària d'altres activitats esportives. (Taula 7.3).

4.3. Paviment en els espais esportius convencionals.

La qualitat tècnica és un dels indicadors principals a tenir en compte en l'elecció d'un paviment, acompanyada per un equilibri entre els factors tècnics, socials i econòmics.

A la Taula 4.IX es resumeixen els tipus de paviments més utilitzats en els espais esportius convencionals, oberts i tancats, de la Comunitat Balear. En els espais oberts destaquen les rajoles i similars juntament amb els formigons i aglomerats i el paviment natural (terra, terra batuda, herba natural, arena, etc.). En els tancats el paviment més utilitzat és el sintètic, juntament amb les rajoles i similars i la fusta.

Es comença analitzant els paviments dels espais oberts per, a continuació, abordar els dels recintes tancats.

Tabla 4.IX. Pavimentos más utilizados en espacios deportivos convencionales en las Islas Baleares./

Taula 4.IX. Paviments més utilitzats en espais esportius convencionals a les Illes Balears.

Tipo de Cerramiento/ Tipus de tancament	Pavimento/ Paviment	Espacios deportivos/ Espais esportius	Pistas/ Pistes	Pistas con pared/ Pistes amb paret	Campos/ Camps	Espacios longitudinales/ Espais longitudinals	Vasos de piscina/ Tassons de piscina	Salas/ Sales	Total Espacios (convencionales) Total Espais (convencionals)	Porcentaje/ Percentatge
Espacio abierto/ Espai obert	Baldosas y similar/ Rajoles i similar	2.679	36	0	0	0	2.643	0	6.119	43,78
	Hierba artificial/ Herba artificial	244	121	40	76	0	7	0		3,99
	Hormigones y aglomerados/ Formigons i aglomerats	2.061	1.607	99	30	8	317	0		33,68
	Madera/Fusta	8	5	3	0	0	0	0		0,13
	Natural/Natural	944	757	0	156	15	16	0		15,43
	Otros pavimentos/ Altres paviments	146	12	4	1	2	127	0		2,39
	Sintéticos/Sintètics	37	10	5	0	11	11	0		0,60
Recinto cerrado/ Recinte tancat	Baldosas y similar/ Rajoles i similar	474	4	0	0	0	263	207	1.425	33,26
	Hierba artificial/ Herba artificial	4	1	1	0	0	0	2		0,28
	Hormigones y aglomerados/ Formigons i aglomerats	119	23	17	0	0	16	63		8,35
	Madera/Fusta	229	14	43	0	0	0	172		16,07
	Natural/Natural	8	4	0	1	0	0	3		0,56
	Otros pavimentos/ Altres paviments	120	1	0	0	0	22	97		8,42
	Sintéticos/Sintètics	471	58	7	1	0	3	402		33,05

Como ya se ha indicado en el punto 4.2.1, dentro de los espacios abiertos en la tipología de pistas destaca de nuevo el hormigón y aglomerados con una utilización del 63,07%. El segundo material más usado en pistas es el pavimento natural, con un 29,71%.

En las 151 pistas con pared en espacios abiertos, el uso de hormigón y aglomerados como pavimento es mayoritario

Com ja s'ha indicat en el punt 4.2.1, dins dels espais oberts en la tipologia de pistes destaca altra vegada el formigó i aglomerats amb una utilització del 63,07%. El segon material més usat en pistes és el paviment natural, amb un 29,71%.

A les 151 pistes amb paret en espais oberts, l'ús de formigó i aglomerats com a paviment, n'és majoritari per al

para el 65,56% de ellas. En este tipo de pistas existen 40 de ellas que poseen hierba artificial como pavimento y solo 3 tienen pavimento de madera.

La Comunidad Balear cuenta con 265 campos de los cuales 263 son abiertos. El pavimento que predomina en estos últimos es el natural para el 59,31% de ellos. Otro 28,90% usan la hierba artificial y solo el 11,41% utilizan hormigón y aglomerado.

Los 36 espacios longitudinales existentes son abiertos, de ellos hay 15, representando el 41,67%, que poseen pavimento natural, 11 tienen pavimento sintético, un 30,55%, 8 contienen hormigón y aglomerado, un 22,22%, y el resto tienen otros pavimentos.

Las baldosas y similares son el pavimento mas utilizado, en el 84,68% de los casos, para los vasos de piscina abiertos, el 10,16% corresponde a hormigones y aglomerados y el 4,07% usa otros pavimentos.

En los recintos cerrados de los espacios deportivos convencionales destaca el uso de pavimento sintético, las baldosas y la madera, aunque la utilización de esta última es la mitad de los anteriores.

Se analiza ahora el material mas usado para los diferentes espacios deportivos convencionales cerrados. En las 105 pistas existentes el material más utilizado es el sintético con un 55,24%, seguido por el hormigón y aglomerado para el 21,90%.

La madera predomina, en el 63,23% de los casos, para las pistas con pared seguida por el hormigón y aglomerados para un 25%.

Solo existen 2 campos cerrados con pavimento natural y sintético para cada uno de ellos. De los 304 vasos de piscina cerrados el 86,51% (263) poseen baldosas y similar, repartiéndose el resto entre otros pavimentos y hormigón y aglomerado. Por último, en las salas destaca un 42,50% de material sintético y un 18,18% para la madera.

En referencia al estado de conservación del conjunto de los pavimentos en espacio abierto, es significativo el buen estado de la mayoría de ellos, lo que permite la buena práctica deportiva en general en estos espacios.

Aún así, la existencia de algunos pavimentos inservibles, en mal estado o estado regular en determinados espacios abiertos indica el no cumplimiento de la normativa UNE y de las certificaciones de calidad. Este hecho se debería tener en cuenta y preparar un plan de remodelación para acometer las reformas pertinentes. De los recintos cerrados el 97,53% permite la práctica deportiva y un 2,47% no permite dicha práctica.

Destacamos en este apartado, que uno de los temas que va a cambiar el panorama de la gestión en las instalaciones deportivas es la hierba y el césped artificial. En espacio abierto ya se cuenta con 76 campos de hierba artificial frente a los 156 naturales (tierra, tierra batida, ceniza, hierba natural, arena, etc.). Se prevé un cambio cada vez mas

65,56%. En aquest tipus de pistes n'existeixen 40 que posseeixen herba artificial com a paviment i només 3 tenen paviment de fusta.

La Comunitat Balear compta amb 265 camps dels quals 263 són oberts. El paviment que predomina en aquests darrers és el natural per al 59,31%. Altre 28,90% usen l'herba artificial i només l'11,41% utilitza formigó i aglomerat.

Els 36 espais longitudinals existents són oberts, d'ells n'hi ha 15, representant el 41,67%, que posseeixen paviment natural, 11 tenen paviment sintètic, un 30,55%, 8 contenen formigó i aglomerat, un 22,22%, i la resta tenen altres paviments.

Les rajoles i similars són el paviments més utilitzat, en el 84,68% dels casos, per als tassons de piscina oberts, el 10,16% correspon a formigons i aglomerats i el 4,07% usa altres paviments.

En els recintes sintètics dels espais esportius convencionals destaca l'ús de paviment sintètic, les rajoles i la fusta, encara que la utilització d'aquesta darrera és la meitat dels anteriors.

S'analitza ara el material més usat per als diferents espais esportius convencionals tancats. En les 105 pistes existents el material més utilitzat és el sintètic amb un 55,24%, seguit pel formigó i aglomerat per al 21,90%.

La fusta predomina, en el 63,23% dels casos, per a les pistes amb paret seguida pel formigó i aglomerats per a un 25%.

Només existeixen 2 camps tancats amb paviment natural i sintètic per a cada un. Dels 304 tassons de piscina tancats el 86,51% (263) no posseeixen rajoles i similar, repartint-se la resta entre altres paviments i formigó i aglomerat. Per acabar, a les sales destaca un 42,50% de material sintètic i un 18,18% per a la fusta.

Pel que fa a l'estat de conservació del conjunt dels paviments en espai obert, és significatiu el bon estat de la majoria d'ells, cosa que permet la bona pràctica esportiva en general en aquest espais.

Així i tot, l'existència d'alguns paviments inservibles, en mal estat o estat regular en determinats espais oberts indica el no compliment de la normativa UNE i de les certificacions de qualitat. Aquest fet s'hauria de tenir en compte i preparar un pla de remodelació per escometre les reformes pertinents. Dels recintes tancats el 97,53% permet la pràctica esportiva i un 2,47% no permet l'esmentada pràctica.

Destacam en aquest apartat, que un dels temes que canviarà el panorama de la gestió a les instal·lacions esportives és l'herba i la gespa artificial. En espai obert ja es compta amb 76 camps d'herba artificial davant els 156 de naturals (terra, terra batuda, cendra, herba natural, arena, etc.). Es preveu un canvi cada vegada més acusat

acusado a la hierba artificial y a la creación de campos de 4ª generación, contribuyendo así a la valiosa posibilidad de uso las 24 horas del día.

4.4. Los espacios convencionales y sus espacios complementarios. Tendencias actuales en las Islas Baleares.

Los espacios complementarios de la instalación están en relación directa con el desarrollo de la actividad deportiva. Algunos son generales para todos los tipos de instalaciones, como es el caso de los vestuarios, los almacenes de material deportivo, las gradas de espectadores o los aseos públicos. Otros espacios son específicos de determinadas tipologías, como en el caso de los refugios de montaña, puertos deportivos, aeródromos, etc.

Un mismo espacio complementario puede dar servicio a más de un espacio deportivo, como por ejemplo, un bloque de vestuarios puede ser común a varias pistas polideportivas o unas gradas pueden ser comunes a una pista de atletismo y a un campo de fútbol situado en su interior.

En el Censo del año 2005 existen 1.309 vestuarios en los

a l'herba artificial i a la creació de camps de 4ª generació, contribuint així a la valuosa possibilitat d'ús les 24 hores del dia.

4.4. Els espais convencionals i els espais complementaris. Tendències actuals a les Illes Balears.

Els espais complementaris de la instal·lació estan en relació directa amb el desenvolupament de l'activitat esportiva. Alguns són generals per a tots els tipus d'instal·lacions, com és el cas dels vestuaris, els magatzems de material esportiu, les grades d'espectadors o els banys públics. Altres espais són específics de determinades tipologies, com en el cas dels refugis de muntanya, ports esportius, aeròdroms, etc.

Un mateix espai complementari pot donar servei a més d'un espai esportiu, com per exemple, un bloc de vestuaris pot ser comú a diverses pistes poliesportives o unes grades poden ser comunes a una pista d'atletisme i a un camp de futbol situat en el seu interior.

En el Cens de l'any 2005 existeixen 1.309 vestuaris en els

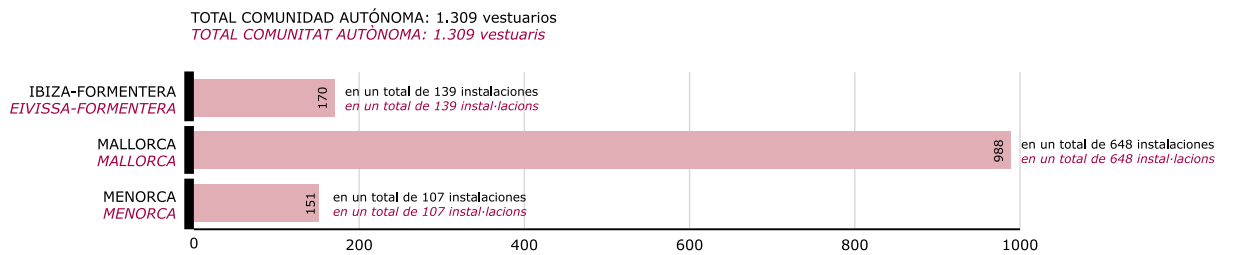

Gráfico 4.2. Vestuaris que donen servei als espais esportius convencionals de les Illes Balears./ Gràfic 4.2. Vestuaris que donen servei als espais esportius convencionals de les Illes Balears.

espacios deportivos convencionales de Islas Baleares, integrados en 894 instalaciones. Estos vestuarios ocupan una superficie total de 75.442 m², lo que proporciona una superficie media de 57,63 m² por vestuario.

Si dentro de los espacios complementarios se analizan los aseos públicos, existe un total de 2.005 en la Comunidad Balear.

Referente al almacén deportivo, generalmente es un espacio complementario al cual no se le presta la debida aten-

espais esportius convencionals de les Illes Balears, integrats en 894 instal·lacions. Aquests vestuaris ocupen una superfície total de 75.442 m², la qual cosa proporciona una superfície mitja de 57,63 m² per vestuari.

Si dins dels espais complementaris s'analitzen els banys públics, n'existeixen un total de 2.005 a la Comunitat Balear.

Pel que fa al magatzem esportiu, generalment és un espai complementari al qual no se li para la deguda atenció a

Vestuarios	1.309
Aseos públicos	2.005
Almacén deportivo	293
Grada de espectadores	282

Vestuaris	1.309
Banys públics	2.005
Magatzem esportiu	293
Grada d'espectadors	282

ción a la hora de planificar las instalaciones deportivas, lo que da lugar a tener que dedicar como almacenes recintos no adecuados por su ubicación y por su forma no regular. Esta escasa planificación de almacenes idóneos viene sucediéndose en algunos diseños actuales de las instalaciones

l'hora de planificar les instal·lacions esportives, cosa que dóna lloc a haver de dedicar com a magatzems recintes no adequats per la seva ubicació i per la seva forma no regular. Aquesta escassa planificació de magatzems idonis es ve succeint en alguns dissenys actuals de les instal·lacions

deportivas. Los 293 almacenes existentes en las 274 instalaciones deportivas de la Comunidad Balear, poseen una altura media de 3,65 metros y una superficie media por almacén de 30,83 m². Estos parámetros constituyen la representación de estos espacios complementarios en las instalaciones de las Islas Baleares.

Es ciertamente preocupante que sólo 175 almacenes deportivos dispongan de una puerta directa al espacio deportivo. Éste es un aspecto negativo para el 40,27% de ellos, pues se necesita el acceso directo desde el almacén al espacio deportivo para un ahorro de tiempo, una flexibilización de la circulación interior y una mayor seguridad del usuario así como del profesorado cuando plantea, realiza y dirige las actividades deportivas.

En las instalaciones deportivas de las Islas Baleares, Gráfico 4.3, coexisten 282 gradas en los diferentes espacios deportivos de las cuales 278 son fijas (98,58%), 2 mixtas (0,71%) y 2 móviles.

esportives. Els 293 magatzems existents a les 274 instal·lacions esportives de la Comunitat Balear, posseeixen una altura mitja de 3,65 metres i una superfície mitja per magatzem de 30,83 m². Aquests paràmetres constitueixen la representació d'aquests espais complementaris a les instal·lacions de les Illes Balears.

És certament preocupant que només 175 magatzems esportius disposin d'una porta directa a l'espai esportiu. Aquest és un aspecte negatiu per al 40,27% d'ells, ja que es necessita l'accés directe des del magatzem a l'espai esportiu per a un estalvi de temps, una flexibilització de la circulació interior i una major seguretat de l'usuari així com del professorat quan planteja, realitza i dirigeix les activitats esportives.

A les diferents instal·lacions esportives de les Illes Balears, Gràfic 4.3, coexisteixen 282 grades als diferents espais esportius de les quals 278 són fixes (98,58%), 2 mixtes (0,71%) i 2 mòbils.

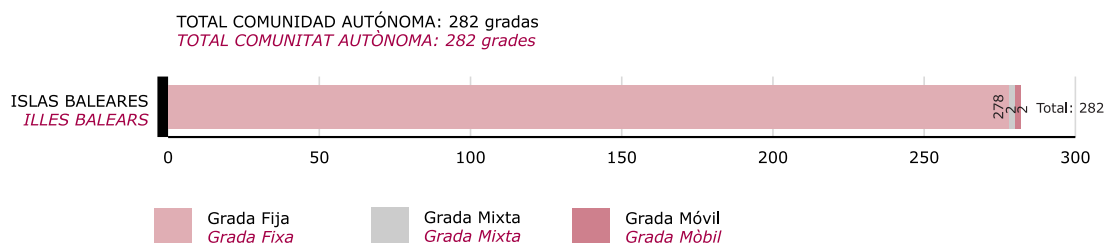

Gráfico 4.3. Tipo de gradas que dan servicio a los espacios deportivos convencionales de las Islas Baleares./
Gràfic 4.3. Tipus de grades que donen servei als espais esportius convencionals de les Illes Balears.

En los espacios complementarios generales es necesario diseñar y poner en funcionamiento un plan de mantenimiento. Para ello se debe disponer de una documentación previa que será suministrada por la empresa constructora de la instalación deportiva, con un perfecto nivel de definición. Estos documentos deberán reflejar todos los planos y especificaciones técnicas de la construcción, así como las características técnicas relativas a todos los equipos de la instalación y las correspondientes al mobiliario instalado junto con su localización. Lógicamente también es conveniente en lo concerniente a los espacios deportivos realizar un plan de mantenimiento general de la instalación deportiva.

En els espais complementaris generals és necessari dissenyar i posar en funcionament un pla de manteniment. Per això s'ha de disposar d'una documentació prèvia que serà subministrada per l'empresa constructora de la instal·lació esportiva, amb un nivell perfecte de definició. Aquests documents hauran de reflectir tots els plànols i especificacions tècniques de la construcció, així com les característiques tècniques relatives a tots els equips de la instal·lació i les corresponents al mobiliari instal·lat juntament amb la seva localització. Lògicament també és convenient pel que fa als espais esportius realitzar un pla de manteniment general de la instal·lació esportiva.

4.5. Tipos de instalaciones deportivas con espacios convencionales en las Islas Baleares.

En la Tabla 4.X se puede observar que la construcción de las pistas, pistas con pared, espacios longitudinales, vasos de piscinas y salas se ha realizado preferentemente en el intervalo temporal limitado por los años 1982 y 1988.

De todos los espacios convencionales son los campos los de más edad ya que su construcción gira en torno a 1976. En el otro extremo se encuentran las 219 pistas con pared de las instalaciones deportivas de las Islas Baleares, con el año 1987 como promedio de su construcción.

4.5. Tipus d'instal·lacions esportives amb espais convencionals a les Illes Balears.

A la Taula 4.X es pot observar que la construcció de les pistes, pistes amb paret, espais longitudinals, vasos de piscines i sales s'han realitzat preferentment en l'interval temporal limitat pels anys 1982 i 1988.

De tots els espais convencionals són els camps els de més edat ja que la seva construcció gira entorn a 1976. A l'altre extrem es troben les 219 pistes amb paret de les instal·lacions esportives de les Illes Balears, amb l'any 1987 com a mitjana de la seva construcció.

Tabla 4.X. Año promedio de construcción de las diferentes tipologías de espacios deportivos convencionales de las Islas Baleares./
Taula 4.X. Any promig de construcció de les diferents tipologies d'espais esportius convencionals de les Illes Balears.

Isla/ Illa	Espacios deportivos (totales)/ Espais esportius (totales)	Pistas/ Pistes	Pistas con pared/ Pistes amb paret	Campos/ Camps	Espacios longitudinales/ Espais longitudinals	Vasos de piscina/ Tassons de piscina	Salas/ Sales
IBIZA- FORMENTERA/ EIVISSA- FORMENTERA	1.275	1987	1987	1984	1998	1981	1989
MALLORCA/ MALLORCA	6.203	1982	1986	1976	1976	1981	1985
MENORCA/ MENORCA	1.096	1985	1990	1975	1990	1986	1985

En lo que se refiere a la superficie útil para la práctica deportiva de los espacios convencionales en los tres Consejos, la Tabla 4.XI desagrega los m² de cada uno de ellos. La superficie de los espacios deportivos convencionales de Islas Baleares es de 3.585.860 m², correspondiendo 434.339 m² al

Pel que fa a la superfície útil per a la pràctica esportiva dels espais convencionals en els tres Consells, la Taula 4.XI desagrega els m² de cada un d'ells. La superfície dels espais esportius convencionals de les Illes Balears és de 3.585.860 m², corresponent 434.339 m² al Consell d'Eivissa i

Tabla 4.XI. Metros cuadrados de los diferentes espacios deportivos convencionales en los Consejos de Islas Baleares./
Taula 4.XI. Metres quadrats dels diferents espais esportius convencionals en els Consells de les Illes Balears.

Isla/ Illa	Espacios deportivos (totales)/ Espais esportius (totales)	Pistas (m ²)/ Pistes (m ²)	Pistas con pared (m ²)/ Pistes amb paret (m ²)	Campos (m ²)/ Camps (m ²)	Espacios longitudinales (m ²)/ Espais longitudinals (m ²)	Vasos de piscina (m ²)/ Tassons de piscina (m ²)	Salas (m ²)/ Sales (m ²)
IBIZA- FORMENTERA/ EIVISSA- FORMENTERA	1.275	186.459	2.499	131.694	12.694	77.822	23.171
MALLORCA/ MALLORCA	6.203	1.176.569	28.177	966.244	61.963	366.166	108.274
MENORCA/ MENORCA	1.096	164.234	8.555	176.943	5.400	69.252	19.744

Consejo de Ibiza-Formentera, 2.707.393 m² al de Mallorca y los restantes 444.128 m² al de Menorca. La superficie media por habitante de la Comunidad Balear para la práctica deportiva en espacios convencionales, es de 3,65 m².

Las 2.653 pistas, con una superficie total de 1.527.262 m², son los espacios deportivos convencionales más favorecidos. La preponderancia de este tipo de espacios deportivos puede estar relacionada con el aumento de la práctica deportiva del tenis que ya se ha comentado. La superficie media de pista por habitante es de 1,55 m².

Consejo de Ibiza-Formentera.

En este Consejo destacan los 186.459 m² destinados a sus 315 pistas, seguidas de los 28 campos que ocupan una superficie de 131.694 m². En tercer lugar se sitúan los 627 vasos de piscina con un total de 77.822 m². Las 137 salas existentes ocupan una superficie de 23.171 m², mientras que los 11 espacios longitudinales se desarrollan sobre 12.694 m², estando los 2.499 m² restantes reservados para las 17 pistas con pared.

Consejo de Mallorca.

Aquí hay que señalar que sus 2.031 pistas poseen una superficie de 1.176.569 m², representando el 77,04% de la superficie total de estos espacios convencionales de la Comunidad Balear.

Los 189 campos censados con una superficie de 966.244 m² ocupan un segundo lugar por delante, a gran distancia,

Formentera, 2.707.393 m² al de Mallorca i els restants 444.128 m² al de Menorca. La superfície mitja per habitants de la Comunitat Balear per a la pràctica esportiva en espais convencionals, és de 3,65 m².

Les 2.653 pistes, amb una superfície total de 1.527.262 m², són els espais esportius convencionals més afavorits. La preponderància d'aquest tipus d'espais esportius pot estar relacionada amb l'augment de la pràctica esportiva del tennis que ja s'ha comentat. La superfície mitja de pista per habitant és de 1,55 m².

Consell d'Eivissa i Formentera.

En aquest Consell destaquen els 186.459 m² destinats a les seves 315 pistes, seguides dels 28 camps que ocupen una superfície de 131.694 m². En tercer lloc se situen els 627 tassons de piscina amb un total de 77.822 m². Les 137 sales existents ocupen una superfície de 23.171 m², mentre que els 11 espais longitudinals es desenvolupen sobre 12.694 m², estant els 2.499 m² restants reservats per a les 17 pistes amb paret.

Consell de Mallorca.

Aquí s'ha d'assenyalar que les seves 2.031 pistes posseeixen una superfície de 1.176.569 m², representant el 77,04% de la superfície total d'aquests espais convencionals de la Comunitat Balear.

Els 189 camps censats amb una superfície de 966.244 m² ocupen un segon lloc per davant, a gran distància, dels

de los 366.166 m² de los vasos de piscina y de los 108.274 m² de las salas. En las dos últimas posiciones, en lo que a superficie se refiere, se encuentran los espacios longitudinales con 61.963 m² y las pistas con pared con 28.177 m².

Consejo de Menorca.

A diferencia de los otros dos Consejos, son los 48 campos los que, con una superficie de 176.943 m², se colocan en primer lugar. A poca distancia se encuentran las 307 pistas con un total de 164.234 m². Otros 69.252 m² corresponden a los 494 vasos de piscina, situándose en cuarto lugar las 104 salas a las que les corresponde 19.744 m².

Por último, están los 8.555 m² de las pistas con pared y los 5.400 m² de los espacios longitudinales. Resulta llamativo que los 2 espacios longitudinales de este Consejo posean una superficie media de 2.700 m², cuando el promedio de los 11 espacios de este tipo existentes en Ibiza-Formentera es de 1.154 m² / espacio longitudinal.

Las 6.043 instalaciones censadas en el 2005 tienen asociadas 7.544 espacios deportivos en la Comunidad Balear y se encuentran desagregadas, en función de las características del tipo de instalación de que se trate, en unos códigos identificativos. Así, en el Consejo de Mallorca existen 4.201 instalaciones con 5.412 espacios deportivos, en el de Ibiza-Formentera nos encontramos con 1.008 instalaciones que contienen un total de 1.135 espacios y, por último, el número de instalaciones en el de Menorca es de 834 con los 997 espacios deportivos restantes.

Consejo de Ibiza-Formentera.

En este Consejo se hallan 377 instalaciones con vasos de piscinas ≥ 50 m² en espacio abierto (PAL), las cuales cuentan con un total de 417 espacios deportivos. Este número de piscinas es, aproximadamente, la quinta parte de las 2.097 piscinas al aire libre, asociadas a los 2.417 espacios deportivos de la Comunidad Balear. A continuación se hallan los 258 espacios pequeños y no reglamentarios (PEQ) que no se han considerado en otros tipos de espacios deportivos, formando parte de los 1.241 espacios de este tipo de Islas Baleares. Las 103 instalaciones con pistas polideportivas (POL) y las 100 con salas deportivas o especializadas con más de 50 m² (SAL) ocupan la tercera y cuarta posición. El tenis (TEN) se practica, tanto en espacios abiertos como cerrados, en 84 instalaciones y, a gran distancia, aparecen, entre otros, los 16 campos de fútbol y fútbol -7 (FUT), las 12 pistas de petanca (PET) y 12 de squash (SQU) y los 10 campos de otros tipo de campos polideportivos (CAM).

Los dos últimos lugares están ocupados por las 2 instalaciones con pistas de pádel (PAD) y las 2 con pistas de frontón y trinquetes en espacios abiertos (FRO).

Consejo de Mallorca.

En el Consejo de Mallorca sobresalen las 1.383 instalaciones con vasos de piscinas (PAL) existentes, asociadas a 1.632 espacios deportivos. A continuación se observa que hay 811 espacios pequeños y no reglamentarios (PEQ) que

366.166 m² dels tassons de piscina i dels 108.274 m² de les sales. En les dues darreres posicions, pel que fa a superfície es refereix, es troben els espais longitudinals amb con 61.963 m² i les pistes amb paret amb 28.177 m².

Consell de Menorca.

A diferència dels altres dos Consells, són els 48 camps els que, amb una superfície de 176.943 m², es col·loquen en primer lloc. A poca distància es troben les 307 pistes amb un total de 164.234 m². Altres 69.252 m² corresponen als 494 tassons de piscina, situant-se en quart lloc les 104 sales a les quals corresponen 19.744 m².

Per acabar, hi ha els 8.555 m² de les pistes amb paret i els 5.400 m² dels espais longitudinals. Resulta cridaner que els 2 espais longitudinals d'aquest Consell posseeixin una superfície mitja de 2.700 m², quan la mitjana dels 11 espais d'aquest tipus existents a Eivissa i Formentera és de 1.154 m² / espai longitudinal.

Les 6.043 instal·lacions esportives censades en el 2005 tenen associats 7.544 espais esportius a la Comunitat Balear i es troben desagregades, en funció de les característiques del tipus d'instal·lació de què es tracta, en uns codis identificatius. Així, en el Consell de Mallorca existeixen 4.201 instal·lacions amb 5.412 espais esportius, en el d'Eivissa i Formentera ens trobam amb 1.008 instal·lacions que contenen un total de 1.135 espais i, per acabar, el nombre d'instal·lacions en el de Menorca és de 834 amb els 997 espais esportius restants.

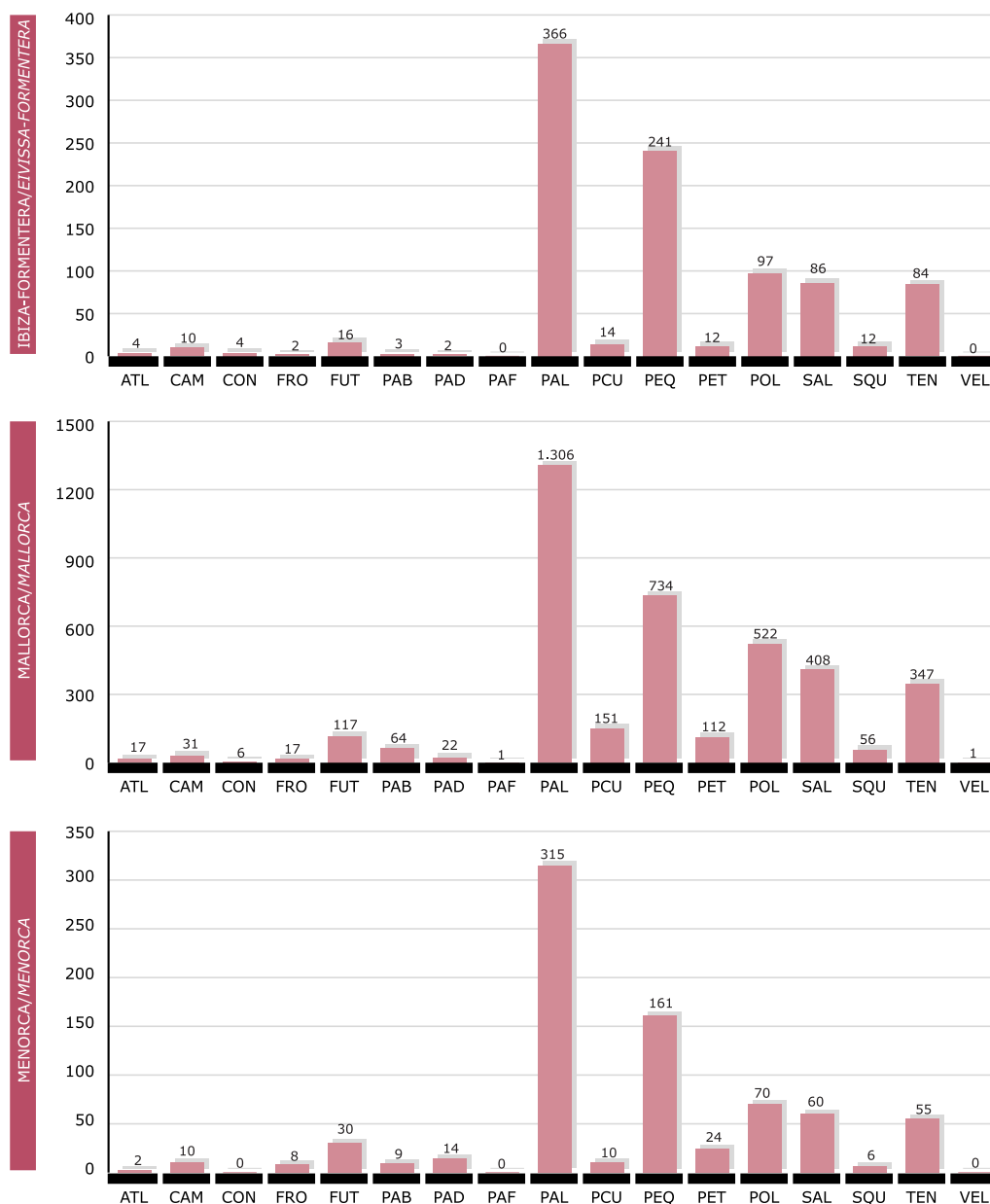
Consell d'Eivissa i Formentera.

En aquest Consell es troben 377 instal·lacions amb tassons de piscina ≥ 50 m² en espai obert (PAL), les quals compten amb un total de 417 espais esportius. Aquest nombre de piscines és, aproximadament, la cinquena part de les 2.097 piscines a l'aire lliure, associades als 2.417 espais esportius de la Comunitat Balear. A continuació es troben els 258 espais petits i no reglamentaris (PEQ) que no s'han considerat en altres tipus d'espais esportius, formant part dels 1.241 espais d'aquest tipus de les Illes Balears. Les 103 instal·lacions amb pistes poliesportives (POL) i les 100 sales esportives o especialitzades amb més de 50 m² (SAL) ocupen la tercera i quarta posició. El tennis (TEN) es practica, tant en espais oberts com tancats, en 84 instal·lacions i, a gran distància, apareixen, entre d'altres, els 16 camps de futbol i futbol-7 (FUT), les 12 pistes de petanca (PET) i 12 d'squash (SQU) i els 10 camps d'altres tipus de camps poliesportius (CAM).

Els dos darrers llocs estan ocupats per les 2 instal·lacions amb pistes de pàdel (PAD) i les 2 amb pistes de frontó i trinquets en espais oberts (FRO).

Consell de Mallorca.

En el Consell de Mallorca sobresurten les 1.383 instal·lacions amb tassons de piscina (PAL) existents, associades a 1.632 espais esportius. A continuació s'observa que hi ha 811 espais petits i no reglamentaris (PEQ) que

Leyenda: ver página 67.

Gráfico 4.4. Número y tipos de instalaciones deportivas según las características de sus espacios deportivos por Consejos/
Gràfic 4.4. Nombre i tipus d'instal·lacions esportives segons les característiques dels seus espais esportius per Consells.

están asociados a 917 espacios deportivos. En este Consejo están ubicadas 605 pistas polideportivas (POL) del total de las 787 existentes en las Islas Baleares. Tras ellas se hallan las 437 salas deportivas o especializadas con mas de 50 m² (SAL) que ocupan la cuarta posición seguidas de las 347 instalaciones con pistas de tenis (TEN) en espacios cerrados o abiertos. Con un número inferior a lo anteriormente expuesto existen 126 instalaciones de campos de fútbol y fútbol -7 (FUT), 112 instalaciones con pistas de petanca (PET) y los 64 pabellones polideportivos (PAB) con pistas $\geq$ 400 m² en recintos cerrados.

En este Consejo las últimas posiciones las ocupan la única instalación con velódromo (VEL) de la Comunidad

que estan associats a 917 espais esportius. En aquest Consell estan ubicades 605 pistes poliesportives (POL) del total de les 787 existents a les Illes Balears. En elles s'hi troben les 437 sales esportives o especialitzades amb més de 50 m² (SAL) que ocupen la quarta posició seguides de les 347 instal·lacions amb pistes de tennis (TEN) en espais tancats o oberts. Amb un nombre inferior a l'anteriorment exposat existeixen 126 instal·lacions de camps de futbol i futbol-7 (FUT), 112 instal·lacions amb pistes de petanca (PET) i els 64 pavellons (PAB) amb pistes $\geq$ 400 m² en recintes tancats.

En aquest Consell les darreres posicions les ocupen l'única instal·lació amb velòdrom (VEL) de la Comunitat

Balear y también la única con frontón o trinquete en recinto cerrado (PAF).

Consejo de Menorca.

En este Consejo están las 337 restantes instalaciones con vasos de piscinas (PAL) de la Comunidad Balear, que cuentan con 368 espacios deportivos. En segundo lugar se hallan las 172 instalaciones con 183 espacios pequeños y no reglamentarios (PEQ). En tercer lugar se encuentran las 79 instalaciones con pistas polideportivas (POL), seguidas muy de cerca de las 74 instalaciones con salas deportivas (SAL). De las 486 instalaciones de la Comunidad Balear que poseen pistas de tenis (TEN), con 915 espacios asociados, 55 se hallan en Menorca conteniendo 107 espacios deportivos.

En los últimos lugares, en lo que a número se refiere, nos encontramos con las 8 instalaciones con frontones y trinquetes en espacios abiertos (FRO), las 6 con pistas de squash (SQU) y las 2 instalaciones con pistas de atletismo ≥ 200 m (ATL).

Balear i també l'única amb frontó o trinquet en recinte tancat (PAF).

Consell de Menorca.

En aquest Consell estan les 337 restants instal·lacions amb tassons de piscines (PAL) de la Comunitat Balear, que compten amb 368 espais esportius. En segon lloc es troben les 172 instal·lacions amb 183 espais petits i no reglamentaris (PEQ). En tercer lloc es troben les 79 instal·lacions amb pistes poliesportives (POL), seguides de molt a prop de les 74 instal·lacions amb sales esportives (SAL). De les 486 instal·lacions de la Comunitat Balear que posseeixen pistes de tennis (TEN), amb 915 espais associats, 55 es troben a Menorca contenint 107 espais esportius.

En els darrers llocs, pel que fa a nombre, ens trobam amb les 8 instal·lacions amb frontons i trinquets en espais oberts (FRO), les 6 amb pistes d'squah (SQU) i les 2 instal·lacions amb pistes d'atletisme ≥ 200 m (ATL).

5. LOS ESPACIOS DEPORTIVOS SINGULARES DE LAS ISLAS BALEARES/*ELS ESPAIS ESPORTIUS SINGULARS DE LES ILLES BALEARS*

5.1. Puntos clave./*Punts clau*

5.2. Tipología de espacios deportivos singulares. Manual de Interpretación del Censo Nacional de Instalaciones deportivas-2005./*Tipologia d'espais esportius singulars. Manual d'Interpretació del Cens Nacional d'Instal·lacions esportives 2005*

5.2.1. Campos de golf./*Camps de golf.*

5.2.2. Circuitos de motor./*Circuits de motor.*

5.2.3. Circuitos de carrera a pie./*Circuits de carrera a peu.*

5.2.4. Circuitos de bicicleta./*Circuits de bicicleta.*

5.2.5. Canal de remo y piragüismo./*Canal de rem i piragüisme.*

5.2.6. Espacios de hípica./*Espais d'hípica.*

5.2.7. Rocódromos./*Rocòdroms.*

5.2.8. Pistas de monopatín y patín en línea./*Pistes de monopatí i patí en línia.*

5.2.9. Pistas de modelismo./*Pistes de modelisme.*

5.2.10. Campos de tiro./*Camps de tir.*

5.2.11. Zonas de juegos populares y/o tradicionales./*Zones de jocs populars i/o tradicionals.*

5.2.12. Otros espacios singulares./*Altres espais singulars.*

5.3. Los espacios deportivos singulares con sus espacios complementarios. Tendencias actuales en las Islas Baleares./*Els espais esportius singulars amb els seus espais complementaris. Tendències actuals a les Illes Balears.*

5.4. Tipos de instalaciones deportivas con espacios singulares en Baleares./*Tipus d'instal·lacions esportives amb espais singulars a Balears.*

05

5.1. Puntos clave.

733 Espacios deportivos singulares.
 91 Campos de tiro.
 82 Zonas de juegos populares y/o tradicionales.
 71 Campos de golf.
 62 Espacios de hípica.
 20 Circuitos de motor.
 18 Rocódromos.
 17 Pistas de monopatín y patín en línea.
 11 Circuitos de bicicleta.
 7 Circuitos de carrera a pie.
 2 Pistas de modelismo.
 1 Canal de remo y piragüismo.
 0 Zonas de deportes de invierno.
 351 Otros espacios singulares.

Espacios deportivos singulares.

Espacios construidos para la práctica deportiva, que aunque ésta pueda estar reglada, presentan unas dimensiones y características adaptadas a cada tipo. Son espacios más específicos y generalmente tienen unos requerimientos espaciales que hacen que su distribución sea desigual sobre el territorio. Los espacios singulares son espacios de práctica característicos de instalaciones como: los campos de golf, las estaciones de esquí, los circuitos de velocidad, los carriles de bicicleta, los campos de tiro, etc.

Espacios complementarios de la instalación.

Están en relación directa con el desarrollo de la actividad deportiva. Algunos son generales a todos los tipos de instalaciones, es el caso de los vestuarios, los almacenes de material deportivo, las gradas de espectadores o los aseos públicos. Otros son específicos de determinadas tipologías, es el caso de los refugios de montaña, puertos deportivos, aeródromos, etc. En las instalaciones con áreas de actividad, es frecuente que los espacios complementarios sean los únicos espacios construidos y son los que posibilitan la realización de las diferentes actividades. Un mismo espacio complementario puede dar servicio a más de un espacio deportivo, un bloque de vestuarios puede ser común a varias pistas polideportivas, unas gradas pueden ser comunes a una pista de atletismo y a un campo de fútbol situado en su interior.

5.1. Punts clau.

733 espais esportius singulars.
 91 camps de tir.
 82 zones de jocs populars i/o tradicionals.
 71 camps de golf.
 62 espais d'hípica.
 20 circuits de motor.
 18 rocòdroms.
 17 pistes de monopatí i patí en línia.
 11 circuits de bicicleta.
 7 circuits de carrera a peu.
 2 pistes de modelisme.
 1 canal de rem i piragüisme.
 0 zones d'esports d'hivern.
 351 altres espais singulars.

Espais esportius singulars.

Espais construïts per a la pràctica esportiva, que encara que aquesta pugui estar arreglada, presenten unes dimensions i característiques adaptades a cada tipus. Són espais més específics i generalment tenen uns requeriments espacials que fan que la seva distribució sigui desigual sobre el territori. Els espais singulars són espais de pràctica característics d'instal·lacions com: els camps de golf, les estacions d'esquí, els circuits de velocitat, els carrils de bicicleta, els camps de tir, etc.

Espais complementaris de la instal·lació.

Estan en relació directa amb el desenvolupament de l'activitat esportiva. Alguns són generals a tots els tipus d'instal·lacions, és el cas dels vestuaris, els magatzems de material esportiu, les gradas d'espectadors o els banys públics. Altres són específics de determinades tipologies, és el cas dels refugis de muntanya, ports esportius, aeròdroms, etc. A les instal·lacions amb àrees d'activitat, és freqüent que els espais complementaris siguin els únics espais construïts i són els que possibiliten la realització de les diferents activitats. Un mateix espai complementari pot donar servei a més d'un espai esportiu, un bloc de vestuaris pot ser comú a diverses pistes poliesportives, unes gradas poden ser comunes a una pista d'atletisme i a un camp de futbol situat en el seu interior.

5.2. Tipología de espacios deportivos singulares. Manual de Interpretación del Censo Nacional de Instalaciones Deportivas-2005.

En el Capítulo 3 se realizó un análisis exhaustivo de las instalaciones deportivas existentes en la Comunidad Balear. Seguidamente se van a estudiar los 733 espacios singulares censados en esta Comunidad, los cuáles están englobados en diferentes tipologías según el Manual de Interpretación del Censo Nacional de Instalaciones Deportivas-2005.

El tipo de espacio viene definido por unas características específicas, en función de las cuales se han requerido una serie de atributos como, por ejemplo, el número de hoyos de un campo de golf. Esas distintas tipologías pueden tener unas dimensiones variables y adaptadas, debido sobre todo a la singularidad que las caracteriza. Del total de 733 espacios deportivos singulares, casi la mitad de ello (47,88%) corresponden a las 351 zonas catalogadas como otros espacios singulares. Se trata de campos de mini-golf, pistas de bowling, campo de casting y remo en banco fijo (con balsa).

Le siguen en cuanto a número los 91 campos de tiro existentes (12,41%), las 82 zonas de juegos populares y/o tradicionales (11,19%), los 71 campos de golf (9,68%) y los 62 circuitos de hípica (8,45%).

Tabla 5.I. Tipología de espacios deportivos singulares y número por Consejos./

Taula 5.I. Tipologia d'espais esportius singulars i nombre per Consells.

Isla/Illa	Tipos/Tipus	Espacios Deportivos/Espais esportius
IBIZA-FORMENTERA/EIVISSA-FORMENTERA		
	Campo de golf/Camp de golf	2
	Campos de tiro/Camps de tir	8
	Circuito de bicicleta/Circuit de bicicleta	2
	Circuito de carrera a pie/Circuit de carrera a peu	2
	Circuitos de motor/Circuits de motor	2
	Espacios de hípica/Espais d'hípica	11
	Otros espacios singulares/Altres espais singulars	39
	Rocódromos/Rocòdroms	2
	Zonas de juegos populares y-o tradicionales/Zones de jocs populars i-o tradicionals	7
MALLORCA/MALLORCA		
	Campo de golf/Camp de golf	60
	Campos de tiro/Camps de tir	70
	Canal de remo y piragüismo/Canal de rem i piragüisme	1
	Circuito de bicicleta/Circuit de bicicleta	9
	Circuito de carrera a pie/Circuit de carrera a peu	5
	Circuitos de motor/Circuits de motor	16
	Espacios de hípica/Espais d'hípica	32
	Otros espacios singulares/Altres espais singulars	272
	Pistas de monopatín y patín línea/Pistes de monopati i patí en línia	15
	Rocódromos/Rocòdroms	13
	Zonas de juegos populares y-o tradicionales/Zones de jocs populars i-o tradicionals	71
MENORCA/MENORCA		
	Campo de golf/Camp de golf	9
	Campos de tiro/Camps de tir	13
	Circuitos de motor/Circuits de motor	2
	Espacios de hípica/Espais d'hípica	19
	Otros espacios singulares/Altres espais singulars	40
	Pistas de modelismo/Pistes de modelisme	2
	Pistas de monopatín y patín línea/Pistes de monopati i patí en línia	2
	Rocódromos/Rocòdroms	3
	Zonas de juegos populares y-o tradicionales/Zones de jocs populars i-o tradicionals	4

5.2. Tipologia d'espais esportius singulars. Manual d'Interpretació del Cens Nacional d'Instal·lacions Esportives 2005.

En el Capítol 3 es va realitzar una anàlisi exhaustiva de les instal·lacions esportives existents a la Comunitat Balear. Seguidament s'estudiaran els 733 espais singulars censats en aquesta Comunitat, els quals estan englobats en diferents tipologies segons el Manual d'Interpretació del Cens Nacional d'Instal·lacions Esportives 2005.

El tipus d'espai ve definit per unes característiques específiques, en funció de les quals s'han requerit una sèrie d'atributs com, per exemple, el nombre de forats d'un camp de golf. Aquestes diferents tipologies poden tenir unes dimensions variables i adaptades, a causa sobretot de la singularitat que les caracteritza. Del total de 733 espais esportius singulars, quasi la meitat (47,88%) corresponen a les 351 zones catalogades com altres espais singulars. Es tracta de camps de mini-golf, pistes de bowling, camp de casting i rem en banc fixo (amb rai).

El segueixen quant a nombre els 91 camps de tir existents (12,41%), les 82 zones de jocs populars i/o tradicionals (11,19%), els 71 camps de golf (9,68%) i els 62 circuits d'hípica (8,45%).

Con porcentajes muy pequeños aparecen los 20 circuitos de motor (2,72%), los 18 rocódromos (2,45%), las 17 pistas de monopatín y patín en línea (2,32%), los 11 circuitos de bicicleta (1,5%), los 7 circuitos de carrera a pie (0,09%), las 2 pistas de modelismo, que engloban a automodelismo y aeromodelismo (0,02%), y el único canal de remo y piragüismo existente. En Baleares, por su situación geográfica, no se registra ningún espacio singular que corresponda a zonas de deportes de invierno.

Si se desagregan estos espacios deportivos singulares por Consejos, se puede apreciar en la Tabla 5.I que en el de Mallorca se encuentran 564 del total, lo que representa un 76,95%, le sigue el de Menorca con 94 espacios (12,82%), estando los restantes 75 en el Consejo de Ibiza-Formentera.

Un análisis primario de esa Tabla nos indica que en la distribución por Consejos de los diferentes espacios deportivos singulares destaca mayoritariamente el epígrafe de otros espacios singulares para los tres Consejos.

Pormenorizando un poco más se ve que el Consejo de Ibiza-Formentera cuenta con 39 de los denominados otros espacios singulares, 11 espacios de hípica, 8 campos de tiro y 7 zonas de juegos populares y/o tradicionales. El resto, hasta complacer lo 75 espacios existentes, se distribuye de dos en dos entre los campos de golf, los circuitos de bicicleta, los circuitos de carrera a pie, los circuitos de motor y los rocódromos.

Por su parte en el Consejo de Mallorca y tras los 272 llamados otros espacios singulares, destacan las 71 zonas de juegos populares y/o tradicionales, los 70 campos de tiro y los 60 campos de golf. Les siguen, a cierta distancia, los 32 espacios de hípica, los 16 circuitos de motor, las 15 pistas de monopatín y patín en línea, los 13 rocódromos, los 9 circuitos de bicicleta, los 5 circuitos de carrera a pie, y el único canal de remo y piragüismo existente en la Comunidad Balear.

Por último, en el Consejo de Menorca la hegemonía de otros espacios singulares, en número de 40, no se ve amenazada por los 19 espacios de hípica, los 13 campos de tiro, los 9 campos de golf, las 4 zonas de juegos populares y/o tradicionales y los pares respectivos de circuitos de motor, pistas de modelismo y pistas de monopatín y patín en línea.

Tabla 5.II. Tipología de espacios singulares: Consejos y propiedad./

Taula 5.II. Tipologia d'espais singulares: Consells i propietat.

Islla/Illa	Tipo/Tipus	Espacios Deportivos/Espais esportius	Tipo Propiedad 1/Tipus Propietat 1
IBIZA-FORMENTERA/ EIVISSA-FORMENTERA			
	Campo de golf/Camp de golf	2	Propiedad Privada/Propietat Privada
	Campos de tiro/Camps de tir	8	Propiedad Privada/Propietat Privada
	Circuito de bicicleta/Circuit de bicicleta	2	Propiedad Pública/Propietat Pública
	Circuito de carrera a pie/Circuit de carrera a peu	1	Propiedad Privada/Propietat Privada
		1	Propiedad Pública/Propietat Pública
	Circuitos de motor/Circuits de motor	2	Propiedad Privada/Propietat Privada
	Espacios de hípica/Espais d'hípica	10	Propiedad Privada/Propietat Privada
		1	Propiedad Pública/Propietat Pública
	Otros espacios singulares/Altres espais singulares	38	Propiedad Privada/Propietat Privada
		1	Propiedad Pública/Propietat Pública
	Rocódromos/Rocòdroms	2	Propiedad Privada/Propietat Privada
	Zonas de juegos populares y/o tradicionales/Zones de jocs populars i-o tradicionals	5	Propiedad Privada/Propietat Privada
		2	Propiedad Pública/Propietat Pública

Amb percentatges molt petits apareixen els 20 circuits de motor (2,72%), els 18 rocòdroms (2,45%), les 17 pistes de monopatí i patí en línia (2,32%), els 11 circuits de bicicleta (1,5%), els 7 circuits de carrera a peu (0,09%), les 2 pistes de modelisme, que engloben automodelisme i aeromodelisme (0,02%), i l'únic canal de rem i piragüisme existent. A Balears, per la seva situació geogràfica, no es registra cap espai singular que correspongui a zones d'esport d'hivern.

Si es desagreguen aquests espais esportius singulares per Consells, es poden apreciar a la Taula 5.I que en el de Mallorca se'n troben 564 del total, la qual cosa representa un 76,95%, el segueix el de Menorca amb 94 espais (12,82%), estant els restants 75 al Consell d'Eivissa i Formentera.

Una anàlisi primària d'aquesta Taula ens indica que en la distribució per Consells dels diferents espais esportius singulares destaca majoritàriament l'epígraf d'altres espais singulares per als tres Consells.

Detallant un poc més es veu que el Consell d'Eivissa i Formentera compta amb 39 dels anomenats altres espais singulares, 11 espais d'hípica, 8 camps de tir i 7 zones de jocs populars i/o tradicionals. La resta, fins a complaure els 75 espais existents, es distribueix de dos en dos entre els camps de golf, els circuits de bicicleta, els circuits de carrera a peu, els circuits de motor i els rocòdroms.

Per la seva part en el Consell de Mallorca i darrera els 272 anomenats altres espais singulares, destaquen les 71 zones de jocs populars i/o tradicionals, els 70 camps de tir i els 60 camps de golf. Els segueixen, a certa distància, els 32 espais d'hípica, els 16 circuits de motor, les 15 pistes de monopatí i patí en línia, els 13 rocòdroms, els 9 circuits de bicicleta, els 5 circuits de carrera a peu, i l'únic canal de rem i piragüisme existent a la Comunitat Balear.

Per acabar, en el Consell de Menorca l'hegemonia d'altres espais singulares, 40, no es veu amenaçada pels 19 espais d'hípica, els 13 camps de tir, els 9 camps de golf, les 4 zones de jocs populars i/o tradicionals i els parells respectius de circuits de motor, pistes de modelisme i pistes de monopatí i patí en línia.

Isla/Illa	Tipo/Típus	Espacios Deportivos/Espais esportius	Tipo Propiedad 1/Típus Propietat 1
MALLORCA/ MALLORCA			
	Campo de golf/Camp de golf	60	Propiedad Privada/Propietat Privada
	Campos de tiro/Camps de tir	70	Propiedad Privada/Propietat Privada
	Canal de remo y piragüismo/Canal de rem i piragüisme	1	Propiedad Privada/Propietat Privada
	Circuito de bicicleta/Circuit de bicicleta	2	Propiedad Privada/Propietat Privada
		7	Propiedad Pública/Propietat Pública
	Circuito de carrera a pie/Circuit de carrera a peu	1	Propiedad Privada/Propietat Privada
		4	Propiedad Pública/Propietat Pública
	Circuitos de motor/Circuits de motor	15	Propiedad Privada/Propietat Privada
		1	Propiedad Pública/Propietat Pública
	Espacios de hípica/Espais d'hípica	31	Propiedad Privada/Propietat Privada
		1	Propiedad Pública/Propietat Pública
	Otros espacios singulares/Altres espais singulars	238	Propiedad Privada/Propietat Privada
		34	Propiedad Pública/Propietat Pública
	Pistas de monopatín y patín línea/Pistes de monopati i patí en línia	1	Propiedad Privada/Propietat Privada
		14	Propiedad Pública/Propietat Pública
	Rocódromos/Rocòdroms	4	Propiedad Privada/Propietat Privada
		9	Propiedad Pública/Propietat Pública
	Zonas de juegos populares y-o tradicionales/Zones de jocs populars i-o tradicionals	40	Propiedad Privada/Propietat Privada
		31	Propiedad Pública/Propietat Pública
MENORCA/ MENORCA			
	Campo de golf/Camp de golf	9	Propiedad Privada/Propietat Privada
	Campos de tiro/Camps de tir	13	Propiedad Privada/Propietat Privada
	Circuitos de motor/Circuits de motor	2	Propiedad Pública/Propietat Pública
	Espacios de hípica/Espais d'hípica	12	Propiedad Privada/Propietat Privada
		7	Propiedad Pública/Propietat Pública
	Otros espacios singulares/Altres espais singulars	27	Propiedad Privada/Propietat Privada
		13	Propiedad Pública/Propietat Pública
	Pistas de modelismo/Pistes de modelisme	1	Propiedad Privada/Propietat Privada
		1	Propiedad Pública/Propietat Pública
	Pistas de monopatín y patín línea/Pistes de monopati i patí en línia	2	Propiedad Pública/Propietat Pública
	Rocódromos/Rocòdroms	1	Propiedad Privada/Propietat Privada
		2	Propiedad Pública/Propietat Pública
	Zonas de juegos populares y-o tradicionales/Zones de jocs populars i-o tradicionals	3	Propiedad Privada/Propietat Privada
		1	Propiedad Pública/Propietat Pública

La Tabla 5.II muestra los tipos de propiedad de los espacios deportivos singulares en cada Consejo de las Islas Baleares. En toda la Comunidad existen 597 espacios deportivos singulares de propiedad privada (81,45%) y 136 de propiedad pública (18,55%).

El Consejo de Ibiza-Formentera es el que posee mayor proporción de espacios de propiedad privada, ya que cuenta con 68 de ellos (90,67%) frente a los 7 de propiedad pública. En el Consejo de Mallorca también predominan los espacios deportivos singulares de propiedad privada, aunque en menor proporción que en el anterior. Así, cuenta con 463 espacios privados (82,09%) y 101 públicos. En el tercer Consejo, el de Menorca, a preponderancia de estos espacios deportivos privados sigue disminuyendo pues del total de 94 con los que cuenta, 66 de ellos (70,21%) son de titularidad privada y los 28 restantes son públicos.

Después de este análisis global de la distribución tipológica de los espacios singulares en la Comunidad Balear, así como de sus tipos de propiedad, se van a analizar seguidamente y de forma individualizada cada uno de esos espacios.

La taula 5.II mostra els tipus de propietat dels espais esportius singulares a cada Consell de les Illes Balears. A tota la Comunitat existeixen 597 espais esportius singulares de propietat privada (81,45%) i 136 de propietat pública (18,55%).

El Consell d'Eivissa i Formentera és el que posseeix major proporció d'espais de propietat privada, ja que compta amb 68 d'ells (90,67%) davant els 7 de propietat pública. Al Consell de Mallorca també hi predominen els espais esportius singulares de propietat privada, encara que en menor proporció que a l'anterior. Així, compta amb 463 espais privats (82,09%) i 101 públics. En el tercer Consell, el de Menorca, a preponderància d'aquests espais esportius privats segueix disminuint del total de 94 amb els quals compta, 66 d'ells (70,21%) són de titularitat privada i els 28 restants són públics.

Després d'aquesta anàlisi global de la distribució tipològica dels espais singulares a la Comunitat Balear, així com dels seus tipus de propietat, s'analitzaran seguidament i de forma individualitzada cada un d'aquests espais.

5.2.1. Campos de golf.

Se establecen 4 diferentes tipologías de campo de golf como espacios deportivos singulares y 3 como zonas de prácticas, clasificadas en el Manual de Interpretación del Censo Nacional de Instalaciones Deportivas-2005.

Por una parte los campos de juego, siendo estos donde se realiza un recorrido siguiendo el orden de hoyos establecido, se clasifican en:

- **Campo de golf.** Campo de golf con al menos 9 hoyos, de par 3, 4 o 5. En la actualidad un recorrido de golf consta de 18 hoyos. Para llegar a los hoyos, los jugadores comienzan en una superficie pequeña denominada tee de salida. En cada campo de golf existen hoyos (par) de tres, de cuatro y de cinco golpes. El recorrido entre el tee de salida y la zona del hoyo se llama calle, y la zona alrededor del hoyo green. Para dificultar el juego, en las calles y, sobre todo, alrededor de los greens se encuentran zonas (trampas) de arena y de agua. Las trampas de arena, de las que suele haber de tres a cinco en cada hoyo, se denominan bunker.
- **Pitch and putt.** Estos campos suelen estar diseñados para jugadores que disponen de poco tiempo y para el ocio, puesto que minimizan el tiempo de juego a una hora, o dos si se juega a 18 hoyos, con una superficie cercana a las 20 hectáreas (deben tener como mínimo 5 hectáreas) motivo por el que suelen encontrarse cerca del casco urbano.
- **Campos de golf rústico.** Campo que aprovecha el estado natural del terreno con mínimas adaptaciones. Estos campos son un claro ejemplo de conjunción de deporte y naturaleza. Permite la práctica del golf, manteniendo las actividades agrarias y ganaderas que siempre se han desarrollado en la zona, discurriendo entre pinares, tierras de labranza, praderas, arroyos, etc. Suelen constituir una forma de reciclar granjas en crisis.
- **Otros campos de golf.**

La Comunidad Balear cuenta con 71 campos de golf y zonas de prácticas, siendo todos ellos de propiedad privada. El Consejo de Mallorca encabeza la clasificación con 60 de los campos existentes, le sigue el de Menorca que posee 9 campos y los 2 restantes pertenecen a Ibiza-Formentera.

Teniendo en cuenta la Tabla 5.III, se observa que los 71 espacios censados como campos de golf en la Comunidad Autónoma Balear, se subdividen en 24 campos de juego y 47 zonas de prácticas, que son zonas adaptadas para la práctica de los diferentes golpes. A su vez los campos de juego se reparten entre el único existente en Ibiza-Formentera y en Menorca y los 22 ubicados en Mallorca. Sin embargo Menorca posee 8 zonas de prácticas, a pesar de contar con un campo de juego, mientras que en Ibiza-Formentera sólo hay una zona de prácticas. La situación es distinta en el Consejo de Mallorca ya que existen 38 zonas de prácticas.

En los espacios deportivos singulares de los campos de golf, suelen existir zonas de prácticas, adaptadas para la

5.2.1. Camps de golf.

S'estableixen 4 diferents tipologies de camp de golf com a espais esportius singulars i 3 com a zones de pràctiques, classificades en el Manual d'Interpretació del Cens Nacional d'Instal·lacions Esportives 2005.

Per una part els camps de golf, essent aquests on es realitza un recorregut seguint l'ordre de forats establert, es classifiquen en:

- **Camp de golf.** Camp de golf amb almenys 9 forats, de parell 3, 4 o 5. A l'actualitat un recorregut de golf consta de 18 forats. Per arribar als forats, els jugadors comencen en una superfície petita anomenada tee de sortida. A cada camp de golf existeixen forats (parell) de tres, de quatre i de cinc cops. El recorregut entre el tee de sortida i la zona del forat es diu carrer, i la zona al voltant del forat green. Per dificultar el joc, en els carrers i, sobretot, al voltant dels greens es troben zones (trampes) d'arena i d'aigua. Les trampes d'arena, de les quals n'hi sol haver de tres a cinc a cada forat, s'anomenen bunker.
- **Pitch and putt.** Aquests camps solen estar dissenyats per a jugadors que disposen de poc temps i per a l'oci, ja que minimitzen el temps de joc a una hora, o dues si es juga a 18 forats, amb una superfície propera a les 20 hectàrees (n'han de tenir com a mínim 5) motiu pel qual solen trobar-se prop del casc urbà.
- **Camp de golf rústic.** Camp que aprofita l'estat natural del terreny amb mínimes adaptacions. Aquests camps són un clar exemple de conjunció d'esport i natura. Permet la pràctica del golf, mantenint les activitats agràries i ramaderes que sempre s'han desenvolupat a la zona, discorrent entre pins, terres llaurades, prades, rierols, etc. Solen constituir una forma de reciclar granges en crisi.
- **Altres camps de golf.**

La Comunitat Balear compta amb 71 camps de golf i zones de pràctiques, essent tots ells de propietat privada. El Consell de Mallorca encapçala la classificació amb 60 dels camps existents, el segueix el de Menorca que posseeix 9 camps i els 2 restants pertanyen a Eivissa i Formentera.

Tenint en compte la Taula 5.III, s'observa que els 71 espais censats com a camps de golf a la Comunitat Autònoma Balear, es subdivideixen en 24 camps de joc i 47 zones de pràctiques, que són zones adaptades per a la pràctica dels diferents cops. Així mateix els camps de joc es reparteixen entre l'únic existent a Eivissa i Formentera i a Menorca i els 22 ubicats a Mallorca. D'altra banda Menorca posseeix 8 zones de pràctiques, a pesar de comptar amb un camp de joc, mentre que a Eivissa i Formentera només hi ha una zona de pràctiques. La situació és distinta al Consell de Mallorca ja que existeixen 38 zones de pràctiques.

En els espais esportius singulars dels camps de golf solen existir zones de pràctiques, adaptades per a la pràctica dels

Tabla 5.III. Clasificación de tipologías, número de campos de golf./

Taula 5.III. Classificació de tipologies, nombre de camps de golf.

Isla/Illa	Tipo/Tipus	Espacios Deportivos/Espais Esportius	Tipo de espacio deportivo 3/Tipus d'espai esportiu 3
IBIZA-FORMENTERA/ EIVISSA-FORMENTERA			
	Campo de golf/Camp de golf	1	Campos de juego/Camps de joc
		1	Zonas de prácticas/Zones de pràctiques
MALLORCA/ MALLORCA			
	Campo de golf/Camp de golf	22	Campos de juego/Camps de joc
		38	Zonas de prácticas/Zones de pràctiques
Menorca/ MENORCA			
	Campo de golf/Camp de golf	1	Campos de juego/Camps de joc
		8	Zonas de prácticas/Zones de pràctiques

práctica de los diferentes golpes. Ya se ha indicado que en la Comunidad Balear hay 47 zonas de prácticas, diferenciándose entre: Campo de prácticas, bunker de prácticas y green de prácticas. El Consejo de Mallorca cuenta con un 80,85% del total de esas zonas, el de Menorca con 17,02% y el resto está ubicada en Ibiza-Formentera.

diferents cops. Ja s'ha indicat que a la Comunitat Balear hi ha 47 zones de pràctiques, diferenciant-se entre: camp de pràctiques, bunker de pràctiques i green de pràctiques. El Consell de Mallorca compta amb un 80,85% del total d'aquestes zones, el de Menorca amb 17,02% i la resta està ubicada a Eivissa i Formentera.

Tabla 5.IV. Número de hoyos de campos de golf en las Islas Baleares./

Taula 5.IV. Nombre de forats de camps de golf a les Illes Balears.

Isla/Illa	Tipo/Tipus	Espacios Deportivos/Tipus d'espai esportiu	Nº Hoyos/Nombre de forats
IBIZA-FORMENTERA/ EIVISSA-FORMENTERA			
	Campo de golf - Campos de juego/Camp de golf - camps de joc	1	27
MALLORCA/ MALLORCA			
	Campo de golf - Campos de juego/Camp de golf - camps de joc	6	9
	Campo de golf - Campos de juego/Camp de golf - camps de joc	16	18
Menorca/ MENORCA			
	Campo de golf - Campos de juego/Camp de golf - camps de joc	1	18

En lo que se refiere al número de hoyos y teniendo en cuenta la Tabla 5.IV, de los 24 campos de golf de Baleares, 17 son de 18 hoyos, 6 campos de golf de 9 hoyos y 1 con dos campos de juego de 18 y 9 hoyos, respectivamente.

Referente al par del campo, de los existentes en la Comunidad Balear, hay 5 campos de juego con una media de par de campo de 3 golpes, para otros 16 campos su media es de 4 golpes y los 3 campos restantes tienen media de 5 golpes.

5.2.2. Circuitos de motor.

Los circuitos de motor son espacios deportivos singulares contruidos específicamente para la práctica de actividades relacionadas con el motor que comienzan y terminan en el mismo punto, en el que los pilotos corren generalmente intentando dar unas determinadas vueltas en el menor tiempo posible, o antes que sus pilotos rivales. Pueden ser de asfalto, tierra o hielo.

En la clasificación de espacios deportivos encontramos; Circuitos de velocidad, Circuitos de motocross, Circuito de karts y otros circuitos de motor.

Pel que fa al nombre de forats i tenint en compte la Taula 5.IV, dels 24 camps de golf de Balears, 17 són de 18 forats, 6 camps de golf de 9 forats i 1 amb dos camps de joc de 18 i 9 forats, respectivament.

Pel que fa al parell del camp, dels existents a la Comunitat Balear, hi ha 5 camps de joc amb una mitja de parell de camp de 3 cops, per als altres 16 camps la seva mitja és de 4 cops i els 3 camps restants tenen una mitja de 5 cops.

5.2.2. Circuitos de motor.

Els circuits de motor són espais esportius singulars construïts específicament per a la pràctica d'activitats relacionades amb el motor que comencen i acaben en el mateix punt, en el qual els pilots corren generalment intentant fer unes determinades voltes en el menor temps possible, o abans que els seus pilots rivals. Poden ser d'asfalt, terra o gel.

A la classificació d'espais esportius trobam: circuits de velocitat, circuits de motocross, circuit de karts i altres circuits de motor.

Tabla 5.V. Clasificación de tipologías, número de circuitos de motor./

Taula 5.V. Classificació de tipologies, nombre de circuits de motor.

Isla/Illa	Tipo/Tipus	Espacios Deportivos/Espais Esportius	Tipo de espacio deportivo 3/Tipus d'espai esportiu 3
IBIZA-FORMENTERA/ EIVISSA-FORMENTERA			
	Circuitos de motor/Circuits de motor	2	Otros circuitos de motor/altres circuits de motor
MALLORCA/ MALLORCA			
	Circuitos de motor/Circuits de motor	2	Circuito de karts/Circuit de karts
	Circuitos de motor/Circuits de motor	1	Circuito de motocross/Circuit de motocross
	Circuitos de motor/Circuits de motor	13	Otros circuitos de motor/altres circuits de motor
MENORCA/ MENORCA			
	Circuitos de motor/Circuits de motor	1	Circuito de karts/Circuit de karts
	Circuitos de motor/Circuits de motor	1	Circuito de motocross/Circuit de motocross

Según la Tabla 5.V, Baleares está representada con un total de 20 espacios singulares tipificados como circuitos de motor. De ellos 2 son circuitos de motocross, 3 son circuitos de karts y los 15 restantes se denominan otros circuitos de motor.

- **Los circuitos de velocidad.** Fundamentalmente diseñado para pruebas de motociclismo y automovilismo, el diseño del trazado exige una importante dosis de creatividad y un profundo conocimiento tanto de las técnicas de construcción, como de las de pilotaje. Este tipo de espacios requieren un mínimo de 100 hectáreas de superficie. Sobre este terreno se realizan prospecciones geotécnicas, estudios hidrológicos, topográficos, meteorológicos, etc. antes de su construcción, siendo recomendable que el trazado no rebase los 4,5 kilómetros de longitud.
- **Los circuitos de Karts.** Hacen que por sus características ofrezcan múltiples actividades, como por ejemplo: escuela de conducción, minimotos, scooters, etc., además de las propias del karting.
- **Los circuitos de Motocross.** Son generalmente circuitos sin asfaltar, en campo a través o mixto, en la que se combina la velocidad con la destreza de controlar la moto ante las irregularidades naturales (o artificiales) del terreno.

De esos 20 circuitos a motor, 16 corresponden al Consejo de Mallorca, que cuenta con 13 circuitos de motor, 2 de Karts y 1 de motocross. En cuanto a su propiedad se observa que 15 son de propiedad privada (93,75%) y 1 de propiedad pública.

El Consejo de Menorca reparte sus 2 circuitos entre los de Karts y los de motocross, siendo los dos de propiedad pública. El Consejo de Ibiza-Formentera por su parte se decanta por tener 2 espacios de propiedad privada dedicados a otros circuitos a motor.

En resumen existen 17 circuitos a motor de propiedad privada frente a los 3 que son de carácter público.

Segons la Taula 5.V, Balears està representada amb un total de 20 espais singulars tipificats com a circuits de motor. D'ells, 2 són circuits de motocross, 3 són circuits de karts i els 15 restants s'anomenen altres circuits de motor.

- **Els circuits de velocitat.** Fonamentalment dissenyat per a proves de motociclisme i automobilisme, el disseny del traç exigeix una important dosi de creativitat i un profund coneixement tant de les tècniques de construcció, com de les de pilotatge. Aquest tipus d'espais requereixen un mínim de 100 hectàrees de superfície. Sobre aquest terreny es realitzen prospeccions geotècniques, estudis hidrològics, topogràfics, meteorològics, etc. abans de la seva construcció, essent recomanable que el traç no sobrepassi els 4,5 quilòmetres de longitud.
- **Els circuits de karts.** Fan que per les seves característiques ofereixin múltiples activitats, com ara: escola de construcció, minimotos, scooters, etc., a més de les pròpies del karting.
- **Els circuits de Motocross.** Són generalment circuits sense asfaltar, en camp a través o mixt, en el qual es combina la velocitat amb la destresa de controlar la moto davant les irregularitats naturals (o artificials) del terreny.

D'aquests 20 circuits a motor, 16 corresponen al Consell de Mallorca, que compta amb 13 circuits de motor, 2 de karts i 1 de motocross. Quant a la seva propietat s'observa que 15 són de propietat privada (93,75%) i 1 de propietat pública.

El Consell de Menorca reparteix els seus 2 circuits entre els de karts i els de motocross, essent tots dos de propietat pública. El Consell d'Eivissa i Formentera per la seva part es decanta per tenir 2 espais de propietat privada dedicats a altres circuits a motor.

En resum, existeixen 17 circuits a motor de propietat privada davant els 3 que són de caràcter públic.

5.2.3. Circuitos de carrera a pie.

Los circuitos de carrera a pie son uno de los espacios deportivos singulares más utilizados en estos momentos. Se trata de Circuitos y recorridos contruidos específicamente para correr y caminar, que pueden disponer o no de estaciones intermedias para realización de ejercicios o de obstáculos en el recorrido. La Comunidad Balears, cuenta con 7 circuitos de carrera a pie, ocupando la séptima posición general que encabeza la Comunidad de Asturias con un total de 14, seguido por la Comunidad Valenciana con 13.

Tabla 5.VI. Clasificación de tipologías, número de circuitos de carrera a pie./

Taula 5.VI. Classificació de tipologies, nombre de circuits de carrera a peu.

Isla/Illa	Tipo/Tipus	Espacios Deportivos/Tipus d'espai esportiu
IBIZA-FORMENTERA/ EIVISSA-FORMENTERA		
	Circuito de carrera a pie/Circuit de carrera a peu	2
MALLORCA/ MALLORCA		
	Circuito de carrera a pie/Circuit de carrera a peu	5

De estos circuitos, 2 de ellos se encuentran en Ibiza-Formentera, siendo 1 de propiedad pública y el otro privada. Los 5 restantes contruidos en el Consejo de Mallorca son mayoritariamente, 80%, de propiedad pública. Si nos fijamos en el tipo de propiedad de estos circuitos de carrera a pie, vemos que globalmente 5 de ellos son de propiedad pública y los otros 2 de propiedad privada.

5.2.4. Circuitos de bicicleta.

El carril bici es un tipo de vías ciclista por las que pueden circular exclusivamente bicicletas y vehículos sin motor (dependiendo de la normativa) y se encuentran normalmente en ciudades o en vías paralelas a las carreteras. Constituyen una forma alternativa de moverse por la ciudad, mucho más práctica y saludable que con un medio de motor. Estas vías se distinguen por ser de color diferente al de la vía por la que circulan los vehículos con motor, normalmente rojas, y con una señalización especial.

Tabla 5.VII. Clasificación de tipologías, número de circuito de bicicleta./

Taula 5.VII. Classificació de tipologies, nombre de circuit de bicicleta.

Isla/Illa	Tipo/Tipus	Espacios Deportivos/Espais Esportius	Tipo de espacio deportivo 3/Tipus d'espai esportiu 3
IBIZA-FORMENTERA/ EIVISSA-FORMENTERA			
	Circuito de bicicleta/Circuit de bicicleta	1	Carril-bici/Carril-bici
	Circuito de bicicleta/Circuit de bicicleta	1	Circuitos de bicicleta (circuitos cerrados)/circuitos de bicicleta (circuitos tancats)
MALLORCA/ MALLORCA			
	Circuito de bicicleta/Circuit de bicicleta	9	Circuitos de bicicleta (circuitos cerrados)/circuitos de bicicleta (circuitos tancats)

El Manual de Interpretación del Censo Nacional de Instalaciones Deportivas-2005, clasifica en dos los espacios de circuito de bicicleta: los circuitos de bicicleta (recinto cerrado) y el carril-bici.

5.2.3. Circuit de carrera a peu.

Els circuits de carrera a peu són un dels espais esportius singulars més utilitzats en aquests moments. Es tracta de Circuits i recorreguts construïts específicament per córrer i caminar, que poden disposar o no d'estacions intermèdies per a la realització d'exercicis o d'obstacles en el recorregut. La Comunitat de Balears, compta amb 7 circuits de carrera a peu, ocupant la setena posició general que encapçala la Comunitat d'Astúries amb un total de 14, seguida de la Comunitat Valenciana amb 13.

D'aquests circuits, 2 d'ells es troben a Eivissa i Formentera, essent 1 de propietat pública i l'altre de propietat privada. Els 5 restants construïts en el Consell de Mallorca són majoritàriament, 80%, de propietat pública. Si ens fixam en el tipus de propietat d'aquests circuits de carrera a peu, veiem que globalment 5 d'ells són de propietat pública i els altres 2 de propietat privada.

5.2.4. Circuit de bicicleta.

El carril bici és un tipus de via ciclista per les quals poden circular exclusivament bicicletes i vehicles sense motor (depenent de la normativa) i es troben normalment a ciutats o a vies paral·leles a les carreteres. Constitueixen una forma alternativa de moure's per la ciutat, molt més pràctica i saludable que amb un mitjà de motor. Aquestes vies es distingeixen per ser de color diferent al de la via per la qual circulen els vehicles amb motor, normalment vermelles, i amb una senyalització especial.

El Manual d'Interpretació del Cens Nacional d'Instal·lacions Esportives 2005, classifica en dos els espais de circuit de bicicleta: els circuits de bicicleta (recinte tancat) i el carril-bici.

Los datos indican, en la Tabla 5.VII, que son 10 los circuitos de bicicleta (circuitos cerrados) que existen en la Comunidad Balear, mientras que sólo existe 1 carril-bici en el censo del año 2.005. De estos 11 espacios hay 2 de propiedad privada, en el Consejo de Mallorca, y 9 de propiedad pública que se reparten entre los 2 de Ibiza-Formentera y lo 7 de Mallorca. Como se observa, el Consejo de Menorca no cuenta con ninguno de estos espacios.

5.2.5. Canal de remo y piragüismo.

Son canales artificiales para la práctica del remo y el piragüismo. Se clasifican en espacios deportivos de canales de aguas tranquilas y de canal de aguas bravas. En Islas Baleares, Tabla 5.VIII, solo se cuenta con 1 situado en el Consejo de Mallorca de propiedad privada, clasificado como canal de aguas tranquilas. La práctica del remo y el piragüismo es posible en los 52 espacios existentes en 12 Comunidades, encajando Galicia la clasificación con 9 de ellos.

Tabla 5.VIII. Canal de remo y piragüismo en la Comunidad de Baleares./
Taula 5.VIII. Canal de rem i piragüisme a la Comunitat Balear.

Isla/Illa	Tipo/Tipus	Espacios Deportivos/Espais Esportius	Tipo de espacio deportivo 3/Tipus d'espai esportiu 3
MALLORCA/ MALLORCA			
	Canal de remo y piragüismo/Canal de rem i piragüisme	1	Canal aguas tranquilas/Canal aigües tranquil·les

5.2.6. Espacios de hípica.

Se aborda ahora el análisis de otro tipo de espacios deportivos singulares, los espacios de hípica. Estos espacios se clasifican en: pista de carreras hípicas, pista de doma, picadero, campo de polo y pista de saltos.

Son espacios deportivos que ofrecen diversas actividades de equitación como los saltos (franquear a caballo un recorrido de varios obstáculos contruidos con barras), la doma (consistente en ejecutar una serie de movimientos en una determinada sucesión, indicada en un texto llamado reprise), el concurso (con doma, saltos y cross) y novedosas terapias ecuestres muy demandadas en la actualidad por personas con alguna discapacidad.

Tabla 5.IX. Espacios de hípica en Baleares./
Taula 5.IX. Espais d'hípica a Balears.

Isla/Illa	Tipo/Tipus	Espacios Deportivos/Espais Esportius	Tipo de espacio deportivo 3/Tipus d'espai esportiu 3
IBIZA-FORMENTERA/ EIVISSA-FORMENTERA			
	Espacios de hípica/Espais d'hípica	2	Pista de carreras hípicas/Pista de carreres hípiques
	Espacios de hípica/Espais d'hípica	5	Pista de doma - picadero/Pista de doma - picador
	Espacios de hípica/Espais d'hípica	4	Pista de saltos/Pista de bots
MALLORCA/ MALLORCA			
	Espacios de hípica/Espais d'hípica	2	Pista de carreras hípicas/Pista de carreres hípiques
	Espacios de hípica/Espais d'hípica	25	Pista de doma - picadero/Pista de doma - picador
	Espacios de hípica/Espais d'hípica	5	Pista de saltos/Pista de bots
MENORCA/ MENORCA			
	Espacios de hípica/Espais d'hípica	2	Pista de carreras hípicas/Pista de carreres hípiques
	Espacios de hípica/Espais d'hípica	15	Pista de doma - picadero/Pista de doma - picador
	Espacios de hípica/Espais d'hípica	2	Pista de saltos/Pista de bots

Les dades indiquen, a la Taula 5.VII, que són 10 els circuits de bicicleta (circuitos tancats) que existeixen a la Comunitat Balear, mentre que només existeix un carril-bici en el cens de l'any 2005. D'aquests 11 espais n'hi ha 2 de propietat privada, en el Consell de Mallorca, i 9 de propietat pública que es reparteixen entre els 2 d'Eivissa i Formentera i els 7 de Mallorca. Com s'observa, el Consell de Menorca no compta amb cap d'aquests espais.

5.2.5. Canal de rem i piragüisme.

Són canals artificials per a la pràctica del rem i el piragüisme. Es classifiquen en espais esportius de canals d'aigües tranquil·les i de canal d'aigües braves. A les Illes Balears, Taula 5.VIII, només n'hi ha 1 situat en el Consell de Mallorca de propietat privada, classificat com a canal d'aigües tranquil·les. La pràctica del rem i el piragüisme és possible en els 52 espais existents a 12 Comunitats, encapçalant Galícia la classificació amb 9 d'ells.

5.2.6. Espais d'hípica.

S'aborda ara l'anàlisi d'un altre tipus d'espais esportius singulars, els espais d'hípica. Aquests espais es classifiquen en: pista de carreres hípiques, pista de doma, picador, camp de polo i pista de bots.

Són espais esportius que ofereixen diverses activitats d'equitació com els bots (franquejar a cavall un recorregut de diversos obstacles construïts amb barres), la doma (consistent a executar una sèrie de moviments en una determinada successió, indicada en un text anomenat reprise), el concurs (amb doma, bots i cross) i noves teràpies eqüestres molt demandades a l'actualitat per persones amb alguna discapacitat.

De los 62 espacios de hípica existentes en la Comunidad Balear, 45 corresponden a doma/picadero (72,58%), 11 a pistas de saltos (17,74%) y los 6 restantes (9,68%) a pistas de carreras hípias. Su ubicación es variable en función del Consejo, a excepción de las pistas de carreras que guardan paridad en los tres Consejos.

En Ibiza-Formentera existen 11 de estos espacios de hípica, lo que representa el 17,75% del total de la Comunidad Balear, de los cuáles 5 son pistas de doma, 4 pistas de saltos y sólo 2 sirven para carreras hípias. Por otra parte, 10 de ellos son de propiedad privada y 1 de propiedad pública.

En el Consejo de Mallorca se encuentra el 51,62% de las pistas hípias ya que cuenta con 32 de ellas. Existen 25 de doma/picadero, 5 pistas de salto e iguala al Consejo anterior en las pistas de carreras. Sus propiedades son mayoritariamente de carácter privado, 31 de ellos, y solo 1 es de propiedad pública.

Por último, los 19 espacios de hípica de Menorca, el 30,64% restante, se reparten entre las 15 pistas de doma, las 2 pistas de saltos y las 2 pistas de carreras hípias. De propiedad pública son 7 de ellos y los otros 12 espacios de propiedad privada.

En este tipo de espacio deportivo destaca la propiedad privada que cuenta con el 85,48% de los existentes.

5.2.7. Rocódromos.

Los Rocódromos son estructuras artificiales construidas para la práctica de deportes de montaña y de escalada. Las zonas naturales equipadas para estas actividades se consideran como áreas de actividad.

En este caso, un rocódromo es una instalación preparada específicamente para practicar la escalada en la ciudad sin tener que desplazarse a la montaña para escalar o simplemente para entrenar. Estos espacios deportivos se clasifican en rocódromo y rocódromo boulder (Altura menor a 3 m).

- El rocódromo "boulder" sirve para la escalada sin cuerda, ya que se realiza a escasa altura (lo que permite saltar al suelo). Los principiantes progresan en dirección horizontal ("boulder" o travesía) o pueden escalar pasos cortos en dirección vertical.
- Una pared de "boulder" constituye un escenario de escalada ideal para niños y adolescentes porque facilita una amplia variedad de juegos y actividades,

Dels 62 espais d'hípica existents a la Comunitat Balear, 45 corresponen a doma / picador (72,58%), 11 a pistes de bots (17,74%) i els 6 restants (9,68%) a pistes de carreres hípiques. La seva ubicació és variable en funció del Consell, a excepció de les pistes de carreres que guarden paritat entre els tres Consells.

A Eivissa i Formentera existeixen 11 d'aquests espais d'hípica, la qual cosa representa el 17,75% del total de la Comunitat Balear, dels quals 5 són pistes de doma, 4 pistes de bots i només 2 serveixen per a carreres hípiques. D'altra banda, 10 d'ells són de propietat privada i 1 de propietat pública.

En el Consell de Mallorca es troben el 51,62% de les pistes hípiques ja que compta amb 32. N'existeixen 25 de doma/picador, 5 pistes de bot i iguala al Consell anterior en pistes de carreres. Les seves propietats són majoritàriament de caràcter privat, 31 d'elles, i només 1 és de propietat pública.

Per acabar, els 19 espais d'hípica de Menorca, el 30,64% restant, es reparteixen entre les 15 pistes de doma, les 2 pistes de bots i les 2 pistes de carreres hípiques. De propietat pública n'hi ha 7 i els altres 12 espais són de propietat privada.

En aquests tipus d'espai esportiu destaca la propietat privada que compta amb el 85,48% dels existents.

5.2.7. Rocódromos.

Els rocódromos són estructures artificials construïdes per a la pràctica d'esports de muntanya i d'escalada. Les zones naturals equipades per a aquestes activitats es consideren com a àrees d'activitat.

En aquest cas, un rocódrom és una instal·lació preparada específicament per practicar l'escalada a la ciutat sense haver de desplaçar-se a la muntanya per escalar o simplement per entrenar. Aquests espais esportius es classifiquen en rocódrom o rocódrom boulder (altura menor a 3 m.).

- El rocódrom "boulder" serveix per a l'escalada sense corda, ja que es realitza a escassa altura (cosa que permet botar en terra). Els principiants progressen en direcció horitzontal ("boulder" o travesia) o poden escalar passes curtes en direcció vertical.
- Una paret de "boulder" constitueix un escenari d'escalada ideal per a nins i adolescents perquè facilita una àmplia varietat de jocs i activitats, oferint-nos

Tabla 5.X. Los rocódromos en Baleares./

Taula 5.X. Els rocódroms a Balears.

Isla/Illa	Tipo/Tipus	Espacios Deportivos/Espais Esportius	Tipo de espacio deportivo 3/Tipus d'espai esportiu 3
IBIZA-FORMENTERA/ EIVISSA-FORMENTERA			
	Rocódromos/Rocòdroms	2	Rocódromo/Rocòdrom
MALLORCA/ MALLORCA			
	Rocódromos/Rocòdroms	13	Rocódromo/Rocòdrom
MENORCA/ MENORCA			
	Rocódromos/Rocòdroms	3	Rocódromo/Rocòdrom

ofreciéndonos seguridad. En la Comunidad Balear no existe ningún espacio de estas características.

De este tipo de espacio deportivo singular denominado "rocódromo", encontramos 18 en la Comunidad Balear. Como se observa en la Tabla 5.X, la mayor dotación de ellos corresponde a Mallorca que tiene 13 de estos espacios, 3 están en Menorca y 2 en Ibiza-Formentera. La superficie media de los 18 rocódromos es de 120,72 m².

A diferencia de lo que ocurre en otras Comunidades Autónomas, como en el caso de Castilla la Mancha, en Baleares se invierte la tendencia en cuanto a su tipo de propiedad, existiendo 11 rocódromos de propiedad pública, 61,11%, y los otros 7 privados.

5.2.8. Pistas de monopatín y patín en línea.

Los circuitos y pistas de monopatín y patín en línea, comúnmente llamados "Skate Park", son espacios deportivos ideales para los amantes de todo tipo de piruetas con sus patines, monopatines e incluso bicicletas BMX, pero es muy recomendable su uso junto con elementos de protección como cascos, coderas y rodilleras, que permitan una práctica segura.

Tabla 5.XI. Pistas de monopatín y patín en línea en Baleares./

Taula 5.XI. Pistes de monopatí i patí en línia a Balears.

Isla/Illa	Tipo/Tipus	Espacios Deportivos/Espais Esportius	Tipo de espacio deportivo 3/Tipus d'espai esportiu 3
MALLORCA/ MALLORCA			
	Pistas de monopatín y patín línea/ Pistes de monopatí i patí en línia	10	Campo monopatín y patín en línea (skate park)/ camp monopatí i patí en línia (skate park)
	Pistas de monopatín y patín línea/ Pistes de monopatí i patí en línia	5	Pista monopatín y patín en línea/ Pistes de monopatí i patí en línia
MENORCA/ MENORCA			
	Pistas de monopatín y patín línea/ Pistes de monopatí i patí en línia	1	Campo monopatín y patín en línea (skate park)/ camp monopatí i patí en línia (skate park)
	Pistas de monopatín y patín línea/ Pistes de monopatí i patí en línia	1	Pista monopatín y patín en línea/ Pistes de monopatí i patí en línia

Estos espacios deportivos de pistas de monopatín y patín línea se clasifican en: pista monopatín y patín en línea, circuito monopatín y patín en línea y en campo monopatín y patín en línea (skate park).

En la Comunidad Balear existen 17 de estos espacios, según la Tabla 5.XI, correspondiendo 11 a campo monopatín y patín en línea (skate park) y 6 a pista monopatín y patín en línea. El Consejo de Ibiza-Formentera no cuenta con ninguna de estas instalaciones, el de Mallorca tiene 15 espacios, 10 de las primeras y 5 de las segundas, y las 2 existentes en Menorca se reparten entre los dos tipos.

De los 15 censados en Mallorca hay 14 que son de propiedad pública, al igual que les ocurre a los 2 espacios de este tipo de Menorca.

5.2.9. Pistas de modelismo.

La tipología de pistas de modelismo se subdividen en dos categorías que son los circuitos de automodelismo y circuitos de aeromodelismo. De las 71 existentes en toda España,

seguretat. A la Comunitat Balear no existeix cap espai d'aquestes característiques.

D'aquest tipus d'espai esportiu singular anomenat "rocòdrom", en trobam 18 a la Comunitat Balear. Com s'observa a la Taula 5.X, la major dotació correspon a Mallorca que en té 13, 3 són a Menorca i 2 a Eivissa i Formentera. La superfície mitja dels 18 rocòdroms és de 120,72 m².

A diferència del que ocorre en altres Comunitats Autònomes, com en el cas de Castella la Manxa, a Balears s'inverteix la tendència quant al tipus de propietat, existint 11 rocòdroms de propietat pública, 61,11%, i els altres 7 privats.

5.2.8. Pistes de monopatí i patí en línia.

Els circuits i pistes de monopatí i patí en línia, comunament anomenats "Skate Park", són espais esportius ideals per als amants de tot tipus de cabrioles amb els seus patins, monopatins i fins i tot bicicletes BMX, però és molt recomanable el seu ús juntament amb elements de protecció com cascos, colzeres i genolleres, que permetin una pràctica segura.

Aquests espais esportius de pistes de monopatí i patí en línia es classifiquen en pista de monopatí i patí en línia, circuits monopatí i patí en línia i en camp monopatí i patí en línia (skate park).

A la Comunitat Balear n'existeixen 17 d'aquests espais, segons la Taula 5.XI, corresponent-ne 11 a camp monopatí i patí en línia (skate park) i 6 a pista monopatí i patí en línia. El Consell d'Eivissa i Formentera no compta amb cap d'aquestes instal·lacions, el de Mallorca té 15 espais, 10 de les primeres i 5 de les segones, i les 2 existents a Menorca es reparteixen entre els dos tipus.

De les 15 censades a Mallorca n'hi ha 14 que són de propietat pública, igual que ocorre als 2 espais d'aquest tipus a Menorca.

5.2.9. Pistes de modelisme.

La tipologia de pistes de modelisme se subdivideixen en dues categories que són els circuits d'automodelisme i circuits d'aeromodelisme. De les 71 existents a tota

41 circuitos de automodelismo y 30 de aeromodelismo, la Comunidad Balear posee solo 2 circuitos de aeromodelismo construidos en el Consejo de Menorca y cada uno de ellos con distinto tipo de propiedad.

Tabla 5.XII. Pistas de modelismo en Baleares./

Taula 5.XII. Pistes de modelisme a Balears.

Isla/Illa	Tipo/Tipus	Espacios Deportivos/Espais Esportius	Tipo de espacio deportivo 3/Tipus d'espai esportiu 3
MENORCA/ MENORCA			
	Pistas de modelismo/Pistes de modelisme	2	Circuito de aeromodelismo/Circuit d'aeromodelisme

5.2.10. Campos de tiro.

Los campos de tiro son espacios deportivos que tienen distintas características particulares y dependiendo de las diferentes modalidades deportivas que se desarrollen en estos espacios se clasifican en: campo de tiro con arco, de tiro al plato, de tiro al vuelo, de tiro de precisión y otros campos de tiro. Todos ellos pueden practicarse tanto en modo de entrenamiento como de competición.

En Baleares podemos encontrar 91 campos de tiro, siendo todos ellos de propiedad privada. Por Consejos, el de Mallorca posee 70 de ellos, Menorca tiene 13 y los 8 restantes se hallan en el de Ibiza-Formentera.

Tabla 5.XIII. Campos de tiro en Baleares./

Taula 5.XIII. Camps de tir a Balears.

Isla/Illa	Tipo/Tipus	Espacios Deportivos/Espais Esportius	Tipo de espacio deportivo 3/Tipus d'espai esportiu 3
IBIZA-FORMENTERA/ EIVISSA-FORMENTERA			
	Campos de tiro/Camps de tir	7	Campo de tiro con arco/Camp de tir amb arc
	Campos de tiro/Camps de tir	1	Campo de tiro de precisión/Camp de tir de precisió
MALLORCA/ MALLORCA			
	Campos de tiro/Camps de tir	53	Campo de tiro con arco/Camp de tir amb arc
	Campos de tiro/Camps de tir	16	Campo de tiro de precisión/Camp de tir de precisió
	Campos de tiro/Camps de tir	1	Otros campos de tiro/Altres camps de tir
MENORCA/ MENORCA			
	Campos de tiro/Camps de tir	7	Campo de tiro con arco/Camp de tir amb arc
	Campos de tiro/Camps de tir	6	Campo de tiro de precisión/Camp de tir de precisió

La Tabla 5.XIII nos muestra la distribución de las diferentes modalidades por Consejos, ofreciendo el siguiente reparto:

- **Campos de tiro al plato.** En ellos se pueden practicar tiro al plato, en todas sus modalidades: de Foso Olímpico (25 platos cada serie, romper cada plato con alguno de los dos cartuchos en el arma), Foso Universal (variante del anterior con campo de tiro fijo o provisional), Doble Trap (romper un doblete de platos que salen simultáneamente de dos máquinas diferentes) y Skeet Olímpico (con un sólo cartucho se tira a platos simples y en dobletes).

Baleares no cuenta con ningún campo de este tipo.

- **Tiro de precisión.** En los campos y galerías de tiro de precisión se pueden practicar las distintas disciplinas como son Arma larga, con carabina en pie o fusil de

Espanya, 41 circuits d'automodelisme i 30 d'aeromodelisme, la Comunitat Balear posseeix només 2 circuits d'aeromodelisme construïts en el Consell de Menorca i cada un d'ells amb diferent tipus de propietat.

5.2.10. Camps de tir.

Els camps de tir són espais esportius que tenen diferents característiques particulars i depenent de les diferents modalitats esportives que s'hi desenvolupin es classifiquen en : camp de tir amb arc, de tir al plat, de tir al vol, de tir de precisió i altres camps de tir. Tots ells poden practicar-se tant com a entrenament com a competició.

A Balears podem trobar 91 camps de tir, essent tots ells de propietat privada. Per Consells, el de Mallorca en posseeix 70, Menorca en té 13 i els 8 restants es troben a Eivissa i Formentera.

La taula 5.XIII ens mostra la distribució de les diferents modalitats per Consells, oferint el següent repartiment:

- **Camps de tir al plat.** En ells es poden practicar tir al plat, en totes les seves modalitats: de Fossa Olímpica (25 plats cada sèrie, rompre cada plat amb algun dels dos cartutxos de l'arma), Fossa Universal (variant de l'anterior amb camp de tir fixo o provisional), Doble Trap (rompre un doble de plats que surten simultàniament de dues màquines diferents) i Skeet Olímpic (amb un sol cartutx es tira a plats simples i en dobles).

Balears no compta amb cap camp d'aquest tipus.

- **Tir de precisió.** En els camps i galeries de tir de precisió es poden practicar les diferents disciplines com són Arma llarga, amb carrabina de dret o fusell de genolls

rodillas o tendido, y Arma corta con pistolas y revólveres de aire, libre, de velocidad, deportiva, de fuego central y de estándar calibre, tanto en entrenamiento como competición. También se encuentra en auge la modalidad de Alta precisión.

Baleares posee 23 campos de tiro de precisión, repartidos entre los 16 del Consejo de Mallorca, los 6 del de Menorca y el único existente en Ibiza-Formentera.

- **Tiro al Vuelo.** Los tiradores tendrán campos y canchas especiales para tiro de Pichón (abatir dentro de un determinado recinto un pichón que sale aleatoriamente de cualquiera de cinco cajas metálicas situadas a una determinada distancia del punto de tiro) o Hélices (se trata de disparar sobre un blanco móvil inerte formado por un plato que está insertado en un soporte plástico provisto de dos aletas).

En la Comunidad Balear tampoco existe ningún espacio de esta modalidad.

- **Tiro con arco.** La competición de tiro con arco se desarrolla sobre un blanco fijo situado a diferentes distancias a 30, 50, 60, 70 y 90 metros, en sala (o Tiro Indoor), al aire libre y en campo (Tiro Field).

En este caso llama la atención la alta cifra de espacios de tiro con arco existente en la Comunidad Balear, ascendiendo a un total de 67. Esta cifra es la mayor de las 17 Comunidades Autónomas de España y representa el 48,91% de las 137 censadas en el 2005. Le sigue la Comunidad Canaria con 24 espacios para el tiro con arco (17,52%) y en tercera posición la Comunidad de Madrid con 12 (8,76%).

Respecto a las medias de puestos de práctica de tiro que ofrece la Comunidad Autónoma Balear, a los campos de tiro con arco les corresponde un promedio de 1,91 puestos, los campos de tiro de precisión tienen 3,17 puestos de media y los otros campos de tiro 2.

Si nos atenemos a la media global de puestos para todos los tipos de campos de tiro, se obtiene un valor de 2,23 puestos/campo de tiro.

5.2.11. Zonas de juegos populares y/o tradicionales.

Estos espacios deportivos difieren en cuanto a dimensiones y formas, dependiendo del lugar y del juego practicado. Encontramos gran variedad en esta clasificación, siendo comunes los espacios rectangulares (Bolos Huertanos, la Calva o la Tanga), cuadrangulares con abertura hacia el exterior (Barra Castellana), octogonales (Billar Romano), etc.

En Baleares, Tabla 5.XIV, hay 82 zonas de juegos populares y/o tradicionales, destacando 79 en la modalidad de otras zonas de juegos populares frente a las 3 únicas boleras construidas una en cada Consejo. Al tratarse de juegos tradicionales de la Comunidad Autónoma no existen zonas características de otras Autonomías como las de campo de billar romano, pistas de lanzamiento de barra castellana, pistas de calva, carriles de Bolos Huertanos, pistas de tanga, campos de llave o corros de lucha.

o estès a terra, i Arma curta amb pistoles i revòlvers d'aire, lliure, de velocitat, esportiva, de foc central i de calibre estàndard, tant en entrenament com a competició. També es troba en auge la modalitat d'Alta precisió.

Balears posseeix 23 camps de tir de precisió, repartits entre els 16 del Consell de Mallorca, els 6 de Menorca i l'únic existent a Eivissa i Formentera.

- **Tir al vol.** Els tiradors tendran camps i trinquets especials per a tir de Colomí (abatre dins d'un determinat recinte un colomí que surt aleatòriament de qualsevol de cinc capses metàl·liques situades a una determinada distància del punt de tir) o Hèlices (es tracta de disparar sobre un blanc mòbil inert format per un plat que està inserit en un suport plàstic proveït de dues aletes).

A la Comunitat Balear tampoc no existeix cap espai d'aquesta modalitat.

- **Tir amb Arc.** La competició de tir amb arc es desenvolupa sobre un blanc fixo situat a diferents distàncies a 30, 50, 60, 70 i 90 metres, en sala (o Tir Indoor), a l'aire lliure i en camp (Tir Field).

En aquest cas crida l'atenció l'alta xifra d'espais de tir amb arc existents a la Comunitat Balear, ascendint a un total de 67. Aquesta xifra és la major de les 17 Comunitats Autònomes d'Espanya i representa el 48,91% de les 137 censades en el 2005. Li segueix la Comunitat Canària amb 24 espais per al tir amb arc (17,52%) i en tercera posició la Comunitat de Madrid amb 12 (8,76%).

Respecte a les mitges de llocs de pràctica de tir que ofereix la Comunitat Autònoma Balear, als camps de tir amb arc els correspon una mitjana d'1,91 llocs, els camps de tir de precisió tenen 3,17 llocs de mitjana i els altres camps de tir 2.

Si ens atenem a la mitja global de llocs per a tots els tipus de camps de tir, s'obté un valor de 2,23 llocs/camps de tir.

5.2.11. Zones de jocs popular i/o tradicionals.

Aquests espais esportius difereixen quant a dimensions i formes, depenent del lloc i del joc practicat. Trobam gran varietat en aquesta classificació, essent comuns els espais rectangulars (Bitlles Hortanes, la Calba o la Tanga), quadrangulars amb obertura cap a l'exterior (Barra Castellana), octogonals (Billar Romà), etc.

A Balears, Taula 5.XIV, hi ha 82 zones de jocs populars i/o tradicionals, destacant-ne 79 a la modalitat d'altres zones de jocs populars davant els 3 únics llocs on es juga a bitlles construïdes una a cada Consell. Tractant-se de jocs tradicionals de la Comunitat Autònoma no existeixen zones característiques d'altres Autonomies com les de camp de billar romà, pistes de llançament de barra castellana, pistes de calba, carrils de Bitlles Hortanes, pistes de tanca, camps de clau o rodones de lluita.

Tabla 5.XIV. Zonas de juegos populares y/o tradicionales en Baleares./
Taula 5.XIV. Zones de jocs populars i/o tradicionals a Balears.

Isla/Illa	Tipo/Tipus	Espacios Deportivos/Tipus d'espai esportiu
IBIZA-FORMENTERA/ EIVISSA-FORMENTERA		
	1	Bolera/Lloc on es juga a bitlles
	6	Otras zonas de juegos populares/Altres zones de jocs populars
MALLORCA/ MALLORCA		
	1	Bolera/Lloc on es juga a bitlles
	70	Otras zonas de juegos populares/Altres zones de jocs populars
MENORCA/ MENORCA		
	1	Bolera/Lloc on es juga a bitlles
	3	Otras zonas de juegos populares/Altres zones de jocs populars

Las 82 zonas de juegos populares y/o tradicionales se hallan repartidas en las 71 del Consejo de Mallorca, 31 de propiedad pública y 40 privadas, las 7 del de Ibiza-Formentera, con 2 públicas y 5 privadas, y las 4 de Menorca de las que 3 son públicas y 1 privada.

5.2.12. Otros espacios singulares.

En estos espacios deportivos encontramos la siguiente clasificación: Campo de mini-golf, pista de bowling, campo de casting, remo en banco fijo (con balsa) y otros espacios singulares.

En Baleares hay 351 espacios clasificados en otros espacios singulares. Destacan los 192 espacios denominados como otros espacios, representando el 54,70% del total, los 154 espacios deportivos de mini-golf, el 43,87%, y las 5 pistas de bowling.

- **Campo de mini-golf.** En el campo de mini-golf, no existe un campo en sí, sino hoyos sueltos; normal-

Tabla 5.XV. Otros espacios singulares en Baleares./
Taula 5.XV. Altres espais singulars a Balears.

Isla/Illa	Tipo/Tipus	Espacios Deportivos/Espais Esportius	Tipo de espacio deportivo 3/Tipus d'espai esportiu 3
IBIZA-FORMENTERA/ EIVISSA-FORMENTERA			
	Otros espacios singulares/Altres espais singulars	35	Campo de mini-golf/Camp de mini-golf
	Otros espacios singulares/Altres espais singulars	4	Otros espacios singulares/Altres espais singulars
MALLORCA/ MALLORCA			
	Otros espacios singulares/Altres espais singulars	104	Campo de mini-golf/Camp de mini-golf
	Otros espacios singulares/Altres espais singulars	163	Otros espacios singulares/Altres espais singulars
	Otros espacios singulares/Altres espais singulars	5	Pista de bowling/Pista de bowling
MENORCA/ MENORCA			
	Otros espacios singulares/Altres espais singulars	15	Campo de mini-golf/Camp de mini-golf
	Otros espacios singulares/Altres espais singulars	25	Otros espacios singulares/Altres espais singulars

mente 18 hoyos, aunque depende del lugar. Los hoyos son un "mini-recorrido" en cemento, tierra o césped artificial, y la dificultad va creciendo conforme se avanza en el recorrido. Se puede llevar dos tipos de puntuación: anotar los golpes de cada jugador, o ajustarse al "par" de cada hoyo.

Les 82 zones de jocs populars i/o tradicionals es troben repartides en les 71 del Consell de Mallorca, 31 de propietat pública i 40 de privades, les 7 del d'Eivissa i Formentera, amb 2 de públiques i 5 de privades, i les 4 de Menorca de les quals 3 són públiques i 1 de privada.

5.2.12. Altres espais singulars.

En aquests espais esportius trobam la següent classificació: Camp de mini-golf, pista de bowling, camp de casting, rem en banc fixo (amb rai) i altres espais singulars.

A Balears hi ha 351 espais classificats en altres espais singulars. Destaquen els 192 espais anomenats com altres espais, representant el 54,70% del total, els 154 espais esportius de mini-golf, el 43,87%, i les 5 pistes de bowling.

- **Camp de mini-golf.** En el camp de mini-golf, no existeix un camp en sí, sinó forats solts; normalment 18

forats, encara que depèn del lloc. Els forats són un "mini-recorregut" en ciment, terra o gespa artificial, i la dificultat va creixent conforme s'avança en el recorregut. Se'n pot endur dos tipus de puntuació: anotar els cops de cada jugador, o ajustar-se al "parell" de cada forat.

- **Pista de bowling.** Las pistas de bowling o boleras se encuentran dispuestas en forma paralela una de otra, con una zona de lanzamiento para los bolos, que están separadas por un callejón lateral (canaleta) de 18 m. de largo por 1 m. de ancho. Las partidas se desarrollan en una línea de 10 juegos de hasta 2 lanzamientos cada uno, para luego sumar la cantidad de puntos anotados.

Si el análisis lo realizamos por Consejos, podemos destacar que existe un reparto desigual en función del Consejo y del espacio de que se trate. Así, en la modalidad de mini-golf el Consejo de Mallorca se encuentran representado con 104 campos, de este tipo, el de Ibiza-Formentera con 35 y los 15 restantes están en el de Menorca.

Respecto a las pistas de bowling, llama la atención que las 5 que encontramos se ubican todas en el Consejo de Mallorca (Tabla 5.XV). En cuanto a otros espacios singulares el reparto es todavía menos equilibrado destacando preponderantemente, con un 84,9% de este tipo, los 163 espacios del Consejo de Mallorca, frente a los 25 de Menorca o los 4 construidos en el de Ibiza-Formentera.

Los otros espacios singulares de la Comunidad Balear son mayoritariamente de propiedad privada, hasta alcanzar el 86,32% de los 351 existentes, restando solo 48 de titularidad pública.

5.3. Los espacios deportivos singulares con sus espacios complementarios. Tendencias actuales en Baleares.

La construcción de los 733 espacios deportivos singulares de la Comunidad Balear se muestra en la Tabla 5.XVI, cuyo gráfico lineal nos indicaría la existencia de dos periodos máximos referidos el primero al anterior a 1975 con 204 espacios construidos y el segundo al comprendido entre 1986 y 1995 con 229 espacios deportivos. Los dos valles del gráfico se corresponden con la construcción de 164 espacios en la década 1976-1985 y un descenso en el último período, entre 1996-2005, cuando se produce el menor incremento de estos espacios con 136 construidos.

Se confirma que durante los años transcurridos entre 1986 y 1995 se crean más espacios deportivos singulares en la Comunidad Balear que en otros periodos. Los campos de golf, los campos de tiro, los espacios hípicas, las pistas de monopatín y los rocódromos tienen su máximo apogeo en esa década.

De los 71 campos de golf sólo 3 estaban construidos en 1975, los restantes 68 se reparten entre los 19 en el periodo 1976-1985, los 27 entre 1986-1995 y los 22 posteriores a 1996. Algo similar ocurre con los campos de tiro que partiendo de 22 espacios en 1975, se construyen 19 entre 1976 y 1985 y 25 en cada uno de las dos décadas siguientes.

El espacio dedicado a los circuitos de bicicleta se mantiene casi constante en los cuatro periodos analizados, hecho que no

- **Pista de bowling.** Les pistes de bowling o llocs on es juga a bitlles es troben disposades en forma paral·lela una de l'altra, amb una zona de llançament per a les bitlles, que estan separades per un carreró lateral (canaleta) de 18 m. de llarg per 1 m. d'ample. Les partides es desenvolupen en una línia de 10 jocs de fins a 2 llançaments cada un, per després sumar la quantitat de punts anotats.

Si l'anàlisi la realitzam per Consells, podem destacar que existeix un repartiment desigual en funció del Consell i de l'espai de què es tracti. Així, en la modalitat de mini-golf el Consell de Mallorca es troben representats amb 104 camps, d'aquest tipus, el d'Eivissa i Formentera amb 35 i els 15 restants són en el de Menorca.

Pel que fa a les pistes de bowling, crida l'atenció que les 5 que trobam s'ubiquen totes en el Consell de Mallorca (Taula 5.XV). Quant a altres espais singulares el repartiment és encara menys equilibrat destacant preponderantment, amb un 84,9% d'aquest tipus, els 163 espais del Consell de Mallorca, davant els 25 de Menorca o els 4 construïts en el d'Eivissa i Formentera.

Els altres espais singulares de la Comunitat Balear són majoritàriament de propietat privada, fins arribar al 86,32% dels 351 existents, restant-ne només 48 de titularitat pública.

5.3. Els espais esportius singulares amb els seus espais complementaris. Tendències actuals a Balears.

La construcció del 733 espais esportius singulares de la Comunitat Balear es mostra a la Taula 5.XVI, el gràfic lineal de la qual ens indicaria l'existència de dos períodes màxims referits el primer a l'anterior a 1975 amb 204 espais construïts i el segon al comprès entre 1986 i 1995 amb 229 espais esportius. Les dues valls del gràfic es corresponen amb la construcció de 164 espais a la dècada 1976-1985 i un descens al darrer període, entre 1996-2005, quan es produeix el menor increment d'aquests espais amb 136 de construïts.

Es confirma que durant els anys transcorreguts entre 1986 i 1995 es creen més espais esportius singulares a la Comunitat Balear que en altres períodes. Els camps de golf, els camps de tir, els espais hípics, les pistes de monopatí i els rocódroms tenen el seu màxim apogeu en aquesta dècada.

Dels 71 camps de golf només 3 estaven construïts el 1975, els restants 68 es reparteixen entre els 19 en el període 1976-1985, els 27 entre 1986-1995 i els 22 posteriors a 1996. Una cosa similar ocorre amb els camps de tir que partint de 22 espais el 1975, se'n construeixen 19 entre 1976 i 1985 i 25 en cada una de les dues dècades següents.

L'espai dedicat als circuits de bicicleta es manté quasi constant en els quatre períodes analitzats, fet que no ocorre amb les

Tabla 5.XVI. Años de media de construcción de los espacios deportivos singulares por periodos en Baleares./

Taula 5.XVI. Anys de mitja de construcció dels espais esportius singulars per períodes a Balears.

Isla/Illa	Tipo/Tipus	Espacios deportivos/ Espais esportius	Antes de 1975/ Abans de 1975	1976 - 1985	1986 - 1995	1996 - 2005
IBIZA-FORMENTERA/ EIVISSA-FORMENTERA						
	Campo de golf/Camp de golf	2	1	0	1	0
	Campos de tiro/Camps de tir	8	0	0	1	7
	Circuito de bicicleta/Circuit de bicicleta	2	0	0	1	1
	Circuito de carrera a pie/Circuit de carrera a peu	2	0	0	0	2
	Circuitos de motor/Circuits de motor	2	0	1	1	0
	Espacios de hípica/Espais d'hípica	11	3	3	5	0
	Otros espacios singulares/Altres espais singulars	39	17	14	6	2
	Rocódromos/Rocòdroms	2	0	0	0	2
	Zonas de juegos populares y-o tradicionales/Zones de jocs populars i-o tradicionals	7	2	2	3	0
MALLORCA/ MALLORCA						
	Campo de golf/Camp de golf	60	2	14	24	20
	Campos de tiro/Camps de tir	70	21	17	19	13
	Canal de remo y piragüismo/Canal de rem i piragüisme	1	0	1	0	0
	Circuito de bicicleta/Circuit de bicicleta	9	3	2	2	2
	Circuito de carrera a pie/Circuit de carrera a peu	5	2	2	0	1
	Circuitos de motor/Circuits de motor	16	1	6	2	7
	Espacios de hípica/Espais d'hípica	32	7	5	10	10
	Otros espacios singulares/Altres espais singulars	272	101	55	79	37
	Pistas de monopatín y patín línea/Pistes de monopati i patí en línia	15	1	5	7	2
	Rocódromos/Rocòdroms	13	2	2	4	5
	Zonas de juegos populares y-o tradicionales/Zones de jocs populars i-o tradicionals	71	22	17	29	3
MENORCA/ MENORCA						
	Campo de golf/Camp de golf	9	0	5	2	2
	Campos de tiro/Camps de tir	13	1	2	5	5
	Circuitos de motor/Circuits de motor	2	0	1	0	1
	Espacios de hípica/Espais d'hípica	19	4	4	9	2
	Otros espacios singulares/Altres espais singulars	40	12	5	16	7
	Pistas de modelismo/Pistes de modelisme	2	1	0	1	0
	Pistas de monopatín y patín línea/Pistes de monopati i patí en línia	2	0	1	0	1
	Rocódromos/Rocòdroms	3	0	0	0	3
	Zonas de juegos populares y-o tradicionales/Zones de jocs populars i-o tradicionals	4	1	0	2	1

ocurre con las zonas de juegos populares y/o tradicionales, que, construidas mayoritariamente entre 1975 y 1995, apenas tienen incidencia en la última década en la que se construyen únicamente 4 espacios de este tipo. En cuanto a los rocódromos, 10 de los 18 existentes son espacios mas modernos ya que se han construido con posterioridad a 1996.

La construcción de los circuitos de motor presenta sus puntos álgidos en los intervalos 1976-1985 y 1996-2005, con 8 de estos espacios construidos en cada uno de ellos, mientras que solo se hacen 3 nuevos entre 1986 y 1995. Son pocos los circuitos de carrera a pie que existen, sólo 7, y 2 de ellos datan de antes de 1975. La construcción de los 5 restantes se reparte entre los 2 pertenecientes al intervalo 1976-1985 y los 3 del periodo 1996-2005.

En el último periodo analizado, 1996-2005 el Censo de Instalaciones Deportivas indica la construcción de 136 espacios deportivos singulares, lo que representa el 18,55% del total que no se distribuyen uniformemente. Como se observa en la Tabla 5.XVII. encabeza la clasificación los 46 espacios deportivos correspondientes a otros espacios singulares, seguidos de los 25 campos de tiro y los 22 campos de golf.

zones de jocs populars i/o tradicionals, que, construïdes majoritàriament entre 1975 i 1995, amb prou feines tenen incidència a la darrera dècada en la qual es construeixen únicament 4 espais d'aquest tipus. Quant als rocòdroms, 10 dels 18 existents són espais més moderns ja que s'han construït amb posterioritat a 1996.

La construcció dels circuits de motor presenta els seus punts àlgids en els intervals 1976-1985 i 1996-2005, amb 8 d'aquests espais construïts en cada un d'ells, mentre que només se'n fan 3 de nous entre 1986 i 1995. Són pocs els circuits de carrera a peu que existeixen, només 7, i 2 d'ells daten d'abans de 1975. La construcció dels 5 restants es reparteix entre els 2 pertanyents a l'interval 1976-1985 i els 3 del període 1996-2005.

Al darrer període analitzat, 1996-2005 el Cens d'Instal·lacions Esportives indica la construcció de 136 espais esportius singulars, cosa que representa el 18,55% del total que no es distribueixen uniformement. Com s'observa a la Taula 5.XVII encapçalen la classificació els 46 espais esportius corresponents a altres espais singulars, seguits dels 25 camps de tir i els 22 camps de golf.

Tabla 5.XVII. Espacios deportivos singulares construidos desde el año 1996 hasta 2005./

Taula 5.XVII. Espais esportius singulars construïts des de l'any 1996 fins 2005.

Isla/Illa	Tipo/Tipus	Espacios Deportivos (1996-2005)/Espais esportius (1996-2005)
IBIZA-FORMENTERA/ EIVISSA-FORMENTERA		
	Campos de tiro/Camps de tir	7
	Circuito de bicicleta/Circuit de bicicleta	1
	Circuito de carrera a pie/Circuit de carrera a peu	2
	Otros espacios singulares/Altres espais singulars	2
	Rocódromos/Rocòdroms	2
MALLORCA/ MALLORCA		
	Campo de golf/Camp de golf	20
	Campos de tiro/Camps de tir	13
	Circuito de bicicleta/Circuit de bicicleta	2
	Circuito de carrera a pie/Circuit de carrera a peu	1
	Circuitos de motor/Circuits de motor	7
	Espacios de hípica/Espais d'hípica	10
	Otros espacios singulares/Altres espais singulars	37
	Pistas de monopatín y patín línea/Pistes de monopati i patí en línia	2
	Rocódromos/Rocòdroms	5
	Zonas de juegos populares y/o tradicionales/Zones de jocs populars i-o tradicionals	3
MENORCA/ MENORCA		
	Campo de golf/Camp de golf	2
	Campos de tiro/Camps de tir	5
	Circuitos de motor/Circuits de motor	1
	Espacios de hípica/Espais d'hípica	2
	Otros espacios singulares/Altres espais singulars	7
	Pistas de monopatín y patín línea/Pistes de monopati i patí en línia	1
	Rocódromos/Rocòdroms	3
	Zonas de juegos populares y/o tradicionales/Zones de jocs populars i-o tradicionals	1

En un segundo grupo, con menor intensidad de construcción, se encuentran los 12 espacios de hípica, los 10 rocódromos y los 9 circuitos de motor. La construcción mínima de estos espacios se relaciona con los 3 espacios de las pistas de monopatín y patín de línea, los 3 circuitos de bicicleta y a los mismos circuitos de carrera a pie.

En el segon grup, amb menor intensitat de construcció, es troben els 12 espais d'hípica, els 10 rocòdroms i els 9 circuits de motor. La construcció mínima d'aquests espais es relaciona amb els 3 espais de les pistes de monopati i patí en línia, els 3 circuits de bicicleta i als mateixos circuits de carrera a peu.

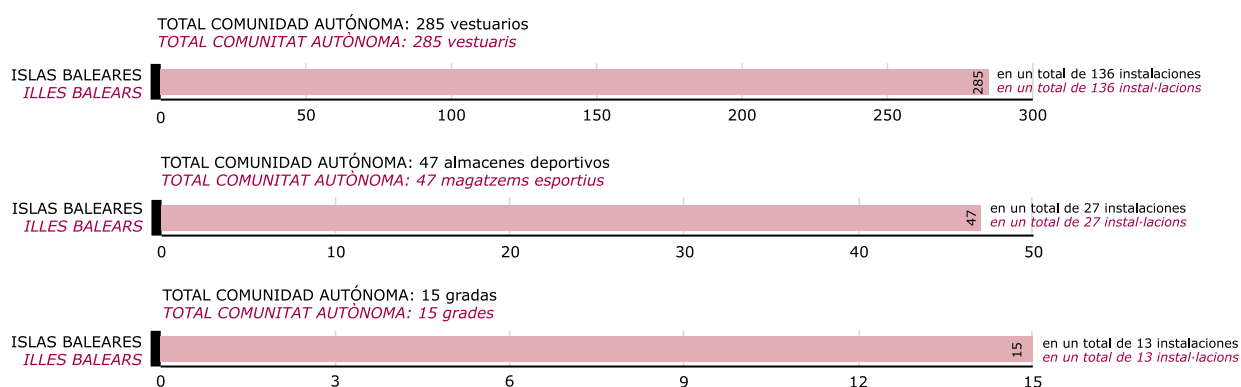

Gráfico 5.1. Espacios complementarios y su vinculación a los espacios deportivos singulares./

Gràfic 5.1. Espais complementaris i la seva vinculació a les espais esportius singulars.

En el capítulo anterior se observaba que los espacios complementarios estaban en relación directa con el desarrollo de la actividad deportiva. Estos espacios a los que nos referimos, generales a todos los tipos de instalaciones y vinculados a los espacios deportivos singulares.

En el capítol anterior s'observava que els espais complementaris estaven en relació directa amb el desenvolupament de l'activitat esportiva. Aquests espais als quals ens referim, generals a tots els tipus d'instal·lacions i vinculats als espais esportius singulars, són els vestuaris,

res, son los vestuarios, los almacenes, las gradas y los aseos públicos. Como ya se indicó un mismo espacio complementario, según el Manual de Interpretación del Censo Nacional de Instalaciones Deportivas-2005, puede dar servicio a más de un espacio deportivo.

En la Comunidad Balear, referente a los espacios deportivos complementarios, encontramos la siguiente situación: existen 285 vestuarios, 47 almacenes deportivos y 15 gradas.

El Gráfico 5.1 muestra que los 285 vestuarios prestan servicio a 136 instalaciones deportivas, lo que supone una media aproximada de 2 vestuarios por instalación. Los 47 almacenes deportivos registrados se encuentran en 27 de las instalaciones deportivas analizadas, y en cuanto al número de gradas, 15 en total, están asociadas a 13 instalaciones deportivas.

5.4. Tipos de instalaciones deportivas con sus espacios deportivos singulares en Baleares.

La Comunidad Balear cuenta con 625 instalaciones deportivas a las que acompañan un total de 733 espacios singulares. El Gráfico 5.2. indica que un porcentaje muy elevado, el 60,64% de los espacios corresponde a las 379 instalaciones con espacios singulares que no se han considerados en el epígrafe de otros tipos (SIN). Le siguen las 82 instalaciones con campos dedicados al tiro (TIR) cuyos 91 espacios representan el 12,41% del total de espacios singulares existentes.

A escasa distancia están las 68 instalaciones con 82 espacios deportivos, el 11,19%, de cualquier tipo destinado a juegos tradicionales y populares (JTP). En cuarto lugar las 47 instalaciones con 62 espacios deportivos hípicas (HIP), deben ser tenidas en consideración ya que cuentan con un 8,46% de los espacios singulares existentes.

Los restantes porcentajes descienden bruscamente, por debajo del 5% de espacios deportivos singulares, como en el caso de las 22 instalaciones con campos de golf y pitch and putt, pitch and putt (GOL) que con 24 espacios les corresponde el 3,52% del total o las 11 instalaciones con circuitos o carriles de bicicleta (BIC), con 1,5% de espacios singulares.

Se puede observar en el Gráfico 5.2 que no existen diferencias significativas entre el número de instalaciones y los espacios que acogen en los tres Consejos de Islas Baleares. Así, el de Ibiza-Formentera cuenta con 69 instalaciones deportivas y 75 espacios singulares, a las 479 instalaciones del de Mallorca le corresponden 564 espacios de este tipo y en el de Menorca sus 77 instalaciones tienen un total de 94 espacios singulares.

Puede destacarse en el Consejo de Ibiza-Formentera los 44 espacios singulares, correspondientes a las 43 instalaciones deportivas, que no se han considerados en el epígrafe de otros tipos y los 11 campos de hípica correspondiente a 6 instalaciones deportivas. En el de Mallorca existen 344 de esos espacios singulares no considerados en el epígrafe

els magatzems, les grades i els banys públics. Com ja es va indicar un mateix espai complementari, segons el Manual d'Interpretació del Cens Nacional d'Instal·lacions Esportives 2005, pot donar servei a més d'un espai esportiu.

A la Comunitat Balear, referent als espais esportius complementaris, trobam la següent situació: existeixen 285 vestuaris, 47 magatzems esportius i 15 grades.

El Gràfic 5.1 mostra que els 285 vestuaris donen servei a 136 instal·lacions esportives, cosa que suposa una mitja aproximada de 2 vestuaris per instal·lació. Els 47 magatzems esportius registrats es troben a 27 de les instal·lacions esportives analitzades, i quant al nombre de grades, 15 en total, estan associades a 13 instal·lacions esportives.

5.4. Tipus d'instal·lacions esportives amb els seus espais singulares a Baleares.

La Comunitat Balear compta amb 625 instal·lacions esportives a les quals acompanyen un total de 733 espais singulares. El Gràfic 5.2 indica que un percentatge molt elevat, el 60,64% dels espais correspon a les 379 instal·lacions amb espais singulares que no s'han considerat en l'epígraf d'altres tipus (SIN). Li segueixen les 82 instal·lacions amb camps dedicats al tir (TIR) els 91 espais dels quals representen el 12,41% del total d'espais singulares existents.

A escassa distància hi ha les 68 instal·lacions amb 82 espais esportius, l'11,19%, de qualsevol tipus destinat a jocs tradicionals i populars (JTP). En quart lloc les 47 instal·lacions amb 62 espais esportius hípics (HIP), han de ser tengudes en consideració ja que compten amb un 8,46% dels espais singulares existents.

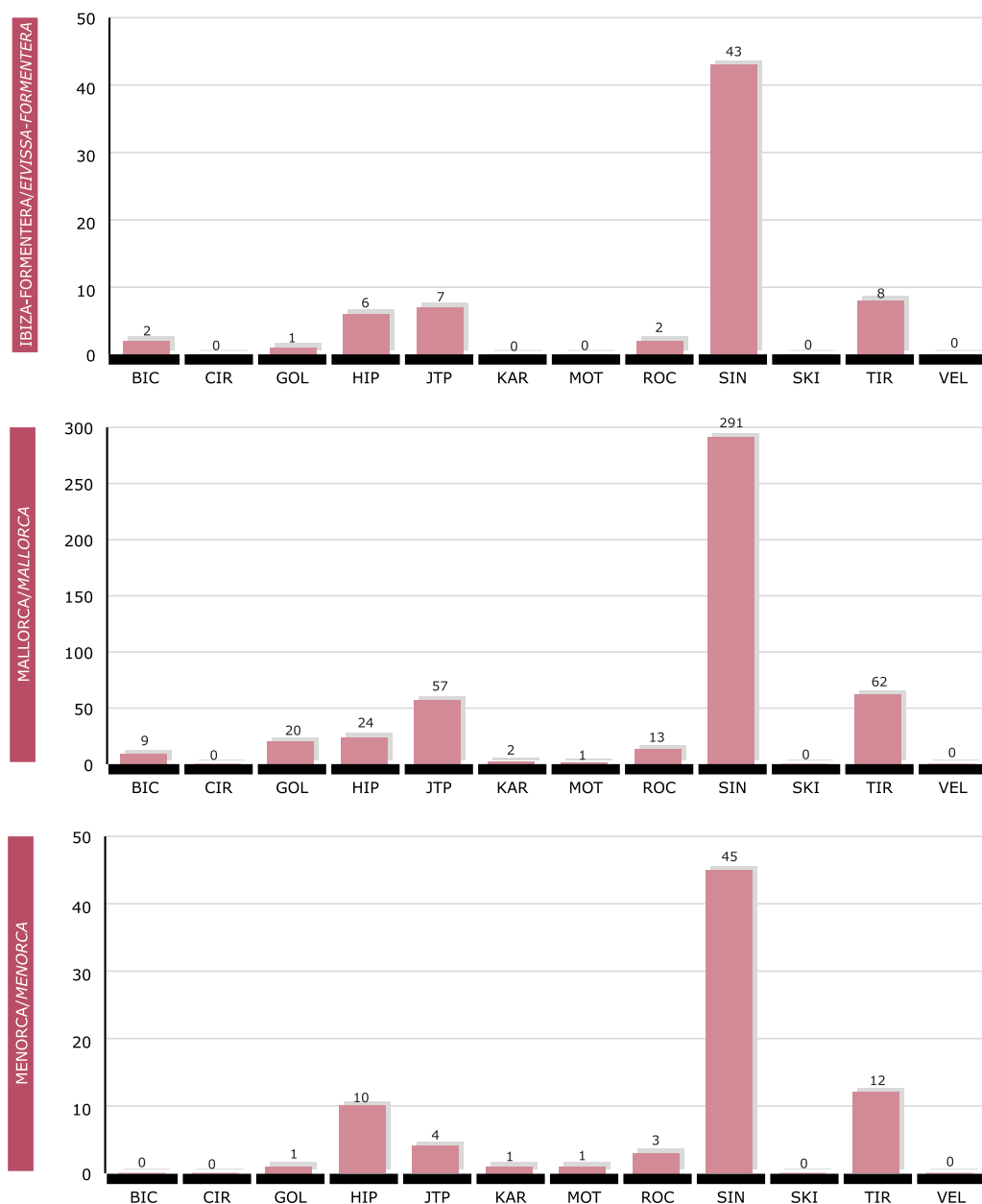
Els restants percentatges descendeixen bruscament, per davall del 5% d'espais esportius singulares, com en el cas de les 22 instal·lacions amb camps de golf i pitch and putt, pitch and putt (GOL) que amb 24 espais els correspon el 3,52% del total o les 11 instal·lacions amb circuits o carrils de bicicleta (BIC), amb 1,5% d'espais singulares.

Es pot observar en el Gràfic 5.2 que no existeixen diferències significatives entre el nombre d'instal·lacions i els espais que acullen en els tres Consells de les Illes Balears. Així, el d'Eivissa i Formentera compta amb 69 instal·lacions esportives i 75 espais singulares, a les 479 instal·lacions del de Mallorca li corresponen 564 espais d'aquest tipus i en el de Menorca les seves 77 instal·lacions tenen un total de 94 espais singulares.

Poden destacar-se en el Consell d'Eivissa i Formentera els 44 espais singulares, corresponents a les 43 instal·lacions esportives, que no s'han considerat en l'epígraf d'altres tipus, i els 11 camps d'hípica corresponent a 6 instal·lacions esportives. En el de Mallorca n'existeixen 344 d'aquests espais singulares no considerats en l'e-

de otros tipos y contenidos en 291 instalaciones deportivas, 71 espacios de los dedicados a cualquier tipo de juegos tradicionales y populares en 57 instalaciones y 32 campos de hípica en 24 de sus instalaciones. Por último en el Consejo de Menorca lo destacable son los 52 espacios singulares alojados en 45 instalaciones.

pígraf d'altres tipus i continguts en 291 instal·lacions esportives, 71 espais dels dedicats a qualsevol tipus de jocs tradicionals i populars en 57 instal·lacions i 32 camps d'hípica en 24 de les seves instal·lacions. Per acabar, en el Consell de Menorca destaquen els 52 espais singulars allotjats en 45 instal·lacions.

Leyenda: ver página 67.

Gráfico 5.2. Número y tipos de instalaciones deportivas según las características de sus espacios deportivos singulares por Consejos./
Gràfic 5.2. Nombre i tipus d'instal·lacions esportives segons les característiques dels seus espais esportius singulars per Consells.

6. LAS ÁREAS DE ACTIVIDAD DEPORTIVA EN LA COMUNIDAD AUTÓNOMA BALEAR/ *LES ÀREES D'ACTIVITAT ESPORTIVA A LA COMUNITAT AUTÒNOMA BALEAR*

6.1. Puntos clave./*Punts clau.*

6.2. Tipología de áreas de actividad deportiva. Manual de Interpretación del Censo Nacional de Instalaciones Deportivas-2005./*Tipologia d'àrees d'activitat esportiva. Manual d'Interpretació del Cens Nacional d'Instal·lacions Esportives 2005.*

6.2.1. Área terrestre./*Àrea terrestre.*

6.2.2. Área aérea./*Àrea aèria.*

6.2.3. Área acuática./*Àrea aquàtica.*

6.3. Tipos de instalaciones deportivas con áreas de actividad en la Comunidad Balear/*Tipus d'instal·lacions esportives amb àrees d'activitat a la Comunitat Balear.*

6.4. Espacios complementarios específicos de las instalaciones deportivas. Tendencias actuales en la Comunidad Balear./*Espais complementaris específics de les instal·lacions esportives. Tendències actuals a la Comunitat Balear.*

06

6.1. Puntos clave.

297 Áreas de actividad en la Comunidad Balear.

240 Áreas terrestres.

53 Áreas acuáticas.

4 Áreas aéreas.

6.1. Punts clau.

297 Àrees d'activitat a la Comunitat Balear.

240 Àrees terrestres.

53 Àrees aquàtiques.

4 Àrees aèries.

Áreas de actividad.

Espacios no estrictamente deportivos, como son las infraestructuras o los espacios naturales, sobre los que se desarrollan actividades físico-deportivas porque se han adaptado o se utilizan habitualmente para el desarrollo de las mismas. La indefinición de los límites y características específicas de estas áreas dificulta su dimensionado y la recogida de datos de las mismas. Las áreas de actividad son los espacios de práctica característicos de instalaciones como puertos deportivos, refugios, aeródromos, etc.

Espacios complementarios.

En las instalaciones con áreas de actividad, es frecuente que los espacios complementarios sean los únicos espacios construidos y son los que posibilitan la realización de las diferentes actividades. Es el caso de los refugios de montaña, puertos deportivos, aeródromos, etc.

Àrees d'activitat.

Espais no estrictament esportius, com són les infraestructures o els espais naturals, sobre els quals es desenvolupen activitats físico-esportives perquè s'han adaptat o s'utilitzen habitualment per al desenvolupament de les mateixes. La indefinició dels límits i característiques específiques d'aquestes àrees dificulta el seu dimensionat i la recollida de dades d'aquestes. Les àrees d'activitat són els espais de pràctica característics d'instal·lacions com ara ports esportius, refugis, aeròdroms, etc.

Espais complementaris.

A les instal·lacions amb àrees d'activitat, és freqüent que els espais complementaris siguin els únics espais construïts i són els que posibiliten la realització de les diferents activitats. És el cas dels refugis de muntanya, ports esportius, aeròdroms, etc.

6.2. Tipología de áreas de actividad deportiva. Manual de Interpretación del Censo Nacional de Instalaciones Deportivas-2005.

Siguiendo la clasificación del Manual de Interpretación del Censo Nacional de Instalaciones Deportivas-2005 y atendiendo a las características básicas de los espacios deportivos, nos encontramos con la tercera clasificación de espacios deportivos: las denominadas áreas de actividad. Con un total de 297 en la Comunidad de Islas Baleares, los tres tipos de áreas (acuáticas, aéreas y terrestres) están representadas en esta Comunidad Autónoma.

Con referencia a estos espacios deportivos hay que señalar que son cada vez más los que se están adaptando para la práctica deportiva, ya que actualmente existe una gran demanda de prácticas de actividades físico-deportivas en cualquiera de los tres medios que se van a analizar: el aéreo, el terrestre y el acuático.

En la Tabla 6.I se observa que el Consejo con mayor repre-

6.2. Tipologia d'àrees d'activitat esportiva. Manual d'Interpretació del Cens Nacional d'Instal·lacions Esportives 2005.

Seguint la classificació del Manual d'Interpretació del Cens Nacional d'Instal·lacions Esportives 2005 i atenent a les característiques bàsiques dels espais esportius, ens trobam amb la tercera classificació d'espais esportius: les anomenades àrees d'activitat. Amb un total de 297 a la Comunitat de les Illes Balears, els tres tipus d'àrees (aquàtiques, aèries i terrestres) estan representades en aquesta Comunitat Autònoma.

Pel que fa a aquests espais esportius cal assenyalar que són cada vegada més els que s'estan adaptant per a la pràctica esportiva, ja que actualment existeix una gran demanda de pràctiques d'activitats físico-esportives en qualsevol dels tres mitjans que s'analitzaran: l'aeri, el terrestre i l'aquàtic.

A la Taula 6.I s'observa que el Consell amb major representa-

sentación de estas áreas de actividad es el de Mallorca con 227, le sigue el de Ibiza-Formentera que cuenta con 65 y, por último, en el de Menorca sólo hay 5 áreas de las analizadas.

Destaca el elevado número de las áreas de actividad terrestre representadas en los tres Consejos con 53 espacios para el de Ibiza-Formentera, 185 para el de Mallorca y 2 para el de Menorca. La incidencia de las zonas acuáticas es menor, con 12, 39 y 2, respectivamente para los Consejos de Ibiza-Formentera, Mallorca y Menorca. En cuanto a las 4 zonas aéreas, 3 se encuentran en Mallorca y la restante en Menorca.

Tabla 6.I. Áreas de actividad en los Consejos de la Comunidad Balear./

Taula 6.I. Àrees d'activitat en els Consells de la Comunitat Balear.

Isla/Illa	Tipo/Tipus	Espacios Deportivos/Espais esportius
IBIZA-FORMENTERA/ EIVISSA-FORMENTERA		
	Zona acuática/Zona aquàtica	12
	Zona terrestre/Zona terrestre	53
MALLORCA/ MALLORCA		
	Zona acuática/Zona aquàtica	39
	Zona aérea/Zona aèria	3
	Zona terrestre/Zona terrestre	185
MENORCA/ MENORCA		
	Zona acuática/Zona aquàtica	2
	Zona aérea/Zona aèria	1
	Zona terrestre/Zona terrestre	2

6.2.1. Áreas terrestres.

Se encuentran 240 áreas terrestres en la Comunidad Balear (ATE). En su distribución, como se ha citado anteriormente, está a la cabeza el Consejo de Mallorca con un 77,08%, seguido del de Ibiza-Formentera que tiene 22,08% y estando los 0,84% restantes en Menorca.

El Manual de Interpretación del Censo Nacional de Instalaciones Deportivas-2005, realiza una clasificación de los 11 tipos de áreas terrestres, todas bajo el epígrafe ATE, que se muestra en la Tabla 6.II.

Tabla 6.II. Tipologías de áreas terrestres en las Consejos de la Comunidad Balear./

Taula 6.II. Tipologies d'àrees terrestres als Consells de la Comunitat Balear.

Isla/Illa	Tipo de Espacio Deportivo 3/Tipus d'espai esportiu 3	Espacios Deportivos/Espais Esportius
IBIZA-FORMENTERA/ EIVISSA-FORMENTERA		
	Campo de recorrido de tiro y caza/Camp de recorregut de tir i caça	6
	Ruta Ecuestre/Ruta eqüestre	3
	Senderos/Senders	43
	Vías verdes y caminos naturales/Vies verdes i camins naturals	1
MALLORCA/ MALLORCA		
	Campo de recorrido de tiro y caza/Camp de recorregut de tir i caça	12
	Ruta Ecuestre/Ruta eqüestre	17
	Senderos/Senders	146
	Vías verdes y caminos naturales/Vies verdes i camins naturals	6
	Zonas con itinerarios en BTT/Zones amb itineraris en BTT	4
MENORCA/ MENORCA		
	Campo de recorrido de tiro y caza/Camp de recorregut de tir i caça	1
	Vías verdes y caminos naturales/Vies verdes i camins naturals	1

ció d'aquestes àrees d'activitat és el de Mallorca amb 227, li segueix el d'Eivissa i Formentera que compta amb 65 i, per acabar, en el de Menorca només n'hi ha 5 de les analitzades.

Destaca l'elevat nombre de les àrees d'activitat terrestre representades en els tres Consells amb 53 espais per al d'Eivissa i Formentera, 185 per al de Mallorca i 2 per al de Menorca. La incidència de les zones aquàtiques és menor, amb 12, 39 i 2, respectivament per als Consells d'Eivissa i Formentera, Mallorca i Menorca. Quant a les 4 zones aèries, 3 es troben a Mallorca i la restant a Menorca.

6.2.1. Àrees terrestres.

Es troben 240 àrees terrestres a la Comunitat Balear (ATE). A la seva distribució, com s'ha esmentat anteriorment, el Consell de Mallorca és al capdavant amb 77,08%, seguit del d'Eivissa i Formentera que en té 22,08% i les 0,84% restant són a Menorca.

El Manual d'Interpretació del Cens Nacional d'Instal·lacions Esportives 2005, realitza una classificació dels 11 tipus d'àrees terrestres, totes sota l'epígraf ATE, que es mostra a la Taula 6.II.

Dentro de esta tipo de áreas se distinguen:

Zona de escalada.

Se trata de un espacio adaptado y equipado que aprovecha espacios rocosos naturales o determinadas infraestructuras para la práctica de actividades relacionadas con la escalada. Los atributos relacionados con estas zonas son el desnivel (altura en metros) y el número de vías. No existe ninguna censada en la Comunidad Balear.

Vías ferratas.

Son recorridos por espacios rocosos naturales equipados con elementos de progresión (escalones metálicos artificiales) para poder trepar y cable lateral para asegurarse. Tampoco existe ninguna censada en la Comunidad Autónoma Balear.

Ruta ecuestre.

Es el recorrido a caballo balizado y señalizado. La longitud del recorrido es el que marca. En esta Comunidad existen un total de 20 espacios deportivos de esta modalidad, encontrándose 3 en Ibiza-Formentera y los otros 17 en Mallorca, lo que representa el 85% de los existentes. Lógicamente, Menorca no cuenta con ningún espacio de este tipo.

Campo de recorrido de tiro y de caza.

Su espacio deportivo es el de campo de tiro y caza, con el atributo de la superficie. Al igual que los anteriores, está representado también por ATE y en la Comunidad Balear se pueden encontrar 19 de ellos. Todos los Consejos cuentan con al menos un campo de recorrido de tiro y caza como le ocurre al de Menorca, el de Ibiza-Formentera tiene 6 y en el de Mallorca aparecen censados 12.

Cavidades.

Sus espacios deportivos son simas y cuevas, centrándose su dificultad en el desnivel y en su longitud. De los 246 espacios existentes de este tipo en toda España, en la Comunidad Balear no existen ninguno censado en el 2005.

Vías verdes y caminos naturales.

Son recorridos que aprovechan antiguas infraestructuras y caminos para, una vez adaptados y señalizados, permitir el desarrollo de actividades sin un alto grado de dificultad, como son el caminar, el cicloturismo, el patinaje, etc. Se clasifican en:

- **Vía verde.** Antiguas vías de ferrocarril adaptadas para el nuevo uso. Las instalaciones se localizarán en los puntos más significativos de cada municipio por el que pasan, normalmente en la antigua estación o apeadero y en su defecto en el punto de acceso (aparcamiento o punto de información).
- **Camino de sirga.** Caminos laterales de servicio de canales de navegación y de riego.
- **Otros caminos naturales** (históricos, cañadas, rural, etc.)

En las áreas terrestres uno de los espacios más atractivos son los senderos y vías verdes, por tanto el senderismo es

Dins d'aquest tipus d'àrees es distingeixen:

Zona d'escalada.

Es tracta d'un espai adaptat i equipat que aprofita espais rocosos naturals o determinades infraestructures per a la pràctica d'activitats relacionades amb l'escalada. Els atributs relacionats amb aquestes zones són el desnivell (altura en metres) i el nombre de vies. No n'hi ha cap de censada a la Comunitat Balear.

Vies ferrates.

Són recorreguts per espais rocosos naturals equipats amb elements de progressió (escalons metàl·lics artificials) per poder trepar i cable lateral per assegurar-se. Tampoc no n'hi ha cap de censada a la Comunitat Autònoma Balear.

Ruta eqüestre.

És el recorregut a cavall balisat i senyalitzat. La longitud del recorregut és el que marca. En aquesta Comunitat existeixen un total de 20 espais esportius d'aquesta modalitat, 3 a Eivissa i Formentera i els altres 17 a Mallorca, la qual cosa representa el 85% dels existents. Lògicament, Menorca no compta amb cap espai d'aquest tipus.

Camp de recorregut de tir i de caça.

El seu espai esportiu és el de camp de tir i caça, amb l'atribut de la superfície. Igual que els anteriors, està representat també per ATE i a la Comunitat Balear se'n poden trobar 9. Tots els Consells compten amb almenys un camp de recorregut de tir i caça com li ocorre al de Menorca, el d'Eivissa i Formentera en té 6 i en el de Mallorca n'hi apareixen censats 12.

Cavitats.

Els seus espais esportius són avencs i coves, centrant-se la seva dificultat en el desnivell i en la seva longitud. Dels 246 espais existents d'aquest tipus a tota Espanya, a la Comunitat Balear no n'hi ha cap de censat en el 2005.

Vies verdes i camins naturals.

Són recorreguts que aprofiten antigues infraestructures i camins per a, una vegada adaptats i senyalitzats, permetre el desenvolupament d'activitats sense un alt grau de dificultat, com són caminar, el cicloturisme, el patinatge, etc. Es classifiquen en:

- **Via verda.** Antigues vies de ferrocarril adaptades per al nou ús. Les instal·lacions es localitzaran en els punts més significatius de cada municipi pel qual passen, normalment a l'antiga estació o baixador i en el seu defecte en el punt d'accés (aparcament o punt d'informació).
- **Camí de sirga.** Camins laterals de servei de canals de navegació i de rec.
- **Altres camins naturals** (històrics, barrancs, rural, etc.)

A les àrees terrestres un dels espais més atractius són els senders i vies verdes, per tant, el senderisme és un mitjà

un medio que está a medio camino entre el deporte, el paseo y la actividad cultural.

En esta área destacan las 8 rutas de áreas verdes y caminos naturales que podemos encontrar en la Comunidad Balear y que ocupan el 3,33% de los espacios analizados. Los Consejos de Menorca e Ibiza-Formentera cuentan con 1 cada uno mientras que en el de Mallorca están las 6 restantes.

Senderos (GR, PR, locales, cañadas, etc.).

Se conoce como sendero a todo recorrido peatonal balizado, homologado y señalizado principalmente para la práctica del senderismo: GR, PR. La instalación se localizará en el punto de información o espacio complementario que se está censando (por ejemplo un refugio). En cada instalación se censarán todos los senderos que pasen por ese punto y se clasifican en:

- **Sendero de gran recorrido (GR).** Nacional abarcando una o varias CCAA. como, por ejemplo, el GR-100 Ruta de la Plata (Gijón-Sevilla) y/o Internacional como es el caso del E-3 Camino de Santiago.
- **Sendero de pequeño recorrido (PR),** de hasta 30 km.
- **Sendero Local (SL),** hasta 10 Km. y una sola etapa.
- **Sendero Urbano (SU),** que discurre por parques, jardines, ciudades, etc.

Tabla 6.III. Senderos en la Comunidad Balear./

Taula 6.III. Senders a la Comunitat Balear.

Isla/Illa	Espacios deportivos/Espais esportius	Tipo de Espacio Deportivo 4/Tipus d'espai esportiu 4
IBIZA-FORMENTERA/ EIVISSA-FORMENTERA		
	8	Sendero de gran recorrido/Sender de gran recorregut
	13	Sendero de pequeño recorrido/Sender de petit recorregut
	21	Sendero Local/Sender local
	1	Sendero Urbano/Sender urbà
MALLORCA/ MALLORCA		
	1	Sendero de gran recorrido/Sender de gran recorregut
	12	Sendero de pequeño recorrido/Sender de petit recorregut
	131	Sendero Local/Sender local
	2	Sendero Urbano/Sender urbà

En la Comunidad de Baleares encontramos un total de 189 etapas señalizadas de senderos. Respecto a la clasificación establecida hallamos 9 del tipo GR (gran recorrido), lo que supone el 4,76% del total de los senderos. Destacan las 8 etapas señalizadas del Consejo de Ibiza-Formentera y el único existente en Mallorca. El Consejo de Menorca no posee ningún espacio de estas características, según la Tabla 6.III.

En cuanto al tipo PR (pequeño recorrido) las Islas Baleares poseen 25 etapas señalizadas de estos senderos, representando un 13,23% de los existentes y situados casi a partes iguales en 2 de los Consejos. El de Ibiza-Formentera con 13 etapas de senderos de pequeño recorrido y el de Mallorca con 12. El Consejo de Menorca tampoco posee ningún espacio clasificado según estas características.

que està a mig camí entre l'esport, el passeig i l'activitat cultural.

En aquesta àrea destaquen les 8 rutes d'àrees verdes i camins naturals que podem trobar a la Comunitat Balear i que ocupen el 3,33% dels espais analitzats. Els Consells de Menorca i Eivissa i Formentera compten amb 1 cada un mentre que en el de Mallorca hi ha les 6 restants.

Senders (GR, PR, locals, barrancs, etc.).

Es coneix com a sender a tot aquell recorregut de vianants balisat, homologat i senyalitzat principalment per a la pràctica del senderisme: GR, PR. La instal·lació es localitzarà en el punt d'informació o espai complementari que s'està censant (per exemple un refugi). A cada instal·lació se censaran tots els senders que passin per aqueix punt i es classifiquen en:

- **Sender de gran recorregut (GR).** Nacional abraçant una o diverses CCAA. com, per exemple, el GR-100 Ruta de la Plata (Gijón-Sevilla) i/o Internacional com és el cas del E-3 Camí de Santiago
- **Sender de petit recorregut (PR),** de fins a 30 km.
- **Sender local (SL),** fins a 10 km i una sola etapa.
- **Sender Urbà (SU),** que discorre per parcs, jardins, ciutats, etc.

A la Comunitat de Balears trobam un total de 189 etapes senyalitzades de senders. Pel que fa a la classificació establerta en trobam 9 del tipus GR (gran recorregut), cosa que suposa el 4,76% del total dels senders. Destaquen els 8 etapes senyalitzades del Consell d'Eivissa i Formentera i l'únic existent a Mallorca. El Consell de Menorca no posseeix cap espai d'aquestes característiques, segons la Taula 6.III.

Quant al tipus PR (petit recorregut) les Illes Balears posseeixen 25 etapes senyalitzades d'aquests senders, representant un 13,23% dels existents i situats quasi a parts iguals en 2 dels Consells. El d'Eivissa i Formentera amb 13 etapes de senders de petit recorregut i el de Mallorca amb 12. El Consell de Menorca tampoc no posseeix cap espai classificat segons aquestes característiques.

El tipo SL (sendero local) es el más común en esta Comunidad Balear con 152 etapas señalizadas censados en el 2005, lo que equivale al 80,42% de los senderos. Si lo desagregamos por Consejos, se encuentran 21 etapas de ellas en el Consejo de Ibiza-Formentera y un núcleo mayoritario formado por 131 etapas señalizadas de senderos locales en el de Mallorca.

Zona de actividad físico-deportiva en playas y ríos.

Playas balizas y equipadas en playas, ríos, embalses, etc. Estas zonas no tienen representación en la Comunidad Balear.

Zonas con itinerarios de BTT (bicicleta de montaña).

Otra actividad físico-deportiva muy practicada que se engloba en el área terrestre es el cicloturismo. Es una actividad de carácter recreativo que hoy en día va tomando importancia. En España existen gran cantidad de circuitos y pruebas en los más variados escenarios naturales teniendo su representación en algunas Comunidades. En la Comunidad Balear hallamos 4 zonas de este tipo ubicadas en el Consejo de Mallorca.

Otras áreas terrestres.

No existe ninguna representación en esta Comunidad.

6.2.2. Áreas aéreas.

Dentro de las áreas denominadas aéreas, hay un gran abanico de actividades físico-deportivas que conquistan a quienes las conocen y practican. Este tipo de actividades produce una satisfacción en su práctica buscando cierta dosis de aventura y riesgo en la mayoría de los casos.

Según el Manual de Interpretación del Censo Nacional de Instalaciones Deportivas, se establece la siguiente clasificación: Zona de vuelo (rampas de despegue y campos de aterrizaje), zona de paracaidismo, colombódromo y otras áreas aéreas. La clasificación de las existentes se muestra en la Tabla 6.IV.

Tabla 6.IV. Áreas aéreas en los Consejos de la Comunidad Balear.

Taula 6.IV. Àrees aèries en els Consells de la Comunitat Balear.

Isla/Illa	Tipo/Tipus	Tipo de espacio deportivo 3/Tipus d'espai esportiu 3	Espacios Deportivos/Espais Esportius
MALLORCA/ MALLORCA			
	Zona aérea/Zona aèria	Zona de vuelo/Zona de vol	3
MENORCA/ MENORCA			
	Zona aérea/Zona aèria	Zona de vuelo/Zona de vol	1

En la Comunidad Balear existen 4 áreas del tipo de zona de vuelo, de las cuales 3 de ellas están el Consejo de Mallorca y la otra en el de Menorca. En Ibiza-Formentera no existe ninguna de las zonas anteriormente citadas.

Las zonas de paracaidismo, colombódromo y otras áreas aéreas, no encuentran representación en la Comunidad Autónoma Balear.

El tipus SL (sender local) és el més comú en aquesta Comunitat Balear amb 152 etapes senyalitzades censats en el 2005, cosa que equival al 80,42% dels senders. Si ho desagregam per Consells, se'n troben 21 etapes en el Consell d'Eivissa i Formentera i un nucli majoritari format per 131 etapes senyalitzades de senders locals en el de Mallorca.

Zona d'activitat físico-esportiva a platges i rius.

Platges balises i equipades a platges, rius, embassaments, etc. Aquestes zones no tenen representació a la Comunitat Balear.

Zones amb itineraris de BTT (bicicleta de muntanya).

Una altra activitat físico-esportiva molt practicada que s'engloba a l'àrea terrestre és el cicloturisme. És una activitat de caràcter recreatiu que avui en dia va prenent importància. A Espanya existeixen gran quantitat de circuits i proves en els més variats escenaris naturals tenint la seva representació en algunes Comunitats. A la Comunitat Balear hi trobam 4 zones d'aquest tipus ubicades en el Consell de Mallorca.

Altres àrees terrestres.

No existeix cap representació en aquesta Comunitat.

6.2.2. Àrees aèries.

Dins de les àrees anomenades aèries, hi ha un gran ventall d'activitats físico-esportives que conquisten a qui les coneix i practica. Aquest tipus d'activitats produeix una satisfacció en la seva pràctica cercant certa dosi d'aventura i risc en la majoria dels casos.

Segons el Manual d'Interpretació del Cens Nacional d'Instal·lacions Esportives, s'estableix la següent classificació: Zona de vol (rampes d'enlairament i camps d'atterratge), zona de paracaigudisme, colombòdrom i altres àrees aèries. La classificació de les existents es mostra a la Taula 6.IV.

A la Comunitat Balear existeixen 4 àrees del tipus de zona de vol, de les quals 3 d'elles estan en el Consell de Mallorca i l'altra en el de Menorca. A Eivissa i Formentera no existeix cap de les zones abans esmentades.

Les zones de paracaigudisme, colombòdrom i altres àrees aèries, no troben representació a la Comunitat Autònoma Balear.

Zona de vuelo (rampas de despegue y campos de aterrizaje).

Dentro de esta clasificación podemos encontrar espacios deportivos como los siguientes: zona de vuelo con motor, zona de vuelo aerostático, zona de vuelo sin motor. parapente, ala delta, velero, etc.

Tabla 6.V. Zonas de vuelo con/sin motor en la Comunidad Balear./

Taula 6.V. Zones de vol amb o sense motor a la Comunitat Balear.

Isla/Illa	Tipo/Tipus	Tipo de espacio deportivo 3/Tipus d'espai esportiu 4	Espacios Deportivos/Espais Esportius
MALLORCA/ MALLORCA			
	Zona aérea/Zona aèria	Zona de vuelo con motor/zona de vol amb motor	2
	Zona aérea/Zona aèria	Zona de vuelo sin motor/zona de vol amb motor	1
MENORCA/ MENORCA			
	Zona aérea/Zona aèria	Zona de vuelo con motor/zona de vol amb motor	1

La representación de estas zonas de vuelo en la Comunidad Autónoma Balear es de 4 espacios (Tabla 6.V) en total. Respecto a las zonas de vuelo con motor encontramos espacios deportivos en solo dos de los Consejos, el de Mallorca que cuenta con 2 zonas y el de Menorca con 1. Si se analiza las zonas de vuelo sin motor, el número se reduce a 1 única zona y su ubicación es el Consejo de Mallorca.

6.2.3. Área acuática.

Dentro de las áreas acuáticas también son muchos los aficionados que practican alguno de los numerosos deportes comprendidos en ellas. Este tipo de deportes son cada vez más atractivos para la sociedad ya que, en gran medida, proporcionan sensación de libertad y paz y permiten evadirse del estrés de la vida cotidiana.

Aunque la clasificación general indica la posible existencia de zona acuática de vela, zona de surf, zona de esquí acuático, zona de actividades subacuáticas, zona de remo y piragüismo, zona de barrancos, zona de actividades a motor y otras zonas acuáticas, de acuerdo con el Manual de Interpretación del Censo Nacional de Instalaciones Deportivas-2005, solo 5 de ellas están representadas en la

Zona de vol (rampes d'enlairament i camps d'atterratge).

Dins d'aquesta classificació podem trobar espais esportius com els següents: zona de vol amb motor, zona de vol aerostàtic, zona de vol sense motor: parapent, ala delta, veler, etc.

La representació d'aquestes zones de vol a la Comunitat Autònoma Balear és de 4 espais (Taula 6.V) en total. Pel que fa a les zones de vol amb motor trobam espais esportius en només dos dels Consells, el de Mallorca que compta amb 2 zones i el de Menorca amb 1. Si s'analitza les zones de vol sense motor, el nombre es redueix a 1 única zona i la seva ubicació és el Consell de Mallorca.

6.2.3. Àrea aquàtica.

Dins de les àrees aquàtiques també són molts els afeccionats que practiquen algun dels nombrosos esports compresos en elles. Aquest tipus d'esports són cada vegada més atractius per a la societat ja que, en gran mesura, proporcionen sensació de llibertat i pau i permeten evadir-se de l'estrès de la vida quotidiana.

Encara que la classificació general indica la possible existència de zona aquàtica de vela, zona de surf, zona d'esquí aquàtic, zona d'activitats subaquàtiques, zona de rem i piragüisme, zona de barrancs, zona d'activitats a motor i altres zones aquàtiques, d'acord amb el Manual d'Interpretació del Cens Nacional d'Instal·lacions Esportives 2005, només 5 d'elles estan representades a la

Tabla 6.VI. Áreas acuáticas en la Comunidad Balear./

Taula 6.VI. Àrees aquàtiques a la Comunitat Balear.

Isla/Illa	Espacios deportivos/Espais esportius	Tipo de Espacio Deportivo 4/Tipus d'espai esportiu 4
IBIZA-FORMENTERA/ EIVISSA-FORMENTERA		
	Zona de actividad subacuática/Zona d'activitats subaquàtiques	2
	Zona de surf/Zona de surf	1
	Zona de vela/Zona de vela	9
MALLORCA/ MALLORCA		
	Zona de actividad subacuática/Zona d'activitats subaquàtiques	6
	Zona de actividades a motor/Zona d'activitats a motor	8
	Zona de surf/Zona de surf	2
	Zona de vela/Zona de vela	23
MALLORCA/ MALLORCA		
	Zona de actividad subacuática/Zona d'activitats subaquàtiques	6

Comunidad Balear, tal y como se recoge en la Tabla 6.VI. :

Las 5 áreas acuáticas de la Comunidad Balear corresponden a zona de actividades subacuáticas, zona de actividades a motor, zona de surf, zona de vela y otras áreas acuáticas, teniendo en total 53 espacios deportivos censados. Los tres Consejos cuentan con algún tipo de las áreas citadas.

Zona de vela.

Son zonas reservadas para la práctica de vela en sus distintas modalidades. Pueden realizarse en espacios deportivos señalizados o no. Parece lógico que la Comunidad Balear, al tratarse de un conjunto de islas, posea de los 53 espacios analizados un 60,38% de zonas de vela. La máxima representación la tiene el Consejo de Mallorca que cuenta con 23 zonas de estas características y le sigue el de Ibiza-Formentera con 9 espacios deportivos dedicados a la vela.

Zona de barrancos.

Son espacios deportivos equipados y señalizados que pueden contar o no con los siguientes atributos específicos: diferentes desniveles (altura en metros), distintas longitudes, espacios para rápeles, caudal de agua o sifones. De esta modalidad no encontramos registradas ningún área en la Comunidad Balear.

Zona de actividades a motor.

Son espacios deportivos donde se pueden practicar actividades a motor. Estos espacios pueden estar o no señalizados. En la Comunidad Balear existen 8 áreas de esta modalidad registradas en el Consejo de Mallorca. Los otros dos Consejos no cuentan con espacios de esta tipología.

Zona de actividad subacuática.

La actividad subacuática se puede desarrollar en lagos, presas, embalses, ríos y en el mar. Son espacios deportivos que pueden contar con diferentes zonas como la zona de pesca submarina, la zona de inmersión y otras zonas de actividades subacuáticas.

Tabla 6.VII. Zonas de actividad subacuática en la Comunidad Balear./

Taula 6.VII. Zonas d'activitat subaquàtica a la Comunitat Balear.

Isla/Illa	Tipo de Espacio Deportivo 4/Tipus d'espai esportiu 4	Espacios deportivos/Espais esportius
IBIZA-FORMENTERA/ EIVISSA-FORMENTERA		
	Zona de inmersión/zona d'immersió	2
MALLORCA/ MALLORCA		
	Otras zonas de actividades subacuáticas/altres zones d'activitats subaquàtiques	2
	Zona de inmersión/zona d'immersió	4

En la Comunidad Balear existen 8 zonas para la práctica de la actividad subacuática, correspondiendo 2 a Ibiza-Formentera y 6 a Mallorca. Por otra parte, estos espacios pueden ser zonas de inmersión, con 6 de ellos en la Comunidad, u otras zonas de actividad subacuática, de las que existen 2 en Islas Baleares.

Comunitat Balear, tal i com es recull a la Taula 6.VI:

Les 5 àrees aquàtiques de la Comunitat Balear corresponen a zona d'activitats subaquàtiques, zona d'activitats a motor, zona de surf, zona de vela i altres àrees aquàtiques, tenint en total 53 espais esportius censats. Els tres Consells compten amb algun tipus de les àrees esmentades.

Zona de vela.

Són zones reservades per a la pràctica de vela en les seves diferents modalitats. Poden realitzar-se en espais esportius senyalitzats o no. Sembla lògic que la Comunitat Balear, tractant-se d'un conjunt d'illes, posseeixi dels 53 espais analitzats un 60,38% de zones de vela. La màxima representació la té el Consell de Mallorca que compta amb 23 zones d'aquestes característiques i li segueix el d'Eivissa i Formentera amb 9 espais esportius dedicats a la vela.

Zona de barrancs.

Són espais esportius equipats i senyalitzats que poden comptar o no amb els següents atributs específics: diferents desnivells (altura en metres), diferents longituds, espais per a ràpels, cabdal d'aigua o sifons. D'aquesta modalitat no trobam registrada cap àrea a la Comunitat Balear.

Zona d'activitats a motor.

Són espais esportius on es poden practicar activitats a motor. Aquests espais poden estar o no senyalitzats. A la Comunitat Balear existeixen 8 àrees d'aquesta modalitat registrades en el Consell de Mallorca. Els altres dos Consells no compten amb espais d'aquesta tipologia.

Zona d'activitat subaquàtica.

L'activitat subaquàtica es pot desenvolupar en llacs, presses, embassaments, rius i a la mar. Són espais esportius que poden comptar amb diferents zones com la zona de pesca submarina, la zona d'immersió i altres zones d'activitats subaquàtiques.

A la Comunitat Balear existeixen 8 zones per a la pràctica de l'activitat subaquàtica, corresponent-ne 2 a Eivissa i Formentera i 6 a Mallorca. D'altra banda, aquests espais poden ser zones d'immersió, amb 6 d'ells a la Comunitat, o altres zones d'activitat subaquàtica, de les quals n'existeixen 2 a les Illes Balears.

Zona de surf.

Son espacios deportivos donde se puede practicar esta modalidad y donde las zonas pueden o no estar señalizadas. Se encuentran registradas 3 áreas para la práctica del surf de las cuáles 1 pertenece al Consejo de Ibiza-Formentera y las otras 2 están en el de Mallorca.

Zona de esquí acuático.

Son espacios deportivos para la práctica de esta modalidad. Son espacios que pueden o no estar señalizados. De esta modalidad no encontramos registradas ningún área en esta Comunidad Autónoma.

Zona de remo y piragüismo.

Son espacios deportivos clasificados en 2 zonas para la práctica de estas actividades como: Zona de remo en aguas tranquilas y zona de piragüismo en aguas bravas. No existen en la Islas Baleares ninguna de las 2 zonas descritas.

Otras áreas acuáticas.

Existen 2 áreas denominadas otras áreas acuáticas en esta Comunidad Autónoma y situadas en el Consejo de Menorca.

6.3. Tipos de instalaciones deportivas con áreas de actividad en la Comunidad Balear.

Se trata ahora de analizar las 289 instalaciones deportivas que, como ya indicamos en el comienzo de este Capítulo y según la clasificación del Manual de Interpretación del Censo Nacional de Instalaciones Deportivas, acogen a una tercera clasificación de espacios deportivos que son las 297 denominadas áreas de actividad.

Los epígrafes correspondientes a estas áreas vienen sintetizados como AAC, para indicar otras instalaciones con áreas de actividad acuática, AAE cuando se trata de áreas de actividad aéreas y ATE cuando las instalaciones poseen áreas de actividad terrestre.

El Gráfico 6.1 muestra qué tipo de espacios se encuentran en cada una de los Consejos de la Comunidad Balear.

El Consejo de Ibiza-Formentera cuenta con 63 instalaciones deportivas y 65 espacios de diversa actividad. Destaca de forma preponderante los 53 espacios que corresponden a actividades terrestres (ATE) que, representando el 81,54% del total de las áreas existentes, se ubican en 52 instalaciones. El 18,46% restante se refieren a las 12 áreas de actividad acuática (AAC) que se encuentran en 11 instalaciones deportivas de este Consejo. No existen actividades aéreas censadas.

La mayor representación en instalaciones y espacios de áreas de actividad lo tiene el Consejo de Mallorca que cuenta con 221 de las primeras y 227 de las segundas. Al analizar el tipo al que corresponden las 227 áreas indicadas se observa que 185 se refieren a actividades terrestres

Zona de surf.

Són espais esportius on es pot practicar aquesta modalitat i on les zones poden o no estar senyalitzades. Es troben registrades 3 àrees per a la pràctica del surf de les quals 1 pertany al Consell d'Eivissa i Formentera i les altres 2 són al de Mallorca.

Zona d'esquí aquàtic.

Són espais esportius per a la pràctica d'aquesta modalitat. Són espais que poden o no estar senyalitzats. D'aquesta modalitat no trobam registrada cap àrea en aquesta Comunitat Autònoma.

Zona de rem i piragüisme.

Són espais esportius classificats en 2 zones per a la pràctica d'aquestes activitats com: zona de rem en aigües tranquil·les i zona de piragüisme en aigües braves. No existeix a les Illes Balears cap de les 2 zones descrites.

Altres àrees aquàtiques.

Existeixen 2 àrees anomenades altres àrees aquàtiques en aquesta Comunitat Autònoma i situades en el Consell de Menorca.

6.3. Tipus d'instal·lacions esportives amb àrees d'activitat a la Comunitat Balear.

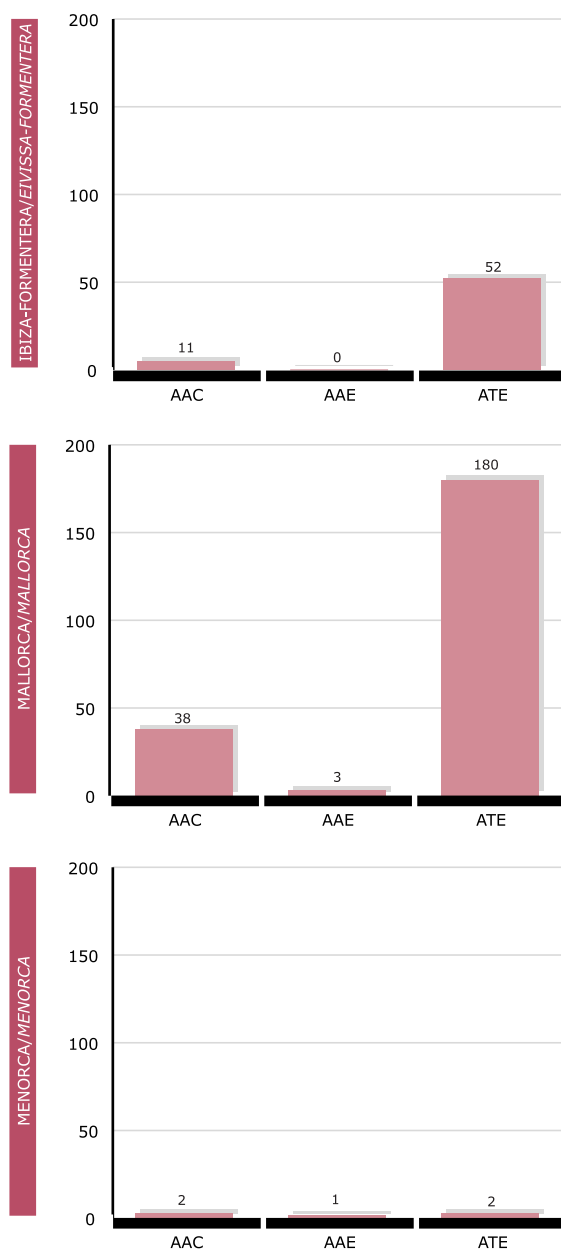
Es tracta ara d'analitzar les 289 instal·lacions esportives que, com ja vàrem indicar al començament d'aquest capítol i segons la classificació del Manual d'Interpretació del Cens Nacional d'Instal·lacions Esportives, acullen a una tercera classificació d'espais esportius que són les 297 anomenades àrees d'activitat.

Els epígrafs corresponents a aquestes àrees venen sintetitzats com AAC, per indicar altres instal·lacions amb àrees d'activitat aquàtica, AAE quan es tracta d'àrees d'activitat aèries i ATE quan les instal·lacions posseeixen àrees d'activitat terrestre.

El Gràfic 6.1 mostra quin tipus d'espais es troben a cada un dels Consells de la Comunitat Balear.

El Consell d'Eivissa i Formentera compta amb 63 instal·lacions esportives i 65 espais de diversa activitat. Destaquen de forma preponderant els 53 espais que corresponen a activitats terrestres (ATE) que, representant el 81,54% del total de les àrees existents, s'ubiquen en 52 instal·lacions. El 18,46% restant es refereixen a les 12 àrees d'activitat aquàtica (AAC) que es troben en 11 instal·lacions esportives d'aquest Consell. No existeixen activitats aèries censades.

La major representació en instal·lacions i espais d'àrees d'activitat el té el Consell de Mallorca que compta amb 221 de les primeres i 227 de les segones. En analitzar el tipus al qual corresponen les 227 àrees indicades s'observa que 185 es refereixen a activitats terrestres (ATE),

Leyenda: ver página 67.

Gráfico 6.1. Número y tipo de instalaciones deportivas según las características de sus áreas de actividad./
Gràfic 6.1. Nombre i tipus d'instal·lacions esportives segons les característiques de les seves àrees d'activitat.

(ATE), con un peso del 81,5%, ubicadas en 180 instalaciones. Le siguen en importancia las 39 áreas de actividad acuática que se hallan en 38 instalaciones deportivas y que suponen el 17,18% de estos espacios y el resto minoritario lo ocupan los 3 espacios relativos a otras áreas de actividad aéreas (AAE), que se encuentran en el mismo número de instalaciones deportivas.

El menor número de espacios corresponde a los 5 encontrados en el Consejo de Menorca, de los cuáles 2 corresponden a instalaciones con áreas de actividad acuática (AAC), otros 2 a instalaciones con áreas de actividad terrestre (ATE) y existe 1 única instalación que cuenta con un área de actividad aérea (AAE).

amb un pes del 81,5% ubicades en 180 instal·lacions. Li segueixen en importància les 39 àrees d'activitat aquàtica que es troben en 38 instal·lacions esportives i que suposen el 17,18% d'aquests espais i la resta minoritària l'ocupen els 3 espais relatius a altres àrees d'activitat aèries (AAE), que es troben en el mateix nombre d'instal·lacions esportives.

El menor nombre d'espais correspon als 5 trobats en el Consell de Menorca, dels quals 2 corresponen a instal·lacions amb àrees d'activitat aquàtica (AAC), altres 2 a instal·lacions amb àrees d'activitat terrestre (ATE) i existeix 1 única instal·lació que compta amb una àrea d'activitat aèria (AAE).

6.4. Espacios complementarios específicos de las instalaciones deportivas. Tendencias actuales en la Comunidad Balear.

En las instalaciones con áreas de actividad es frecuente que los espacios complementarios sean los únicos espacios construidos y los que posibilitan la realización de las diferentes actividades. Es el caso de los remontes, cañones de nieve artificial o innovación, zona de varada en playa, aeródromos, almacén deportivo, caballerizas, hangares, puertos e instalaciones náuticas, refugios de montaña, torres de control y vigilancia, palomar y otros espacios complementarios.

Existen 71 espacios complementarios en la Comunidad Balear, tal y como muestra la Tabla 6.VIII, relacionadas con diversas actividades deportivas que vamos a analizar seguidamente y cuyos códigos corresponden a las siglas AER, PUE y COM.

Tabla 6.VIII. Espacios complementarios./

Taula 6.VIII. Espais complementaris.

Islla/ Illa	Tipo de Espacio Complementario 2/ Tipus d'espai complementaris 2	Tipo Instalaciones Deportivas/ Tipus Instal·lacions Esportives	Espacios Complementarios/ Espais complementaris.
IBIZA-FORMENTERA/ EIVISSA-FORMENTERA			
	Puertos e instalaciones náuticas/ports esportius i instal·lacions nàutiques	PUE	7
MALLORCA/ MALLORCA			
	Caballerizas/Cavallerisses	COM	10
	Otros espacios complementarios/Altres espais complementaris	COM	1
	Palomar/Colomer	COM	1
	Puertos e instalaciones náuticas/ports esportius i instal·lacions nàutiques	PUE	29
MENORCA/ MENORCA			
	Aeródromo/Aeròdrom	AER	1
	Caballerizas/Cavallerisses	COM	5
	Palomar/Colomer	COM	1
	Puertos e instalaciones náuticas/ports esportius i instal·lacions nàutiques	PUE	16

Bajo la denominación PUE se encuentran los puertos, dársenas o marinas deportivas, con un total de 52 en la Comunidad Balear, representando el 36,37% de los 143 puertos que se han censado a finales del 2005 en toda España.

Se trata de la Comunidad que posee más puertos deportivos e instalaciones náuticas, superando a la Comunidad Andaluza que, ocupando el segundo lugar, cuenta con 31 instalaciones de este tipo o a la Comunidad Canaria que ocupa la tercera posición con un total de 20 puertos.

Otros espacios a tener en cuenta son los 18 censados como COM, que corresponden a instalaciones con espacios complementarios no detallados en otros tipos y, que a su vez, en la Comunidad Balear se desagregan en 15 caballerizas, 2 palomares y 1 denominado otro espacio complementario.

Por ultimo hay que destacar que en las Islas Baleares se encuentra 1 AER, que corresponde a instalaciones deportivas con aeródromo, del total de 29 aeródromos que se hallan ubicados en 10 de Comunidades Autónomas analizadas en este Censo.

6.4. Espais complementaris específics de les instal·lacions esportives. Tendències actuals a la Comunitat Balear.

A les instal·lacions amb àrees d'activitat és freqüent que els espais complementaris siguin els únics espais construïts i els que possibiliten la realització de les diferents activitats. És el cas dels remuntadors, canons de neu artificial o innovació, zona de varada en platja, aeròdroms, magatzem esportiu, cavallerisses, hangars, ports i instal·lacions nàutiques, refugis de muntanya, torres de control i vigilància, colomer i altres espais complementaris.

Existeixen 71 espais complementaris a la Comunitat Balear, tal i com mostra la Taula 6.VIII, relacionades amb diverses activitats esportives que analitzarem seguidament els codis de les quals corresponen a les sigles AER, PUE i COM.

Sota la denominació PUE es troben els ports, dàrsenes o marines esportives, dels quals n'existeixen un total de 52 a la Comunitat Balear, representant el 36,37% del total dels 143 ports que s'han censat a finals del 2005 a tota Espanya.

Es tracta de la Comunitat que posseeix més ports esportius i instal·lacions nàutiques, superant a la Comunitat Andaluza que, ocupant el segon lloc, compta amb 31 instal·lacions d'aquest tipus o a la Comunitat Canària que ocupa la tercera posició amb un total de 20 ports.

Altres espais a tenir en compte són els 18 censats com COM, que corresponen a instal·lacions amb espais complementaris no detallats en altres tipus i, que a la vegada, a la Comunitat Balear es desagreguen en 15 cavallerisses, dos colomers i 1 anomenat altre espai complementari.

Per acabar s'ha de destacar que a les Illes Balears es troba 1 AER, que correspon a instal·lacions esportives amb aeròdrom, del total de 29 aeròdroms que es troben ubicats a 10 de les Comunitats Autònomes analitzades en aquest Cens.

7. VISIÓN GLOBAL DE LOS ELEMENTOS INTEGRANTES DE LAS INSTALACIONES DEPORTIVAS DE LAS ISLAS BALEARES/*VISIÓ GLOBAL DELS ELEMENTS INTEGRANTS DE LES INSTAL·LACIONS ESPORTIVES DE LES ILLES BALEARS*

7.1. Puntos clave./*Punts clau.*

7.2. Propiedad privada y propiedad pública de las instalaciones deportivas en Baleares./*Propietat privada i propietat pública de les instal·lacions esportives a Balears.*

7.3. Las actividades deportivas practicadas en los espacios deportivos convencionales en las Islas Baleares./*Les activitats esportives practicades en els espais esportius convencionals a les Illes Balears.*

7.4. Las instalaciones deportivas de los Municipios de las Islas Baleares./*Les instal·lacions esportives dels Municipis de les Illes Balears.*

7.5. Número de instalaciones deportivas, número de espacios deportivos, y número de espacios complementarios en los Consejos de la Comunidad Autónoma Balear./*Nombre d'instal·lacions esportives, nombre d'espais esportius, i nombre d'espais complementaris en els Consells de la Comunitat Autònoma Balear.*

07

7.1. Puntos clave.

En la Comunidad Balear existen 8.574 espacios deportivos.

7.544 espacios deportivos convencionales.

1.030 espacios complementarios (Espacios complementarios singulares 733 y 297 espacios complementarios específicos).

6.627 servicios auxiliares.

En la Comunidad Balear existen 3.579 instalaciones deportivas, públicas y privadas, que se convierten en 6.553 cuando son clasificadas en función a la tipología de los espacios deportivos que las integran.

En el capítulo 7 y último, se presenta de una forma concisa y abreviada el resultado del Censo Nacional de Instalaciones Deportivas-2005 en la Comunidad Balear desglosado en los siguientes apartados:

En el apartado 7.1, aparecen los puntos clave a destacar, de forma global, de los elementos integrantes de las instalaciones deportivas de las Islas Baleares.

En el apartado 7.2, se presenta un sumario del número de espacios deportivos y complementarios tanto de propiedad pública y privada de cada uno de los tres Consejos de Islas Baleares. De los 8.574 espacios deportivos y convencionales en la Comunidad de Baleares, 912 corresponden a instalaciones de propiedad pública y 2.667 a instalaciones de propiedad privada.

En el apartado 7.3, se presenta un sumario del porcentaje de las actividades deportivas más practicadas en los espacios convencionales de Islas Baleares.

En el apartado 7.4, puede observarse detalladamente los 67 Municipios que componen la Comunidad Balear. En cada uno de esos Municipios aparecen diferentes columnas, que representan el número de instalaciones deportivas de cada Municipio, el número de los espacios deportivos y complementarios de cada uno de ellos, el número de los diferentes tipos de instalaciones que se clasifican en función de la tipología de los espacios deportivos que forman parte de las mismas y el número de espacios deportivos que componen cada una de estas. Con estos datos se refleja fehacientemente el escenario de las instalaciones deportivas públicas y privadas en la Comunidad Autónoma de Islas Baleares en el año 2005.

Por ejemplo, el Municipio de Andraitx cuenta con 118 instalaciones deportivas dentro de las cuáles existen 206 espacios

7.1. Punts clau.

A la Comunitat Balear existeixen 8.574 espais esportius.

7.544 espais esportius convencionals.

1.030 espais complementaris (Espais complementaris singulars 733 i 297 espais complementaris específics).

6.627 serveis auxiliars.

A la Comunitat Balear existeixen 3.579 instal·lacions esportives, públiques i privades, que es converteixen en 6.553 quan són classificades en funció a la tipologia dels espais esportius que les integren.

En el capítol 7 i darrer, es presenta d'una forma concisa i abreujada el resultat del Cens Nacional d'Instal·lacions Esportives-2005 a la Comunitat Balear desglossat en els següents apartats:

A l'apartat 7.1, apareixen els punts clau a destacar, de forma global, dels elements integrants de les instal·lacions esportives de les Illes Balears.

A l'apartat 7.2, es presenta un sumari del nombre d'espais esportius i complementaris tant de propietat pública i privada de cada un dels tres Consells de les Illes Balears. Dels 8.574 espais esportius i convencionals a la Comunitat de Balears, 912 corresponen a instal·lacions de propietat pública i 2.667 a instal·lacions de propietat privada.

A l'apartat 7.3, es presenta un sumari del percentatge de les activitats esportives més practicades en els espais convencionals de les Illes Balears.

A l'apartat 7.4, pot observar-se detalladament els 67 Municipis que componen la Comunitat Balear. En cada un d'aquests Municipis apareixen diferents columnes, que representen el nombre d'instal·lacions esportives de cada Municipi, el nombre dels espais esportius i complementaris de cada un d'ells, el nombre dels diferents tipus d'instal·lacions que es classifiquen en funció de la tipologia dels espais esportius dels quals formen part i el nombre d'espais esportius que les componen. Amb aquestes dades es reflecteix fefaentment l'escenari de les instal·lacions esportives públiques i privades a la Comunitat Autònoma de Illes Balears l'any 2005.

Por exemple, el Municipi d'Andraitx compta amb 118 instal·lacions esportives dins de les quals existeixen 206

deportivos y 98 espacios complementarios. Los espacios se catalogan dentro de una determinada tipología y dan lugar a diversas descripciones (FUT, PEQ, PAB, etc.) de los distintos tipos de instalaciones deportivas, tal y como se puede ver en la Tabla 7.4. Esta catalogación y descripción informa que el Municipio citado posee, entre otros tipos de instalaciones, 2-FUT (campos de Fútbol) o 68-PAL (Piscinas al aire libre). Puede suceder que conviva más de un espacio deportivo en alguna instalación como ocurre en el caso de las 68-PAL en las que existen 80 espacios deportivos.

Y por último, en el apartado 7.5, se presenta una síntesis del número de instalaciones deportivas, de espacios deportivos y de espacios complementarios de la Comunidad Autónoma de las Islas Baleares.

espais esportius i 98 espais complementaris. Els espais es cataloguen dins d'una determinada tipologia i donen lloc a diverses descripcions (FUT, PEQ, PAB, etc.) dels distints tipus d'instal·lacions esportives, tal i com es pot veure a la Taula 7.4. Aquesta catalogació i descripció informa que el Municipi citat posseeix, entre altres tipus d'instal·lacions, 2-FUT (camps de Futbol) o 68-PAL (Piscines a l'aire lliure). Pot succeir que visqui més d'un espai esportiu en alguna instal·lació com ocorre en el cas de les 68-PAL en les quals existeixen 80 espais esportius.

I per acabar, a l'apartat 7.5, es presenta una síntesi del nombre d'instal·lacions esportives, d'espais esportius i d'espais complementaris de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.

7.2. Propiedad privada y propiedad pública de las instalaciones deportivas en Baleares./Propietat privada i propietat pública de les instal·lacions esportives a Balears.

C.A./ C.A.	Tipo de Instalaciones Deportivas/ tipus d'instal·lacions esportives	Tipo Propiedad 1/ tipus propietat 1	Nº Espacios deportivos y complementarios/ n. Espais esportius i complementaris	Tipo de Instalación/ tipus d'instal·lació
ISLAS BALEARES/ ILLES BALEARS/	FUT	Propiedad Privada	42	CAMPOS DE FÚTBOL
	FUT	Propiedad Pública	143	CAMPOS DE FÚTBOL
	PEQ	Propiedad Privada	1.184	ESPACIOS PEQUEÑOS Y NO REGLAMENTARIOS
	PEQ	Propiedad Pública	207	ESPACIOS PEQUEÑOS Y NO REGLAMENTARIOS
	FRO	Propiedad Privada	13	FRONTONES
	FRO	Propiedad Pública	15	FRONTONES
	CAM	Propiedad Privada	24	OTROS CAMPOS
	CAM	Propiedad Pública	33	OTROS CAMPOS
	CON	Propiedad Privada	2	OTROS ESPACIOS CONVENCIONALES
	CON	Propiedad Pública	11	OTROS ESPACIOS CONVENCIONALES
	PAF	Propiedad Privada	1	PABELLONES CON FRONTÓN Y FRONTONES EN RECINTO CERRADO
	PAB	Propiedad Privada	12	PABELLONES POLIDEPORTIVOS
	PAB	Propiedad Pública	65	PABELLONES POLIDEPORTIVOS
	PAL	Propiedad Privada	2.312	PISCINAS AIRE LIBRE
	PAL	Propiedad Pública	105	PISCINAS AIRE LIBRE
	PCU	Propiedad Privada	164	PISCINAS CUBIERTAS
	PCU	Propiedad Pública	32	PISCINAS CUBIERTAS
	ATL	Propiedad Privada	7	PISTAS DE ATLETISMO
	ATL	Propiedad Pública	18	PISTAS DE ATLETISMO
	PAD	Propiedad Privada	76	PISTAS DE PÁDEL
	PAD	Propiedad Pública	5	PISTAS DE PÁDEL
	PET	Propiedad Privada	161	PISTAS DE PETANCA
	PET	Propiedad Pública	129	PISTAS DE PETANCA
	SQU	Propiedad Privada	85	PISTAS DE SQUASH
	SQU	Propiedad Pública	9	PISTAS DE SQUASH
	TEN	Propiedad Privada	774	PISTAS DE TENIS
	TEN	Propiedad Pública	141	PISTAS DE TENIS
	POL	Propiedad Privada	355	PISTAS POLIDEPORTIVAS
	POL	Propiedad Pública	641	PISTAS POLIDEPORTIVAS
	SAL	Propiedad Privada	502	SALAS
	SAL	Propiedad Pública	275	SALAS
	BIC	Propiedad Privada	2	CARRILES DE BICICLETA
	BIC	Propiedad Pública	9	CARRILES DE BICICLETA
	GOL	Propiedad Privada	24	CAMPOS DE GOLF
	HIP	Propiedad Privada	53	PISTAS DE HÍPICA
	HIP	Propiedad Pública	9	PISTAS DE HÍPICA
	JTP	Propiedad Privada	48	JUEGOS TRADICIONALES Y POPULARES
	JTP	Propiedad Pública	34	JUEGOS TRADICIONALES Y POPULARES
	KAR	Propiedad Privada	2	CIRCUITOS DE KARTING
	KAR	Propiedad Pública	1	CIRCUITOS DE KARTING
	MOT	Propiedad Privada	1	CIRCUITOS DE MOTOCROSS
	MOT	Propiedad Pública	1	CIRCUITOS DE MOTOCROSS
	ROC	Propiedad Privada	7	ROCÓDROMOS
	ROC	Propiedad Pública	11	ROCÓDROMOS
	SIN	Propiedad Privada	369	OTROS ESPACIOS SINGULARES
	SIN	Propiedad Pública	71	OTROS ESPACIOS SINGULARES
	TIR	Propiedad Privada	91	CAMPOS DE TIRO
	VEL	Propiedad Pública	1	VELÓDROMOS
	AER	Propiedad Pública	1	AERÓDROMOS
	AAC	Propiedad Privada	33	ÁREAS DE ACTIVIDAD ACUÁTICA
	AAC	Propiedad Pública	20	ÁREAS DE ACTIVIDAD ACUÁTICA
	AAE	Propiedad Privada	3	ÁREAS DE ACTIVIDAD AÉREA
	AAE	Propiedad Pública	1	ÁREAS DE ACTIVIDAD AÉREA
	ATE	Propiedad Privada	59	ÁREAS DE ACTIVIDAD TERRESTRE
	ATE	Propiedad Pública	181	ÁREAS DE ACTIVIDAD TERRESTRE
	PUE	Propiedad Privada	17	PUERTOS Y DÁRSENAS DEPORTIVAS
	PUE	Propiedad Pública	35	PUERTOS Y DÁRSENAS DEPORTIVAS
	COM	Propiedad Privada	2.408	OTROS ESPACIOS COMPLEMENTARIOS
	COM	Propiedad Pública	1.499	OTROS ESPACIOS COMPLEMENTARIOS

7.3. Las actividades deportivas practicadas en los espacios deportivos convencionales en las Islas Baleares./Les activitats esportives practicades en els espais esportius convencionals a les Illes Balears.

Cerramiento/ tancament	Pistas/ Pistes	Pistas con pared/ pistes amb paret	Campos/ Camps	Espacios longitudinales/ espais longitudinals	Vasos de piscina/ tassons de piscina	Salas/Sales	Actividad principal/activitat principal	Total Espacios/ total espais	Porcentaje/ percentatge
E.A	1	0	0	0	0	0	AERÓBIC	6.119	0,02
E.A	1	0	0	0	0	0	AJEDREZ	6.119	0,02
E.A	9	0	1	0	0	0	BÁDMINTON	6.119	0,16
E.A	336	1	6	0	0	0	BALONCESTO	6.119	5,61
E.A	28	0	1	0	0	0	BALONMANO	6.119	0,47
E.A	1	0	0	0	0	0	BOLOPALMA	6.119	0,02
E.A	1	0	0	0	0	0	BOLO PASIEGO	6.119	0,02
E.A	1	0	0	0	0	0	BOWLING	6.119	0,02
E.A	0	0	1	0	0	0	CALVA	6.119	0,02
E.A	2	0	1	31	0	0	CARRERAS	6.119	0,56
E.A	1	0	0	0	0	0	DEPORTES TRADICIONALES	6.119	0,02
E.A	1	0	3	0	0	0	DIANA AIRE LIBRE(ARCORECURVO)	6.119	0,07
E.A	0	0	0	0	4	0	ENSEÑANZA	6.119	0,07
E.A	1	30	0	0	0	0	FRONTENIS	6.119	0,51
E.A	98	0	206	0	0	0	FÚTBOL	6.119	4,97
E.A	3	0	18	0	0	0	FÚTBOL-7	6.119	0,34
E.A	5	0	1	0	0	0	FÚTBOL PLAYA	6.119	0,10
E.A	410	1	19	0	0	0	FÚTBOL SALA	6.119	7,03
E.A	1	0	0	0	0	0	GIMNASIA ARTÍSTICA	6.119	0,02
E.A	60	0	1	0	0	0	GIMNASIA GENERAL (MANTENIMIENTO)	6.119	1,00
E.A	4	0	0	0	0	0	HOCKEY SOBRE PATINES	6.119	0,07
E.A	81	0	0	0	0	0	MINIBASKET	6.119	1,32
E.A	0	0	1	0	0	0	MINIGOLF	6.119	0,02
E.A	1	0	0	0	0	0	MINIVOLEY	6.119	0,02
E.A	0	0	0	0	35	0	NATACIÓN	6.119	0,57
E.A	2	0	0	0	3.079	0	NATACIÓN RECREATIVA	6.119	50,35
E.A	12	83	0	0	0	0	PÁDEL	6.119	1,55
E.A	14	0	0	0	0	0	PATINAJE ARTISTICO Y DANZA	6.119	0,23
E.A	1	0	0	0	0	0	PATINAJE VELOCIDAD	6.119	0,02
E.A	0	2	0	0	0	0	PELOTA	6.119	0,03
E.A	292	0	0	0	0	0	PETANCA	6.119	4,77
E.A	0	0	0	1	0	0	PISTA	6.119	0,02
E.A	0	0	1	0	0	0	RUGBY	6.119	0,02
E.A	0	0	1	0	0	0	RUGBYA7	6.119	0,02
E.A	3	0	0	0	0	0	SALA	6.119	0,05
E.A	0	0	0	0	1	0	SALTOS	6.119	0,02
E.A	0	0	1	4	0	0	SALTOS LONGITUD	6.119	0,08
E.A	1	29	0	0	0	0	SQUASH	6.119	0,49
E.A	958	4	0	0	0	0	TENIS	6.119	15,72
E.A	9	0	0	0	0	0	TENIS MESA	6.119	0,15
E.A	171	1	1	0	0	0	VOLEIBOL	6.119	2,83
E.A	39	0	0	0	0	0	VOLEYPLAYA	6.119	0,64
E.A	0	0	0	0	2	0	WATERPOLO	6.119	0,03
R.C	3	0	0	0	0	20	AEROBIC	1.425	1,61
R.C	0	0	0	0	1	0	AGUAGYM	1.425	0,07
R.C	0	0	0	0	0	2	AIKIDO	1.425	0,14
R.C	0	0	0	0	0	12	AJEDREZ	1.425	0,84
R.C	0	1	0	0	0	2	BADMINTON	1.425	0,21
R.C	41	0	1	0	0	22	BALONCESTO	1.425	4,49
R.C	1	0	0	0	0	0	BALONMANO	1.425	0,07
R.C	0	0	0	0	0	5	BARRA CASTELLANA	1.425	0,35
R.C	0	0	0	0	0	8	BILLAR	1.425	0,56
R.C	0	0	0	0	0	2	BOXEO	1.425	0,14
R.C	0	0	0	0	0	13	CARDIOVASCULARES (CINTA, BICICLETA ESTÁTICA Y REMO)	1.425	0,91
R.C	0	0	0	0	0	1	COLUMBICULTURA	1.425	0,07
R.C	0	0	0	0	0	4	DEPORTES TRADICIONALES	1.425	0,28
R.C	1	0	0	0	0	0	DIANA AIRE LIBRE(ARCORECURVO)	1.425	0,07

Cerramiento/ tancament	Pistas/ Pistes	Pistas con pared/ pistes amb paret	Campos/ Camps	Espacios longitudinales/ espais longitudinals	Vasos de piscina/ tassons de piscina	Salas/Sales	Actividad principal/activitat principal	Total Espacios/ total espais	Porcentaje/ percentatge
R.C	0	0	0	0	10	0	ENSEÑANZA	1.425	0,70
R.C	0	0	0	0	0	6	EXPRESIÓN CORPORAL	1.425	0,42
R.C	4	0	1	0	0	1	FÚTBOL	1.425	0,42
R.C	16	1	0	0	0	6	FÚTBOL SALA	1.425	1,61
R.C	0	0	0	0	0	30	GIMNASIA ARTÍSTICA	1.425	2,11
R.C	21	0	0	0	0	577	GIMNASIA GENERAL (MANTENIMIENTO)	1.425	41,96
R.C	0	0	0	0	0	11	GIMNASIA RÍTMICA	1.425	0,77
R.C	0	0	0	0	0	23	HALTEROFILIA	1.425	1,61
R.C	0	0	0	0	0	41	JUDO	1.425	2,88
R.C	0	0	0	0	0	24	KARATE	1.425	1,68
R.C	0	0	0	0	0	1	KICKBOXING	1.425	0,07
R.C	2	0	0	0	0	2	MINIBASKET	1.425	0,28
R.C	0	0	0	0	0	1	MINIGOLF	1.425	0,07
R.C	0	0	0	0	0	102	MUSCULACIÓN	1.425	7,16
R.C	0	0	0	0	18	0	NATACIÓN	1.425	1,26
R.C	0	0	0	0	275	1	NATACIÓN RECREATIVA	1.425	19,37
R.C	2	1	0	0	0	0	PÁDEL	1.425	0,21
R.C	1	0	0	0	0	0	PETANCA	1.425	0,07
R.C	0	0	0	0	0	1	PISTA	1.425	0,07
R.C	3	65	0	0	0	1	SQUASH	1.425	4,84
R.C	0	0	0	0	0	2	TAEKWONDO	1.425	0,14
R.C	6	0	0	0	0	0	TENIS	1.425	0,42
R.C	0	0	0	0	0	19	TENIS MESA	1.425	1,33
R.C	0	0	0	0	0	1	TIRO EN SALA	1.425	0,07
R.C	4	0	0	0	0	3	VOLEIBOL	1.425	0,49
R.C	0	0	0	0	0	2	YOGA	1.425	0,14

Leyenda: EA - Espacio abierto

RC - Recinto cerrado

Llegenda: EA - Espai obert

RC - Recinte tancat

7.4. Las instalaciones deportivas de los Municipios de las Islas Baleares./Les instal·lacions esportives dels Municipis de les Illes Balears.

Municipio/Municipi	Instalaciones Deportivas/ Instal·lacions Esportives	Espacios Deportivos/ Espais Esportius	Espacios Complementarios/ Espais Complementaris	Tipo Instalación Deportiva/ Tipus Instal·lació Esportiva	Nº Tipo Instalación/ n. Tipus Instal·lació	Nº Espacios/ n. Espais
ALAIOR	51	119	46	FUT	3	3
				PEQ	12	16
				CAM	1	1
				PAB	1	1
				PAL	36	42
				PCU	2	2
				PAD	1	2
				PET	3	10
				SQU	1	1
				TEN	9	11
				POL	6	9
				SAL	6	9
				HIP	2	4
				ROC	1	1
				SIN	3	3
				TIR	3	4
				COM	32	46
ALARO	7	19	18	FUT	1	2
				PEQ	3	4
				PAB	1	1
				PAL	2	2
				SQU	1	1
				TEN	1	2
				POL	3	4
				SIN	1	1
				ATE	2	2
				COM	3	18
ALCUDIA	99	266	101	FUT	1	1
				PEQ	44	58
				CAM	1	1
				PAB	1	1
				PAL	65	91
				PCU	4	4
				PAD	2	3
				PET	7	9
				SQU	3	4
				TEN	21	31
				POL	14	19
				SAL	8	9
				GOL	1	1
				HIP	2	3
				KAR	1	1
				SIN	13	15
				TIR	7	8
				AAC	6	6
				ATE	1	1
				PUE	4	4
				COM	77	97
ALGAIDA	10	17	19	FUT	2	2
				PAL	3	5
				TEN	1	1
				POL	2	4
				BIC	1	1
				JTP	2	2
				AAE	1	1
				ATE	1	1
				COM	9	19
ANDRAITX	118	206	98	FUT	2	2
				PEQ	37	39
				PAB	2	2
				PAL	68	80
				PCU	2	3
				ATL	1	1
				PAD	1	1
				PET	3	8
				SQU	3	3
				TEN	8	9
				POL	8	10
				SAL	10	13
				GOL	1	1
				JTP	3	3
				ROC	1	1
				SIN	14	17
				AAC	1	1
				ATE	12	12
				PUE	1	1
				COM	40	97
				FUT	1	1
				PAL	1	2
				POL	2	3
				COM	1	2
				FUT	1	1
				PEQ	6	7
				PAB	1	1
				PAL	9	12
				PCU	1	1
				PAD	1	1
				PET	3	5
				TEN	5	6
				POL	10	12
				SAL	5	7
				SIN	1	1
				AAC	1	1
				PUE	1	1
				COM	18	34
				FUT	1	1
				PEQ	2	2
				PAL	3	3
				TEN	2	2
				POL	1	1
				ATE	7	7
				COM	2	2
				FUT	1	1
				PEQ	1	1
				PAB	1	1
				PAL	3	6
				TEN	3	3
				POL	5	6
				SAL	2	4
				HIP	1	1
				KAR	1	1
				ROC	1	1
				SIN	1	1
				AAE	1	1
				COM	8	17
				FUT	1	1
				PAL	1	1
				POL	1	1
				COM	1	3
				FUT	2	2
				PEQ	2	2
				PAB	1	1
				PAL	6	6

Municipio/Municipi	Instalaciones Deportivas/ Instalacions Esportives	Espacios Deportivos/ Espais Esportius	Espacios Complementarios/ Espais Complementaris	Tipo Instalación Deportiva/ Tipus Instal·lació Esportiva	Nº Tipo Instalación/ n. Tipus Instal·lació	Nº Espacios/ n. Espais
CALVIA	386	1.089	499	PET TEN POL SAL GOL HIP SIN ATE COM	1 2 2 1 1 2 2 5 9	1 5 2 1 1 6 3 5 16
				FUT PEQ FRO CAM CON PAB PAL PCU ATL PAD PET SQU TEN POL SAL GOL HIP JTP ROC SIN TIR AAC ATE PUE COM	5 175 3 5 1 8 285 36 2 5 22 10 39 54 36 7 3 8 3 92 27 1 8 4 238	6 212 3 5 1 8 354 38 2 19 46 13 91 70 47 8 5 10 3 109 30 1 8 4 495
CAMPANET	5	17	12	FUT PEQ PAB PAL TEN POL HIP COM	1 2 1 3 2 2 1 3	1 3 1 5 4 2 1 12
CAMPOS	19	54	28	FUT PEQ CAM CON PAB PAL ATL PAD TEN POL SAL SIN AAC ATE PUE COM	1 3 2 1 1 8 1 2 3 4 5 1 1 2 1 16	1 5 2 1 1 8 1 6 8 9 6 1 1 4 1 27
CAPDEPERA	128	356	116	PEQ CAM PAL PCU ATL PET TEN POL	59 1 85 6 1 12 26 11	78 1 90 6 1 15 94 13
CASTELL (ES)	29	53	22	SAL BIC GOL SIN TIR AAC ATE PUE COM	11 1 2 15 8 5 3 2 92	16 1 2 21 10 5 3 2 114
CIUTADELLA DE MENORCA	190	395	177	FUT PEQ FRO PAL PET TEN POL SAL JTP SIN AAC PUE COM	5 67 3 3 2 2 4 3 1 2 3 13	6 74 3 3 9 2 5 5 1 2 3 19
				FUT PEQ FRO CAM PAB PAL PCU ATL PAD PET SQU TEN POL SAL HIP JTP MOT ROC SIN TIR PUE COM	5 67 3 3 3 130 5 1 7 3 4 18 20 19 2 1 1 2 17 5 2 126	6 74 3 3 4 152 6 1 11 6 5 34 28 30 5 1 1 2 18 5 2 175
CONSELL	3	8	7	FUT PAL TEN POL SAL JTP COM	1 1 1 2 1 1 3	1 1 1 3 1 1 7
COSTITX	3	4	4	FUT PAL POL COM	1 1 2 3	1 1 2 4
DEYA	13	25	3	PEQ FRO PAL PCU PET TEN SIN ATE COM	2 1 3 1 4 1 8 1 1	2 1 4 1 5 1 8 3
EIVISSA	128	227	141			

Municipio/Municipi	Instalaciones Deportivas/ Instal·lacions Esportives	Espacios Deportivos/ Espais Esportius	Espacios Complementarios/ Espais Complementaris	Tipo Instalación Deportiva/ Tipus Instal·lació Esportiva	Nº Tipo Instalación/ n. Tipus Instal·lació	Nº Espacios/ n. Espais
ESCORCA	27	32	3	FUT PEQ PAL PCU ATL PET TEN POL SAL BIC HIP JTP SIN AAC ATE PUE COM	3 39 54 3 1 4 7 21 29 1 1 4 5 4 4 4 94	3 49 63 5 1 4 8 29 43 1 3 4 5 4 5 4 137
ESPORLES	15	19	11	FUT FRO PAL TEN POL SAL JTP ATE COM	1 1 1 1 1 2 1 23 2	1 1 1 1 1 3 1 23 3
ESTELLENCHS	9	13	5	FUT PEQ PAL SAL SIN AAC ATE COM	1 2 1 1 2 1 4 2	1 2 2 1 2 1 4 11
FELANITX	60	159	66	FUT PEQ PAL SAL SIN AAC ATE COM	1 2 1 1 2 1 4 2	1 2 2 1 2 1 4 5
FERRERIES	13	29	26	FUT PEQ CAM PAB PAL PCU PET SQU TEN POL SAL GOL HIP JTP SIN AAC PUE COM	3 23 1 2 38 2 1 3 9 11 9 1 1 2 6 1 2 40	3 31 1 2 45 3 6 4 21 19 13 1 1 2 6 1 2 64
				FUT PEQ PAL TEN	1 3 6 2	1 4 6 5
FORMENTERA	68	114	33	POL SAL HIP SIN TIR PUE COM	4 2 1 1 1 1 11	5 2 3 1 1 1 25
FORNALUTX	8	13		FUT PEQ FRO CON PAB PAL PCU PAD TEN POL SAL SIN TIR AAC ATE PUE COM	1 22 1 1 1 33 2 1 10 7 3 3 1 2 13 1 27	1 24 1 1 1 34 4 1 13 11 4 3 1 2 13 1 32
INCA	30	103	67	PAL PET TEN POL SIN ATE	1 1 1 1 1 6	1 3 1 1 1 6
LLORET DE VISTA ALEGRE	2	8	6	FUT PEQ FRO CAM PAF PAB PAL PCU ATL PAD PET SQU TEN POL SAL HIP TIR ATE COM	4 8 2 2 1 4 1 2 1 2 3 1 2 13 13 1 1 2 22	7 8 3 2 1 4 2 3 1 2 8 1 9 19 28 1 2 2 67
LLOSETA	8	15	9	FUT PAL TEN POL JTP COM	1 1 1 2 1 2	1 2 1 3 1 6
LLUBI	2	7	6	FUT PAB PAL POL SAL ATE COM	1 1 2 1 1 6 1	1 1 3 1 3 6 9
				FUT PAL	1 1	1 2

Municipio/Municipi	Instalaciones Deportivas/ Instalacions Esportives	Espacios Deportivos/ Espais Esportius	Espacios Complementarios/ Espais Complementaris	Tipo Instalación Deportiva/ Tipus Instalació Esportiva	Nº Tipo Instalación/ n. Tipus Instalació	Nº Espacios/ n. Espais
LLUCMAJOR	86	268	107	TEN POL SAL COM FUT PEQ CAM PAB PAL PCU PAD PET SQU TEN POL SAL GOL ROC SIN TIR AAC AAE ATE PUE COM	1 2 1 2 4 46 1 2 44 1 3 9 2 14 18 16 1 2 9 1 3 1 2 2 63	1 2 1 6 5 60 1 2 52 1 10 25 4 40 23 24 1 2 10 1 3 3 3 2 105
MAHON	63	148	95	FUT PEQ FRO CAM PAB PAL PCU ATL PAD PET TEN POL SAL HIP KAR SIN AER AAE ATE PUE COM	9 20 2 6 3 7 1 1 2 5 4 23 23 2 1 2 1 1 1 1 1 42	11 23 2 6 3 7 1 1 2 12 13 30 29 3 1 2 1 1 1 1 93
MANACOR	94	341	131	FUT PEQ FRO CAM PAB PAL PCU PET SQU TEN POL SAL BIC HIP JTP SIN TIR AAC ATE PUE COM	5 41 2 2 4 39 8 11 6 26 26 13 1 2 3 13 9 3 4 3 3 83	5 61 2 2 4 59 9 27 9 62 35 21 1 2 10 14 10 3 5 3 128
MANCOR DE LA VALL	5	9	2	FUT PEQ PAL TEN POL SAL SIN ATE COM	1 1 1 1 1 1 1 1 2	1 1 2 1 1 1 1 1 2
MARIA DE LA SALUD	3	9	3	FUT PEQ PAL TEN POL SAL SIN COM	1 1 1 1 3 1 1 2	1 1 1 1 3 1 1 3
MARRATXI	38	72	52	FUT PEQ PAB PAL TEN POL SAL JTP SIN ATE COM	3 2 1 11 6 22 8 4 2 1 30	3 2 1 13 7 29 9 4 3 1 52
MERCADAL (ES)	97	181	86	FUT PEQ FRO PAL PAD PET TEN POL SAL GOL HIP SIN TIR PUE COM	2 33 1 72 3 5 9 4 2 1 1 8 1 3 65	3 37 1 89 4 11 14 4 3 1 2 11 3 83
MIGJORN GRAN (ES)	17	32	14	FUT PEQ PAL PCU PET TEN POL SAL HIP SIN TIR COM	1 4 11 1 2 2 3 1 1 1 8	1 4 11 1 2 4 2 4 1 1 1 14
MONTUIRI	4	11	9	FUT PAB PAL TEN POL SAL COM	1 1 1 1 2 3 3	1 1 2 1 5 1 9
MURO	41	155	64	FUT	1	1

Municipio/Municipi	Instalaciones Deportivas/ Instal·lacions Esportives	Espacios Deportivos/ Espais Esportius	Espacios Complementarios/ Espais Complementaris	Tipo Instalación Deportiva/ Tipus Instal·lació Esportiva	Nº Tipo Instalación/ n. Tipus Instal·lació	Nº Espacios/ n. Espais
PALMA DE MALLORCA	554	1.400	755	PEQ CON PAB PAL PCU ATL PAD SQU TEN POL SAL BIC JTP MOT SIN ATE COM FUT PEQ FRO CAM CON PAB PAL PCU ATL PAD PET SQU TEN POL SAL BIC GOL HIP JTP ROC SIN TIR VEL AAC ATE PUE COM	2 1 1 30 8 1 1 4 16 14 11 2 3 1 15 1 38 36 87 7 5 2 16 248 45 9 5 19 8 54 179 192 1 3 24 2 37 3 1 5 6 3 415	4 1 1 52 8 1 1 4 22 22 12 2 3 1 19 1 64 44 107 7 11 2 16 296 52 11 14 31 14 96 317 287 1 4 3 28 2 41 3 1 5 7 3 752
PETRA	4	12	10	FUT PEQ PAB PAL POL SAL SIN COM	1 2 1 1 2 1 1 4	1 3 1 2 3 1 1 10
POBLA (SA)	11	41	25	FUT PEQ PAB PAL PCU PET SQU TEN POL SAL SIN ATE COM	1 5 1 2 1 1 1 1 5 8 2 1 9	3 6 1 2 1 2 4 9 9 2 1 25
POLLENÇA	96	213	93	FUT	2	3
PORRERES	5	13	8	PEQ FRO CAM PAB PAL ATL PET SQU TEN POL SAL GOL HIP ROC SIN TIR ATE PUE COM FUT PEQ CAM PAB TEN POL SAL SIN COM	28 1 2 1 68 1 5 2 13 2 5 1 3 1 12 1 5 43 1 1 1 1 1 2 2 5 8	31 1 2 1 87 1 7 2 19 20 7 1 3 1 21 1 5 1 92
PUIGPUNYENT	9	16	1	FUT PEQ CAM PAB TEN POL SAL SIN COM	1 2 1 1 1 2 2 1 8	1 2 1 1 1 4 2 1 8
SALINES (SES)	25	65	15	FUT PEQ CAM PAL PCU PET TEN POL SAL BIC SIN AAC ATE PUE COM	2 7 2 15 2 3 2 1 2 2 1 1 1 9	3 8 2 17 2 4 5 2 2 1 1 1 14
SAN JOSE	133	302	122	FUT PEQ CAM PAB PAL PCU ATL PAD PET SQU TEN POL SAL HIP	5 55 2 1 95 2 1 1 8 27 21 16 1	5 65 2 1 109 3 1 1 8 32 25 17 1

Municipio/Municipi	Instalaciones Deportivas/ Instalacions Esportives	Espacios Deportivos/ Espais Esportius	Espacios Complementarios/ Espais Complementaris	Tipo Instalación Deportiva/ Tipus Instal·lació Esportiva	Nº Tipo Instalación/ n. Tipus Instal·lació	Nº Espacios/ n. Espais
SANT ANTONI DE PORTMANY	124	209	137	JTP ROC SIN TIR ATE COM	2 2 13 2 11 94	2 2 14 2 11 122
				FUT PEQ FRO CAM CON PAB PAL PCU ATL PET SQU TEN POL SAL BIC HIP SIN AAC ATE PUE COM	1 43 1 3 1 1 63 2 1 4 2 13 17 14 1 1 9 1 6 1 97	1 48 1 3 2 1 70 2 1 4 2 18 19 18 1 1 9 1 7 1 136
SANT JOAN	9	12	12	FUT PAB PAL TEN POL SAL JTP SIN COM	1 1 3 1 2 1 1 1 6	1 1 3 1 3 1 1 1 12
SANT JOAN DE LABRITJA	45	89	41	FUT PEQ CAM PAL TEN POL SAL HIP SIN TIR AAC ATE COM	1 16 3 24 5 4 6 2 3 2 1 6 32	1 19 3 29 7 5 7 5 3 2 2 2 6 41
SANT LLORENÇ DES CARDASSAR	86	257	94	FUT PEQ CAM PAB PAL PCU PET SQU TEN POL SAL SIN TIR ATE COM	3 56 4 2 67 13 3 4 12 8 8 8 2 2 68	3 74 4 2 80 13 4 6 41 8 10 8 2 2 94
SANT LLUIS	58	139	37	FUT	7	7
Municipio/Municipi	Instalaciones Deportivas/ Instalacions Esportives	Espacios Deportivos/ Espais Esportius	Espacios Complementarios/ Espais Complementaris	Tipo Instalación Deportiva/ Tipus Instal·lació Esportiva	Nº Tipo Instalación/ n. Tipus Instal·lació	Nº Espacios/ n. Espais
SANTA EUGENIA	4	11	6	PEQ FRO PAB PAL PCU PAD PET SQU TEN POL SAL HIP JTP SIN TIR ATE PUE COM	17 1 1 34 1 2 4 1 9 7 2 11 1 1 6 20	20 1 1 42 1 3 7 2 24 8 4 1 2 1 1 31
SANTA EULALIA DEL RIO	143	334	122	FUT PAL TEN POL SIN COM	1 2 1 3 1 3	1 4 1 4 1 6
				FUT PEQ CAM CON PAL PCU ATL PET SQU TEN POL SAL GOL HIP JTP SIN TIR AAC ATE PUE COM	5 66 2 2 97 5 1 3 2 22 27 18 1 1 1 10 3 3 11 1 100	5 86 2 4 112 5 1 3 2 30 33 21 1 1 1 10 3 3 11 1 121
SANTA MARGALIDA	52	109	56	FUT PEQ CAM PAB PAL PCU PET TEN POL SAL HIP SIN TIR AAC ATE PUE COM	2 18 1 1 32 3 1 9 7 4 2 6 3 2 2 36	2 19 1 1 38 4 1 16 8 5 2 6 3 3 2 54
SANTA MARIA DEL CAMI	10	23	13	FUT PEQ PAB PAL PCU	1 3 1 2 1	1 3 1 3 1

Municipio/Municipi	Instalaciones Deportivas/ Instal·lacions Esportives	Espacios Deportivos/ Espais Esportius	Espacios Complementarios/ Espais Complementaris	Tipo Instalación Deportiva/ Tipus Instal·lació Esportiva	Nº Tipo Instalación/ n. Tipus Instal·lació	Nº Espacios/ n. Espais
SANTANYI	92	238	120	TEN POL BIC ROC SIN ATE COM	2 3 1 1 1 3 5	4 4 1 1 1 3 13
				FUT PEQ PAB PAL PCU PET SQU TEN POL SAL HIP SIN AAC ATE COM	5 12 1 73 6 1 7 25 20 8 2 21 4 1 89	5 16 1 102 6 1 7 28 30 9 2 25 5 1 120
SELVA	13	23	2	FUT PEQ PAL TEN POL ATE COM	1 4 6 2 5 2 2	1 5 8 2 5 2 2
SENCELLES	6	15	10	FUT PAB PAL TEN POL HIP ATE COM	1 1 3 2 2 1 2 6	1 1 5 2 2 2 2 10
SINEU	6	14	10	FUT PAB PAL TEN POL SAL BIC JTP COM	1 1 1 1 4 2 1 1 6	1 1 2 1 5 2 1 1 10
SOLLER	53	92	43	FUT PEQ	2 10	2 12
SON SERVERA	56	160	52	CON PAB PAL PCU PET TEN POL SAL JTP ROC SIN ATE PUE COM	1 1 19 1 2 4 8 7 2 1 3 16 1 21	1 1 20 1 8 6 10 8 3 1 3 16 1 42
VALLDEMOSA	30	37	10	FUT PEQ CAM PAL PCU PET SQU TEN POL SAL GOL ROC SIN AAC PUE COM	2 32 1 39 7 1 1 7 8 8 2 1 2 1 36	2 40 1 48 8 1 1 28 12 12 2 1 2 2 1 51
VILAFRANCA DE BONANY	4	15	5	FUT PEQ PAL PET POL SAL JTP COM	1 2 1 1 1 1 1 3	1 3 1 4 3 2 1 5

7.5. Número de instalaciones deportivas, número de espacios deportivos, y número de espacios complementarios en la Comunidad Autónoma Balear./Nombre d'instal·lacions esportives, nombre d'espais esportius, i nombre d'espais complementaris a la Comunitat Autònoma Balear.

C.A.	Instalaciones/ instal·lacions	Espacios Deportivos/ Espais Esportius	Espacios Complementarios/ Espais Complementaris	Tipo de Instalaciones/ tipus d'instal·lacions	Nº Espacios Deportivos y Complementarios/ n. Espais Esportius i Complementaris	Tipo de Instalación/tipus d'instal·lació
ISLAS BALEARES/ ILLES BALEARS						
	3.579	8.574	3.960			
				FUT	185	CAMPOS DE FÚTBOL
				PEQ	1.391	ESPACIOS PEQUEÑOS Y NO REGLAMENTARIOS
				FRO	28	FRONTONES
				CAM	57	OTROS CAMPOS
				CON	13	OTROS ESPACIOS CONVENCIONALES
				PAF	1	PABELLONES CON FRONTÓN Y FRONTONES EN RECINTO CERRADO
				PAB	77	PABELLONES POLIDEPORTIVOS
				PAL	2.417	PISCINAS AIRE LIBRE
				PCU	196	PISCINAS CUBIERTAS
				ATL	25	PISTAS DE ATLETISMO
				PAD	81	PISTAS DE PÁDEL
				PET	290	PISTAS DE PETANCA
				SQU	94	PISTAS DE SQUASH
				TEN	915	PISTAS DE TENIS
				POL	996	PISTAS POLIDEPORTIVAS
				SAL	777	SALAS
				BIC	11	CARRILES DE BICICLETA
				GOL	24	CAMPOS DE GOLF
				HIP	62	PISTAS DE HÍPICA
				JTP	82	JUEGOS TRADICIONALES Y POPULARES
				KAR	3	CIRCUITOS DE KARTING
				MOT	2	CIRCUITOS DE MOTOCROSS
				ROC	18	ROCÓDROMOS
				SIN	440	OTROS ESPACIOS SINGULARES
				TIR	91	CAMPOS DE TIRO
				VEL	1	VELÓDROMOS
				AER	1	AERÓDROMOS
				AAC	53	ÁREAS DE ACTIVIDAD ACUÁTICA
				AAE	4	ÁREAS DE ACTIVIDAD AÉREA
				ATE	240	ÁREAS DE ACTIVIDAD TERRESTRE
				PUE	52	PUERTOS Y DÁRSENAS DEPORTIVAS
				COM	3.907	OTROS ESPACIOS COMPLEMENTARIOS

CONCLUSIONES Y RECOMENDACIONES/
CONCLUSIONS / RECOMANACIONS

CONCLUSIONES Y RECOMENDACIONES.

En los capítulos precedentes han sido expuestos y analizados numerosos datos del presente Censo Nacional de Instalaciones Deportivas que caracterizan el actual parque de equipamientos deportivos de la Comunidad de Islas Baleares. Las transformaciones en la demanda y en la oferta deportiva en la última década, el crecimiento del número de practicantes deportivos, el aumento y la polivalencia de los recursos humanos, los nuevos métodos de gestión bajo la premisa de la Calidad y el cambio de la demanda hizo necesario realizar este Censo para poder conocer la realidad referente a las instalaciones deportivas en cada Comunidad Autónoma, clarificar la futura planificación de espacios deportivos e instalaciones deportivas y, no solo satisfacer si no superar, las expectativas de los usuarios/clientes.

Seguidamente, y a modo de síntesis, se trata de recapitular aquellos resultados y conclusiones que parecen más relevantes y significativos para que el lector tenga una visión general de la situación.

SOBRE LOS ESPACIOS DEPORTIVOS:

1. El número total de instalaciones deportivas de la Comunidad Balear se ha incrementado un 5,48% entre los años 1997 y 2005 debido, fundamentalmente, a las iniciativas inversoras de los Ayuntamientos, de la Empresas de servicios deportivos y del sector Residencial.

La Comunidad Autónoma Balear cuenta en Diciembre de 2005 con 3.579 instalaciones deportivas, mientras que en el II Censo de Instalaciones Deportivas del año 1997 tenía censadas 3.393, lo que indica un incremento del 5,48%. Estos datos señalan un promedio de construcción 18,6 instalaciones por año en ese período. El nivel promedio de oferta a finales de 2005 se sitúa en 36,4 instalaciones por cada 10.000 habitantes.

2. El ritmo de construcción de instalaciones deportivas en la Comunidad Balear se ha ralentizado en la década 1996-2005.

Entre 1986 y 1995 se crearon 936 instalaciones deportivas, número que representa el mayor esfuerzo constructivo de las tres últimas décadas. En el polo opuesto se halla el decenio 1996-2005, con solo 570 instalaciones deportivas de nueva construcción. Esta disminución puede ser debida, entre otras razones, a la progresiva saturación del territorio junto a la creación de tipologías de instalaciones y espacios con mayores costes de inversión y la apuesta por un aumento de la calidad en detrimento de la cantidad.

3. La media de instalaciones por Municipio a partir de 1996 es de 8,5 instalaciones.

La media de instalaciones deportivas construidas a partir de 1996 en los Municipios de la Comunidad Autónoma Balear es de 8,50 instalaciones/municipio. Los municipios de Mallorca de población comprendida entre 101 y 3.000

CONCLUSIONS I RECOMANACIONS.

En els capítols precedents han estat exposats i analitzats nombroses dades del present Cens Nacional d'Instal·lacions Esportives que caracteritzen l'actual parc d'equipaments esportius de la Comunitat de les Illes Balears. Les transformacions en la demanda i en l'oferta esportiva en la darrera dècada, el creixement del nombre de practicants esportius, l'augment i la polivalència dels recursos humans, els nous mètodes de gestió sota la premissa de la Qualitat i el canvi de la demanda va fer necessari realitzar aquest Cens per a poder conèixer la realitat referent a les instal·lacions esportives a cada Comunitat Autònoma, clarificar la futura planificació d'espais esportius i instal·lacions esportives i, no només satisfer sinó superar, les expectatives dels usuaris/clientes.

Seguidament, i com a síntesi, es tracta de recapitular aquells resultats i conclusions que semblen més rellevants i significatives perquè el lector tenguí una visió general de la situació.

SOBRE LES INSTAL·LACIONS ESPORTIVES:

1. El nombre total d'instal·lacions esportives de la Comunitat Balear s'ha incrementat en un 5,48% entre els anys 1997 i 2005 a causa de, fonamentalment, les iniciatives inversores dels Ajuntaments, de les Empreses de serveis esportius i del sector Residencial.

La Comunitat Autònoma Balear compta el desembre de 2005 amb 3.579 instal·lacions esportives, mentre que en el Cens d'Instal·lacions esportives de l'any 1997 en tenia censades 3.393, la qual cosa indica un increment del 5,48%. Aquestes dades assenyalen una mitjana de construcció 18,6 instal·lacions per any en aqueix període. El nivell mitjà d'oferta a finals de 2005 se situa en 36,4 instal·lacions per cada 10.000 habitants.

2. El ritme de construcció d'instal·lacions esportives a la Comunitat Balear s'ha alentit a la dècada 1996-2005.

Entre 1986 i 1995 es varen crear 936 instal·lacions esportives, nombre que representa el major esforç constructiu de les tres darreres dècades. En el pol oposat es troba el decenni 1996-2005, amb només 570 instal·lacions esportives de nova construcció. Aquesta disminució pot ser causada, entre altres raons, a la progressiva saturació del territori juntament amb la creació de tipologies d'instal·lacions i espais amb majors costos d'inversió i l'aposta per un augment de la qualitat en detriment de la quantitat.

3. La mitja d'instal·lacions per Municipi a partir de 1996 és de 8,5 instal·lacions.

La mitja d'instal·lacions esportives construïdes a partir de 1996 en els Municipis de la Comunitat Autònoma Balear és de 8,50 instal·lacions/municipi. Els municipis de Mallorca de població compresa entre 101 i 3.000 habi-

habitantes, cuentan con el 14,73% de lo construido en la última década. Este esfuerzo se generaliza en Ibiza-Formentera, con 121 instalaciones distribuidas entre los municipios de 3.001 a 50.000 habitantes y con 42 para los que poseen entre 10.000 y 20.000. Menorca se encuentra con 82 nuevas instalaciones en ese decenio repartidas en un 67,07% para los municipios entre 3.000 y 30.000 habitantes.

4. Existen más instalaciones deportivas de propiedad privada que pública. Los Ayuntamientos, el sector Turístico, el Residencial y las Empresas de servicios deportivos, poseen nueve de cada diez instalaciones deportivas censadas en la Comunidad Balear.

El sector privado es propietario de 2.667 de las instalaciones de la Comunidad Balear, lo que representa el 74,52%, mientras que el sector público posee las 912 restantes. La presencia del sector privado no es homogénea en todos los Consejos, si bien predominan en los tres la titularidad privada sobre la pública. Al Consejo de Mallorca le corresponden el 66,93% de las instalaciones privadas, al de Ibiza-Formentera el 18,30% y el restante 14,77% se ubica en Menorca. Otra clasificación indica que el 89,55% de las instalaciones son privadas no deportivas y sólo el 10,45 corresponde a privadas deportivas.

Asimismo, se observa que la titularidad de las instalaciones deportivas públicas se encuentra fuertemente concentrada en los Ayuntamientos, el 82,78% de las 912 censadas son municipales, con un peso importante en el total de instalaciones de la Comunidad Balear (21,09%). Por otra parte el sector Turístico (44,87%), el Residencial (14,13%) y las otras Empresas de servicios deportivos (8,07%), poseen en conjunto el 67,07% de las instalaciones. En conclusión estos cuatro tipos de empresas dominan el 88,16% de las instalaciones deportivas, es decir prácticamente 9 de cada 10 instalaciones existentes en el 2005.

5. Se encuentran mas instalaciones gestionadas por el sector privado que por el público. Se percibe una tendencia hacia la gestión indirecta de instalaciones deportivas públicas.

El 77% de las instalaciones deportivas de la Comunidad Balear están gestionadas por entidades privadas, frente al 23% en las que prevalece la gestión pública. Comparando estos porcentajes con los relativos a la propiedad, se deduce que en el 9,76% de las instalaciones deportivas públicas se recurre a fórmulas de gestión indirecta para su organización, tasa que indica la baja incidencia aún de este tipo de gestión deportiva. En la mayoría de los casos se trata de instalaciones deportivas municipales cuya gestión, para el 39,08% de las instalaciones de este tipo, es asumida principalmente por Empresas Deportivas, Asociaciones y Agrupaciones o Federaciones. Esto les proporciona no solo una rentabilidad social sino económica, ya que los beneficios del cambio a gestión indirecta pueden ser reinvertidos en la instalación y

tants, compten amb el 14,73% del que s'ha construït en la darrera dècada. Aquest esforç es generalitza a Eivissa i Formentera, amb 121 instal·lacions distribuïdes entre els municipis de 3.001 a 50.000 habitants i amb 42 per als que en posseeixen entre 10.000 i 20.000. Menorca es troba amb 82 noves instal·lacions en aqueix decenni repartides en un 67,07% per als municipis entre 3.000 i 30.000 habitants.

4. Existeixen més instal·lacions esportives de propietat privada que pública. Els Ajuntaments, el sector Turístic, el Residencial i les Empreses de serveis esportius, posseeixen nou de cada deu instal·lacions esportives censades a la Comunitat Balear.

El sector privat és propietari de 2.667 de les instal·lacions de la Comunitat Balear, la qual cosa representa el 74,52%, mentre que el sector públic posseeix les 912 restants. La presència del sector privat no és homogènia en tots els Consells, si bé predominen en els tres la titularitat privada sobre la pública. Al Consell de Mallorca li corresponen el 66,93% de les instal·lacions privades, al d'Eivissa i Formentera el 18,30% i el restant 14,77% s'ubica a Menorca. Una altra classificació indica que el 89,55% de les instal·lacions són privades no esportives i només el 10,45 correspon a privades esportives.

Així mateix, s'observa que la titularitat de les instal·lacions esportives públiques es troba fortament concentrada en els Ajuntaments, el 82,78% de les 912 censades són municipals, amb un pes important en el total d'instal·lacions de la Comunitat Balear (21,09%). D'altra banda el sector Turístic (44,87%), el Residencial (14,13%) i les altres Empreses de serveis esportius (8,07%), posseeixen en conjunt el 67,07% de les instal·lacions, és a dir, pràcticament 9 de cada 10 instal·lacions existents en el 2005.

5. Es troben més instal·lacions gestionades pel sector privat que pel públic. Es percep una tendència cap a la gestió indirecta d' instal·lacions esportives públiques.

El 77% de les instal·lacions esportives de la Comunitat Balear estan gestionades per entitats privades, davant del 23% en les quals preval la gestió pública. Comparant aquests percentatges amb els relatius a la propietat, es dedueix que en el 9,76% de les instal·lacions esportives públiques es recorre a fórmules de gestió indirecta per a la seva organització, taxa que indica la baixa incidència encara d'aquest tipus de gestió esportiva. En la majoria dels casos es tracta d'instal·lacions esportives municipals la gestió de les quals, per al 39,08% de les instal·lacions d'aquest tipus, és assumida principalment per Empreses Esportives, Associacions i Agrupacions o Federacions. Això els proporciona no sols una rendibilitat social sinó econòmica, ja que els beneficis del canvi a gestió indirecta poden ser rein-

en nuevas propuestas repercutiendo, por tanto, directamente en buscar fórmulas para aumentar la satisfacción de los clientes-usuarios.

En el conjunto de la Comunidad Balear las principales entidades gestoras de instalaciones deportivas son el sector Residencial que gestiona las 506 instalaciones que posee, haciéndose cargo del 14,13% de la oferta, los Ayuntamientos (12,85%), la Comunidad Autónoma (8,75%), las Otras Empresas deportivas (7%) y las Asociaciones y Agrupaciones (2,6%).

6. El parque de instalaciones deportivas de la Comunidad Balear es relativamente joven, oscilando su edad media entre los 13,01 y los 19,17 años.

Si se consideran las instalaciones deportivas que inician su actividad a partir del año 1975, se puede asegurar que el parque de equipamientos deportivos de la Comunidad es relativamente joven, con una edad media de 14,94 años para las instalaciones públicas y algo mayor, 18,55 años, para las privadas. Las más antiguas de propiedad privada corresponden al Consejo de Ibiza-Formentera con una media de 19,17 años, si bien también se encuentran en este Consejo las instalaciones más jóvenes de propiedad pública con 13,01 años de vida media.

7. Las instalaciones deportivas parecen estar bien ubicadas respecto a sus usuarios.

En cuanto a la ubicación de las instalaciones deportivas, 2.355, lo que equivale al 65,80%, están situadas en los núcleos urbanos de los municipios, 802 instalaciones, el 22,40% del total, son periféricas y las 422 restantes se ubican en zonas no urbanas. Por ello, y salvo posibles excepciones territoriales, su localización no parece generar problemas de accesibilidad para los usuarios de Islas Baleares.

8. Durante los últimos años ha mejorado la accesibilidad arquitectónica a las instalaciones deportivas, aunque existen importantes carencias en las dotaciones de vestuarios y aseos adaptados.

La accesibilidad arquitectónica a las instalaciones deportivas construidas en la Comunidad Balear en el período 2004-2005, muestra avances importantes al compararla con el II Censo de Instalaciones Deportivas de 1997. Estos avances se deben a la obligatoriedad de cumplir con la normativa sobre supresión de barreras arquitectónicas implantada por la Ley 3/1993, de 4 de Mayo, desarrollada por el Decreto 30/2003, de 28 de Febrero. Aún así, estas mejoras tienen un carácter parcial, ya que de las 84 instalaciones construidas el 73,8% tienen alguna medida implantada que afecta a la eliminación de barreras en los accesos y el 60,71% contempla las circulaciones de las instalaciones deportivas. Los resultados son muy negativos si se analizan las dotaciones de vestuarios adaptados, el 9,52% lo posee, y los aseos adaptados, que se encuentran en solo el 7,14% del total de instalaciones.

vertits en la instal·lació i en noves propostes repercutint, per tant, directament en cercar fórmules per augmentar la satisfacció dels clients/usuaris.

En el conjunt de la Comunitat Balear les principals entitats gestores d'instal·lacions esportives són el sector Residencial que gestiona les 506 instal·lacions que posseeix, fent-se càrrec del 14,13% de l'oferta, els Ajuntaments (12,85%), la Comunitat Autònoma (8,75%), les Altres Empreses esportives (7%) i les Associacions i Agrupacions (2,6%).

6. El parc d'instal·lacions esportives de la Comunitat Balear és relativament jove, oscil·lant la seva edat mitja entre els 13,01 i els 19,17 anys.

Si es consideren les instal·lacions esportives que inicien la seva activitat a partir de l'any 1975, es pot assegurar que el parc d'equipaments esportius de la Comunitat és relativament jove, amb una edat mitja de 14,94 anys per a les instal·lacions públiques i una mica major, 18,55 anys, per a les privades. Les més antigues de propietat privada corresponen al Consell d'Eivissa i Formentera amb una mitja de 19,17 anys, si bé també es troben en aquest Consell les instal·lacions més joves de propietat pública amb 13,01 anys de vida mitja.

7. Les instal·lacions esportives semblen estar ben ubicades respecte als seus usuaris.

Quant a la ubicació de les instal·lacions esportives, 2.355, cosa que equival al 65,80%, estan situades en els nuclis urbans dels municipis, 802 instal·lacions, el 22,40% del total, són perifèriques i les 422 restants s'ubiquen en zones no urbanes. Per això, i llevat de possibles excepcions territorials, la seva localització no sembla generar problemes d'accessibilitat per als usuaris de les Illes Balears.

8. Durant els darrers anys ha millorat l'accessibilitat arquitectònica a les instal·lacions esportives, encara que existeixen importants carències en les dotacions de vestuaris i banys adaptats.

L'accessibilitat arquitectònica a les instal·lacions esportives construïdes a la Comunitat Balear en el període 2004-2005, mostra avanços importants en compararla amb el II Cens d'Instal·lacions Esportives de 1997. Aquests avanços es deuen a la obligatorietat de complir amb la normativa sobre supressió de barreres arquitectòniques implantada per la Llei 3/1993, de 4 de maig, desenvolupada pel Decret 30/2003, de 28 de febrer. Així i tot, aquestes millores tenen un caràcter parcial, ja que de les 84 instal·lacions construïdes el 73,8% tenen alguna mesura implantada que afecta a l'eliminació de barreres en els accessos i el 60,71% contempla les circulacions de les instal·lacions esportives. Els resultats són molt negatius si s'analitzen les dotacions de vestuaris adaptats, el 9,52% les posseeix, i els banys adaptats, que es troben en només el 7,14% del total d'instal·lacions.

SOBRE LOS ESPACIOS DEPORTIVOS

9. La Comunidad Autónoma Balear cuenta con 8.574 espacios deportivos, es decir 1 espacio deportivo por cada 115 habitantes. Este nivel promedio de oferta muestra notables desigualdades territoriales.

Los espacios deportivos están representados en la Comunidad Balear por un total de 8.574, lo que representa un nivel promedio de oferta de 87,21 espacios deportivos por cada 10.000 habitantes. De ellos 7.544 son espacios convencionales, 733 espacios singulares y 297 áreas de actividad.

En el año 1997 existían 6.863 espacios deportivos convencionales y no reglamentarios y 1.219 espacios deportivos no convencionales. Se produce un aumento de 681 espacios convencionales y un cambio en la clasificación de los restantes espacios deportivos, con la aparición de los denominados áreas de actividad y espacios singulares.

La distribución de los espacios deportivos no es homogénea para los tres Consejos, tal y como se muestra a continuación.

10. Existen grandes diferencias en cuanto al número de espacios deportivos convencionales, en función de sus tipologías y de los diferentes Consejos Baleares.

El 87,98% de los espacios deportivos censados, es decir 7.544, son convencionales. El Consejo de Mallorca con 5.412 espacios deportivos convencionales (el 71,74% del total) lidera el censo seguido por el de Ibiza-Formentera con 1.135 (15,047%) y Menorca, con los 997 espacios restantes (13,22%).

Al pormenorizar por Consejos los máximos porcentajes de todas las tipologías analizadas correspondan a Mallorca. El 67,27% de los vasos de piscina existentes en el 2005 se encuentra en este Consejo, mientras que en el de Ibiza-Formentera solo existe el 18,30% y en el de Menorca el 14,43%. El análisis de las pistas otorga al Consejo de Mallorca el 76,55% del total, repartiéndose el resto casi a partes iguales entre los otros dos Consejos.

Algo semejante ocurre con los espacios longitudinales y con las Salas ya que ambos espacios deportivos se encuentran en un 63,88 % y un 74,52%, respectivamente, ubicados en Mallorca, ocupando el segundo lugar Ibiza-Formentera con tasas del 30,51% y del 14,48%.

11. Los espacios convencionales de la Comunidad Balear ofrecen una superficie útil para la práctica deportiva de 3.585.860 m², con 3,37 m² de espacios abiertos por habitante y 0,28 m² de superficie cerrada por habitante.

Los 7.544 espacios deportivos convencionales suman una superficie de 3.585.860 m² útiles. De ellos el 92,34% son espacios abiertos o al aire libre y el 7,66% son de superficie cerrada. Estos datos suponen una oferta global con un promedio de 3,65 m² útiles de espacios deportivos convencionales por habitante, correspondiendo 3,37 m² de espacios abiertos por habitante y 0,28

SOBRE ELS ESPAIS ESPORTIUS:

9. La Comunitat Autònoma Balear compta amb 8.574 espais esportius, és a dir, 1 espai esportiu per cada 115 habitants. Aquest nivell mitjà d'oferta mostra notables desigualtats territorials.

Els espais esportius estan representats en la Comunitat Balear per un total de 8.574, la qual cosa representa un nivell mitjà d'oferta de 87,21 espais esportius per cada 10.000 habitants. D'ells, 7.544 són espais convencionals, 733 espais singulars i 297 àrees d'activitat.

L'any 1997 existien 6.863 espais esportius convencionals i no reglamentaris i 1.219 espais esportius no convencionals. Es produeix un augment de 681 espais convencionals i un canvi en la classificació dels restants espais esportius, amb l'aparició de les anomenades àrees d'activitat i espais singulars.

La distribució dels espais esportius no és homogènia per als tres Consells, tal i com es mostra a continuació.

10. Existeixen grans diferències quant al nombre d'espais esportius convencionals, en funció de les seves tipologies i dels diferents Consells Balears.

El 87,98% dels espais esportius censats, és a dir, 7.544, són convencionals. El Consell de Mallorca amb 5.412 espais esportius convencionals (el 71,74% del total) lidera el cens seguit pel d'Eivissa i Formentera amb 1.135 (15,047%) i Menorca, amb els 997 espais restants (13,22%).

En detallar per Consells els màxims percentatges de totes les tipologies analitzades corresponen a Mallorca. El 67,27% dels tassons de piscina existents en el 2005 es troba en aquest Consell, mentre que en el d'Eivissa i Formentera només existeix el 18,30% i en el de Menorca el 14,43%. L'anàlisi de les pistes atorga al Consell de Mallorca el 76,55% del total, repartint-se la resta quasi a parts iguals entre els altres dos Consells.

Una cosa similar ocorre amb els espais longitudinals i amb les Sales ja que ambdós espais esportius es troben en un 63,88% i un 74,52%, respectivament, ubicats a Mallorca, ocupant el segon lloc Eivissa i Formentera amb taxes del 30,51% i del 14,48%.

11. Els espais convencionals de la Comunitat Balear ofereixen una superfície útil per a la pràctica esportiva de 3.585.860 m², amb 3,37 m² d'espais oberts per habitant i 0,28 m² de superfície tancada per habitant.

Els 7.544 espais esportius convencionals sumen una superfície de 3.585.860 m² útils. D'ells, el 92,34% són espais oberts o a l'aire lliure i el 7,66% són de superfície tancada. Aquestes dades suposen una oferta global amb una mitjana de 3,65 m² útils d'espais esportius convencionals per habitant, corresponent 3,37 m² d'espais oberts per habitant i 0,28

m² de superficie cerrada por habitante.

Entre las diferentes tipologías de espacios convencionales destacan los vasos de piscina con un total de 3.425 espacios, es decir el 45,40% de la oferta. Les siguen, en cuanto a número, las 2.653 pistas y a gran distancia las 946 salas, los 265 campos, las 219 pistas con pared y los 36 espacios longitudinales.

12. Los vasos de piscina cubiertos y al aire libre, las salas y las pistas de tenis, son los espacios deportivos convencionales que han experimentando un mayor crecimiento entre 1997 y 2005, mientras que las de pádel han disminuido.

Los 108 vasos cubiertos de piscina que reflejaba el Censo de Instalaciones Deportivas de 1997 se han multiplicado casi por tres, alcanzando los 304 vasos cubiertos de piscina censados en 2005. Los actuales 3.121 vasos de piscina al aire libre han duplicado los 1.559 del año 1997. Por otra parte, las 946 salas (polivalentes, especializadas, etc.) actuales, representan un incremento del 50,88% respecto a las que existían en 1997, las 811 pistas de tenis de 1997 se han convertido en 915 en el 2005, mientras que las 32 pistas de pádel existentes en el anterior censo han aumentado hasta las 81 actuales.

13. La Comunidad de Islas Baleares cuenta con un vaso de piscina al aire libre por cada 315 habitantes y con uno cubierto por cada 3.234.

Los 3.121 vasos al aire libre ofrecen una lámina de agua de 480.920 m², mientras que la lámina de agua de las 304 piscinas cubiertas asciende a 32.320 m². En consecuencia, la superficie media de los vasos es de 154,09 m² para los que están al aire libre y de 106,31 m² en el caso de los cubiertos.

En términos de indicadores de oferta, la Comunidad Balear cuenta con un vaso al aire libre por cada 315 habitantes y con un vaso cubierto por cada 3.234 habitantes. Asimismo, dispone de 1 m² de lámina de agua al aire libre por cada 2 residentes y de 1 m² de lámina de agua cubierta por cada 30.

14. Los espacios deportivos singulares han tenido un crecimiento máximo entre 1986 y 1995, aunque no se han distribuido uniformemente.

Los 733 espacios singulares, con 597 privados y 136 públicos, suponen el 8,54% del total. Se confirma que durante los años transcurridos entre 1986 y 1995, con 229 espacios nuevos, se crean más espacios deportivos singulares en la Comunidad Balear que en otros periodos. En el sentido opuesto, entre 1996 y 2005 se produce el menor incremento de estos espacios con 136 construidos.

Estos espacios deportivos singulares se distribuyen entre los 75 del Consejo de Ibiza-Formentera, los 94 del de Menorca y los 564 del de Mallorca. La oferta de estos espacios se refuerza por la demanda de nuevos grupos de practicantes mas motivados por actividades físicas

m² de superficie tancada per habitant.

Entre les diferents tipologies d'espais convencionals destaquen els tassons de piscina amb un total de 3.425 espais, és a dir, el 45,40% de l'oferta. Els segueixen, quant a nombre, les 2.653 pistes i a gran distància les 946 sales, els 265 camps, les 219 pistes amb paret i els 36 espais longitudinals.

12. Els tassons de piscina coberts i a l'aire lliure, les sales i les pistes de tennis, són els espais esportius convencionals que han experimentat un major creixement entre 1997 i 2005, mentre que les de pàdel han minvat.

Els 108 tassons coberts de piscina que reflectia el Cens d'Instal·lacions Esportives de 1997 s'han multiplicat quasi per tres, arribant als 304 tassons coberts de piscina censats el 2005. Els actuals 3.121 tassons de piscina a l'aire lliure han duplicat els 1.559 de l'any 1997. D'altra banda, les 946 sales (polivalentes, especialitzades, etc.) actuals, representen un increment del 50,88% respecte a les que existien el 1997, les 811 pistes de tennis de 1997 s'han convertit en 915 en el 2005, mentre que les 32 pistes de pàdel existents en l'anterior cens han augmentat fins a les 81 actuals.

13. La Comunitat de les Illes Balears compta amb un tassó de piscina a l'aire lliure per cada 315 habitants i amb un cobert per cada 3.234.

Els 3.121 tassons a l'aire lliure ofereixen una làmina d'aigua de 480.920 m², mentre que la làmina d'aigua de les 304 piscines cobertes ascendeix a 32.320 m². En conseqüència, la superfície mitja dels tassons és de 154,09 m² per als que estan a l'aire lliure i de 106,31 m² en el cas dels coberts.

En termes d'indicadors d'oferta, la Comunitat Balear compta amb un tassó a l'aire lliure per cada 315 habitants i amb un tassó cobert per cada 3.234 habitants. Així mateix, disposa d'1 m² de làmina d'aigua a l'aire lliure per cada 2 residents i d'1 m² de làmina d'aigua coberta per cada 30.

14. Els espais esportius singulares han tengut un creixement màxim entre 1986 i 1995, encara que no s'han distribuït uniformement.

Els 733 espais singulares, amb 597 de privats i 136 de públics, suposen el 8,54% del total. Es confirma que durant els anys transcorreguts entre 1986 i 1995, amb 229 espais nous, es creen més espais esportius singulares a la Comunitat Balear que en altres periodos. En el sentit oposat, entre 1996 i 2005 es produeix el menor increment d'aquests espais amb 136 de construïts.

Aquests espais esportius singulares es distribueixen entre els 75 del Consell d'Eivissa i Formentera, els 94 del de Menorca i els 564 del de Mallorca. L'oferta d'aquests espais es reforça per la demanda de nous grups de practicants més motivats per activitats físiques

orientadas hacia temas como la salud, la diversión y las relaciones sociales, que por los deportes convencionales.

15. El 47,88% de los espacios deportivos singulares de la Comunidad Balear corresponde a la tipología de Otros espacios singulares (campos de mini-golf, pistas de bowling, etc.).

A esos Otros espacios singulares le siguen porcentualmente el 12,41% que representan los campos de tiro, el 11,19% de las zonas de juegos populares y/o tradicionales, aunque en el último decenio solo se han construido 4, el 9,69% de los campos de golf, tasa que puede aumentar a corto plazo dada la potenciación de este deporte como generador de inversiones, captador de turistas de mayor poder adquisitivo, compensador de la estacionalidad e impulsor de un turismo de calidad. En cuarto lugar se sitúan los espacios de hípica con un 8,46%.

A pesar de su escasa incidencia actual hay espacios deportivos singulares, como los rocódromos y los circuitos de motor, que están teniendo una expansión especial en los últimos años.

16. La Comunidad Balear cuenta con 297 áreas de actividad deportiva. De ellas, 240 son áreas terrestres, 53 áreas acuáticas y 4 áreas aéreas.

Entre las áreas terrestres destacan cinco tipos: 189 senderos, de los que no existe ninguno en Menorca, 20 rutas ecuestres, 19 campos de recorrido de tiro y de caza, 8 vías verdes y caminos naturales y 4 zonas de itinerarios en BTT. En las acuáticas, las 32 zonas de vela, con 23 en Mallorca y 9 en Ibiza-Formentera, las 8 zonas de actividad subacuática, las 8 de actividades a motor, las 3 de surf y las 2 de otras áreas acuáticas y, en las aéreas, las 3 zonas de vuelo con motor y 1 sin motor.

17. Se trata de la Comunidad que posee más puertos deportivos e instalaciones náuticas.

Existen 71 espacios complementarios específicos en la Comunidad Balear relacionadas con diversas actividades deportivas. Bajo la denominación PUE se encuentran los puertos, dársenas o marinas deportivas, con un total de 52 en la Comunidad Balear que encabeza la clasificación, representando el 36,37% de los 143 puertos que se han censado a finales del 2005 en toda España. Hay que destacar que 1 instalación deportiva cuenta con aeródromo, AER, del total de los 29 aeródromos que se hallan ubicados en 10 de las Comunidades Autónomas analizadas en este Censo.

SOBRE LOS ESPACIOS COMPLEMENTARIOS Y LOS SERVICIOS AUXILIARES:

18. Los 3.889 espacios complementarios generales de la Comunidad Balear se desagregan en vestuarios, aseos públicos, almacenes deportivos y gradas.

De ellos, 1.309 son vestuarios con una superficie de 75.442 m², lo que proporciona una superficie media de 57,63 m² por vestuario, y dando servicio a 894 instala-

orientades cap a temes com la salut, la diversió i les relacions socials, que pels esports convencionals.

15. El 47,88% dels espais esportius singulars de la Comunitat Balear correspon a la tipologia d'Altres espais singulars (camps de minigolf, pistes de bitlles, etc.).

A aquests Altres espais singulars els segueixen percentualment el 12,41% que representen els camps de tir, l'11,19% de les zones de jocs populars i/o tradicionals, encara que en el darrer decenni només se n'han construït 4, el 9,69% dels camps de golf, taxa que pot augmentar a curt termini donada la potenciació d'aquest esport com a generador d'inversions, captador de turistes de major poder adquisitiu, compensador de l'estacionalitat i impulsor d'un turisme de qualitat. En quart lloc se situen els espais d'hípica amb un 8,46%.

A pesar de la seva escassa incidència actual hi ha espais esportius singulars, com els rocòdroms i els circuits de motor, que estan tenint una expansió especial en els darrers anys.

16. La Comunitat Balear compta amb 297 àrees d'activitat esportiva. D'elles, 240 són àrees terrestres, 53 àrees aquàtiques i 4 àrees aèries.

Entre les àrees terrestres, destaquen cinc tipus: 189 senders, dels quals no n'existeix cap a Menorca, 20 rutes eqüestres, 19 camps de recorregut de tir i de caça, 8 vies verdes i camins naturals i 4 zones d'itineraris en BTT. En les aquàtiques, les 32 zones de vela, amb 23 a Mallorca i 9 a Eivissa i Formentera, les 8 zones d'activitat subaquàtica, les 8 d'activitats a motor, les 3 de surf i les 2 d'altres àrees aquàtiques i, en les aèries, les 3 zones de vol amb motor i 1 sense motor.

17. Es tracta de la Comunitat que posseeix més ports esportius i instal·lacions nàutiques.

Existeixen 71 espais complementaris específics a la Comunitat Balear relacionades amb diverses activitats esportives. Sota la denominació PUE es troben els ports, dàrsenes o marines esportives, amb un total de 52 a la Comunitat Balear que encapçala la classificació, representant el 36,37% dels 143 ports que s'han censat a finals del 2005 a tota Espanya. S'ha de destacar que 1 instal·lació esportiva compta amb aeròdrom, AER, del total dels 29 aeròdroms que es troben ubicats en 10 de les Comunitats Autònomes analitzades en aquest Cens.

SOBRE ELS ESPAIS COMPLEMENTARIS I ELS SERVEIS AUXILIARS:

18. Els 3.889 espais complementaris generals de la Comunitat Balear es desagreguen en vestuaris, banys públics, magatzems esportius i grades.

D'ells, 1.309 són vestuaris amb una superfície de 75.442 m², la qual cosa proporciona una superfície mitja de 57,63 m² per vestuari, i donant servei a 894 instal·lacions.

ciones. Hay censados además 2.005 aseos públicos, 293 almacenes de material deportivo, correspondientes a 274 instalaciones con una superficie media de 30,83 m², y 282 gradas ubicadas en 220 instalaciones. De estas últimas el 98,58% son fijas y el resto se distribuye a partes iguales entre las mixtas y las móviles.

Teniendo en cuenta las instalaciones existentes en la Comunidad Balear, estas dotaciones de espacios complementarios resultan muy escasas, aún contando con que muchos de ellos dan servicio a varios espacios deportivos y con el hecho de que determinadas tipologías de instalaciones no reclamen de estos espacios.

19. Los servicios auxiliares mas comunes en las instalaciones deportivas de la Comunidad Balear son los almacenes en general, las dotaciones de control de acceso, la extinción de incendios, los restaurantes, los aparcamientos, las zonas infantiles los transportes colectivos, las oficinas y los talleres de mantenimiento.

El análisis de los 27 servicios auxiliares indica una incidencia dispar en las instalaciones deportivas de la Comunidad Balear y refleja ciertas carencias bastante manifiestas, como es el caso del transporte. Los servicios presentes en mas del 25% de las instalaciones deportivas son, por orden numérico, los almacenes en general (los hay en el 64,93% de instalaciones), las dotaciones de control de acceso (53,59%), la extinción de incendios (43,36%), los restaurantes (43,14%), los aparcamientos (41,46%), las zonas infantiles (39,36%), los transportes colectivos (33,02%), las oficinas (26,90%) y los talleres de mantenimiento (en sólo 25,31% de las instalaciones).

Los servicios más orientados a lograr ingresos adicionales, a proporcionar un valor añadido para los clientes o a optimizar la gestión (zona infantil, servicios comerciales, peluquería, estética, fisioterapia, masaje, servicios de termoterapia e hidroterapia, enfermería, control de acceso) son, en proporción, más frecuentes en las instalaciones de propiedad privada que en las públicas. Por el contrario, en las instalaciones públicas se dan en mayor proporción servicios auxiliares de apoyo a las distintas áreas funcionales de la organización.

A la vista de los datos analizados en este trabajo, cuyo resumen más sobresaliente acabamos de presentar, puede decirse que el presente Censo de Instalaciones Deportivas de la Comunidad de Isla Baleares 2005 refleja los esfuerzos inversores realizados por entidades públicas y privadas en materia de equipamientos deportivos. Todo ello, para posibilitar el acceso a la práctica de actividad física y/o deporte a un número, cada vez mayor, de ciudadanos de Islas Baleares que han incorporado dicha práctica a su estilo de vida.

Sería recomendable que en los próximos años la Comunidad Balear apostara por:

- Continuar orientando las inversiones hacia tipologías de instalaciones deportivas con más espacios cubiertos y/o cerrados que posibiliten una práctica

Hi ha censats, a més, 2.005 banys públics, 293 magatzems de material esportiu, corresponents a 274 instal·lacions amb una superfície mitja de 30,83 m², i 282 grades ubicades en 220 instal·lacions. D'aquestes darreres el 98,58% són fixes i la resta es distribueix a parts iguals entre les mixtes i les mòbils.

Tenint en compte les instal·lacions existents a la Comunitat Balear, aquestes dotacions d'espais complementaris resulten molt escasses, encara tenint en compte que molts d'ells donen servei a diversos espais esportius i amb el fet que determinades tipologies d'instal·lacions no reclamen aquests espais.

19. Els serveis auxiliars més comuns a les instal·lacions esportives de la Comunitat Balear són els magatzems en general, les dotacions de control d'accés, l'extinció d'incendis, els restaurants, els aparcaments, les zones infantils, els transports col·lectius i els tallers de manteniment.

L'anàlisi dels 27 serveis auxiliars indica una incidència dispar en les instal·lacions esportives de la Comunitat Balear i reflecteix certes carències bastant manifestes, com és el cas del transport. Els serveis presents en més del 25% de les instal·lacions esportives són, per ordre numèric, els magatzems en general (n'hi ha en el 64,93% d'instal·lacions), les dotacions de control d'accés (53,59%), l'extinció d'incendis (43,36%), els restaurants (43,14%), els aparcaments (41,46%), les zones infantils (39,36%), els transports col·lectius (33,02%), les oficines (26,90%) i els tallers de manteniment (en només 25,31% d'instal·lacions).

Els serveis més orientats a aconseguir ingressos addicionals, a proporcionar un valor afegit per als clients o a optimitzar la gestió (zona infantil, serveis comercials, perruqueria, estètica, fisioteràpia, massatge, serveis de termoteràpia i hidroteràpia, infermeria, control d'accés) són, en proporció, més freqüents en les instal·lacions de propietat privada que en les públiques. Al contrari, a les instal·lacions públiques es donen en major proporció serveis auxiliars de suport a les diferents àrees funcionals de la organització.

A la vista de les dades analitzades en aquest treball, el resum més excel·lent del qual acabam de presentar, pot dir-se que el present Cens d'Instal·lacions Esportives de la Comunitat de les Illes Balears 2005 reflecteix els esforços inversors realitzats per entitats públiques i privades en matèria d'equipaments esportius. Tot això, per posibilitar l'accés a la pràctica d'activitat física i/o esport a un nombre, cada vegada major, de ciutadans de les Illes Balears que han incorporat aquesta pràctica al seu estil de vida.

Seria recomanable que en els propers anys la Comunitat Balear apostàs per:

- Continuar orientant les inversions cap a tipologies d'instal·lacions esportives amb més espais coberts i/o tancats que possibilitin una pràctica continuada al

continuada a lo largo de todo el año, con independencia de la buena climatología.

- Seguir impulsando la creación de espacios deportivos cuya concepción y diseño respondan a las características de los nuevos grupos de practicantes (mujeres, embarazadas, bebés, personas mayores, discapacitados), así como a sus expectativas y motivaciones relacionadas con la práctica (salud, diversión, relación social, utilidad). De esta manera, las nuevas instalaciones podrán obtener una rentabilidad óptima a nivel social, económico y deportivo, sin que existan disconformidades entre algunas prácticas demandadas y el soporte espacial para desarrollar las mismas.
- Buscar más sinergias para la construcción y/o gestión de instalaciones deportivas entre las entidades públicas y las privadas, pues tienen una reducida incidencia. En este sentido, es importante señalar que la mayor parte de las experiencias de colaboración desarrolladas hasta la fecha, han obtenido generalmente resultados muy positivos.
- Desarrollar políticas y líneas de actuación que permitan reequilibrar las desigualdades existentes en materia de oferta de instalaciones y espacios deportivos en los Consejos actuales y posibles futuros.
- Mejorar algunos aspectos cualitativos del parque de instalaciones deportivas que, en la actualidad, arrojan ciertas carencias. Como por ejemplo eliminar las barreras arquitectónicas existentes, incrementar las dotaciones de determinados espacios complementarios, aumentar las dotaciones de transporte colectivo a las instalaciones periféricas y en zonas no urbanas, instalar sistemas de control de acceso en aquellos casos en los que resulte oportuno, etc.
- Proseguir con las investigaciones ya iniciadas en 2005 sobre la demanda de actividad física y deporte en la Comunidad que, unidas al presente Censo y a otros posibles estudios sobre el uso de las instalaciones deportivas, permitan fundamentar y elaborar futuras planificaciones territoriales de equipamientos e instalaciones.
- Frenar la desaceleración en la construcción de instalaciones deportivas, sin menoscabo de la reconversión de aquellas que demandan las nuevas actividades.
- Conseguir que la instalación deportiva sea el producto final que cumpla con todas las garantías de éxito, seguridad, calidad, uso, comodidad y rentabilidad. Ello implica el ser gestionadas por personas cualificadas y preparadas para el puesto a ocupar, motivadoras de los RR. HH. como la mayor innovación tecnológica a gestionar en las actuales empresas deportivas.
- Habilitar recursos financieros, tecnológicos y humanos que permitan una gestión de calidad total, medioambiental y de prevención de riesgos laborales en todas las instalaciones deportivas públicas, incorporando los conceptos de sostenibilidad y de uso de energías renovables.

llarg de tot l'any, amb independència de la bona climatologia.

- Seguir impulsant la creació d'espais esportius la concepció i disseny dels quals respongui a les característiques dels nous grups de practicants (dones, embarassades, nadons, persones majors, discapacitats), així com a les seves expectatives i motivacions relacionades amb la pràctica (salut, diversió, relació social, utilitat). D'aquesta manera, les noves instal·lacions podran obtenir una rendibilitat òptima a nivell social, econòmic i esportiu, sense que existeixin disconformitats entre algunes pràctiques demandades i el suport espacial per a desenvolupar-les.
- Cercar més sinèrgies per a la construcció i/o gestió d'instal·lacions esportives entre les entitats públiques i les privades, ja que tenen una reduïda incidència. En aquest sentit, és important assenyalar que la major part de les experiències de col·laboració desenvolupades fins ara, han obtingut generalment resultats molt positius.
- Desenvolupar polítiques i línies d'actuació que permetin reequilibrar les desigualtats existents en matèria d'oferta d'instal·lacions i espais esportius en els Consells actuals i possibles futurs.
- Millorar alguns aspectes qualitatius del parc d'instal·lacions esportives que, en l'actualitat, tenen certes carències. Com ara, eliminar les barreres arquitectòniques existents, incrementar les dotacions de determinats espais complementaris, augmentar les dotacions de transport col·lectiu a les instal·lacions perifèriques i en zones no urbanes, instal·lar sistemes de control d'accés en aquells casos en els quals resulti oportú, etc.
- Continuar amb les investigacions ja iniciades el 2005 sobre la demanda d'activitat física i esport a la Comunitat que, unides al present Cens i a altres possibles estudis sobre l'ús de les instal·lacions esportives, permetin fonamentar i elaborar futures planificaciones territorials d'equipaments i instal·lacions.
- Frenar la desaceleració en la construcció d'instal·lacions esportives, sense minva de la reconversió d'aquelles que demanden les noves activitats.
- Aconseguir que la instal·lació esportiva sigui el producte final que compleixi amb totes les garanties d'èxit, seguretat, qualitat, ús, comoditat i rendibilitat. Això implica ser gestionades per persones qualificades i preparades per al lloc a ocupar, motivadores dels RR.HH. com la major innovació tecnològica a gestionar en les actuals empreses esportives.
- Habilitar recursos financers, tecnològics i humans que permetin una gestió de qualitat total, mediambiental i de prevenció de riscos laborals a totes les instal·lacions esportives públiques, incorporant els conceptes de sostenibilitat i d'ús d'energies renovables.

LEGISLACIÓN Y NORMATIVA/
LEGISLACIÓ I NORMATIVA

LEGISLACIÓN Y NORMATIVA.

- Artículo 8 de la Ley 10/1990 de 15 de octubre del Deporte que establece como competencia del Consejo Superior de Deportes, la actualización permanente del Censo de Instalaciones Deportivas en colaboración con las Comunidades Autónomas.
- La Ley 3/1993, de 4 de Mayo, regula el marco para la mejora de la accesibilidad y de la supresión de las barreras arquitectónicas, siendo desarrollada en el Decreto 20/2003, de 28 de Febrero, por el que se aprobó el Reglamento de Supresión de Barreras Arquitectónicas.
- La Ley 3/1995, de 21 de Febrero, del Deporte de la Comunidad Autónoma de las Islas Baleares dispone la creación de la figura del Plan Coordinador de establecimientos e instalaciones deportivas y en su Título IV, Artículo 20 indica qué aspectos deben incluir en su normativa los planes insulares de establecimientos y de instalaciones deportivas, así como el acceso de todas las personas de forma que ninguna discapacidad física o la edad avanzada represente un impedimento insalvable.
- RD 1537/2003, de 5 de Diciembre, por el que se establecen los requisitos mínimos de los centros que imparten enseñanzas escolares en régimen general. En su Artículo 5 aparecen las condiciones arquitectónicas de los centros a fin de posibilitar el acceso, la circulación y la comunicación de alumnos con problemas físicos, de movilidad o de comunicación.
- La Disposición Final Primera de la Ley 3/1995, de 21 de Febrero, del Deporte Balear autorizó al Gobierno de Islas Baleares a dictar las disposiciones reglamentarias necesarias para el desarrollo y aplicación de la Ley. De acuerdo con esto se dictó el Decreto 59/1996 Regulador de las Federaciones Deportivas de Islas Baleares.
- Decreto 33/2004, de 2 de Abril, por el que se regulan las Federaciones Deportivas de Islas Baleares.

LEGISLACIÓ I NORMATIVA.

- Article 8 de la Llei 10/1990 de 15 d'octubre de l'Esport que estableix com a competència del Consell Superior d'Esports, l'actualització permanent del Cens d'Instal·lacions Esportives en col·laboració amb les Comunitats Autònòmiques.
- La Llei 3/1993, de 4 de maig, regula el marc per a la millora de l'accessibilitat i de la supressió de les barreres arquitectòniques, essent desenvolupada en el Decret 20/2003, de 28 de febrer, pel qual es va aprovar el Reglament de Supressió de Barreres Arquitectòniques.
- La Llei 3/1995, de 21 de febrer, de l'Esport de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears disposa la creació de la figura del Pla Coordinador d'establiments i instal·lacions esportives i en el seu Títol IV, Article 20 indica quins aspectes s'han d'incloure a la seva normativa els plans insulars d'establiments i d'instal·lacions esportives, així com l'accés de totes les persones de forma que cap discapacitació física o l'edat avançada representi un impediment insalvable.
- RD 1537/2003, de 5 de desembre, pel qual s'estableixen els requisits mínims dels centres que imparteixen ensenyances escolars en règim general. En el seu Article 5 apareixen les condicions arquitectòniques dels centres per tal de possibilitar l'accés, la circulació i la comunicació d'alumnes amb problemes físics, de mobilitat o de comunicació.
- La Disposició Final Primera de la Llei 3/1995, de 21 de febrer, de l'Esport Balear va autoritzar al Govern de les Illes Balears a dictar les disposicions reglamentàries necessàries per al desenvolupament i aplicació de la Llei. D'acord amb això es va dictar el Decret 59/1996 Regulador de Federacions Esportives de les Illes Balears.
- Decret 33/2004, de 2 d'abril, pel qual es regulen les Federacions Esportives de les Illes Balears.

REFERENCIAS BIBLIOGRÁFICAS/
REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES

REFERENCIAS BIBLIOGRÁFICAS./REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES.

- AENOR. (1999). *Equipamiento Deportivo*. Madrid: Asociación Española de Normalización y Certificación.
- AENOR. (2001). *Equipamientos y gestión de las áreas de juego*. Madrid: Asociación Española de Normalización y Certificación.
- Alcántara, E., Durá, V. (2001). Pavimentos urbanos y domésticos antideslizantes. Seguridad de las personas con movilidad reducida. *Revista Biomecánica*, 33, 15-17.
- Atero, C., Leiva, M., Gallego, C. y Cadenas, C. (2003). *Dirección y gestión de centros deportivos*. Madrid: Dirección General de Deportes de la Comunidad de Madrid.
- Ayora, D. (1998). *II Censo Nacional de Instalaciones Deportivas 1997. Baleares*. Madrid: Consejo Superior de Deportes y Ministerio de Educación y Ciencia.
- Beotas, E., Blanco, E., Cubeiro, J. C., et al. (2006). *Futuras claves en la Gestión de Organizaciones Deportivas*. Cuenca: Universidad de Castilla-La Mancha y Real Federación Española de Fútbol.
- Blanco, E., Burriel, J. C., Campos, A., Carretero, J. L., Landaberea, J. A. y Montes, V. (1999). *Manual de la Organización Institucional del Deporte*. Barcelona: Paidotribo.
- Blumenau, K. y Rovira, E. (1996). *Instalaciones deportivas sin barreras*. Málaga: Junta de Andalucía. Instituto Andaluz del Deporte.
- Celma, J. (2004). *ABC del gestor deportivo*. Barcelona: INDE.
- CENID. (1986). *I Censo Nacional de Instalaciones Deportivas*. Madrid: Ministerio de Educación y Ciencia. Consejo Superior de Deportes.
- Contreras, G. (1990). *La gestión de la instalación deportiva*. Cádiz: Diputación de Cádiz.
- CSD (2005). *Manual del Agente Censal. Censo 2005*. Madrid: Ministerio de Educación y Ciencia.
- CSD/AENOR. (2006). *Recopilación normas UNE sobre Superficies deportivas, Equipamientos deportivos y Equipos de protección, Instalaciones para espectadores, Iluminación, Equipamientos de las áreas de juego*. Madrid: CSD y AENOR.
- CSD. (2006). *Normas NIDE. Normativa sobre instalaciones deportivas y para el esparcimiento*. Madrid: Ministerio de Educación y Ciencia. Consejo Superior de Deportes.
- De Cusa, J. (2000). *Piscinas: Monografías Ceac de la construcción*. Barcelona: Ediciones Ceac.
- De La Plata, N. (2001). *Los servicios públicos deportivos*. Madrid: Cees Ediciones.
- Dorado, A. (2005). *Estrategias de gestión para avanzar hacia la excelencia*. Cuadernos Técnicos de Gestión Deportiva. Círculo de gestores deportivos de Madrid-OPADE-Altamarca.
- Dorado, A., y Gallardo, L. (2005). *La Gestión del Deporte a través de la Calidad*. Barcelona: INDE.
- Gallardo, L. (2005). *Los nuevos retos de las instalaciones deportivas*. Madrid: Círculo de Gestores Deportivos de Madrid-OPADE-Altamarca.
- Gallardo, L., y Jiménez, A. (2004). *La gestión de los servicios deportivos municipales; Vías para la excelencia*. Barcelona: INDE.
- García Ferrando, M. (2006). *Posmodernidad y deporte: Entre la individualización y la masificación*. Madrid: Consejo Superior de Deportes.
- IAKS. (2001). *El proyecto de gestión en las instalaciones deportivas*. *Revista Instalaciones deportivas XXI*, 111, 57-67.

Martínez del Castillo, J. (1998). *II Censo Nacional de Instalaciones Deportivas 1997. Instalaciones deportivas en España*. Madrid: Ministerio de Educación y Ciencia. Consejo Superior de Deportes.

Mestre, J. A. (2002). *Planificación estratégica de la gestión de piscinas*. Madrid: Gymnos.

Parraga, J. A., y Sánchez, A. (2002). Estudio comparativo sobre los costes de mantenimiento y rentabilidad económica, social y deportiva entre campos de fútbol con pavimentos de césped natural artificial en el ámbito Universitario. *Revista Motricidad*, 8, 21-46.

Quesada, S., Díez, M.D. (1997). *Iniciación a la Dirección y Gestión Deportiva*. ECU.

Quesada, S. y Díez, M.D. (2002). *Dirección de Centros Deportivos. Principales funciones y habilidades del director deportivo*. Barcelona: Paidotribo.

Senlle, A. (2003). *Evaluar la Gestión de la Calidad*. Barcelona: Gestión 2000.

Senlle, A., Gallardo, L. y Dorado, A. (2004). *Calidad en las organizaciones deportivas*. Barcelona: Gestión 2000.

PÁGINAS WEB DE INTERÉS/
PÀGINES WEB D'INTERÈS

PÁGINAS WEB DE INTERÉS./PÀGINES WEB D'INTERÈS.

COMUNIDAD AUTÓNOMA DE LAS ISLAS BALEARES

www.caib.es

AYUNTAMIENTOS DE ISLAS BALEARES

www.lawebmunicipal.com/municipios

UNIVERSIDAD DE LAS ISLAS BALEARES

www.uib.es

CATÁLOGO BIBLIOGRÁFICO ISLAS BALEARES

<http://caibibli.uib.es>

SERVIDOR DE LA UNIÓN EUROPEA

<http://www.europa.eu.int>

ESCOLA BALEAR DE L'ESPORT

www.ebe.es

FEDERACIÓN BALEAR DE ACTIVIDADES SUBACUÁTICAS

www.fbas.arrakis.es

FEDERACIÓN BALEAR DE AJEDREZ

www.fbescacs.com

FEDERACIÓ D'ATLETISME DE LES ILLES BALEARS

www.faiib.es

FEDERACIÓN BALEAR DE AUTOMOVILISMO

www.efebea.com

FEDERACIÓN BALEAR DE BALONCESTO

www.fbib-basket.com

FEDERACIÓN BALEAR DE BOLOS

<http://www.illesport.org/front/illFederaciones.aspx>

FEDERACION DE BOXEO DE LAS ILLES BALEARS

e-mail: tarka5@hotmail.com

FEDERACIÓN BALEAR DE CAZA

<http://www.illesport.org/front/illFederaciones.aspx>

FEDERACIÓ DE CICLISME DE LES ILLES BALEARS

<http://www.illesport.org/front/illFederaciones.aspx>

FEDERACIÓ BALEAR DE COLOMBICULTURA

<http://www.illesport.org/front/illFederaciones.aspx>

FEDERACIÓ BALEAR DE COLOMBOFILIA

<http://www.illesport.org/front/illFederaciones.aspx>

FEDERACIÓN BALEAR DE DARDOS

<http://www.illesport.org/front/illFederaciones.aspx>

FEDERACIÓ BALEAR D'ESPORTS PER A PERSONES AMB DISCAPACITAT

e-mail: vxtorres@xavitorres.com

FEDERACIÓ BALEAR D'ESCACS

www.fbescacs.org

FEDERACIÓN BALEAR DE ESPELEOLOGIA

<http://www.illesport.org/front/illFederaciones.aspx>

FEDERACIÓN BALEAR DE LOS DEPORTES AÉREOS

<http://www.illesport.org/front/illFederaciones.aspx>

FEDERACIÓN DE FÚTBOL DE LES ILLES BALEARIS

www.futbolbalear.com

FEDERACIÓN BALEAR DE FÚTBOL SALA

www.federacionbalearfutbolsala.com

FEDERACIÓ DE GIMNÀSTICA DE LES ILLES BALEARIS

<http://www.illesport.org/front/illFederaciones.aspx>

FEDERACIÓN BALEAR DE GOLF

www.fbgolf.com

FEDERACIÓ BALEAR D'HANDBOL

e-mail: fbhandbol@terra.es

FEDERACIÓ HÍPICA DE LES ILLES BALEARIS

www.hipicabaleares.com

FEDERACIÓN BALEAR DE JUDO Y DISCIPLINAS ASOCIADAS

www.fbjudo.org

FEDERACIÓ DE KÁRATE DE LES ILLES BALEARIS

<http://www.illesport.org/front/illFederaciones.aspx>

FEDERACIÓ BALEAR DE KICKBOXING

e-mail: fbkickboxing@latinmail.com

FEDERACIÓ BALEAR DE LLUITA OLÍMPICA I MODALITATS ASSOCIADES

www.fblluita.com

FEDERACIÓ BALEAR DE MOTOCICLISME

www.fbmotos.org

FEDERACIÓN BALEAR DE MOTONÁUTICA

www.fbmotonautica.com

FEDERACIÓ BALEAR DE MUNTANYISME I ESCALADA

www.fbmweb.com

FEDERACIÓN BALEAR DE NATACIÓN

www.fbnatacion.org

FEDERACIÓ BALEAR D'ORIENTACIÓ

<http://www.illesport.org/front/illFederaciones.aspx>

FEDERACIÓ DE PATINATGE DE LES ILLES BALEARIS

<http://www.illesport.org/front/illFederaciones.aspx>

FEDERACIÓ BALEAR DE PESCA I CASTING

<http://www.mallorcaweb.net/fishingmallo/fulnoc.htm>

FEDERACIÓ BALEAR DE PETANCA

<http://www.fcpetanca.org/links/default.asp>

FEDERACIÓN BALEAR DE PELOTA

http://www.deportebalear.net/entidades/fed_baleares.php

FEDERACIÓN BALEAR DE PIRAGÜISMO

www.fibp.org

FEDERACIÓN BALEAR DE RUGBY

www.mallorca.web-net/fbrugby

FEDERACIÓN DE SALVAMENTO Y SOCORRISMO DE LAS ILLES BALEARS

www.socorrisme.org

FEDERACIÓN BALEAR DE SQUASH

www.squashbalear.com

FEDERACIÓN BALEAR DE TAEKWONDO

http://www.deportebalear.net/entidades/fed_baleares.php

FEDERACIÓ DE TENNIS DE LES ILLES BALEARS

www.fbtenis.com

FEDERACIÓ DE TENNIS DE TAULA DE LES ILLES BALEARS

www.fttib.com

FEDERACIÓ BALEAR DE TIR AMB ARC

www.tiroconarco.com

FEDERACIÓN BALEAR DE TIR DE FONA

www.tirdfona.com

FEDERACIÓN BALEAR DE TIRO OLÍMPICO

www.fedbal.com

FEDERACIÓ DE TRIATLÓ DE LES ILLES BALEARS

<http://www.triatloillesbalears.com/>

FEDERACIÓ BALEAR DE TROT

<http://www.fbtrot.com/index.html>

FEDERACIÓN BALEAR DE VELA

www.oninet.es/fvb/

FEDERACIÓ DE VOLEIBOL DE LES ILLES BALEARS

<http://www.fbalvoleibol.com/>

Colegio Oficial de Arquitectos de Baleares

<http://www.coaib.es/>

Consejo Superior de Deportes

<http://www.csd.gob.es>

FICHA TÉCNICA DEL ESTUDIO/
FITXA TÈCNICA DE L' ESTUDI

Atributos generales de la Instalación

Nombre de la instalación		☐ Alta CNID-2005 ☐ Baja	
Comunidad autónoma	Provincia	Municipio	Núcleo de población
Distrito municipal	Barrio	Nombre familiar de la instalación	
Calle		Nº.	C.P.
E-mail		P. gina web	Teléfono
Fax		Año inicio actividad	
Situación Urbana ☐ Periférica ☐ NO Urbana ☐		Accesibilidad ☐ Barreras acceso/circulaciones exteriores ☐ Barreras en las circulaciones interiores ☐ Deportistas: ☐ Visitantes/Espectadores: ☐ ☐ Vestuario adaptado	
Régimen de acceso ☐ Libre gratuito ☐ Libre pagando entrada ☐ Libre pagando cuota periódica abono/socio		Usuarios ☐ Escolares ☐ Deportistas de competición ☐ Deportistas en general	
Energía Renovables ☐ Placa solar térmica ☐ Placa solar fotovoltaica ☐ Eólica ☐ Hidráulica ☐ Biomasa ☐ Otras		Nombre del Complejo	
Tipo propiedad: Propiedad pública ☐ Propiedad privada ☐		Tipo Gestor: Propiedad pública ☐ Propiedad privada ☐	
Observaciones:		Observaciones:	
Servicios Auxiliares			
- Termal: ☐ Sauna ☐ Hidromasaje ☐ Baño turco ☐ Ducha ciclónica - Otros: ☐ Otros: ____ ☐ Transporte colectivo ☐ Integrado en centro de carácter sociocultural o comercial ☐ Aparcamiento			
- Servicios generales: ☐ Bar ☐ Restaurant ☐ Zona infantil ☐ Servicios comerciales ☐ Control de acceso ☐ Oficinas ☐ Salón de actos ☐ Sala de lectura			
- Salud y estética: ☐ Almacén general ☐ Instalación protección contra incendios. ☐ Taller de mantenimiento ☐ Sala de exposiciones ☐ Aula de formación ☐ Centro Médico ☐ Enfermería ☐ Peluquería ☐ Estética ☐ Fisioterapia ☐ Masaje			

Coordenadas

Latitud:

Longitud:

Altitud:

4-2 Espacios deportivos convencionales

Código			
Nombre del espacio			
Largo	Número de paredes	Profundidad Máxima	
Ancho	Altura - pared	Profundidad Mínima	
Superficie	Número de calles	Número de calles	
		Tipo de rebosadero	☐ Desbordante (finlandes, etc) ☐ Lineal en pared (garganta) ☐ Puntual en pared (skimmers) ☐ No tiene rebosadero (solo sumidero)
		Pavimento playa	(Ver pavimentos)

Tipos de espacio:			
1 - Pistas	☐ Pista polideportiva de 400 a 800 m ² ☐ Pista polideportiva de 800 a 1000 m ² ☐ Pista polideportiva mayor de 1000 m ² ☐ Pista de tenis ☐ Pista de hielo ☐ Pista de petanca ☐ Otras pistas. Mínimo 400 m ² ☐ Otras pistas. Menores de 400 m ²	4 - Espacios longitudinales	☐ Pista atletismo 400 m ² . Pista carreras 400 m de cuerda ☐ Pista atletismo 300 m ² . Pista carreras 300 m de cuerda ☐ Pista atletismo 200 m ² . Pista carreras 200 m de cuerda ☐ Otras pistas. Pista de carreras de otras dimensiones o cuerda irregular ☐ Recta carreras de atletismo ☐ Recta de saltos: longitud, triple y pértiga ☐ Zona de salto de altura ☐ Velódromo ☐ Patinódromo ☐ Anillo de hielo ☐ Otros espacios longitudinales. Mínimo 100 m ☐ Otros espacios longitudinales pequeños. Menores 100m
2 - Pistas pared	☐ Pista polideportiva de 400 a 800 m ² con frontón ☐ Pista polideportiva de 800 a 1000 m ² con frontón ☐ Pista polideportiva mayor de 1000 m ² con frontón ☐ Frontón ☐ Padel ☐ Squash ☐ Trinquete ☐ Otras pistas con pared. Mínimo 400 m ² ☐ Otras pistas pequeñas con pared. Menores 400 m ²	5 - Vasos piscina	☐ Vaso deportivo de 50 m. ☐ Vaso deportivo de 33 m. ☐ Vaso deportivo de 25 m. ☐ Vaso de saltos (con trampolín o palanca de saltos) ☐ Vaso de enseñanza ☐ Vaso recreativo ☐ Vaso hidromasaje ☐ Vaso de chapoteo ☐ Otros vasos. Mínimo 50 m ² ☐ Otros vasos pequeños. Menores 50 m ²
3 - Campos	☐ Campo polideportivo de 1500 a 4000 m ² ☐ Campo polideportivo de 4000 a 8000 m ² ☐ Campo polideportivo mayor de 8000 m ² ☐ Campo de fútbol. Campo mínimo de 4000 m ² ☐ Campo de fútbol-7. Campo mínimo de 1500 m ² ☐ Campo de rugby. Campo mínimo de 4000 m ² ☐ Campo de hockey. Campo mínimo de 4000 m ² ☐ Campo de béisbol. Campo mínimo de 4000 m ² ☐ Campo de softball ☐ Zona de lanzamiento de atletismo. Interior pista atletismo ☐ Otros campos. Mínimo de 2000 m ² ☐ Otros campos pequeños. Menores 2000 m ²	6 - Salas	☐ Sala polivalente de 100 a 200 m ² ☐ Sala polivalente de 200 a 300 m ² ☐ Sala polivalente mayor de 300 m ² ☐ Sala equipada. Equipada con aparatos gimnásticos, etc ☐ Sala de artes marciales. Pavimento adaptado a esta modalidad. ☐ Sala de esgrima. ☐ Sala especializada. ☐ Otras salas. Mínimo 50 m ² de superficie ☐ Otras salas pequeñas. Menores de 50 m ²

4-1 Atributos Generales

Año Construcción:		Año Remodelación:	
Cerramiento:	☐ Aire libre ☐ Abierto: Estacional ☐ Tejavana	☐ Fijo: ☐ Movil: ☐ Textil:	☐ Calefacción: ☐ Climatización: ☐ Altura libre:
Estado de uso:	☐ Anual ☐ Estacional	☐ En construcción: ☐ En remodelación: ☐ Fuera de uso:	
Iluminación:	☐ Uso nocturno ☐ Competición ☐ Entrenamiento	☐ NO Uso nocturno ☐ Parcial ☐ No hay	
Pavimento:	☐ Natural: - Tierra (pavimento original) - Tierra batida - Tierra estabilizada - Ceniza - Hierba natural - Arena - Nieve - Hielo - Cantos rodados / rocas - Otros pavimentos naturales	☐ Metálicos: - Acero (chapa perforada/galvanizada) - Acero inoxidable - Aluminio - Otros pavimentos metálicos	☐ Hormigones y aglomerados: - Hormigón (sin tratamiento superficial) - Hormigón con tratamiento superficial - Hormigón poroso (permeable) - Asfalto - Resinas acrílicas - Otros hormigones o aglomerados
	☐ Madera: - Madera - rígido - Madera - elástico - Corcho - rígido - Corcho - elástico - Otros pavimentos de madera	☐ Baldosas y similar: - Baldosas hormigón - Baldosas cerámica - Baldosas asfálticas - Terrazo - Loseta - Piedra natural - Otras baldosas	
	☐ Hierba artificial: - Agua (sin arena ni caucho) - Con arena - Con caucho (caucho o similar) - Otros pavimentos de hierba	☐ Otros pavimentos: - Moqueta - Tatami - Tapiz - Fibra de vidrio y poliéster - Otros pavimentos	
Conservación:	☐ Buena ☐ Regular	☐ NO Permite la práctica: ☐ Inservible	☐ Mal estado
Actividades:	☐ Actividad principal ☐ Otras actividades		
Observaciones:			

Número de espacios deportivos convencionales iguales:

4-3 Espacios deportivos singulares

1- Campos de golf		☐ Campo de golf ☐ Pitch and putt ☐ Campo de golf rústico ☐ Otros campos de golf	Zonas de prácticas ☐ Campo de prácticas ☐ Bunker de prácticas ☐ Green de prácticas	____ Número de hoyos ____ Longitud ____ Par de campo (sólo campo de juego) ____ Superficie
2- Circuito de motor		☐ Circuito de velocidad ☐ Circuito de motocross ☐ Circuito de karts ☐ Otros circuitos de motor	____ Longitud ____ Anchura de la cuerda ____ N° curvas izquierda/derecha ____ Parrilla de salida (N° pilotos)	
3- Circuito carrera pié		☐ Circuito de carrera a pié	____ Longitud ____ Estaciones de ejercicio	
4- Circuito bicicleta (Circuito cerrado)		☐ Circuito de bicicleta ☐ Carril bicis	____ Longitud	
5- Canal de remo y piragüismo		☐ Canal Aguas tranquilas ☐ Canal Aguas bravas	____ Longitud ____ Calles ____ Desnivel (sólo aguas bravas) ____ Pantanales	
6- Zonas de deporte de invierno		☐ Tranpolín de saltos ☐ Pista de esquí alpino ☐ Pista de esquí de fondo (nórdico)	☐ Pista de snow ☐ Circuito de fondo y tiro ____ Altura (trampolín) ____ Desnivel ____ Dificultad (sólo para pistas) ____ Verde, azul, rojo y negro	____ Longitud ____ Nieve artificial ____ Denominación de la pista ____ S ____ N
7- Hípica		☐ Pista de carreras hípicas ☐ Pista de doma, picadero	☐ Campo de polo ☐ Pista de salto ____ Longitud ____ Ancho ____ Superficie	
8- Rocódromo		☐ Rocódromos ☐ Rocódromos boulder (altura menor a 3 metros)	____ Altura máxima ____ Superficie de escalada ____ Presas ____ Material (según tabla pavimentos) ____ S ____ N	
9- Pista de monopatín y patín en línea		☐ Pista de monopatín y patín en línea ☐ Circuito monopatín y patín en línea ☐ Campo monopatín y patín en línea (skate park)	____ Longitud. Cuerda en metros (circuitos) ____ Estructura en U (half pipe) ____ Superficie ____ S ____ N	
10- Pista de modelismo		☐ Circuito de automodelismo ☐ Campo de aeromodelismo	____ Longitud ____ Ancho	
11- Campos de tiro		☐ Campo de tiro vuelo ☐ Campo de tiro al plato	☐ Campo de tiro de precisión ☐ Campo de tiro con arco ☐ Otros campos de tiro ____ Superficie ____ Número de puestos	
12- Zonas de juegos populares y/o tradicionales		☐ Pista de calva ☐ Pista de tanga ☐ Pista de lanzamiento barra castellana ☐ Pista de lanzamiento barra aragonesa ☐ Corro de lucha (Canarias Terrero) ☐ Carril de bolos huertanos	☐ Campo de bolos cartegenero ☐ Bolera ☐ Campo de billar romano ☐ Campo de llava (chave) ☐ Otras zonas de juegos populares	____ Largo ____ Ancho ____ Superficie ____ Diámetro
13- Otros espacios singulares		☐ Campo de mini-golf ☐ Pista de bowling ☐ Campo de casting	☐ Remo en banco fijo (con balsa) ☐ Otros espacios singulares ____ Superficie ____ Número de puestos	

4-1 - Atributos Generales

Año Construcción: ____		Año Remodelación: ____				
Cerramiento:		Aire libre ☐ Abierto: Estacional ☐ Altura libre: ____ Tejavana ☐ Altura libre: ____				
		Cerrado: Fijo: ☐ Movil: ☐ Textil: ☐				
		Calefacción: ☐ Climatización: ☐ Altura libre: ____				
Estado de uso:		Uso: Anual ☐ Estacional ☐				
		Fuera de uso: En construcción: ☐ En remodelación: ☐ Fuera de uso: ☐				
Iluminación:		Uso nocturno: Competición ☐ Entrenamiento ☐				
		NO Uso nocturno: Parcial ☐ No hay ☐				
Pavimento:						
Natural	☐	- Tierra (pavimento original) ☐ - Tierra batida ☐ - Tierra estabilizada ☐ - Ceniza ☐ - Hierba natural ☐ - Arena ☐ - Nieve ☐ - Hielo ☐ - Cantos rodados / rocas ☐ - Otros pavimentos naturales ☐	Metálicos ☐ Hormigones y aglomerados ☐			
	Madera	☐	- Madera - rígido ☐ - Madera - elástico ☐ - Corcho - rígido ☐ - Corcho - elástico ☐ - Otros pavimentos de madera ☐	Baldosas y similar ☐		
		Hierba artificial	☐	- Agua (sin arena ni caucho) ☐ - Con arena ☐ - Con caucho (caucho o similar) ☐ - Otros pavimentos de hierba ☐	Baldosas ☐	
			Sintéticos	☐	- Sintéticos - rígido ☐ - Sintéticos - elástico ☐ - Otros pavimentos sintéticos ☐	Otros pavimentos ☐
						- Acero (chapa perforada/galvanizada) ☐ - Acero inoxidable ☐ - Aluminio ☐ - Otros pavimentos metálicos ☐
				- Hormigón (sin tratamiento superficial) ☐ - Hormigón con tratamiento superficial ☐ - Hormigón poroso (permeable) ☐ - Asfalto ☐ - Resinas acrílicas ☐ - Otros hormigones o aglomerados ☐		
				- Baldosas hormigón ☐ - Baldosas cerámica ☐ - Baldosas asfálticas ☐ - Terrazo ☐ - Loseta ☐ - Piedra natural ☐ - Otras baldosas ☐		
		- Moqueta ☐ - Tatami ☐ - Tapiz ☐ - Fibra de vidrio y poliéster ☐ - Otros pavimentos ☐				
Conservación:						
Permite la práctica: Bueno ☐ Regular ☐		NO Permite la práctica: Mal estado ☐ Inservible ☐				
Actividades:						
Actividad principal		____				
Otras actividades		____				
Observaciones:						
____						

5-2- Atributos específicos (espacios complementarios)

(rellenar ficha para atributos complementarios)

Número de espacios deportivos singulares iguales:

4-4 - Áreas de actividad

AREAS TERRESTRES

1- Zona de escalada		Desnivel (altura en metros)		Señalización	S	N
Zona de escalada		Número de vías		Equipadas	S	N
2- Vías ferratas		Desnivel (altura en metros)		Señalización	S	N
Vías ferratas				Equipadas	S	N
3- Ruta ecuestre		Longitud		Señalización	S	N
Ruta ecuestre						
4- Campo de recorrido y caza		Campo de recorrido y caza		Superficie		
5- Cavidades		Desnivel		Turísticas	S	N
Simas		Longitud		Mapa topográfico	S	N
Cuevas						
6- Vías verdes y caminos naturales		Vía verde (vía de ferrocarril)		Denominación		
		Camino de sirga		Señalización	S	N
		Otros (cañadas, históricos)		Número de etapas		
7- Senderos (GR, PR, locales, cañadas, etc.)		Gran recorrido (Gr)		Sendero Local (SL) (hasta 10 km., 1		
		Pequeño recorrido PR (hasta 30 km)		Otros (senderos urbanos)		
		Denominación		Longitud		
		Número de etapas		Señalización	S	N
8- Zonas de actividad físico deportivas en playas y ríos		Zona playas naturales		Zona playas artificiales		
		Zona en ríos / lagos		Límite zona de baño recomendable	S	N
				Zona delimitada de varada	S	N
				Equipamiento de juegos deportivos	S	N
9- Zonas con itinerarios BTT (bicicleta montaña)		Itinerario de BTT		Longitud en metros		
				Señalización	S	N
10- Otras áreas terrestres		Denominación				

AREAS AEREAS

1- Zona de vuelo		Vuelo con motor		Superficie aterrizaje		Sólo parapente/aladelta
		Vuelo sin motor		Longitud máxima		Coordenada X, Y, Z depegue
		Vuelo aerostático		Señalización	S	N
				Rampa despegue	S	N
2- Zona de paracaidismo		Zona de paracaidismo		Señalización	S	N
				Superficie de aterrizaje		
3- Colombódromo		Campo de entrenamiento colombódromo		Radio de campo		Sistema de visualización
					S	N
4- Otras áreas aéreas		Denominación:				

AREAS ACUATICAS

1- Zona de vela		Zona acuática de vela		Señalización	S	N
2- Zona de barrancos (equipada y señalizada)		Itinerario en barranco		Denominación		
		Desnivel (metros)		R. peles	S	N
		Longitud		Equipadas	S	N
				Caudal de agua	S	N
				Señalización	S	N
				Sifones	S	N
3- Zona de actividades a motor		Zona acuática de actividades a motor		Señalización	S	N
4- Zona de actividad subacuática		Zona de inmersión		Señalización	S	N
		Zona de pesca submarina				
		Otras zonas de actividades subacuáticas				
5- Zona de surf		Zona de surf		Señalización	S	N
6- Zona de esquí acuático		Zona de esquí acuático		Señalización	S	N
				Longitud		
7- Zona de remo y piragüismo		Remo en aguas tranquilas		Señalización	S	N
		Piragüismo en aguas bravas		Longitud		
8- Otras áreas acuáticas		Denominación				

4-1 - Atributos Generales

Año Construcción: ____		Año Remodelación: ____				
Cerramiento:						
Abierto:	Aire libre	☐	Cerrado:			
	Estacional	☐				
	Tejavana	☐				
Altura libre: ____ Altura libre: ____		Fijo: ☐ Movil: ☐ Textil: ☐				
		Calefacción: ☐ Climatización: ☐ Altura libre: ____				
Estado de uso:						
Uso:		Fuera de uso:				
Anual ☐ Estacional ☐		En construcción: ☐ En remodelación: ☐ Fuera de uso: ☐				
Iluminación:						
Uso nocturno		NO Uso nocturno				
Competición ☐ Entrenamiento ☐		Parcial ☐ No hay ☐				
Pavimento:						
Natural	☐	- Tierra (pavimento original) - Tierra batida - Tierra estabilizada - Ceniza - Hierba natural - Arena - Nieve - Hielo - Cantos rodados / rocas - Otros pavimentos naturales	Met·licos ☐ Hormigones y aglomerados ☐			
	Madera	☐	- Madera - rígido - Madera - elástico - Corcho - rígido - Corcho - elástico - Otros pavimentos de madera	Baldosas y similar ☐		
		Hierba artificial	☐	- Agua (sin arena ni caucho) - Con arena - Con caucho (caucho o similar) - Otros pavimentos de hierba	Otros pavimentos ☐	
			Sintéticos	☐	- Sintéticos - rígido - Sintéticos - elástico - Otros pavimentos sintéticos	
						- Acero (chapa perforada/galvanizada) - Acero inoxidable - Aluminio - Otros pavimentos met·licos
						- Hormigón (sin tratamiento superficial) - Hormigón con tratamiento superficial - Hormigón poroso (permeable) - Asfalto - Resinas acrílicas - Otros hormigones o aglomerados
				- Baldosas hormigón - Baldosas cerámica - Baldosas asfálticas - Terrazo - Loseta - Piedra natural - Otras baldosas		
				- Moqueta - Tatami - Tapiz - Fibras de vidrio y poliÉster - Otros pavimentos		
Conservación:						
Permite la práctica:		NO Permite la práctica:				
Bueno ☐ Regular ☐		Mal estado ☐ Inservible ☐				
Actividades:						
Actividad principal		____				
Otras actividades		____				
Observaciones:						
____						

5-2- Atributos específicos (espacios complementarios)

(rellenar ficha para atributos complementarios)

Número de espacios deportivos singulares iguales:

5-2-2- Espacios complementarios específicos (características de algunas instalaciones)

Remontes :cable esquí (arrastre)/tele sillas/tele cabinas		☐		Longitud	____	Capacidad (deportista/hora):	____
		☐	Desnivel	____	Denominación	____	

2- Zona de varada en playa	☐	Superficie	____	Pasillo de acceso:	____	☐
Zona de varada de playa	☐				Estacional	☐
					Permanente	☐

3- Aeródromos	☐	Número de pistas	____	Torre de control	☐	☐
Aeródromo	☐	Longitud pista principal	____	Taller	☐	☐
		Ancho pista principal	____	Pavimento pista principal	____	
		Número de hangares	____	____		

4- Caballerizas	☐	Número de plazas	____
Caballerizas	☐		

5- Puertos e instalaciones náuticas	☐	Número de amarres	____	Dique seco	☐	☐
Puerto deportivo	☐	Agua potable	☐	☐	Varadero	☐
Darsena deportiva	☐	Electricidad	☐	☐	Elevador	☐
Marina. Puerto interior	☐	Gasolinera	☐	☐	Rampa	☐
Embarcadero	☐	Calado de la bocana (profundidad)	____	Pantalán	☐	☐

6- Refugios de montaña	☐	Cota de altura	____	Guarda	☐	☐
Refugio de montaña	☐	Nº mero de plazas	____	Periodo de apertura	____	
		Cocina	☐	☐	Nombre oficial	____

7- Palomar	☐	Volumen	____	Número de palomas por m³	____
Palomar	☐				

8- Otros espacios complementarios	☐	Denominación	____
Otros espacios complementarios	☐		

5-2 Atributos generales (espacios complementarios)

1 - Vestuarios: Número vestuarios colectivos ____ Número vestuarios individuales (monitores, etc.) ____ Número de cabinas individuales ____ Número de taquillas guardarropa ____ Número de duchas ____ Número de lavabos ____ Número de urinarios ____ Número de inodoros ____ Superficie (total del bloque de vestuarios) ____	Año Construcción: ____ Año Remodelación: ____ Estado de uso: En Uso: Anual <input style="width: 30px;" type="checkbox"/> Estacional <input style="width: 30px;" type="checkbox"/> Fuera de uso: <input style="width: 30px;" type="checkbox"/> En construcción: <input style="width: 30px;" type="checkbox"/> En remodelación: <input style="width: 30px;" type="checkbox"/> Fuera de uso: <input style="width: 30px;" type="checkbox"/> Conservación: Permite el uso: Bueno <input style="width: 30px;" type="checkbox"/> Regular <input style="width: 30px;" type="checkbox"/> NO Permite el uso: Mal estado <input style="width: 30px;" type="checkbox"/> Inservible <input style="width: 30px;" type="checkbox"/> Observaciones:
Cada bloque se censara por separado	
Vinculado al espacio deportivo:	Año Construcción: ____ Año Remodelación: ____ Estado de uso: En Uso: Anual <input style="width: 30px;" type="checkbox"/> Estacional <input style="width: 30px;" type="checkbox"/> Fuera de uso: <input style="width: 30px;" type="checkbox"/> En construcción: <input style="width: 30px;" type="checkbox"/> En remodelación: <input style="width: 30px;" type="checkbox"/> Fuera de uso: <input style="width: 30px;" type="checkbox"/> Conservación: Permite el uso: Bueno <input style="width: 30px;" type="checkbox"/> Regular <input style="width: 30px;" type="checkbox"/> NO Permite el uso: Mal estado <input style="width: 30px;" type="checkbox"/> Inservible <input style="width: 30px;" type="checkbox"/> Observaciones:
2 - Aseos público: Usuarios: Público <input style="width: 30px;" type="checkbox"/> Número de lavabos ____ Deportista <input style="width: 30px;" type="checkbox"/> Número de urinarios ____ Común <input style="width: 30px;" type="checkbox"/> Número de inodoros ____	Año Construcción: ____ Año Remodelación: ____ Estado de uso: En Uso: Anual <input style="width: 30px;" type="checkbox"/> Estacional <input style="width: 30px;" type="checkbox"/> Fuera de uso: <input style="width: 30px;" type="checkbox"/> En construcción: <input style="width: 30px;" type="checkbox"/> En remodelación: <input style="width: 30px;" type="checkbox"/> Fuera de uso: <input style="width: 30px;" type="checkbox"/> Conservación: Permite el uso: Bueno <input style="width: 30px;" type="checkbox"/> Regular <input style="width: 30px;" type="checkbox"/> NO Permite el uso: Mal estado <input style="width: 30px;" type="checkbox"/> Inservible <input style="width: 30px;" type="checkbox"/> Observaciones:
Cada uno de los módulos de servicio diferenciados se censara por separado	
Vinculado al espacio deportivo:	Año Construcción: ____ Año Remodelación: ____ Estado de uso: En Uso: Anual <input style="width: 30px;" type="checkbox"/> Estacional <input style="width: 30px;" type="checkbox"/> Fuera de uso: <input style="width: 30px;" type="checkbox"/> En construcción: <input style="width: 30px;" type="checkbox"/> En remodelación: <input style="width: 30px;" type="checkbox"/> Fuera de uso: <input style="width: 30px;" type="checkbox"/> Conservación: Permite el uso: Bueno <input style="width: 30px;" type="checkbox"/> Regular <input style="width: 30px;" type="checkbox"/> NO Permite el uso: Mal estado <input style="width: 30px;" type="checkbox"/> Inservible <input style="width: 30px;" type="checkbox"/> Observaciones:
3 - Almacén deportivo: Altura ____ Superficie ____ Dispone de puerta directa al espacio deportivo <input style="width: 20px;" type="checkbox"/> S <input style="width: 20px;" type="checkbox"/> N	Año Construcción: ____ Año Remodelación: ____ Estado de uso: En Uso: Anual <input style="width: 30px;" type="checkbox"/> Estacional <input style="width: 30px;" type="checkbox"/> Fuera de uso: <input style="width: 30px;" type="checkbox"/> En construcción: <input style="width: 30px;" type="checkbox"/> En remodelación: <input style="width: 30px;" type="checkbox"/> Fuera de uso: <input style="width: 30px;" type="checkbox"/> Conservación: Permite el uso: Bueno <input style="width: 30px;" type="checkbox"/> Regular <input style="width: 30px;" type="checkbox"/> NO Permite el uso: Mal estado <input style="width: 30px;" type="checkbox"/> Inservible <input style="width: 30px;" type="checkbox"/> Observaciones:
Cada almacén se censara por separado	
Vinculado al espacio deportivo:	Año Construcción: ____ Año Remodelación: ____ Estado de uso: En Uso: Anual <input style="width: 30px;" type="checkbox"/> Estacional <input style="width: 30px;" type="checkbox"/> Fuera de uso: <input style="width: 30px;" type="checkbox"/> En construcción: <input style="width: 30px;" type="checkbox"/> En remodelación: <input style="width: 30px;" type="checkbox"/> Fuera de uso: <input style="width: 30px;" type="checkbox"/> Conservación: Permite el uso: Bueno <input style="width: 30px;" type="checkbox"/> Regular <input style="width: 30px;" type="checkbox"/> NO Permite el uso: Mal estado <input style="width: 30px;" type="checkbox"/> Inservible <input style="width: 30px;" type="checkbox"/> Observaciones:
4 - Gradas: Tipo: ____ Fija ____ Movil ____ Mixta Cubierta: ____ Toda ____ Parcial ____ Sin cubierta Nº mero plazas pie: ____ Nº mero plazas sentado: ____	Año Construcción: ____ Año Remodelación: ____ Estado de uso: En Uso: Anual <input style="width: 30px;" type="checkbox"/> Estacional <input style="width: 30px;" type="checkbox"/> Fuera de uso: <input style="width: 30px;" type="checkbox"/> En construcción: <input style="width: 30px;" type="checkbox"/> En remodelación: <input style="width: 30px;" type="checkbox"/> Fuera de uso: <input style="width: 30px;" type="checkbox"/> Conservación: Permite el uso: Bueno <input style="width: 30px;" type="checkbox"/> Regular <input style="width: 30px;" type="checkbox"/> NO Permite el uso: Mal estado <input style="width: 30px;" type="checkbox"/> Inservible <input style="width: 30px;" type="checkbox"/> Observaciones:
Cada tipo de grada hay que censarla por separado	
Vinculado al espacio deportivo:	Año Construcción: ____ Año Remodelación: ____ Estado de uso: En Uso: Anual <input style="width: 30px;" type="checkbox"/> Estacional <input style="width: 30px;" type="checkbox"/> Fuera de uso: <input style="width: 30px;" type="checkbox"/> En construcción: <input style="width: 30px;" type="checkbox"/> En remodelación: <input style="width: 30px;" type="checkbox"/> Fuera de uso: <input style="width: 30px;" type="checkbox"/> Conservación: Permite el uso: Bueno <input style="width: 30px;" type="checkbox"/> Regular <input style="width: 30px;" type="checkbox"/> NO Permite el uso: Mal estado <input style="width: 30px;" type="checkbox"/> Inservible <input style="width: 30px;" type="checkbox"/> Observaciones:

ÍNDICE DE MATERIAS/
INDEX DE MATÉRIES

ÍNDICE DE MATERIAS.

- Accesibilidad, 2.6.
  - Accesibilidad deportistas, 2.6.
  - Accesibilidad espectadores-visitantes, 2.6.
- Actividades deportivas practicadas, 4.2.
  - Actividades deportivas practicadas en espacios abiertos, 4.2; 7.3.
  - Actividades deportivas practicadas en recintos cerrados, 4.2; 7.3.
- Años de servicio de las instalaciones deportivas, 2.5.
  - Años de servicio de las instalaciones deportivas públicas, 2.5.
  - Años de servicio de las instalaciones deportivas privadas, 2.5.
- Aspectos generales de la Comunidad Autónoma, 1.2.
- Censo, 1.1.
  - Acción del Censo-2005, 1.4.
- Conservación del pavimento, 4.3.
- Complejo Deportivo, 2.1.
- Deporte en la Comunidad Autónoma, 1.3.
- Economía de Comunidad Autónoma, 1.2.2.
- Energías renovables, 3.3.2.
  - Placa solar fotovoltaica, 3.3.2.
  - Placa solar térmica, 3.3.2.
- Entidades gestoras, 2.3.
  - Entidades gestoras públicas, 2.3.
  - Entidades gestoras privadas, 2.3.
- Entidades propietarias, 2.3; 3.4.
  - Entidades propietarias públicas, 2.3; 3.4.
    - Administración Autonómica, 2.3; 3.4.
      - Comunidad Autónoma, 2.3; 3.4.
      - Empresas propiedad de la Comunidad Autónoma, 2.3; 3.4.
      - Otros, 2.3; 3.4.
      - Universidades públicas, 2.3; 3.4.
    - Administración General del Estado, 2.3; 3.4.
      - Consejo Superior de Deportes (CSD), 2.3; 3.4.
      - Empresas propiedad del Estado, 2.3; 3.4.
      - Ministerio de Defensa, 2.3; 3.4.
      - Ministerio del Interior, 2.3; 3.4.
      - Organismos Autónomos distintos del CSD, 2.3; 3.4.
      - Otros Ministerios, 2.3; 3.4.
      - Universidad Nacional de Educación a Distancia (UNED), 2.3; 3.4.
    - Administración Local, 2.3; 3.4.
      - Ayuntamientos, 2.3; 3.4.
      - Diputación, 2.3; 3.4.
      - Empresas propiedad de la Administración Local, 2.3; 3.4.
      - Entidades Locales Menores, 2.3; 3.4.
      - Otros, 2.3; 3.4.
  - Entidades propietarias privadas, 2.3; 3.4.
    - Privados deportivos, 2.3; 3.4.
      - Asociativos, 2.3; 3.4.
        - Asociaciones y agrupaciones, 2.3; 3.4.
        - Clubes, 2.3; 3.4.
        - Federaciones deportivas, 2.3; 3.4.
        - Fundaciones deportivas, 2.3; 3.4.
        - Otros, 2.3; 3.4.

- Peñas, 2.3; 3.4.
- Empresas, 2.3; 3.4.
- Otros, 2.3; 3.4.
- Sociedades Anónimas Deportivas, 2.3; 3.4.
- Sociedades Empresariales Deportivas, 2.3; 3.4.
- Privado no deportivo, 2.3; 3.4.
- Educativo, 2.3; 3.4.
- Colegios privados concertados, 2.3; 3.4.
- Colegios privados, 2.3; 3.4.
- Universidades, 2.3; 3.4.
- Otros, 2.3; 3.4.
- Religiosos, 2.3; 3.4.
- Residenciales, 2.3; 3.4.
- Sociedades empresariales, 2.3; 3.4.
- Turísticos, 2.3; 3.4.
- Espacios, 1.4; 2.1; 2.3; 3.2; 3.4; 4.2; 4.4; 5.3; 6.4; 7.2.
- Espacios deportivos, 1.4; 2.1; 3.2; 3.4; 7.2.
- Áreas de Actividad, 6.2.
- Área acuática, 6.2.3.
- Otras áreas acuáticas, 6.2.3.
- Zona de actividad subacuática, 6.2.3.
- Zona de remo y piragüismo, 6.2.3.
- Zona de vela, 6.2.3.
- Área aérea, 6.2.2.
- Otras áreas aéreas, 6.2.2.
- Zona de vuelo, 6.2.2.
- Área terrestre, 6.2.1.
- Campo de tiro de recorrido y de caza, 6.2.1.
- Cavidades, 6.2.1.
- Otras áreas terrestres, 6.2.1.
- Ruta equestre, 6.2.1.
- Senderos, 6.2.1.
- Vías ferratas, 6.2.1.
- Vías verdes y caminos rurales, 6.2.1.
- Zona de escalada, 6.2.1.
- Zonas con itinerarios de BTT (bicicleta montaña), 6.2.1.
- Espacios deportivos convencionales, 2.3; 4.2.
- Campos, 4.2.3.
- Clasificación tipologías de campos, 4.2.3.
- Espacios longitudinales, 4.2.4.
- Clasificación tipologías de espacios longitudinales, 4.2.4.
- Pistas, 4.2.1.
- Clasificación tipologías de pistas, 4.2.1.
- Pistas con pared, 4.2.2.
- Clasificación tipologías de pistas con pared, 4.2.2.
- Salas, 4.2.6.
- Clasificación tipologías de salas, 4.2.6.
- Vasos de piscina, 4.2.5.
- Clasificación tipologías rebosaderos de vasos de piscina, 4.2.5.
- Clasificación tipologías de vasos de piscina, 4.2.5.
- Sistemas depuración de vasos de piscina, 4.2.5.
- Vasos de piscina espacio abierto, 4.2.5.
- Vasos de piscina recinto cerrado, 4.2.5.
- Espacios deportivos singulares, 5.2.
- Campos de golf, 5.2.1.
- Clasificación tipologías de campos de golf, 5.2.1.
- Campos de tiro, 5.2.10.

- Clasificación tipologías de campos de tiro, 5.2.10.
- Canal de remo y piragüismo, 5.2.5.
  - Clasificación tipologías de canal de remo y piragüismo, 5.2.5.
- Circuitos de bicicleta, 5.2.4.
  - Clasificación tipologías de bicicleta, 5.2.4.
- Circuitos de carrera a pie, 5.2.3.
  - Clasificación tipologías de carrera a pie, 5.2.3.
- Circuitos de motor, 5.2.2.
  - Clasificación tipologías de circuitos de motor, 5.2.2.
- Espacios de hípica, 5.2.6.
  - Clasificación tipologías de espacios de hípica, 5.2.6.
- Otros espacios singulares, 5.2.12.
  - Clasificación tipologías de otros espacios singulares, 5.2.12.
- Pista de monopatín y patín en línea, 5.2.8.
  - Clasificación tipologías de pistas de monopatín y patín en línea, 5.2.8.
- Pistas de modelismo, 5.2.9.
  - Clasificación tipologías de pistas de modelismo, 5.2.9.
- Rocódromos, 5.2.7.
  - Clasificación tipologías de rocódromos, 5.2.7.
- Zonas de juegos populares y/o tradicionales, 5.2.11.
  - Clasificación tipologías de zonas de juegos populares y/o tradicionales, 5.2.11.
- Espacios complementarios, 4.4; 6.4.
  - Almacén deportivo, 4.4.
  - Aseos públicos, 4.4.
  - Grada de espectadores, 4.4.
  - Vestuarios, 4.4.
- Espacios complementarios específicos, 1.4; 6.4.
  - Aeródromo, 6.4.
  - Caballerizas, 6.4.
  - Otros espacios complementarios, 6.4.
  - Palomar, 6.4.
- Servicios auxiliares, 3.3.4.
  - En instalaciones privadas, 3.3.4.
  - En instalaciones públicas, 3.3.4.
  - Clasificación tipología de servicios, 3.3.4.
    - Almacén general, 3.3.4.
    - Aparcamiento, 2.3; 3.3.4.
    - Aula de formación, 3.3.4.
    - Baño turco, 3.3.4.
    - Bar, 3.3.4.
    - Centro médico, 3.3.4.
    - Control de acceso, 3.3.4.
    - Ducha ciclónica, 3.3.4.
    - Enfermería, 3.3.4.
    - Estética, 3.3.4.
    - Fisioterapia, 3.3.4.
    - Hidromasaje, 3.3.4.
    - Integración en un Centro de carácter sociocultural o comercial, 3.3.4.
    - Masaje, 3.3.4.
    - Oficinas, 3.3.4.
    - Peluquería, 3.3.4.
    - Restaurante, 3.3.4.
    - Sala de exposiciones, 3.3.4.
    - Sala de lectura, 3.3.4.
    - Salón de actos, 3.3.4.
    - Sauna, 3.3.4.

- Servicio de extinción de incendios, 3.3.4.
- Servicios comerciales, 3.3.4.
- Taller de mantenimiento, 3.3.4.
- Transporte colectivo, 3.3.1; 3.3.4.
- Transporte colectivo, 3.3.1; 3.3.4.
- Zona infantil, 3.3.4.
- Evolución espacios deportivos en la Comunidad Autónoma, 3.4.
- Evolución espacios deportivos singulares en la Comunidad Autónoma, 5.3.
- Instalación deportiva, 2.2; 2.4; 7.4; 7.5.
- Municipios, 1.2.1; 2.4; 7.3.
- Organización Deportiva de la Comunidad Autónoma, 1.3.1.
- Práctica deportiva en Comunidad Autónoma, 1.3.2.
- Régimen de acceso, 3.3.2.
  - A instalaciones públicas, 3.3.2.
  - A instalaciones privadas, 3.3.2.
  - Libre, 3.3.2.
    - Libre gratuito, 3.3.2.
    - Libre pagando entrada, 3.3.2.
    - Libre pagando cuota periódica de abono o socio, 3.3.2.
  - Restringido, 3.3.2.
    - Restringido a alumnos, 3.3.2.
    - Restringido a residentes, 3.3.2.
    - Restringido a trabajadores o accionistas, 3.3.2.
- Situación instalaciones deportivas, 3.3.1.
  - No Urbana, 3.3.1.
  - Periférica, 3.3.1.
  - Urbana, 3.3.1.
- Superficie útil espacios deportivos convencionales, 2.4.
  - Años de servicio de los espacios deportivos convencionales, 4.5.
  - Superficie útil de espacios deportivos convencionales cerrados, 2.4.
  - Superficie útil espacios deportivos convencionales abiertos, 2.4.
  - Superficie útil espacios deportivos convencionales por habitante, 2.4.
- Tipos de instalaciones deportivas CNID-2005, 3.2; 4.5; 5.2; 5.4; 6.2; 6.3; 7.2.
- Tipos de pavimentos, 4.3.
  - Baldosas y similar, 4.3.
  - Hierba artificial, 4.3.
  - Hormigones y aglomerados, 4.3.
  - Madera, 4.3.
  - Metálicos, 4.3.
  - Natural, 4.3.
  - Otros pavimentos, 4.3.
  - Sintéticos, 4.3.
- Usuarios, 3.3.2.
  - Deportistas de competición, 3.3.2.
  - Deportistas en general, 3.3.2.
  - Escolares, 3.3.2.

ÍNDEX DE MATÈRIES.

- Accessibilitat, 2.6.
  - Accessibilitat esportistes, 2.6.
  - Accessibilitat espectadors-visitants, 2.6.
- Activitats esportives practicades, 4.2.
  - Activitats esportives practicades en espais oberts, 4.2.
  - Activitats esportives practicades en recintes tancats, 4.2.
- Anys de servei de les instal·lacions esportives, 2.5.

- Anys de servei de les instal·lacions esportives públiques, 2.5.
  - Anys de servei de les instal·lacions esportives privades, 2.5.
- Aspectes generals de la Comunitat Autònoma, 1.2.
- Cens, 1.1.
  - Acció del Cens-2005, 1.4.
- Conservació del paviment, 4.3.
- Complex Esportiu, 2.1.
- Esport a la Comunitat Autònoma, 1.3.
- Economia de Comunitat Autònoma, 1.2.2.
- Energies renovables, 3.3.2.
  - Placa solar fotovoltaica, 3.3.2.
  - Placa solar tèrmica, 3.3.2.
- Entitats gestores, 2.3.
  - Entitats gestores públiques, 2.3.
  - Entitats gestores privades, 2.3.
- Entitats propietàries, 2.3; 3.4.
  - Entitats propietàries públiques, 2.3; 3.4.
    - Administració Autònoma, 2.3; 3.4.
      - Comunitat Autònoma, 2.3; 3.4.
      - Empreses propietat de la Comunitat Autònoma, 2.3; 3.4.
      - Altres, 2.3; 3.4.
      - Universitats públiques, 2.3; 3.4.
    - Administració General de l'Estat, 2.3; 3.4.
      - Consell Superior d'Esports (CSD), 2.3; 3.4.
      - Empreses propietat de l'Estat, 2.3; 3.4.
      - Ministeri de Defensa, 2.3; 3.4.
      - Ministeri de l'Interior, 2.3; 3.4.
      - Organismes Autònoms distints del CSD, 2.3; 3.4.
      - Altres Ministeris, 2.3; 3.4.
      - Universitat Nacional d'Educació a Distància (UNED), 2.3; 3.4.
    - Administració Local, 2.3; 3.4.
      - Ajuntaments, 2.3; 3.4.
      - Diputació, 2.3; 3.4.
      - Empreses propietat de l'Administració Local, 2.3; 3.4.
      - Entitats Locals Menors, 2.3; 3.4.
      - Altres, 2.3; 3.4.
  - Entitats propietàries privades, 2.3; 3.4.
    - Privats esportius, 2.3; 3.4.
      - Associatius, 2.3; 3.4.
        - Associacions i agrupacions, 2.3; 3.4.
        - Clubs, 2.3; 3.4.
        - Federacions esportives, 2.3; 3.4.
        - Fundacions esportives, 2.3; 3.4.
        - Altres, 2.3; 3.4.
        - Penyes, 2.3; 3.4.
      - Empreses, 2.3; 3.4.
        - Altres, 2.3; 3.4.
        - Societats Anònimes Esportives, 2.3; 3.4.
        - Societats Empresarials Esportives, 2.3; 3.4.
    - Privat no esportiu, 2.3; 3.4.
      - Educatiu, 2.3; 3.4.
        - Col·legis privats concertats, 2.3; 3.4.
        - Col·legis privats, 2.3; 3.4.
        - Universitats, 2.3; 3.4.
      - Altres, 2.3; 3.4.
      - Religiosos, 2.3; 3.4.
      - Residencials, 2.3; 3.4.

Societats empresarials, 2.3; 3.4.

Turístics, 2.3; 3.4.

Espais, 1.4; 2.1; 2.3; 3.2; 3.4; 4.2; 4.4; 5.3; 6.4; 7.2.

Espais esportius, 1.4; 2.1; 3.2; 3.4; 7.2.

Àrees d'Activitat, 6.2.

Àrea aquàtica, 6.2.3.

Altres àrees aquàtiques, 6.2.3.

Zona d'activitat subaquàtica, 6.2.3.

Zona de rem i piragüisme, 6.2.3.

Zona de vela, 6.2.3.

Àrea aèria, 6.2.2.

Altres àrees aèries, 6.2.2.

Zona de vol, 6.2.2.

Àrea terrestre, 6.2.1.

Camp de tir de recorregut i de caça, 6.2.1.

Cavitats, 6.2.1.

Altres àrees terrestres, 6.2.1.

Ruta eqüestre, 6.2.1.

Senders, 6.2.1.

Vies ferrates, 6.2.1.

Vies verdes i camins rurals, 6.2.1.

Zona d'escalada, 6.2.1.

Zones amb itineraris de BTT (bicicleta muntanya), 6.2.1.

Espais esportius convencionals, 2.3; 4.2.

Camps, 4.2.3.

Classificació tipologies de camps, 4.2.3.

Espais longitudinals, 4.2.4.

Classificació tipologies d'espais longitudinals, 4.2.4.

Pistes, 4.2.1.

Classificació tipologies de pistes, 4.2.1.

Pistes amb paret, 4.2.2.

Classificació tipologies de pistes amb paret, 4.2.2.

Sales, 4.2.6.

Classificació tipologies de sales, 4.2.6.

Tassons de piscina, 4.2.5.

Classificació tipologies sobreexidors de tassons de piscina, 4.2.5.

Classificació tipologies de tassons de piscina, 4.2.5.

Sistemes depuració de tassons de piscina, 4.2.5.

Tassons de piscina espai obert, 4.2.5.

Tassons de piscina recinte tancat, 4.2.5.

Espais esportius singulars, 5.2.

Camps de golf, 5.2.1.

Classificació tipologies de camps de golf, 5.2.1.

Camps de tir, 5.2.10.

Classificació tipologies de camps de tir, 5.2.10.

Canal de rem i piragüisme, 5.2.5.

Classificació tipologies de canal de rem i piragüisme, 5.2.5.

Circuits de bicicleta, 5.2.4.

Classificació tipologies de bicicleta, 5.2.4.

Circuits de carrera a peu, 5.2.3.

Classificació tipologies de carrera a peu, 5.2.3.

Circuits de motor, 5.2.2.

Classificació tipologies de circuits de motor, 5.2.2.

Espais d'hípica, 5.2.6.

Classificació tipologies d'espais d'hípica, 5.2.6.

Altres espais singulars, 5.2.12.

Classificació tipologies d'altres espais singulars, 5.2.12.

- Pista de monopatí i patí en línia, 5.2.8.
    - Classificació tipologies de pistes de monopatí i patí en línia, 5.2.8.
  - Pistes de modelisme, 5.2.9.
    - Classificació tipologies de pistes de modelisme, 5.2.9.
  - Rocòdroms, 5.2.7.
    - Classificació tipologies de rocòdroms, 5.2.7.
  - Zona de jocs populars i/o tradicionals, 5.2.11.
    - Classificació tipologies de zones de jocs populars i/o tradicionals, 5.2.11.
- Espais complementaris, 4.4; 6.4.
  - Magatzem esportiu, 4.4.
  - Banys públics, 4.4.
  - Grada d'espectadors, 4.4.
  - Vestuaris, 4.4.
- Espais complementaris específics, 1.4; 6.4.
  - Aeròdrom, 6.4.
  - Cavallerisses, 6.4.
  - Altres espais complementaris, 6.4.
  - Colomer, 6.4.
- Serveis auxiliars, 3.3.4.
  - En instal·lacions privades, 3.3.4.
  - En instal·lacions públiques, 3.3.4.
  - Classificació tipologia de serveis, 3.3.4.
    - Magatzem general, 3.3.4.
    - Aparcament, 2.3; 3.3.4.
    - Aula de formació, 3.3.4.
    - Bany turc, 3.3.4.
    - Bar, 3.3.4.
    - Centre mèdic, 3.3.4.
    - Control d'accés, 3.3.4.
    - Dutxa ciclònica, 3.3.4.
    - Infermeria, 3.3.4.
    - Estètica, 3.3.4.
    - Fisioteràpia, 3.3.4.
    - Hidromassatge, 3.3.4.
    - Integració en un Centre de caràcter sociocultural o comercial, 3.3.4.
    - Massatge, 3.3.4.
    - Oficines, 3.3.4.
    - Perruqueria, 3.3.4.
    - Restaurant, 3.3.4.
    - Sala d'exposicions, 3.3.4.
    - Sala de lectura, 3.3.4.
    - Sala d'actes, 3.3.4.
    - Sauna, 3.3.4.
    - Servei d'extinció d'incendis, 3.3.4.
    - Serveis comercials, 3.3.4.
    - Taller de manteniment, 3.3.4.
    - Transport col·lectiu, 3.3.1; 3.3.4.
    - Zona infantil, 3.3.4.
- Evolució espais esportius a la Comunitat Autònoma, 3.4.
- Evolució espais esportius singulars a la Comunitat Autònoma, 5.3.
- Instal·lació esportiva, 2.2; 2.4; 7.4.
- Municipis, 1.2.1; 2.4; 7.3.
- Organització Esportiva de la Comunitat Autònoma, 1.3.1.
- Pràctica esportiva a la Comunitat Autònoma, 1.3.2.
- Règim d'accés, 3.3.2.
  - A instal·lacions públiques, 3.3.2.

- A instal·lacions privades, 3.3.2.
- Lliure, 3.3.2.
  - Lliure gratuït, 3.3.2.
  - Lliure pagant entrada, 3.3.2.
  - Lliure pagant quota periòdica d'abonament o soci, 3.3.2.
- Restringit, 3.3.2.
  - Restringit a alumnes, 3.3.2.
  - Restringit a residents, 3.3.2.
  - Restringit a treballadors o accionistes, 3.3.2.
- Situació instal·lacions esportives, 3.3.1.
  - No Urbana, 3.3.1.
  - Perifèrica, 3.3.1.
  - Urbana, 3.3.1.
- Superfície útil espais esportius convencionals, 2.4.
  - Anys de servei dels espais esportius convencionals, 4.5.
  - Superfície útil d'espais esportius convencionals tancats, 2.4.
  - Superfície útil espais esportius convencionals oberts, 2.4.
  - Superfície útil espais esportius convencionals per habitant, 2.4.
- Tipus d'instal·lacions esportives CNID-2005, 3.2; 4.5; 5.2; 5.4; 6.2; 6.3; 7.2.
- Tipus de paviments, 4.3.
  - Rajoles i similar, 4.3.
  - Herba artificial, 4.3.
  - Formigons i aglomerats, 4.3.
  - Fusta, 4.3.
  - Metàl·lics, 4.3.
  - Natural, 4.3.
  - Altres paviments, 4.3.
  - Sintètics, 4.3.
- Usuaris, 3.3.2.
  - Esportistes de competició, 3.3.2.
  - Esportistes en general, 3.3.2.
  - Escolars, 3.3.2.

